

صنعت و دانشگاه

نشریه علمی جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه

سال شانزدهم، شماره ۵۹ و ۶۰، بهار و تابستان ۱۴۰۲

هیأت تحریریه:

دکتر بهروز کریمی (استاد): دانشگاه صنعتی امیرکبیر
دکتر سعید یعقوبی (دانشیار): دانشگاه علم و صنعت
دکتر قاسم رمضان پورنرگسی (دانشیار): سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران
دکتر حسن ظهور (استاد): دانشگاه صنعتی شریف
دکتر فتح الله مضطرزاده (استاد): دانشگاه صنعتی امیرکبیر
دکتر سیداحمد معتمدی (استاد): دانشگاه صنعتی امیرکبیر
دکتر علیرضا جهانگیریان (دانشیار): دانشگاه صنعتی امیرکبیر
دکتر حسین سالارآملی (استاد): دانشگاه صنعتی امیرکبیر
دکتر حجت الله حاج حسینی (استادیار): سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران
دکتر علی محمد کیمیاگری (دانشیار): دانشگاه صنعتی امیرکبیر

صاحب امتیاز: جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه

مدیر مسئول: دکتر مسعود شفیعی

سردبیر: دکتر فتح الله مضطرزاده

مدیر اجرایی: دکتر ابادر اشتری

کارشناس: سمیه آهاری

هیأت مدیره:

دکتر مسعود شفیعی (رئیس)

دکتر فرامرز خالقی (نایب رئیس)

مهندس محسن خدابخشی (خزانه‌دار)

دکتر محمدرضا حمیدی‌زاده

دکتر سعید قاضی‌مغربی

دکتر رضا مهدی

دکتر سیدعطاءالله سینایی

دکتر اصغر زمانی

دکتر محمدعلی نعمتی

مهندس مهندس علی کیانی

مهندس امیر شهاب شاهمیری

دکتر ابوالفضل لطفی (علی‌البدل)

دکتر حمیدرضا امیری‌نیا (علی‌البدل)

مهندس عباس شعری‌مقدم (بازرس)

مهندس امیرعباس شفیعی اردستانی (بازرس)

براساس نامه شماره ۸۴/۲۱۹ مورخ ۱۳۸۶/۷/۱۰ دفتر امور پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ببنایه رأی کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور در تاریخ ۱۳۸۶/۶/۳۱، درجه علمی - ترویجی به این فصلنامه اعطا شده است.

آدرس: تهران، خیابان حافظ، دانشگاه صنعتی امیر کبیر، ساختمان

ابوریحان، طبقه ۶ اتاق ۶۱۲

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۵۸۵۶ تلفکس: ۰۲۱-۶۶۴۹۵۴۳۳

پست الکترونیک: Sanat-daneshgah@yahoo.com

وب سایت: www.jiu.ir

فهرست

- ۱ ▪ صورت‌بندی مطالعات همگرایی اجتماعی طی سه دهه گذشته
پرویز سالاری سردری، اباذر اشتری مهرجردی، اکبر اشرفی
- ۲۳ ▪ اعتباریابی چهارچوب جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری
علی صادقی، فیروز راد، حسین آقاجانی مرساء
- ۴۱ ▪ عوامل و پارامترهای (زیر سویه) گرایش به مهاجرت در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله در
شهرهای توسعه‌یافته و برخوردار از صنعت در دو دهه‌ی اخیر (مطالعه‌ی موردی
شهرستان یزد)
محسن جمشیدی، احمد شوهانی
- ۵۹ ▪ ارائه الگوی تجاری‌سازی دانش با تأکید بر نقش پارک‌های علم و فناوری در ارتباط با
تعامل دانشگاه و صنعت
نرجس داوری، محمدحسن پرداختچی، غلامعلی احمدی
- ۷۹ ▪ آرایش برنامه‌های کوتاه‌مدت اشتغال در دنیا
محمد رضا فتحی، سیده نرگس حسینی‌امین
- ۹۷ ▪ شناسایی عوامل موثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری در مشهد
حمید حیدری‌زاد، امیر غفوریان شاگردی، امید بهبودی
- ۱۱۵ • راهنمای نگارش مقالات
- ۱۱۷ • معرفی جمعیت
- ۱۱۹ • فرم اشتراک نشریه
- ۱۲۰ • فرم آگهی
- ۱۲۱ • فرم درخواست عضویت حقیقی و حقوق جمعیت

صورت‌بندی مطالعات همگرایی اجتماعی طی سه دهه گذشته

*** اکبر اشرفی

** اباذر اشتری مهرجردی

* پرویز سالاری سردری

* دانشجوی دکتری رشته جامعه‌شناسی گرایش سیاسی دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات، تهران، ایران parviz.salari.s@gmail.com

** استادیار گروه علم و فناوری، پژوهشگاه مطالعات فرهنگی، اجتماعی و تمدنی، تهران، ایران ashtari@iscs.ac.ir

*** استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران akb.ashrafi@iauctb.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۰۷

چکیده

همگرایی اجتماعی به موقعیت یک فرد در توپوگرافی اجتماعی و توانایی‌ها و فرصت‌های فرد برای به کارگیری آن قابلیت‌ها مرتبط است. همچنین، در نظر گرفتن موقعیت یا موقعیتی که فرد در توپوگرافی اجتماعی به خود نسبت می‌دهد و اینکه چگونه خود را در بافت اجتماعی درک می‌کند، بسیار مهم است. متغیر همگرایی اجتماعی شامل احساس تعلق و حمایت اجتماعی درک شده است. هدف این مقاله شناخت همگرایی اجتماعی و عوامل موثر بر آن است که با وجود حجم کثیری از مقاله‌ها، کتب و نوشته‌ها درباره سیاستگذاری و مدیریت قومی در ایران، تاکنون تحلیل کلی بر این پژوهش‌ها صورت نگرفته است. بر همین اساس روش مقاله، فراتحلیل-کمی است. هدف این روش، انسجام‌بخشی، مرور نظام‌مند و یکدست‌سازی مطالعات صورت گرفته در یک حوزه معین پژوهشی است. جامعه آماری آن ۴۶ پژوهش که ۳۷ نمونه سند پژوهشی باهدف ترکیب و شناسایی میزان تأثیر آن انتخاب شدند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها در قالب شاخص همگرایی اجتماعی و ۹ بعد نشان داد، متغیرهای دارای تأثیر معنی‌دار شامل دینداری و انسجام ملی، -مناسبات قومی و امنیت ملی، -عوامل اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و تاریخی، -سرمایه اجتماعی، -واگرایی قومی و مذهبی، -وضعیت گردشگری، -هویت جمعی، وحدت ملی و متغیرهای فاقد تأثیر معنی‌دار شامل وضعیت طرد اجتماعی زنان و موانع همگرایی، -مباحث نظری همگرایی بوده است.

واژه‌های کلیدی: همگرایی اجتماعی، فراتحلیل، سرمایه اجتماعی، واگرایی قومی و مذهبی، همگرایی قومی و مذهبی.

نوع مقاله: علمی

۱- بیان مساله

همگرایی اجتماعی به موقعیت یک فرد در توپوگرافی اجتماعی و توانایی‌ها و فرصت‌های فرد برای به کارگیری آن قابلیت‌ها مرتبط است. همچنین، در نظر گرفتن موقعیت یا موقعیتی که فرد در توپوگرافی اجتماعی به خود نسبت می‌دهد و اینکه چگونه خود را در بافت اجتماعی درک می‌کند، بسیار مهم است. متغیر همگرایی اجتماعی شامل احساس تعلق و حمایت اجتماعی درک شده است. اگرچه اینها مفاهیم متمایز هستند، اما جنبه‌های مشابهی از یکپارچگی اجتماعی را در بر می‌گیرند. احساس تعلق به عنوان میزانی تعریف می‌شود که افراد احساس می‌کنند با ارزش، پذیرفته شده و در یک

سیستم یا محیط اجتماعی قرار می‌گیرند. پذیرفته شدن منجر به احساس شادی، رضایت و آرامش و طرد شدن یا نادیده گرفته شدن منجر به احساس اضطراب، افسردگی، اندوه، حسادت و تنهایی می‌شود. گمان می‌رود که طرد اجتماعی و فقدان تعلق شایع‌ترین و مهم‌ترین علت اضطراب باشد. فقدان تعلق همچنین با سطوح بالاتر بیماری روانی و جسمی و آسیب پذیری بیشتر در برابر مشکلات رفتاری مانند جرم و جنایت و خودکشی مرتبط است (کوپر و همکاران^۱، ۲۰۲۲). حمایت اجتماعی ادراک شده درجه‌ای است که فرد احساس می‌کند نیاز او به

1. Cooper, K., Bertola, M., Aranyush, J., Pheasant-Dumont, J., & Richards, V

حمایت برآورده شده است (استک کاتلر و همکاران^۱، ۲۰۱۵). توجه به این نکته حائز اهمیت است که درک حمایت شدن برای بهزیستی بسیار مهمتر از درجه واقعی حمایت است. حمایت اجتماعی ادراک شده بالاتر با سطوح بالاتر شادی، عزت نفس، و خودکارآمدی و همچنین سطوح پایین‌تر استرس، افسردگی و اضطراب مرتبط است (ژیانگ و همکاران^۲، ۲۰۲۰). همگرایی از یک سو به معنای داخل شدن افراد در یک محیط اجتماعی فرهنگی است و از سویی دیگر به معنای جذب ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی فرهنگی در چارچوب شخصیت و زندگی با آنان را می‌رساند. در نهایت ادغام یا یکپارچگی می‌تواند یکسان شدن فرد و محیط، جذب شخص توسط محیط و یا جذب درونی محیط توسط فرد و تعهد وی را در برابر محیط به عنوان عضوی همبسته و مسئول برساند [۷].

یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر وفاق و انسجام اجتماعی، داشتن احساس تعلق و تعهد بالا به ارزش‌ها و میراث فرهنگی یک جامعه است؛ از این رو همه دولت‌ها در پی شناساندن تاریخ و فرهنگ خود به مردمان سرزمین خود هستند تا از این طریق یکپارچگی در سطح ملی دست یابند [۲۳]. هویت قومی نیز همچون هویت ملی، بخشی از هویت کلی فرد را تشکیل می‌دهد. ایران کشوری باتنوع فرهنگی و قومی بسیار است. مطالعات انجام شده در سطح ملی درباره اقوام نشان می‌دهد که برخی از اقوام احساس نابرابری قومی قوی تری نسبت به دیگران دارند. و این احساس ممکن است به حالتی از بی‌بزاری نسبت به قومیت‌های دیگر بینجامد. هویت قومی به طور کلی یک قضیه اجتماعی است که هم با اهمیت بودن آن و احساس برتری آن تأثیرات منفی برای انسجام ملی و در نهایت گرایش به خودمختاری و تحجر هویت و نگرش بسته و محدود به تغییرات دارد و هم کم اهمیت بودن هویت قومی پیامدهایی دارد؛ از جمله احساس طرد در مقایسه با سایر اقوام و در نهایت احساس بیگانگی و نابودی سرمایه فرهنگی است [۶]. بنابراین انسجام مقوله‌ای است اجتناب ناپذیر، سیال، نسبی و خودجوش که با همفکری، همیاری و هماهنگی داوطلبانه افراد جامعه در مناسبات گوناگون

فرهنگی، مذهبی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی پیش روی افراد قرار می‌گیرد. انسجام موقعیتی است که در آن افراد جامعه با تعهدات مشترک اجتماعی و فرهنگی به یکدیگر پیوند می‌خورند. انسجام اجتماعی در حوزه تعاملی معین، شکل و معنا پیدا می‌کند. گوناگونی و تنوع جامعه ایرانی، به انحای مختلف، بر امکان و استعداد برقراری انسجام اجتماعی تأثیر گذاشته است. امروزه از مفهوم انسجام ملی و اجتماعی به عنوان اهرمی توفیق آفرین و اساس هویت و اعتبار جامعه، اقبال فراوانی شده است [۲۳]. شکاف‌های قومی، مذهبی و زبانی به دلیل ماهیت هویتی شان، از آنجا که منشأ خواسته‌هایی است که تحقق آنها از طریق گفتگو بسیار مشکل و در مواردی غیر ممکن است، می‌توانند منشأ به خشونت کشیده شدن قلمرو سیاست و ناپایداری نظام سیاسی باشند. بررسی وضعیت جوامع ناهمگن نشان می‌دهد که شکاف‌های قومی، مذهبی و زبانی یکی از مهمترین منابع کشمکش و منازعه سیاسی در آنها بوده است. تنها جوامعی که روند ملت‌سازی را به شیوه موفقیت آمیزی تجربه کرده اند، توانسته اند شکاف‌های قومی، مذهبی و زبانی را کم اثر نمایند. در این جوامع خشونت‌های سیاسی به تدریج جای خود را به مشارکتها و پیکارهای سیاسی نهادینه شده و غیر خشن داده اند. با تثبیت شکاف‌های اجتماعی، به تدریج از فعالیت مخرب آنها کاسته شده و مشارکت سیاسی شکل نوینی به خود گرفته است [۱۹].

در باب اهمیت این مقاله می‌توان گفت چالش‌های فرهنگی-مذهبی و قانونی‌آنهايي که از احساس طرد می‌کنند می‌تواند موانع و محرومیت‌هایی را برای افراد افزایش دهد. در این میان چنانچه افراد از گردونه اجتماعی (همگرایی) باز بمانند، متعاقباً دچار گونه‌ای از طرد شده که در ادامه، عامل بی‌مشارکتی، کم‌مشارکتی و یا حرکات اعتراضی می‌گردد. این شرایط از یک سوی برهم زننده ثبات و نظم جامعه است و از سوی دیگر تحرک و خلاقیت و نوآفرینی‌های مهم در حیات سیاسی را به همراه دارد.

بخشی از موقعیت احساس طرد اجتماعی را می‌توان نشأت گرفته از وجود آسیب‌های محیطی و جغرافیایی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و امنیتی مرز توأم با حمایت و تحریک بیگانگان منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای دانست. از سویی دیگر، عوامل تأثیرگذار دیگری همچون فقر اقتصادی و فرهنگی،

1. Stack-Cutler, H. L., Parrila, R. K., & Torppa, M

2. Xiang, G., Teng, Z., Li, Q., Chen, H., & Guo, C

عدم توسعه یافتگی، احساس تبعیض و وجود تفکرات غلط ضدشیعی و وهابی در میان برخی از جمعیت اهل سنت برخی استانها و... مزید بر آن شده است.

مدیریت سیاسی در ایران، چه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و چه بعد از آن همواره به منظور تنظیم و کنترل روابط گروه‌های قومی، به تدوین سیاست‌های قومی اقدام کرده است. سیاستهای مزبور به رغم اشتراک در هدف غایی خود که همان انسجام بخشی و ایجاد حس همبستگی در اقوام گوناگون بوده، در برخی از اجزاء، عناصر و شیوه‌های اجرا نقاط قوت و ضعف‌هایی وجود دارد. بنابراین بررسی وضعیت انسجام اجتماعی می‌تواند به حل مسائل اجتماعی، بر ساخت توافق عمومی، هموارکردن مسیر توسعه و توسعه اجتماعی منجر شود. از اینرو، شناخت همگرایی اجتماعی و عوامل موثر بر آن نیازمند واکاوی جدی است. با وجود حجم کثیری از مقاله‌ها، کتب و نوشته‌ها درباره سیاستگذاری و مدیریت قومی در ایران، تاکنون تحلیل کلی بر این پژوهش‌ها صورت نگرفته است. در این مقاله سعی بر آن دارد که با ارائه شواهد کمی و تلفیق یافته‌های پژوهشی چشم‌انداز کلی این حوزه بر ساخت شود.

۲- چارچوب تئوریک

تغییرات مداوم در جوامع معاصر اعضای خود را به چالش می‌کشد تا آماده سازگاری باشند. کنشگران اجتماعی در جست‌وجوی دائمی استراتژی‌های جدید همگرایی هستند و اغلب تمام مهارت‌های خود را متمرکز کنند تا از فرصت‌های موجود استفاده کنند. همگرایی اجتماعی، طرد اجتماعی و سرمایه اجتماعی عوامل تعیین کننده‌ای را پوشش می‌دهند که موقعیت خاصی را در محیط اجتماعی تعیین می‌کنند. علیرغم اینکه دیدگاه یکپارچگی اجتماعی فاقد مبنای نظری و تجربی جامع است، چارچوبی مفید برای مطالعات پربار فرآیندهای قومی است. مزیت دیدگاه همگرایی از تمرکز آن بر ابعاد مختلف اجتماعی ناشی می‌شود که در تکامل گروه‌های قومی حیاتی هستند (برسنویاوت^۱، ۲۰۰۳).

در سطح نظری، یکپارچگی اجتماعی اصولی را نشان می‌دهد که به موجب آن افراد (کنشگران، عاملان یا

سوزها) در فضای اجتماعی به یکدیگر پیوند می‌خورند و به روابط میان کنشگران اشاره دارد، یعنی اینکه کنشگران (کارگزاران) چگونه قوانین اجتماعی را می‌پذیرند. ادغام یک سیستم اجتماعی به معنای تعامل متقابل بخش‌های یک ساختار اجتماعی معین است. صرف نظر از معنای مستقیم ادغام به عنوان یک کلمه، فرض نمی‌شود که روابط یا تعاملات هماهنگ باشند. ادغام مفاهیم تعارض و همچنین نظم را در بر می‌گیرد، بنابراین همین مفهوم را می‌توان برای اشکال ثبات روابط اجتماعی و جبران تعادل بین واحدها و گروه‌های اجتماعی مختلف به کار برد. در گسترده‌ترین مفهوم، واژه ادغام برای تعریف تحولاتی استفاده می‌شود که ارتباط عناصر مختلف مرتبط را با کل اجتماعی، سیستم، جامعه یا واحدهای دیگر تعیین می‌کنند. مفهوم ادغام یک مفهوم اساسی در نظریه‌های کارکردگرایی است و شیوه‌ای از روابط واحدهای یک سیستم را تعریف می‌کند که به موجب آن از یک سو برای جلوگیری از اختلال در سیستم عمل می‌کنند و از سوی دیگر آنها برای ارتقای عملکرد آن به عنوان یک واحد همکاری می‌کنند. مفهوم یکپارچگی در سایر دیدگاه‌های نظری که از مفاهیم دیگری نیز استفاده می‌کنند، مهم است. اجماع، همبستگی، مکاتبات و غیره. هنگام بحث در مورد فرآیندهای قومی، مفهوم ادغام نه تنها ارتباط تنگاتنگی با فرآیندهای اجتماعی شدن، فرهنگ پذیری و همسان سازی دارد، بلکه بخشی جدایی ناپذیر از سیر و نتیجه این فرآیندها است (روستاس^۲، ۲۰۱۹).

هنگام توسعه نظریه‌های یکپارچگی برای جوامع چندفرهنگی معاصر، لازم است از تفاسیر «عینی» تقلیل گرایانه فراتر رفت، یعنی اگر قبلاً تمرکز بر یکپارچگی اقتصادی، سیاسی یا مسکونی بود، در حال حاضر موضوعات تفاوت فرهنگی و روابط متقابل بین افراد و گروه‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود. علاوه بر این، هویت‌ها، نگرش‌ها، رفتار و مشارکت در جامعه، حوزه گروه‌های قومی نه تنها تحت تأثیر اموری است که در محدوده گروه‌های قومی یا در ارتباط با گروه‌های دیگر

اتفاق می‌افتد، بلکه تحت تأثیر فرآیندهایی است که در جامعه گسترده است (برسنویاویوته^۱، ۲۰۰۳).

در همین رابطه یکی از اهداف مهم سیاستگذاری عمومی حفظ همزیستی مسالمت آمیز در جامعه و ایجاد رویه‌هایی از طرق مسالمت آمیز و مشروع در مواجهه با تقاضاها است. به رغم عدم امکان حل و فصل قطعی تفاوتها، بهترین اقدامی که می‌توان انتظار داشت این است که بتوان تفاوتها را به نحو موفقیت آمیزی مدیریت کرده یا آنها را به طرّقی تنظیم کرد که به اندازه کافی برای همه گروه‌ها و طرفداران قابل پذیرش باشد و در نتیجه گرایش به تمایز و قطبی شدن جامعه را پیرامون شکاف‌های غیرقابل سازش کاهش داد (اسمان^۲، ۲۰۰۴). همچنین سیاست قومی و مذهبی را می‌توان به منزله مجموعه‌ای از اهداف، راهبردها، رویکردها و اقدام‌ها دانست که حکومت در قبال اقوام موجود در یک جامعه اتخاذ می‌کند. سیاست قومی مشتمل بر اهداف، سیاست‌ها، مقاصد روشن و واضح درخصوص نحوه اداره، کنترل و هدایت اقوام مختلف در واحد سیاسی است. سیاست قومی فعال و جامع باید موضع خود را نسبت به حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی معین کند. مهمترین واگرایی‌های اجتماعی و فرهنگی در سطح استان، ناشی از دو عامل قومیت گرایی و مذهب گرایی است.

واگرایی در مورد قومیت‌ها در جهان اسلام، عمدتاً حاصل سه قوم بزرگ عرب، فارس و ترک است. زبان عربی، زبان ترکی و زبان فارسی، همراه با تاریخ و تمدن و فرهنگ مستقل، ساختارهای اجتماعی متفاوت که با تعصبات آمیخته است و با منافع قومی هر یک از سه قوم مذکور در روابط بین قومی گره می‌خورد و در نهایت از منافع استعمار جهانی تأثیر می‌پذیرد، زمینه را برای واگرایی‌های عمیق در جهان اسلام فراهم کرده است. گروهی معتقدند تأثیر هویت‌های مذهبی بر واگرایی‌های جهان اسلام، فراتر از تأثیر هویت‌های قومی است که مهمترین هویت‌های مذهبی در جهان اسلام معاصر هویت مذهبی اهل سنت و هویت مذهبی شیعه است [۲۱].

بررسی‌های انجام شده نشان دهنده این واقعیت است که متغیرهای متعددی از جمله: شرایط و وضعیت علم و

دانش و میزان باسوادی و آگاهی مردم قلمرو سرزمینی؛ شرایط توپولوژیک و نحوه استقرار گروههای قومی در عمق یا حاشیه و مرزهای کشور؛ شرایط ژئوپلیتیکی و وضعیت مرزها و میزان آسیب‌پذیری در برابر قدرت‌های خارجی؛ میزان تشابه یا تفاوت گروههای قومی مستقر در مرزها یا با ساکنان مرزی کشور همجوار؛ تعداد گروه‌های قومی و میزان جمعیت آنها؛ سیاسی و فعال شدن شکاف‌های قومی؛ پیشینه دولت ملی، سابقه و نحوه شکل‌گیری دولت مدرن مورد توجه قرار می‌گیرد.

جامعه‌شناسان دین که در پی بررسی مناسبات دین و جامعه، شناخت اندیشه‌ها، سازمان‌ها، نهادها، مناسک و شعار دینی هستند ضمن توجه به تأثیرگذاری دین در نظام اجتماعی و کنش‌های فردی و اجتماعی، به نقش و کارکردهای اجتماعی باورداشت‌ها و عملکردهای دینی می‌پردازند.

راه حل‌های همگرایی، به گونه‌ای که بتواند در مواجهه با چالش‌های واگرایی فائق آید و زمینه را برای گسترش تمدن نوین اسلامی در همه هویت‌های قومی و مذهبی جهان اسلام فراهم کند در سه محور راه حل تقریب، راه حل همگرایی یا برقراری روابط استراتژیک و راه حل تمدنی با تکیه بر عوامل زایش تمدن قابل بررسی است. در تقریب مذاهب، اصل و هدف مشترک، ایجاد مودت و اخوت اسلامی است. راه حل همگرایی برای حل چالش‌های قومی از طریق روابط استراتژیک اقتصادی و سیاسی و فرهنگی با ابتناء بر اشتراکات فرهنگی و منافع متقابل و مشترک صورت می‌گیرد. و در راه حل تمدنی عمدتاً بر ظرفیت‌ها و استعدادهای تمدنی متکی است. در این راه حل آن چه مورد تأکید است اتخاذ تصمیم و عمل از موضع عوامل، ظرفیت‌ها، مؤلفه‌های تمدن ساز و یا پیش‌رانی است که تمدن را بدون اینکه نیازمند امتیاز دادن به قومیت‌ها و مذاهب مدعی و یا به حساب آوردن آنها باشد، توسعه می‌دهد و چالش‌ها و از جمله چالش‌های واگرایی را از سر راه خود برداشته و یا مدیریت می‌کند.

1. Beresneviiütë

2. Esman

جدول ۱. پیشینه پژوهش

ردیف	نویسنده و سال	عنوان	استان	گروه مورد مطالعه	نمونه	شیوه نمونه گیری	متغیرهای پژوهش	هویت قومی	مکان	رشته نویسندگان	نوع سند
۱	سلیمانی و همکاران، (۱۴۰۰)	تبیین تاریخی مؤلفه های همگرایی از منظر امام جواد(ع)	* مدینه زمینه تاریخی صدر اسلام	کتاب های تاریخی، حدیثی و رجالی	مرور منابع و مطالعات مرتبط	هدفمند	همگرایی، واگرایی، راهبرد، جریان های فکری	فاقد نگاه قومی، اندیشه بنیادین اسلامی	زمینه تاریخی صدر اسلام	تاریخ	تحلیل محتوا
۲	صفایی و همکاران (۱۴۰۰)	بررسی جامعه شناختی نقش عوامل سیاسی و اجتماع (طرحواره های قومیتی) موثر بر ایجاد همگرایی قومی	خوزستان	شهروندان ۱۸ تا ۶۵ سال در اهواز	۳۸۴ نفر	تصادفی	پایگاه اجتماعی- اقتصادی، امنیت اجتماعی، سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی، تنوع قومی، نظارت اجتماعی	بختیاری - فارس	اهواز	جامعه شناسی	کمی
۳	خنجرخانی (۱۴۰۰)	چالش وحدت اجتماعی: تحلیلی بر امکانسنجی آموزش همگرایی در ایام فاصله گذاری اجتماعی		مقاله	۳۵ مقاله	تصادفی	وحدت اجتماعی، آموزش همگرایی، فاصله گذاری اجتماعی	اقوام مختلف		روانشناسی	تحلیل محتوا/ فراتحلیل
۴	چگینی و همکاران، (۱۴۰۰)	نقش دین اسلام در همگرایی قوم بلوچ و تاثیر بر امنیت اجتماعی استان سیستان و بلوچستان	سیستان و بلوچستان	مستولان و کارشناسان سیاسی، امنیتی، فرهنگی و اقتصادی	۵۴ نفر	تمام شمار	دین اسلام، همگرایی و امنیت اجتماعی قوم بلوچ	بلوچ	استان سیستان و بلوچستان	جغرافیا	کمی
۵	جوکار و همکاران، (۱۳۹۹)	بررسی وضعیت واگرایی و همگرایی اقلیتهای قومی و مذهبی در کشور (مناطق کرد نشین و بلوچ نشین)	گستره جغرافیایی وسیع	قوم کرد و قوم بلوچ	۳۵۰ نفر	تصادفی	واگرایی قوم کرد، واگرایی قوم بلوچ	کرد و بلوچ	کردستان، کرمانشاه، ایلام، آذربایجان غربی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان	علوم سیاسی	کمی
۶	رضائیان و همکاران، (۱۳۹۸)	مطالعه جامعه شناختی حوزه های همگرایی و واگرایی هویت ملی و هویت قومی (مطالعه)	لرستان- کرمانشاه- ایلام- همدان	قوم لک	۳۹۷	خوشه ای چند مرحله ای	هویت قومی- هویت ملی- همگرایی- واگرایی- رضایت از زندگی	مردمان لک ساکن ایران	دلفان- کوهدشت- هرسین- کرمانشاه- هلیلان- نهاوند	جامعه شناسی	کمی

				رضایت از دیگری-قوم مداری- علائق قومی- احساس محرومیت					موردی: قوم لک)		
۷	قاصد و همکاران. (۱۳۹۸)	عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در همگرایی‌های قومی (مطالعه موردی: قومیت‌های شهرستان ارومیه)	آذربایجان شرقی	آذری، کردی، آشوری، ارمنی	۱۵ نفر	هدفمند	همگرایی قومی، امنیت	قومیت های شهرستا ن ارومیه	ارومیه	جامعه شناسی	کیفی
۸	برزگر و همکاران، (۱۳۹۸)	نقش سیاستهای قومی و مذهبی در مشارکت اقوام در امنیت، توسعه همه جانبه و همگرایی با تأکید بر ترکمنهای شمال و شمال شرق ایران	گلستان و خراسان شمالی	قوم ترکمن	۵۰ مقاله	تصادفی	مشارکت سیاسی و اقتصادی، همگرایی	ترکمن	استان گلستان و خراسان	جغرافیا	کیفی
۹	رحمانی ساعد و همکاران، (۱۳۹۷)	دین اسلام به عنوان مولفه همگرایی قوم بلوچ با حاکمیت و تأثیر آن بر امنیت اجتماعی استان سیستان و بلوچستان	سیستان و بلوچستان	مستولان و کارشناسا ن امنیتی و فرهنگی	۱۳۰	تصادفی	دین اسلام- امنیت اجتماعی	بلوچ	استان بلوچستان	امنیت- مدیریت	کمی
۱۰	متقی و همکاران، (۱۳۹۶)	مدلسازی همگرایی قومی براساس نیازسنجی مدیران سیاسی و مطالبات شناسی اقوام (مطالعه موردی: استان کردستان)	استان کردستان	مدیران سیاسی و شهروندان استان کردستان	۵۴ نفر مدیر سیاسی - ۱۸۹ نفر شهروند	خوشه ای چند مرحله ای	شاخص‌های (شاخص، تقسیمات کشوری، مشارکت سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی)	کرد	کردستان	جغرافیای سیاسی- تاریخ	کمی- کیفی
۱۱	گوهری مقدم و بشیری لحافی (۱۳۹۶)	کاربست نظریات همگرایی در طراحی مدل همگرایی منطقه ای در حوزه همسایگی جمهوری اسلامی ایران	عراق، عمان، افغانستان، ارمنستان- روسیه، پاکستان، آذربایجان، ترکیه، ترکمنستان، قزاقستان و	کارشناسا ن، اساتید دانشگاه	۲۱ نفر	هدفمند	مدل پیشنهادی بر اساس دسته بندی تعاملات در سه حوزه مفاهمه، معامله و مقابله	فاقد نگاه قومی	ایران و همسایگان ش	علوم سیاسی	کیفی

								کویت- عربستان سعودی، بحرین، امارات و قطر			
۱۲	جهانی و همکاران. (۱۳۹۶)	میزان تاثیر مؤلفه‌های فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی را بر همگرایی مردم استان‌های کردنشین ایران	آذربایجان غربی- کردستان- کرمانشاه- ایلام	صاحب‌نظر ن و نخبگان محلی و قومی	۹۰ نفر	تصادفی	مؤلفه‌های اقتصادی اجتماعی فرهنگی- همگرایی	کرد	آذربایجان غربی- کردستان- کرمانشاه- ایلام	جغرافیای سیاسی	کمی
۱۳	باصری و همکاران. (۱۳۹۶)	رابطه بین سرمایه اجتماعی و همگرایی قومیتی در استان آذربایجان غربی	آذربایجان غربی	نخبگان و خبرگان	۱۰۰ نفر	هدفمند	سرمایه اجتماعی- همگرایی قومیتی	ترک	اورمیه	مدیریت بحران	کمی
۱۴	طلوعی (۱۳۹۵).	رابطه مناسبات قومی و امنیت در استان سیستان و بلوچستان	سیستان و بلوچستان	مقاله	۳۵ مقاله	هدفمند	امنیت، وهابیت، مناسبات قومی	قومیت های ساکن جنوب شرق ایران	جنوب شرق ایران	علوم سیاسی	تحلیل محتوا
۱۵	امینی زاده و بوستانی (۱۳۹۵).	همگرایی و واگرایی هویت های ملی، مذهبی و جهانی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان)	کرمان	دانشجویان ن	۳۸۰ نفر	خوشه ای چند مرحله ای	هویت مذهبی- هویت ملی- هویت جهانی- مصرف فرهنگی	کرمان	دانشگاه شهید باهنر کرمان	جامعه شناسی	کمی
۱۶	امین صارمی و همکاران. (۱۳۹۵)	همگرایی قومی- مذهبی مرزنشینان و نقش آن در امنیت پایدار مرز ایران و پاکستان	سیستان و بلوچستان	فرماندهان و سران طوایف، نخبگان و افراد صاحب نفوذ	۶۵ نفر	هدفمند	همگرایی قومی و مذهبی- امنیت- همگرایی فرهنگی- همگرایی سیاسی- همگرایی ارزشی-	اقلیت‌ها قومی مرز ایران و پاکستان	هنگ مرزی شهرستان سراوان	جامعه شناسی	کمی
۱۷	لطفی و همکاران. (۱۳۹۵)	همگرایی جمعی و خلق و خوی اجتماعی ساکنان حاشیه‌ی خلیج فارس با تاکید بر گردشگری	بحرین، کویت، عراق، عمان، قطر، عربستان سعودی، امارات	متن	۷ کشور	هدفمند	همگرایی اقتصادی، امنیت پایدار، صنعت گردشگری	قوم غالب: عرب فارس	کشورهای حوزه خلیج فارس	جغرافیا - جغرافیای سیاسی	تحلیل محتوا
۸		صورت‌بندی مطالعات همگرایی اجتماعی طی سه دهه گذشته/ ابادر اشتري مهرجردی و همکاران									
۱۸	فیروزآباد	بررسی وضعیت	استان	زنان	۲۰ نفر	هدفمند	طرد	ترکی	روستای	مطالعات	کیفی

	ی و همکاران. (۱۳۹۵)	طرد اجتماعی زنان روستایی	مرکزی	روستایی		اجتماعی، طرد اجباری، طرد خودخواسته، زنان روستایی	آذری	چمران از توابع بخش نوبران شهرستان ساوه	توسعه اجتماعی	
۱۹	بارسلطان (۱۳۹۴).	بررسی عوامل موثر بر همگرایی قومیت ها با تاکید بر ساختار امنیت کشور ایران	سطح ملی	اقوام ایرانی	۵۶ مقاله	هدفمند	همگرایی، قومیت، امنیت ملی	اقوام ایرانی: فارس، ترک، کرد، لر، بلوچ، عرب	علوم انتظامی و مطالعات اجتماعی	تحلیل محتوا
۲۰	نقدی و احمدی (۱۳۹۴).	بررسی جامعه شناختی میزان همگرایی قومیت های (فارس، ترک، لر) استان همدان	همدان	شهروندان ۲۴-۲۰	۳۸۴ نفر	خوشه ای	همگرایی قومیتی-سن-درآمد-میزان دسترسی به رسانه-میزان مشارکت اجتماعی و سیاسی-میزان رضایت از زندگی-میزان سرمایه اجتماعی-وضعیت فرهنگی و ارتباطی-میزان پذیرش اصول شهروندی-میزان احساس محرومیت نسبی	فارس لر ترک	همدان بهار نهاوند	جامعه شناسی سیاسی کمی
۲۱	میرلطفی و همکاران. (۱۳۹۴)	بررسی انسجام اجتماعی در حفظ امنیت مرزی با تأکید بر تنوع قومی مذهبی	سیستان	خانواده	۳۸۰ خانوار	اطلاع یابی از طریق ریش سفیدان، شوراهای دهیاران و معتمدان روستا	داشتن فامیل نزدیک (پدر، مادر، خواهر، برادری، همسر)، تعلق مکانی، تعامل مذهبی قومی، بیگانه نبودن، رضایتمندی، آسودگی خاطر، انسجام	بلوچ، سیستان، ی، بیرجند، ی ها، یزدی ها، ترک ها، کرمانی، قائنی، نهبندانی	زابل	جغرافیا و برنامه ریزی روستایی کمی

				اجتماعی، مشارکت اجتماعی، اعتماد و اطمینان اجتماعی							
۲۲	معنوی و زمانی. (۱۳۹۴)	جایگاه گردشگری مذهبی در ایجاد همگرایی در منطقه خلیج فارس	سواحل خلیج فارس	مقاله	منابع مرتبط	هدفمند	گردشگری، مذهب، همگرایی، خلیج فارس	عرب	منطقه خلیج فارس	سیاست‌گذار ی عمومی	تحلیل محتوا
۲۳	صابری . (۱۳۹۴)	همگرایی از منظر تاریخی و بررسی ریشه های این مکتب از دیدگاه متفکرین کلاسیک	زمینه تاریخی	متن	منابع مرتبط	هدفمند	همگرایی، متفکرین کلاسیک، ریشه های تئوری همگرایی	فاقد نگاه قومی	زمینه تاریخی	علوم سیاسی	تحلیل محتوا
۲۴	نوعی باغبان و همکاران. (۱۳۹۴)	تأثیر دینداری درونی و بیرونی بر انسجام ملی (مطالعه موردی: شهروندان شهر مشهد)	خراسان مرکزی	شهروندان شهر مشهد از تمامی مناطق	۴۲۰ نفر	تصادفی	دینداری درونی، بیرونی - انسجام ملی	بومیان مشهد، فارس زبان، ترک، ارامنه	مشهد	علوم سیاسی	کمی
۲۵	سرور و همکاران. (۱۳۹۳)	تحلیل رابطه سرمایه اجتماعی و احساس همگرایی قومی در شهر ارومیه	آذربایجان غربی	افراد بالای ۱۸ سال از بین اقوام ترک و کرد	۳۷۵ نفر	تصادفی	همگرایی - تنوع قومی - سرمایه اجتماعی	ترک - کرد	مناطق ۴ گانه شهر ارومیه	جغرافیا و برنامه ریزی شهری	توصیفی - تحلیلی
۲۶	آب خضر و حسینی. (۱۳۹۳)	بررسی تاثیر مراسم و مناسبت‌های ملی در تقویت همبستگی و وحدت ملی با تاکید بر تربیت اجتماعی جوانان	تهران	مستولان و کارشناسا ن حوزه فرهنگی	۵۰ نفر	هدفمند	مراسم ملی - تقویت همبستگی - وحدت ملی - مذهب - هویت ملی - سرزمین مشترک - زبان مشترک	تنوع قومی	دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین	تعلیم و تربیت	کمی
۲۷	فرهمنده و همکاران. (۱۳۹۳)	میزان انسجام اجتماعی دو قوم آذری و کُرد	آذربایجان شرقی - کردستان	زنان و مردان ۶۴ تا ۲۰ سال شهرهای تبریز و سنندج	۷۶۸ نفر	خوشه ای چند مرحله ای	انسجام اجتماعی - عدالت اجتماعی، وسایل ارتباط جمعی، تحصیلات، شغل، درآمد و سن	کرد و آذری	تبریز و سنندج	جامعه شناسی	کمی
۲۸	عبدی و	همگرایی در	آذربایجان	صاحب‌نظر	۳۰ نفر	هدفمند	مذهب -	ترک	آذربایجان	جغرافیای	کمی

	مقصودی . (۱۳۹۲)	اذربایجان		ن مربوط به آذربایجان			آرمان مشترک- زبان فارسی- آیین ها و آداب و رسوم- قهرمانان- تعاملات اجتماعی و فرهنگی- نمادها و نشانه های ملی- حفظ شان و حرمت قومی- استفاده ابزاری نخبگان- تاریخ سازی و نمادپردازی قومی- کاهش سطح احساس تعلق به هویت ملی- رشد شهرنشینی- موقعیت جغرافیایی و ژئوپلتیکی- نابرابری اقتصادی- ضعف مدیریتی			سیاسی- علوم سیاسی	
۲۹	بهرامیان و بهرامیان. (۱۳۹۱)	بررسی رابطه بین همگرایی اقوام (ترک و کرد) و احساس امنیت پایدار در آذربایجان غربی	آذربایجان غربی	کرد و آذری زبان	۵۰۰ نفر	خوشه ای چند مرحله ای	احساس امنیت پایدار- همگرایی قوی- سرمایه فرهنگی- محرومیت نسبی- ملی گرایی- دین گرایی- فضای مشترک سیاسی/ادار ی-تاثیر نخبگان قومی	ترک و کرد	ارومیه- نقده- ماکو- تکاب- شاهیندژ- سلماس- و مهاباد	علوم ارتباطات اجتماعی- پژوهش علوم اجتماعی	کمی
۲۰	کاظمی تاری.)	تأثیر زمینه های تاریخی، فرهنگی	متن	منابع مرتبط	اسناد تاریخی	هدفمند	ادیان، اقلیت ها،	ارمنی	زمینه تاریخی	جغرافیای سیاسی	تحلیل محتوا

				ارمنی‌ها، مذاهب ایران باستان					و اجتماعی بر همگرایی پیروان ادیان مختلف در ایران	(۱۳۹۰)	
تحلیل محتوا	جغرافیای سیاسی	زمینه تاریخی	تنوع قومی قاره‌ای	عوامل همگرایی، موانع و فقدان مناسبات، ارتباطات اقتصادی	هدفمند	اسناد	کشورهای اسلامی	گستره‌ی جغرافیایی کشورهای اسلامی	وحدت جهان اسلام؛ عوامل موثر در ایجاد همگرایی	صفوی (۱۳۸۹)	۳۱
تحلیل محتوا	جامعه شناسی				هدفمند	۹۴ کشور	کشورها	متن	بررسی نقش دموکراسی در توسعه	بشیریان) (۱۳۸۸)	۳۲
کمی	علوم اجتماعی	مناطق جنوب و غرب شهر ارومیه	قوم کرد- قوم آذری	امنیت اجتماعی- همگرایی قومی- امنیت پایدار	تصادفی	۴۵۰ نفر	شهروندان کرد و آذری شهر ارومیه	آذربایجان غربی	بررسی میزان و رابطه‌ی امنیت اجتماعی و همگرایی قومیت‌های آذری و کرد در شهر ارومیه	خادمی (۱۳۸۸)	۳۳
تحلیل محتوا	علوم سیاسی	زمینه تاریخی	اقوام کشور	چارچوب سازی، پویش قومی، سیاسی شدن فرهنگ	هدفمند	منابع مرتبط	مقاله	کشور	کاربرد و نقد نظریه چهارچوب سازی در تحلیل پویش‌های قومی	کریمی (۱۳۸۸)	۳۴
تحلیل محتوا	اقتصاد	ایران	فاقد نگاه قومی	آزمون همگرایی، قابلیت‌های اجتماعی، همگرایی چندگانه، همگرایی مشروط	هدفمند	مرور و تحلیل نظریات	متن	تطبیق ایران و جهان	تئوری همگرایی و جایگاه ایران	خلیلی عراقی (۱۳۸۵)	۳۵
کمی	جامعه شناسی	ایلات ارکوازی- ملکشاهی- خزل- شوهان- بردره- میش خاص- ده بالایی- عالی بیگی	کرد	تعلق خاطر مشترک به نمادهای ملی- وفاداری مشترک به مردم و وطن و میراث مشترک- هویت منطقه ای- مناسک مذهبی- پرستیژ ایلی-	خوشه ای چند مرحله ای	۵۹۵ نفر	کلیه افراد ۱۸ سال به بالا	ایلام	مناسبات قومی و رابطه آن با تحول هویت جمعی (نمونه مطالعه: ایلام)	توسلی و قاسمی) (۱۳۸۱)	۳۶
تحلیل محتوا	حقوق و علوم سیاسی	کشورهای عضو اکو	فاقد نگاه قومی	همگرایی، اقتصادی، سیاسی	هدفمند	منابع مرتبط	متن	ایران، ترکیه، پاکستان، افغانستان، تاجیکستان،	موانع همگرایی در اکو	کولائی) (۱۳۷۵)	۳۷

								آذربایجان، ازبکستان، ترکمنستان، قرقیزستان، قزاقستان			
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

است که با ارجاع به مقالات منتشره، سال پژوهش، متغیرهای معنی‌دار با وابسته ارزیابی می‌شود. در این روش که کاربردی است، حالتی گذشته‌نگر دارد، محقق یک نوع برآورد یا اثری از مجموع مطالعات انجام‌گرفته در یک بازمانی زمانی ثابت انجام می‌دهد. معمولاً ضریب همبستگی، حجم نمونه و سطح معنی‌داری، به‌عنوان مهم‌ترین ابزار کار هستند. کسب اطلاعات در این تحقیق، نوعی پرسشنامه معکوس است که در سایت‌های معتبر علمی پژوهشی نمایه علمی شده و دارای اعتبار و سطح روایی محتوایی بالایی دارند. در گام اول بعد از طرح موضوع، شناسایی دامنه متغیرهای مستقل وابسته، متناسب با اهداف و سؤالات، اسناد علمی از سایت‌های داخلی، گردآوری شد و در نتیجه متغیر مستقل بر وابسته شناسایی و جمع‌بندی شدند. سطح روایی و اعتبار تحقیق برحسب ملاک روشی، نظری، تعاریف مفهومی-عملیاتی، نوع آزمون بسته به سطح متغیر مورداندازه‌گیری قرارگرفته و از دو ملاک ورود (معیارهای ورود) و ملاک خروج (معیارهای خروج) برای غربالگری مقالات استفاده‌شده است. برای دریافت و جمع‌آوری مقالات از سایت نورمگز، سیویلیکا، ایران داک و مگ ایران با کلیدواژه فوق، درباره زمانی ۱۳۷۹ الی ۱۴۰۳، با حجم نمونه 51 تحقیق را شناسایی و بعد از کنترل از حیث روشی، اعتبار، روایی و یافته‌های علمی، 37 سند علمی وارد نرم‌افزار شده و اندازه اثر نهایی هر پژوهش و اثر نهایی کل به‌وسیله فرمول فیشر و کوهن برآورد شده است. بعد از دسته‌بندی اولیه مطالعات، سنخ شناسی و توصیف آن، درنهایت متغیرهای پژوهش که بیش از ۲ بار در مطالعات تکرار شده‌اند، برای تعیین اندازه اثر و ضریب همبستگی آن وارد CMA2 شدند.

۴- یافته‌های پژوهش

یافته‌های تحقیق در دودسته توصیفی و تحلیلی ارزیابی شده‌اند.

در جمع‌بندی پژوهش‌های گذشته حول محور موضوع مورد مطالعه، می‌توان گفت، پژوهش‌های بسیاری از دو دهه اخیر تاکنون به بررسی همگرایی و واگرایی قومی / مذهبی پرداختند. این پژوهش‌ها هریک از منظر خاصی به تشریح وضعیت واگرایی و همگرایی قومی / مذهبی توجه داشتند. در این پژوهش معیار برای دسته‌بندی پژوهش‌ها به صورت موضوعی است. پژوهش‌های مطالعه شده را می‌توان در ۹ موضوع دسته‌بندی کرد.

۱- پژوهش‌هایی که بر نقش دین اسلام و دینداری بر همگرایی قومی و انسجام ملی تاکید داشتند: [۱]، [۸]، [۳۳]، [۳۴].

۲- پژوهش‌هایی که بر رابطه مناسبات قومی و امنیت ملی تاکید داشتند: [۳۷]، [۱۵]، [۱۳]، [۱۷]، [۱۸]، [۶]، [۲۶].

۳- پژوهش‌هایی که بر عوامل اجتماعی-سیاسی- فرهنگی و تاریخی و تاثیر آنها بر همگرایی قومی و دینی تاکید داشتند: [۲]، [۳۶]، [۵]، [۷]، [۲۴].

۴- پژوهش‌هایی که به رابطه‌ی سرمایه اجتماعی و همگرایی قومیتی تاکید کردند: [۱۲]، [۲۲].

۵- پژوهش‌هایی که بر مباحث نظری همگرایی تاکید داشتند: [۳]، [۱۰]، [۱۱]، [۲۷]، [۲۸]، [۳۰].

۶- پژوهش‌هایی که بر وضعیت واگرایی و همگرایی قومی و مذهبی تاکید داشتند: [۵]، [۶]، [۱۴].

۷- پژوهش‌های [۱۶] و [۲۰] بر جایگاه گردشگری و ایجاد همگرایی جمعی تاکید داشتند.

۸- پژوهش‌های [۳۱]، [۲۵] و [۲۹] بر هویت جمعی، وحدت ملی و همگرایی تاکید داشتند.

۹- [۵] بر وضعیت طرد اجتماعی زنان، [۹] نقش دموکراسی در توسعه و [۱۱]، موانع همگرایی در اکو تاکید داشتند.

۳- روش تحقیق

در این تحقیق از فراتحلیل کمی بهره گرفته‌شده است. فراتحلیل برآورد اندازه اثر مطالعات در یک واحد اصلی

الف) توصیفی

بازه زمانی پژوهش

در سال ۱۳۹۴، بیشترین تحقیقات همگرایی اجتماعی (۱۶,۳ درصد)، صورت گرفته است.

هدفمند	۱۹	۵۱,۳
خوشه ای چند مرحله ای	۷	۱۸,۹
تمام شمار	۱	۲,۷
میدانی (معمدین و ریش سفیدان جامعه)	۱	۲,۷
جمع کل	۳۷	۱۰۰

رشته نویسندگان

۳۲,۵ درصد از پژوهش های انجام شده، در حوزه ی علوم اجتماعی بوده است.

جدول ۵. زمینه مطالعات

زمینه مطالعات	فراوانی	درصد
علوم انسانی	۲	۴,۸
علوم سیاسی و حقوق	۱۰	۲۳,۹
علوم انتظامی و امنیتی	۲	۴,۸
اقتصاد و مدیریت	۳	۷,۱
علوم جغرافیایی	۱۰	۲۳,۹
علوم تربیتی و روان شناسی	۲	۴,۸
علوم اجتماعی	۱۴	۳۲,۵
جمع کل	۴۳	۱۰۰

* به دلیل انجام برخی مقالات در بیش از یک حوزه مطالعاتی، جمع کل رشته های نویسندگان (۴۳ مورد) به دست آمده است.

رشته نویسندگان شامل (تاریخ، جامعه شناسی، علوم انتظامی، امنیت، روان شناسی، علوم سیاسی، مدیریت، جغرافیای سیاسی، مدیریت بحران، مطالعات اجتماعی، جامعه شناسی سیاسی، سیاستگذاری عمومی، علوم اجتماعی، تعلیم و تربیت، حقوق، اقتصاد، علوم ارتباطات اجتماعی، پژوهش علوم اجتماعی) بوده است.

۴- هویت قومی

۲۱ درصد پژوهش‌ها، در میان قوم ترک-آذری بوده است.

جدول ۶. هویت قومی

قومیت	فراوانی	درصد
فاقد نگاه بومی	۴	۶,۹
تنوع قومیتی-اقوام کشور	۵	۸,۷
کرد	۱۰	۱۷,۲
بلوچ	۸	۱۳,۸
ترک-آذری	۱۲	۲۱
فارس	۴	۶,۹
ارامنه	۳	۵,۲

جدول ۲. بازه زمانی پژوهش

سال	فراوانی	درصد
۱۴۰۰	۴	۱۰,۸
۱۳۹۹	۱	۲,۷
۱۳۹۸	۳	۸,۱۰
۱۳۹۷	۱	۲,۷
۱۳۹۶	۴	۱۰,۸
۱۳۹۵	۵	۱۳,۵
۱۳۹۴	۶	۱۶,۳
۱۳۹۳	۳	۸,۱۰
۱۳۹۲	۱	۲,۷
۱۳۹۱	۱	۲,۷
۱۳۹۰	۱	۲,۷
۱۳۸۹	۱	۲,۷
۱۳۸۸	۳	۸,۱۰
۱۳۸۵	۱	۲,۷
۱۳۸۱	۱	۲,۷
۱۳۷۵	۱	۲,۷
جمع کل	۳۷	۱۰۰

روش تحقیق

۴۸,۷ درصد از پژوهش‌ها، با روش تحقیق کمی انجام گرفته است.

جدول ۳. روش تحقیق

نوع روش تحقیق	فراوانی	درصد
آمیخته	۱	۲,۷
کیفی	۴	۱۰,۸
کمی	۱۸	۴۸,۷
توصیفی-تحلیلی	۱	۲,۷
تحلیل محتوا	۱۳	۳۵,۱
جمع کل	۳۷	۱۰۰

نمونه گیری

۵۱,۳٪ پژوهش‌ها، با روش نمونه گیری هدفمند صورت گرفته است.

جدول ۴. شیوه نمونه گیری

شیوه نمونه گیری	فراوانی	درصد
تصادفی	۹	۲۴,۳

عرب	۳	۵,۲
خراسان جنوبی (نهبندان، قائنی، کرمانی، بیرجندی)	۳	۵,۲
لر	۳	۵,۲
ترکمن	۱	۱,۸
آشوری	۱	۱,۸
لک	۱	۱,۸
جمع کل	۵۸	۱۰۰

تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق در جدول شماره ۶، در قالب شاخص همگرایی اجتماعی و ۹ بعد ارائه شده است. بر همین اساس متغیرهای دارای تأثیر معنی‌دار شامل دینداری و انسجام ملی ($\text{Effect size} = ۰,۲۴۱$)، - مناسبات قومی و امنیت ملی ($\text{Effect size} = ۰,۳۰۴$)، - عوامل اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و تاریخی ($\text{Effect size} = ۰,۳۲۱$)، - واگرایی قومی و مذهبی ($\text{Effect size} = ۰,۳۷۳$)، - وضعیت گردشگری ($\text{Effect size} = ۰,۳۲۳$)، - هویت جمعی، وحدت ملی ($\text{Effect size} = ۰,۳۲۸$) و متغیرهای فاقد تأثیر معنی‌دار شامل وضعیت طرد اجتماعی زنان و موانع همگرایی ($\text{Effect size} = ۰,۱۹۲$)، - مباحث نظری همگرایی ($\text{Effect size} = ۰,۱۸۶$) بوده است که محورها و مفاهیم اساسی هریک نیز بانضمام منابع مرتبط، ذکر شده است.

* به دلیل تنوع قومی در اکثر مطالعات، جمع کل هویت‌های قومی (۵۸ مورد) به دست آمده است.

۵- تحلیل یافته‌ها و نتیجه‌گیری

یافته‌های توصیفی پژوهش در بازه زمانی (۱۴۰۲-۱۳۷۵) مشخص کرد: بیشترین فراوانی تحقیقات همگرایی اجتماعی در ایران در سال ۱۳۹۴ با (۱۶,۷٪)، زمینه مطالعاتی: علوم اجتماعی (۳۱٪)، هویت قومی ترک (۲۱٪)، روش تحقیق کمی (۵۰٪) و شیوه نمونه‌گیری هدفمند (۵۰٪)، صورت گرفته است.

جدول ۷. ابعاد و محورهای همگرایی اجتماعی ایران

شاخص کلان	ابعاد کلان	مفاهیم اساسی	منابع	Effect size	sig
همگرایی اجتماعی	دینداری و انسجام ملی	همگرایی، واگرایی، راهبرد، جریان‌های فکری، دین اسلام، امنیت اجتماعی، دینداری درونی، بیرونی	[۱] [۸]، [۳۳]	۰,۲۴۱	۳۰,۰۰
	مناسبات قومی و امنیت ملی	مشارکت سیاسی- اقتصادی، امنیت، همگرایی قومی و مذهبی/ فرهنگی/ سیاسی/ ارزشی، قومیت، امنیت، امنیت پایدار، امنیت ملی، تعلق مکانی، تعامل مذهبی قومی، بیگانه نبودن، رضایتمندی، آسودگی خاطر، انسجام اجتماعی، مشارکت اجتماعی، اعتماد /اطمینان و امنیت اجتماعی، احساس امنیت پایدار، همگرایی قوی، سرمایه فرهنگی، محرومیت نسبی، ملی گرایی، فضای مشترک سیاسی/اداری، تأثیر نخبگان قومی دین گرایی.	[۳۷] [۱۵] [۱۳] [۱۷] [۱۸] [۳] [۲۶]	۰,۳۰۴	۵۰,۰۰

۰,۰۰۱	۰,۳۲۱	[۲] [۳۶] [۳] [۲] [۲۴]	پایگاه اجتماعی-اقتصادی، امنیت اجتماعی، سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی، تنوع قومی، نظارت اجتماعی، همگرایی قومی، امنیت، احساس امنیت پایدار، همگرایی قوی، سرمایه فرهنگی، محرومیت نسبی، ملی گرایی، دین گرایی، فضای مشترک سیاسی/اداری، تاثیر نخبگان قومی، عوامل همگرایی، موانع و فقدان مناسبات، ارتباطات اقتصادی، ادیان، اقلیت ها، ارمنی ها، مذاهب ایران باستان.	عوامل اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و تاریخی	
۰,۰۰۰	۰,۳۱۶	[۱۲] [۲۲]	تنوع قومی، همگرایی قومیتی، مشارکت اجتماعی، حمایت اجتماعی، همبستگی اجتماعی، تعاملات اجتماعی	سرمایه اجتماعی	
۰,۰۰۰	۰,۳۷۳	[۵] [۶] [۱۴]	هویت قومی، هویت ملی، واگرایی اقوام کرد و بلوچ، همگرایی/ واگرایی، رضایت از زندگی، رضایت از دیگری، قوم مداری، علائق قومی، احساس محرومیت، هویت مذهبی، هویت ملی، هویت جهانی، مصرف فرهنگی.	واگرایی قومی و مذهبی	
۰,۰۰۰	۰,۳۲۳	[۱۶] [۲۰]	همگرایی اقتصادی، امنیت پایدار، صنعت گردشگری، گردشگری، مذهب، همگرایی، خلیج فارس.	وضعیت گردشگری	
۰,۰۰۰	۰,۳۲۸	[۳۱] [۲۵] [۲۹]	مراسم و هویت ملی، تقویت همبستگی، وحدت ملی، مذهب، سرزمین و زبان مشترک، تعلق خاطر مشترک به نمادهای ملی، وفاداری مشترک به مردم و وطن و میراث مشترک، هویت منطقه ای، مناسک مذهبی، پرستیژ ایلی.	هویت جمعی، وحدت ملی	
۰,۰۵۶	۰,۱۹۲	[۹] [۴]	طرد اجتماعی، طرد اجباری، طرد خودخواسته، زنان روستایی، همگرایی، اشتغال و وضعیت اقتصادی	وضعیت طرد اجتماعی زنان و موانع همگرایی	
۰,۰۹۳	۰,۱۸۶	[۳] [۱۰] [۱۱] [۲۷] [۲۸]	چارچوب سازی، پویای قومی، سیاسی شدن فرهنگ، مفاهیم، معامله و مقابله، آزمون همگرایی، قابلیت های اجتماعی، همگرایی چندگانه، همگرایی مشروط، مشارکت سیاسی / اجتماعی / فرهنگی و اقتصادی)، وحدت اجتماعی، آموزش همگرایی، فاصله گذاری اجتماعی.	مباحث نظری همگرایی	

منابع

۱. سلیمانی، زهرا، منتظرالقائم، اصغر، و پیرمادیان، مصطفی. تبیین تاریخی مولفه های همگرایی از منظر امام جواد(علیه السلام). پژوهش های تاریخی (مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی اصفهان)، پیاپی ۴۹، (۱۴۰۰).
۲. صفایی، عزت الله و بهیان، شاهپور و جهانبخش، اسماعیل. بررسی جامعه شناختی نقش عوامل سیاسی و اجتماعی (طرحواره های قومیتی) موثر بر ایجاد همگرایی قومی در میان گروه های قومی ساکن شهر اهواز (۱۴۰۰).
۳. خنجرخانی، مسعود. چالش وحدت اجتماعی: تحلیلی بر امکانسنجی آموزش همگرایی در ایام فاصله گذاری، نشریه مطالعات اجتماعی ایران، بهار. دوره پانزدهم - شماره 1 ب، صفحات: از 112 تا 124، (۱۴۰۰).
۴. چگینی، محمد، دانیالی، تهمنه، & اسماعیل پورروشن، علی اصغر. نقش دین اسلام در همگرایی قوم بلوچ و تأثیر بر امنیت اجتماعی استان سیستان و بلوچستان. جغرافیایی سرزمین شماره ۷۲، (۱۴۰۰).
۵. جوکار، کیوان، بخشایشی اردستانی، احمد، باقری، فردین، & الله کرم، عبدالحسین. بررسی وضعیت واگرایی و همگرایی اقلیتهای قومی و مذهبی در کشور (مناطق کرد نشین و بلوچ نشین). توسعه پایدار محیط جغرافیایی، ۳(۵)، (۱۴۰۰).
۶. رضائیان، علی، وثوقی، منصور، ساروخانی، باقر. مطالعه جامعه‌شناختی حوزه‌های هم‌گرایی و واگرایی هویت ملی و هویت قومی (مطالعه موردی: قوم لک). تغییرات اجتماعی - فرهنگی، ۱۶(۲)، ۱۸-۳۶. (۱۳۹۸).
۷. برزگر، نصرت و لطفی، حیدر و حسن آبادی، داود و رضویان، محمد تقی، نقش سیاست های قومی و مذهبی در مشارکت اقوام در امنیت، توسعه همه جانبه و همگرایی با تأکید بر ترکمن های شمال و شمال شرق ایران. (۱۳۹۸).
۸. رحمانی ساعد، هادی؛ پورتقی، محمد؛ تنهایی، علیرضا. دین اسلام به عنوان مولفه همگرایی قوم بلوچ با حاکمیت و تأثیر آن بر امنیت اجتماعی استان سیستان و بلوچستان، نشریه دانش امنیتی، پاییز و زمستان، سال پنجم - شماره ۹ (ISC). ص ۶۲-۳۳. (۱۳۹۷).
۹. اشتري مهرجردی، ابادر. تبیین عوامل اجتماعی اخلاق کار (مورد مطالعه: اعضای هیات علمی دانشگاه‌های شهر تهران)، نشریه صنعت و دانشگاه. شماره ۵۵-۵۶، (۱۴۰۱).
۱۰. متقی، افشین، حیدری، جهانگیر، و نیکجو، ایرج. (۱۳۹۶). مدل سازی همگرایی قومی بر اساس نیازسنجی مدیران سیاسی و مطالبات شناسی اقوام (مطالعه موردی: استان کردستان). پژوهشهای جغرافیای انسانی (پژوهش های جغرافیایی)، ۴۹، (۱۳۹۶).
۱۱. گوهری مقدم، ابوذر، بشیری لحاقی، میثم. کاربست نظریات همگرایی در طراحی مدل همگرایی منطقه‌ای در حوزه همسایگی جمهوری اسلامی ایران. دانش سیاسی، (۱۳۹۶).
۱۲. باصری، احمد، عباسیان، شیرزاد، کریمی، بهروز. (۱۳۹۶). رابطه بین سرمایه اجتماعی و همگرایی قومیتی در استان آذربایجان غربی. فصلنامه مدیریت بحران و وضعیت های اضطراری. ۹(۳۴). ۱۱۵-۱۴۱. (۱۳۹۶).
۱۳. طلوعی، هادی. رابطه مناسبات قومی و امنیت در استان سیستان و بلوچستان. نشریه سیاست(دانشگاه تربیت مدرس)، تابستان - شماره ۱۰ (۱۳۹۵).
۱۴. امینی زاده، سینا، بوستانی، داریوش. (۱۳۹۵). همگرایی و واگرایی هویت‌های ملی، مذهبی و جهانی (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه شهید باهنر کرمان). توسعه اجتماعی، ۱۰(۳)، ۱۱۱-۱۳۸. (۱۳۹۵).
۱۵. امین صارمی، نوزد و محمدی اطهر، علیرضا و طالبی، رضا. همگرایی قومی-مذهبی مرزنشینان و نقش آن در امنیت پایدار مرز ایران و پاکستان، (۱۳۹۵).
۱۶. لطفی، حیدر؛ شادی، محمدعلی؛ مدینه‌ای بناب، سیدامیر. ۱۳۹۵. همگرایی جمعی و خلق و خوی اجتماعی ساکنان حاشیهی خلیج فارس با تأکید بر گردشگری. نشریه مطالعات خلیج فارس، پاییز ۱۳۹۵، شماره ۷، ص ۲۲-۴۱. (۱۳۹۵).
۱۷. سیده رویا، بارسلطان، ۱۳۹۴، بررسی عوامل موثر بر همگرایی قومیتها با تأکید بر ساختار امنیت کشور ایران، (۱۳۹۴).
۱۸. میرلطفی، محمودرضا، علوی زاده، سیدامیرمحمد، هدایتی امین، خورشید. بررسی انسجام اجتماعی در حفظ امنیت مرزی با تأکید بر تنوع قومی - مذهبی مطالعه موردی: شهرستان زابل. فصلنامه علمی برنامه ریزی منطقه ای. ۵(۱۹). ۷۵-۷۰. (۱۳۹۴).

۱۹. نقدی، اسداله، احمدی، امید علی، سلطانی عزت، محمود. بررسی جامعه‌شناختی میزان همگرایی قومیت‌های (فارس، ترک، لر) استان همدان. تحلیل اجتماعی نظم و نابرابری اجتماعی. ۷۰(۱). ۱۳۱-۱۵۴. (۱۳۹۴).
۲۰. معنوی، احمد و زمانی، لیلا. جایگاه گردشگری مذهبی در ایجاد همگرایی در منطقه خلیج فارس. مطالعات فرهنگی و سیاسی خلیج فارس، ۲(۶)، ۱۲۷-۱۴۸، (۱۳۹۴).
۲۱. صابری، فاطمه. همگرایی از منظر تاریخی و بررسی ریشه‌های این مکتب از دیدگاه متفکرین کلاسیک. نشریه پژوهش ملل. اسفند ۱۳۹۴، دوره اول - شماره ۳. ص ۲۲-۱۷. (۱۳۹۴).
۲۲. سرور، رحیم، موسوی، میرنجف، باقری کشکولی، علی. تحلیل رابطه سرمایه اجتماعی و احساس همگرایی قومی در شهر ارومیه (مطالعه موردی: قوم کرد و ترک). فصلنامه علمی و پژوهشی نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی. ۷۰(۱). ۵۵-۶۸. (۱۳۹۳).
۲۳. عبدی، عطاءالله، مقصودی، مجتبی. همگرایی در آذربایجان. فصلنامه مطالعات ملی، ۱۴(۵۳)، ۵۱-۷۲. (۱۳۹۲).
۲۴. کاظمی تازی، تقی. عنوان فارسی: تاثیر زمینه‌های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی بر همگرایی پیروان ادیان مختلف در ایران (مطالعه موردی ارمنی‌ها) (عنوان عربی: أثر الأرضيات التاريخية و الثقافية و الإجتماعية علی التعامل بین أتباع الأديان المختلفة فی ایران (الأرمن كنموذج)). آفاق امنیت، ۴(۱۲)، (۱۳۹۰).
۲۵. واعظی، محمود. هویت جمعی و همگرایی اروپایی. نشریه پژوهش‌نامه سیاست خارجی، آبان ۱۳۸۹ - شماره ۲۷، ص ۴۸-۲۱. (۱۳۸۹).
۲۶. خادمی، دکتر علی. بررسی میزانو رابطه‌ی امنیت اجتماعی و همگرایی قومیت‌های آذری و کرد در شهر ارومیه. تغییرات اجتماعی - فرهنگی، ۵(۲)، (۱۳۸۸).
۲۷. کریمی، علی. درآمدی نظری بر کاربرد و نقد نظریه چهارچوب سازی در تحلیل پویای قومی. مطالعات ملی - دوره: ۱۰ - شماره ۴: ۳۳-۵۲، (۱۳۸۸).
۲۸. خلیلی عراقی، سید منصور؛ مسعودی، ناهید. تئوری همگرایی و جایگاه ایران. نشریه جستارهای اقتصادی
- ایران، پیاپی ۶ (پاییز و زمستان ۱۳۸۵). ص ۸۱-۱۱۰. (۱۳۸۵).
۲۹. توسلی، غلامعباس، قاسمی، یار محمد. هویت‌های جمعی و جهانی شدن. نامه علوم اجتماعی، ۲۴، (۱۳۸۳).
۳۰. پیتربورک؛ نوذری، حسین علی. ۱۳۷۶. ضرورت همگرایی جامعه‌شناسی و تاریخ؛ نگاهی به رابطه نظریه اجتماعی و تاریخ. نشریه تاریخ معاصر ایران، تابستان ۱۳۷۶ - شماره ۲. ص ۱۲۲-۹۳. (۱۳۷۶).
۳۱. آب خضر، اصغر و متفکر، حسین. بررسی تاثیر مراسم و مناسبت‌های ملی در تقویت همبستگی و وحدت ملی با تاکید بر تربیت اجتماعی جوانان، (۱۳۷۳).
۳۲. فرهنگ، مهناز، سعیدی مدنی، سید محسن، سهندی خیل‌فیه کندی، مهناز. مطالعه تطبیقی انسجام اجتماعی بین دو قومیت آذری و کُرد (مورد مطالعه: شهرهای سنندج و تبریز). بررسی مسائل اجتماعی ایران، (۱۳۹۴).
۳۳. نوعی باغبان، سیدمرتضی، آقاحسینی، علیرضا، و امام جمعه زاده، سیدجواد. بررسی تاثیر دینداری درونی و بیرونی بر انسجام ملی (مطالعه موردی: شهروندان شهر مشهد). راهبرد اجتماعی فرهنگی، ۴(۱۴)، ۱۶۳-۱۸۳، (۱۳۹۴).
۳۴. مرادی حقیقی، فائزه، و موثقی گیلانی، سیداحمد. کارکرد اجتماعی و فرهنگی مذهب در توسعه اقتصادی مالزی. مطالعات روابط بین‌الملل (پژوهشنامه روابط بین‌الملل)، (۱۳۹۴).
۳۵. جهانی، داریوش؛ عزتی، عزت‌الله؛ نامی، محمدحسن. ۱۳۹۶. میزان تاثیر مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و اقتصادی بر همگرایی مردم استان‌های کردنشین ایران. نشریه مطالعات ملی بهار ص ۶۸-۵۳، (۱۳۹۶).
۳۶. قاصد، مهدی، زنجانی، حبیب‌الله، کلدی، علیرضا. بررسی عوامل سیاسی- اجتماعی مؤثر در همگرایی‌های قومی (مطالعه‌ی موردی: قومیت‌های شهرستان ارومیه). مطالعات جامعه‌شناختی شهری. ۹(۳۰)-۱۲۵-۱۵۰. (۱۳۹۸).
۳۷. برزگر، نصرت، لطفی، حیدر، حسن‌آبادی، داود، رضویان، محمد تقی. نقش سیاست‌های قومی و مذهبی در مشارکت اقوام در امنیت، توسعه همه‌جانبه و همگرایی با تاکید بر ترکمن‌های شمال و شمال شرق ایران. فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای). ۹(۳۴). ۴۳۳-۴۵۵. (۱۳۹۸).

Formulation of Social Integration Studies During the Last Three Decades

* Parviz Salari Sardari ** Abazar Ashtari Mehrjardi *** Akbar Ashrafi

* PhD student in the field of sociology, political orientation, Azad University, Tehran, Tehran, Iran.

parviz.salari.s@gmail.com

** Associate Professor, Department of Science and Technology, Institute of Cultural, Social and Civilization Studies, Tehran, Iran. ashtari@iscs.ac.ir

*** Assistant Professor, Department of Political Science, Islamic Azad University, Tehran Center, Tehran, Iran. akb.ashrafi@iauctb.ac.ir

Received: 27.05.2024

Accepted: 06.07.2024

Abstract

Social integration is related to one's position in the social topography and one's capabilities and opportunities to apply those capabilities. Also, it is important to consider the position or position a person ascribes to himself in the social topography and how he perceives himself in the social context. The variable of social integration includes sense of belonging and perceived social support. The purpose of this article is to know the social convergence and the factors affecting it, despite the large volume of articles, books and writings about policy making and ethnic management in Iran, a general analysis of these researches has not been done so far. Accordingly, the method of the article is meta-analysis-quantitative. The purpose of this method is to integrate, systematically review and unify the studies conducted in a specific research field. Its statistical population is 46 studies, of which 37 samples of research documents were selected with the aim of combining and identifying its impact.

Data analysis in the form of social convergence index and 9 dimensions showed that the variables with a significant impact include religiosity and national cohesion, - ethnic relations and national security, - social, political, cultural and historical factors, - social capital, - ethnic divergence and religious, tourism situation, collective identity, national unity and variables without significant influence including the social exclusion of women and barriers to integration, theoretical debates on integration.

Keywords: Social Integration, Meta-analysis, Social Capital, Ethnic and Religious Divergence, Ethnic and Religious Convergence

Corresponding Author: Abazar Ashtari Mehrjardi- Ashtari@iscs.ac.ir

Introduction

Social convergence is related to one's position in the social topography and one's opportunities to employ those capabilities. Also, it is important to consider the position or position one ascribes to oneself in the social topography and how one perceives oneself in the social context. Changes in social integration include a sense of belonging and social support. These are distinct concepts, but they cover similar aspects of social integration. Belonging is defined as the degree to which individuals feel valued, accepted, and included in a social system or environment. Becoming happy, happy and relaxed and rejected or ignored causes feelings of worry, depression, sadness, jealousy and loneliness. Social rejection and lack of belonging are believed to be the most common and important causes of anxiety. Lack of belonging is also associated with higher levels of mental and physical illness and greater vulnerability to behavioral problems such as crime and suicide (Cooper et al., 2022). Social support is the degree to which a person feels they need support (Stack-Cutler et al., 2015). It is important to note that welfare support is much more important than the actual degree of support. Higher social support is associated with higher levels of happiness, self-esteem, and self-efficacy, as well as lower levels of stress, stress, and anxiety (Jiang et al., 2020). Convergence on the one hand means entering people into a social and cultural environment, and on the other hand, it means absorbing social and cultural values and norms in their personality and life. In the nine integration or integration, a person and the environment, the attraction of the person by the environment or the internal attraction of the environment by the person and the environment can be compared to the environment as a member of the related and very important responsible (Berez et al., 2018).

Coherence is a category that is inevitable, fluid, relative, and spontaneous, which is faced by people with the like-mindedness, cooperation, and coordination of community volunteers in various cultural, religious, social, economic, and political relationships. Coherence is a situation in which members of the society are connected to each other with a common and cultural society. Social takes form and meaning in a certain social society. The diversity of the Iranian society has been influenced in different ways for the possibility and resilience of social cohesion. The concept of national and social cohesion as a success-making lever and the basis of society's identity and credibility is a great blessing (Farahmand et al., 2014). Ethnic, religious and linguistic divisions due to the nature of their identity, since they are the source of demands that are very difficult and in some cases impossible through dialogue, can be the source of violence in the realm of politics and the instability of the political system. Drawing the situation of heterogeneous societies shows that ethnic, religious and linguistic divisions have been one of the most important sources of conflict and political conflict in them.

As to the importance of this article, it can be said that the cultural-religious and legal challenges of those who reject the feeling can increase barriers and deprivation for individuals. In the meantime, if individuals are prevented from social (convergence), they will subsequently have a type of rejection that will then become a factor in inefficiency, low -income or protest movements. These conditions, on the one hand, disrupt the stability and order of society, and on the other hand it brings important mobility and creativity and important innovation in political life.

Part of the situation of social exclusion could be derived from the existence of environmental, geographical, political, cultural, and security damages, with the support and stimulation of regional and transnational aliens. On the other hand, other influential factors such as economic and cultural poverty, lack of development, a sense of discrimination, and the existence of misconceptions and Wahhabi misconceptions among some Sunnis have been added.

In summarizing past research around the subject under study, it can be said that many research has been examining ethnic / religious convergence and divergence since the last two decades. These research focused on the state of divergence and ethnic / religious convergence from a particular perspective. In this study, the criterion for categorizing research is subject. The studied research can be categorized into 9 topics.

- 1- Research that emphasized the role of Islam and religiosity on ethnic convergence and national cohesion: Suleimani (1400), Rahmani (1397), Gardener (2015), Moradi Haghighi (2015)
- 2- Research that emphasized the relationship between ethnic and national security: Barzegar (1398), Amin Saremi (1395), Toloui (1395), Bar Sultan (2015), Mir Malamfi (2015), Bahramian (2012), Khademi (1388((
- 3- Research that emphasized socio-political-cultural and historical factors and their impact on ethnic and religious convergence: Safa'i (1400), Qassim (1398), Bahramian (2012), Safavi (2010), Kazemi (2011(
- 4- Research that emphasized the relationship between social capital and ethnic convergence: Basri (1396), Server (2014)
- 5- Research that emphasized the theoretical discussions of convergence: Khanjar Khan (1400), Motaghi (1396), Gohari Moghaddam (1396), Karimi (2009), Khalili Iraqi (2006), Peterburk (1997(
- 6- Researchs that emphasized the status of divergence and ethnic and religious convergence: Jokar (1399), Rezaian (1398), Aminizadeh (2016(
- 7- Lotfi and Spiritual Research (2015) emphasized the status of tourism and the creation of collective convergence.
- 8- Research of Khazr (2014), preacher (2010) and Tavassoli (2002) emphasized collective identity, national unity and convergence.
- 9- Firouzabadi (2016) Research (2016) emphasized the social exclusion status of women, Bashirian (2009), the role of democracy in development and Kulai (1996), the barriers to convergence in Eco.

Methodology

In this study, little intelligence has been used. To receive and collect articles from the Norms, Civilica, Iran Duck and Mag Iran site with the above keyword, at the time of 2000 to 1403, identified 51 research with a sample size and after control over the method, validity, validity and scientific findings, 37 documents Scientific enters the software and the final effect of each research and the final effect of the whole is estimated by the Fisher and Cohen formula. After the initial categorization of the studies, theology and its description, the research variables, which have been repeated more than 2 times in the studies, entered the CMA2 to determine the size of the effect and its correlation coefficient.

Research Findings

In 2015, the highest social convergence research (16.3 %) was carried out.

48.7 % of the research is done with little research.

51.3% of the research is targeted sampling.

32.5 % of the research was in the field of social sciences.

Writers' disciplines (history, sociology, law enforcement, security, psychology, political science, management, political geography, crisis management, social studies, political sociology, general policy, social sciences, education, law, economics, science Social communication has been social science research.

21 % of the research was among the Turkish-Azari people.

Conclusion

Descriptive findings of the research over the period (1375-1402) specified: The highest abundance of social integration research in Iran in 2015 with (16.7%), Studies: Social Sciences (31%), Turkish Ethnic identity (21%), Method Quantitative research (50%) and targeted sampling (50%).

Research data analysis is presented in Table 6 in the form of an index of social convergence and 9 dimensions. Accordingly, variables with meaningful impact include religion and national cohesion (0.241 = Effect Size), -Ethnicity and National Security (0.304 = Effect Size), -Social, Political, Cultural and Historical Factors (0.321 = Effect Size), Social (0.316 = Effect Size), -Ethical and Religious Vegetation (0.373 = Effect Size), -Tourism Situations (0.323 = Effect Size), -Collective Hydration, National Unity (0.328 = Effect Size) and non -influential variables containing meaningful reversal status. Social Women and Barriers to Convergence (0.192 = Effect Size) - Theoretical Convergence (0.186 = Effect Size) has been cited as the basic axes and concepts of each relevant sources.

اعتباریابی چهارچوب جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری

* الهام زینلو ** محمود محمدی *** حسن مهرمنش
* گروه مدیریت تکنولوژی، دانشکده مدیریت، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
elh.zeynaloo@gmail.com
** گروه مدیریت صنعتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
mah.mohammadi@iauctb.ac.ir
*** گروه مدیریت صنعتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
has.mehrmanesh@iauctb.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۸

چکیده

امروزه تکنولوژی رایانش ابری در حال گسترش و پیشرفت است و روز به روز سرویس‌های بیشتری به این تکنولوژی افزوده می‌شوند. هدف از تحقیق حاضر ارائه چهارچوبی برای جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری است. پژوهش حاضر از نظر هدف توسعه‌ای - کاربردی و از لحاظ روش پژوهش، از نوع روش آمیخته اکتشافی می‌باشد نمونه‌های آماری تحقیق جهت مصاحبه‌ی عمیق از مدیران، صاحب‌نظران و اساتید حوزه مدیریت تکنولوژی دانشگاه‌های شهر تهران انتخاب شدند. در این پژوهش، محقق داده‌های مورد نیاز خود را با انجام مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته با ۱۵ نفر از اعضای جامعه به جمع‌آوری نمود. پس از انجام تحلیلی جامع از داده‌ها، در مجموع تعداد ۱۹ مولفه اصلی (مقوله کلان) و ۷۷ زیرمولفه (مقوله فرعی) و با ابتنه به الگوی پارادایمی نظریه داده بنیاد با تعقیب رویکرد سیستماتیک (نظام مند) در قالب شرایط علی، پدیده اصلی (محوری)، راهبردها، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر (واسطه‌ای) و پیامدها از طرف محقق استحصال و تمامی مقولات کلان حاصله در قالب جدول ذیل ارائه و تلخیص گردید. یافته‌های تحقیق نشان داد که "جذب تکنولوژی" به عنوان مقوله محوری بر مبنای شرایط علی "ساختار سازمانی، توجه به شفاف سازی، عوامل رفتاری، مالکیت فکری، چرخه نوآوری و توانمندسازی" و از طریق راهبردهای پاسخ‌گویی، انتقال اطلاعات، رهبری تکنولوژی، مدیریت امنیت اطلاعات و هدف‌گزینی و با در نظر گرفتن (به عنوان زمینه‌ی الگو) محقق می‌شود و منجر به تحقق پیامدهای بهره‌وری سازمانی، ارتقای کیفیت خدمات و رضایت ارباب رجوع می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: جذب تکنولوژی، رایانش ابری، بانک.

نوع مقاله: علمی

۱- مقدمه

فرصت‌های خارج از شرکت ممکن می‌سازد. فرآیند یادگیری که در آن شرکت‌ها به منظور انطباق با آن شرایط در آن شرکت می‌کنند، می‌تواند به عنوان گسترش ظرفیت‌های جذب آنها تلقی شود. کوهن و لوینتال (۱۹۹۰) ظرفیت جذب را بر حسب توانایی شرکت در تشخیص ارزش اطلاعات خارجی، جذب آن و سپس استفاده از آن برای اهداف تجاری تعریف می‌کنند. اساساً، این مهارت می‌تواند شامل دانشی باشد که در بخش‌های رسمی تحقیق و توسعه، در محیط تولیدی شرکت، یا صرفاً از افرادی که بخشی از آن را تشکیل می‌دهند، به

ظرفیت توسعه نوآوری‌هایی که بر بازارهای داخلی و بین‌المللی تأثیر می‌گذارند، برای تقویت رقابت‌پذیری در شرایط رقابت فزاینده جهانی‌شده، حیاتی است. نوآوری‌های با تأثیر بالاتر معمولاً نیازمند مجموعه‌ای از دانش اساسی و پیچیده هستند که فقط تا حدی می‌تواند در داخل شرکت پیدا شود. با توجه به افزایش حجم و پیچیدگی دانش بالقوه مفید، کار جذب آن کمتر ساده است. انطباق با این واقعیت مستلزم تغییر در روال‌ها برای افزایش ظرفیت‌های داخلی است، که همچنین بهبود شرایط را برای شناخت

نویسنده عهده‌دار مکاتبات: محمود محمدی Mah.mohammadi@iauctb.ac.ir

جنبه‌های مختلف سازمانی، ساختاری و فنی برنامه‌ریزی کنند و به افزایش ظرفیت‌های موجود بپردازند. این ظرفیت با میزان آمادگی جذب آن سازمان سنجیده می‌شود. لازم به ذکر است که در اکثر کشورها با وجود سرمایه‌گذاری در زمینه تکنولوژی، گسترش و نفوذ کاربردهای متنوع تکنولوژی به کندی صورت می‌پذیرد. علت اصلی این مشکل، پایین بودن سطح آمادگی سازمان برای پذیرش و جذب تکنولوژی می‌باشد. که در این میان رایانش ابری به جذب مطمئن و با امنیت یاری می‌رساند (تام، ۲۰۱۷).

رایانش ابری یکی از جدیدترین و چالش بر انگیزترین فناوری‌های نوظهور است، به این دلیل که مزایای متنوع زیادی مانند: در دسترس بودن منابع محاسباتی و خدمات نرم افزاری در هنگام نیاز دارد. با پیشرفت‌های قابل توجه زیرساخت‌های فناوری اطلاعات پیدایش این فناوری تاثیر بیشتری بر جهان تجارت گذاشته است. همچنین جدیدترین الگوی نوظهور در محاسبات توزیع شده است که زیرساخت‌های سخت‌افزاری، پلتفرم و برنامه‌های کاربردی را به عنوان سرویس ارائه می‌دهد. تحقیق حاضر درصدد آن است که به ارائه چهارچوبی برای جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری بپردازد.

۲- مبانی نظری و پیشینه تحقیق

در جهان پرآشوب کنونی که دگرگونی‌های محیطی، رشدی هر دم افزون دارد و دگرگونی‌های تکنولوژی و دانش بر شتاب آن می‌افزاید، ماندگاری سازمان‌ها تنها با نوآوری‌های پیوسته شدنی است. یک موضوع مهم در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، جذب تکنولوژی و دانشی است که شرکت‌های خارجی برای کشورهای میزبان به ارمغان می‌آورند. اجرای پروژه‌های مشترک و بستن قراردادهای گوناگون فراملی یکی از راهکارهای مناسب برای توانمندسازی فنی و مدیریتی شرکت‌های داخلی به شمار می‌آید و این راهکار به‌ویژه برای کشورهای درحال توسعه و کمتر توسعه‌یافته از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. ولی بهره‌مندی بیشتر از این فرآیند، نیازمند فراهم‌سازی زمینه‌های بایسته از سوی کشور میزبان (دولت) به‌طور همگانی و از سوی بنگاه‌های تولیدی به‌طور ویژه است. یکی از این بایسته‌ها به وجود

دست می‌آید. تحقیقات تجربی بر تأثیر شکل‌های یادگیری درونی و بیرونی در ایجاد نوآوری متمرکز شده است، همانطور که در کار وگا-جورادو و دیگران (۲۰۰۸) نمونه‌ای است. (Quevedo (2005); Nieto and Veugelers (1997); Kastelli, Caloghirou (۲۰۰۷)؛ تسای و وانگ (۲۰۰۹)؛ جنسن و دیگران (۲۰۰۷)؛ Tsakanikas (2004) و Cassiman و Veugelers (2006) 1. با این وجود، این تحلیل‌ها به طور کلی شامل شواهدی هستند که می‌توانند به عنوان "محصولات جانبی" نتایج تمرکز اولیه مطالعات مورد بحث طبقه بندی شوند و بنابراین، نمی‌توانند به عنوان شواهد تجربی از پدیده‌ای که به طور موثر پشتیبانی می‌شود. ۲ به لطف فوق‌الذکر، تحقیقات اخیر بر ظرفیت جذب شرکت‌ها متمرکز شده است، نمونه‌هایی از آنها Arora و Gambardella (1994) است. سهام، ۱ در بسیاری از مطالعات، نتایج در واقع بر این فرض استوار است که فعالیت‌های تحقیق و توسعه داخلی برای ظرفیت جذب مهم هستند. ۲ اکثر نتایج اخیر بر اساس معیارهای غیرمستقیم است که اعتبار آنها را مورد تردید قرار می‌دهد. گریس و فیشر (۲۰۰۱)؛ اشمیت (۲۰۰۵)؛ Murovec و Prodan (2009) و Tsai (2009). در این مطالعات، استفاده از یک منبع دانش خارجی معمولاً به عنوان نشانه‌ای در نظر گرفته می‌شود که شرکت دارای ظرفیتی برای جذب آن است. با فرض این، هدف بهبود درک فعالیت‌های داخلی شرکتی است که ظرفیت جذب دانش خارجی را دارد. نتایج نشان می‌دهد که تحقیق و توسعه داخلی مجموعه وسیع‌تری از فعالیت‌ها را تکمیل می‌کند. ۳ در تحقیق گزارش‌شده در زیر، شواهد کمی بیشتر در مورد نقش تحقیق و توسعه داخلی، آموزش و «یادگیری از طریق انجام» در جذب دانش فن‌آوری تولید شده ارائه شده است. خارج از شرکت، که ظرفیت تولید نوآوری‌های محصول با تاثیر بالا را دارد. تجزیه و تحلیل الگوهای یادگیری بخش تعریف شده در Bittencourt (2012) را هدف قرار می‌دهد. سازمان‌ها به منظور ارتقاء وضعیت و موقعیت خویش توسط تکنولوژی، بایستی با سرعت چشمگیر برای توسعه قابلیت‌ها و پتانسیل‌های خود در

استفاده از آزمون کلموگروف اسمیرنوف بررسی شد، سپس با استفاده از آزمون تی استیودنت و ضریب پیرسن و مدل معادلات ساختاری و نرم افزار SPSS و لیزرل به بررسی فرضیات پرداختیم. اثرات جانبی بر پذیرش تکنولوژی تاثیر مثبت دارد، اثرات جانبی بر رهبری کارآفرین تاثیر مثبت دارد، قابلیت های جذب بر پذیرش تکنولوژی تاثیر مثبت دارد، آمادگی منابع بر قابلیت های جذب تاثیر مثبت دارد. رهبری کارآفرین بر قابلیت های جذب تاثیر مثبت دارد. پذیرش تکنولوژی بر عملکرد (عملکرد سازمانی، عملکرد کارکنان) تاثیر مثبت دارد.

[۱۰] در تحقیق خود به «بررسی مدل فرآیندی از ظرفیت جذب دانش برای تکنولوژی و نوآوری» پرداخت. این مطالعه چگونگی مراحل تئوریکال توسعه مدل ظرفیت جذب دانش (KAC) را نشان می دهد. مدل فرآیند KAC (مدل مفهومی) چگونه بسیاری از شرکت ها در کشورهای درحال توسعه به راه اندازی کپی برداری، بهبود و توسعه (نوآوری) دانش های اکتساب شده از کشورهای پیشرفته می پردازد. به عنوان مثال یک شرکت دیرتر آمده سامسونگ متمرکز شد به راه اندازی سریع، کپی برداری، بهبود، نوآوری از قابلیت های فن آورانه و یادگیری که منجر به توسعه فرآیند جذب آن می شدند. در ابتدا به دانش قرض گرفته شده و یادگیری تأکید می کرد روی راهی که مسیری روشنی داشتند [۶] با دنبال کردن مسیر میانبر (کچاپ) پیشگامان فعلی دنبال می شود.

روشارتینی، روشانا و نوای (۲۰۱۱) در مقاله ای به «مفهوم ظرفیت جذب در انتقال فناوری» در سال ۲۰۱۱ پرداختند. در این مقاله مفهوم ظرفیت جذب در انتقال تکنولوژی از دیدگاه منابع انسانی مورد بحث قرار دادند و عنوان کردند که ظرفیت جذب، توانایی شرکت در شبیه سازی تکنولوژی وارداتی است که بستگی به توانایی فناوریانه سازمانی دارد. دانش پیشین سازمان که دربردارنده مهارت های کوچک پایه ای، زبان مشترک و گرایش مثبت به یادگیری است وابسته به اندوخته پیشین و اطلاعات به روز شده دانش چیره است که برای سازمان در شبیه سازی و بهره برداری از دانش نوین بنیادی است. انتقال تکنولوژی فرآیند یادگیری است که پیامدش سود خواسته یا ناخواسته است.

سطحی از قابلیت ها در بنگاه های اقتصادی بازمی گردد که به نام ظرفیت جذب از آن یاد شده است [۷].

ارنست، تکنولوژی را به عنوان راهکارها و اهدافی تلقی می کند که انسانها را به تولید ماهرانه و اثربخش رهنمون می کند. همچنین فناوری به مؤلفه هایی گفته می شود که هنرمندانه توسط انسانهای با تجربه، با اطلاعات و دانش بکار گرفته می شوند و آنان را به خلق ایده، محصول و یا خدمت نایل می کند. کلاکتون در تعریف فناوری می گوید: فناوری عبارت است از به کارگیری شاخه های مختلف علم برای حل مشکلات علمی که به دلیل تنوع شرایط محیطی ممکن است از ناحیه ای به ناحیه دیگر تغییر کند. به بیان دیگر فناوری مجموعه ای از روش ها، تجربیات و علوم عملی است که انسانها برای تسلط بر محیط و حل مشکلات مربوط به رابطه خود با محیط، به کار می برند [۷].

چنانچه دولت در مرحله طراحی سیاست ورودی های مناسب را از بخش خصوصی دریافت ننماید، و در مرحله پیاده سازی سیاست ها هم به علت نبود بازخوردهای مناسب از سوی شرکت ها سیاست ها به موقع اصلاح شود. احتمال بروز اشتباهات از سوی تصمیم گیران افزایش خواهد یافت. توانایی دولت در کنترل و هدایت منابع مالی (تجربه ای اکثر کشورهای نوظهور صنعتی) ایجاد شرکت ها با مالکیت دولتی و توانایی بوروکراتیک نهادهای دولتی در جذب پردازش اطلاعات مرتبط با سیاست گذاری از شرایط موفقیت سیاست گذاری فناوری هستند که مستلزم ایجاد قابلیت های نهادی از سوی دولت است [۴].

۱-۲- پیشینه تحقیق

حق روستا (۱۳۹۵) در پژوهشی به «تاثیر پذیرش تکنولوژی بر عملکرد کارکنان بانک اقتصادنوین» پرداخت. هدف از این تحقیق ریسک پذیری بانک ها در پذیرش تکنولوژی و تاثیر آن بر عملکرد کارکنان بانک می باشد، تحقیق حاضر به لحاظ هدف کاربردی و از نوع توصیفی-پیمایشی می باشد. در آمار استنباطی ابتدا با توجه به ابعاد مورد نظر تعیین و شاخص ها استخراج می گردد، پس از بررسی پایایی و روایی پرسشنامه، نرمال بودن داده ها با

1. LIU & XING

2. Cascio

استفاده از یک رویکرد (کمی و کیفی) درک و شناخت بهتری از مسئله تحقیق ارائه می‌دهد.

به‌طور کلی دلیل انتخاب روش تحقیق آمیخته برای تحقیق حاضر عبارت‌اند از: (۱) به‌دست آوردن شواهد بیشتری برای جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری، (۲) عدم وجود یک الگوی مناسب جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری و (۳) لزوم استفاده از دیدگاه‌های خبرگان متخصص جهت ارائه الگو.

جامعه آماری تحقیق در بخش کیفی شامل کلیه مدیران، صاحب‌نظران و اساتید حوزه مدیریت تکنولوژی دانشگاه‌های شهر تهران است و روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند و گلوله برفی^۱ خواهد بود. نمونه‌گیری از صاحب‌نظران و اساتید حوزه مدیریت تکنولوژی دانشگاه‌های شهر تهران تا زمانی ادامه پیدا می‌کند که فرایند اکتشاف و تجزیه و تحلیل به نقطه اشباع نظری^۲ برسد. دو نوع پرسشنامه در این پژوهش به کار گرفته خواهد شد. این نوع پرسشنامه‌ها از نوع محقق ساخته می‌باشد.

برای سنجش متغیرهای مدل از پرسشنامه محقق ساخته استفاده می‌شود، این پرسشنامه براساس مدل مفهومی که از داده‌های کیفی استخراج می‌شود، صورت بندی و طراحی می‌گردد.

در این پژوهش با استفاده از نرم‌افزارهای Spss 16 و Lisrel 8.5 از روش‌های مختلف آمار توصیفی و استنباطی برای تجزیه تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است. مدل سازی معادلات ساختاری یکی از فنون مدل سازی آماری می‌باشد که در سال‌های اخیر از حوزه رفتاری وارد حوزه مدیریت، سازمان و اقتصاد شده است.

۴- نتایج

۴-۱- بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه آماری

در این قسمت توصیف ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه‌ی تحقیق یعنی سن، جنسیت و سطح تحصیلات مورد بررسی قرار می‌گیرد. نمونه آماری تحقیق شامل

[۲۲] به بررسی نقش سیاست تکنولوژی و جرب تکنولوژی بر عملکرد نوآوری پرداختند. این مطالعه با هدف بررسی پارادایم‌های کلیدی سیاست و دینامیک استراتژی که توسعه تولید هواپیما و فضاپیماها در چین را در اختیار دارد، مورد بررسی قرار می‌گیرد. با استفاده از داده‌های فعالیت‌های علمی و تکنولوژی اطلاعات شرکت-های هواپیمایی چینی از سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۰، یافته-ها نشان داد که سیاست‌های تکنولوژی دولتی و استراتژی تکنولوژی سازمانی هر دو به طور مثبت با عملکرد نوآوری شرکت‌های هواپیمایی چینی ارتباط دارند. نتایج نیز نشان می‌دهد که توسعه صنعت ASM بیشتر وابسته به بهبود نوآوری داخلی نسبت به جذب فن‌آوری خارجی است.

۳- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف توسعه‌ای - کاربردی و از لحاظ روش پژوهش، از نوع روش آمیخته اکتشافی می‌باشد مطابق این روش، پژوهش‌گر در صدد مشخص کردن یک موقعیت نامعین می‌باشد که هیچ ابزاری برای سنجش و چارچوب برای راهنمایی ندارد در این پژوهش به داده‌های کیفی اهمیت و وزن بیشتری داده می‌شود به همین دلیل ابتدا داده‌های کیفی گردآوری می‌گردد. و با استفاده از این شناسایی اولیه، امکان صورت‌بندی فرضیه‌هایی درباره بروز پدیده مورد مطالعه فراهم می‌شود پس از آن در مرحله بعدی پژوهشگر می‌تواند از طریق گردآوری داده‌های کمی، فرضیه‌ها را مورد آزمون قرار دهد. در این روش که روش اجرای متوالی است شروع با جمع‌آوری داده‌های کیفی و تحلیل در فاز یک می‌باشد، سپس نسبت به جمع‌آوری مجموعه داده‌های کمی و تحلیل در فاز دو بر اساس فاز یک اقدام می‌گردد. در مجموع، پژوهشگرانی که از روش آمیخته استفاده می‌کنند از داده‌های کمی و کیفی برای پاسخگویی به سؤال یا مجموعه‌ای از سؤال‌ها بهره می‌گیرند. این ترکیب روش‌ها شامل جمع‌آوری، تحلیل و ترکیب داده‌های کمی و کیفی در بررسی‌های منفرد یا چند مرحله‌ای است. روش‌های آمیخته، حوزه‌ی غنی برای ترکیب داده‌ها محسوب می‌شود. زیرا با این شیوه، واژگان، تصویر و روایت‌هایی‌توانند برای اضافه کردن معنا به اعداد به کار روند. مفروضه اساسی در تعریف روش آمیخته این است که ترکیب کردن رویکردهای کمی و کیفی در مقابل

1- Snowball sampling

2- Theoretical Saturation

یافته‌های پژوهش نشان‌دهنده‌ی این است که بیش‌تر بانک‌کنندگان در پژوهش دارای مدرک فوق لیسانس می‌باشند. در جدول شماره ۴ شاخص‌های مربوط به آمار توصیفی برای نمونه‌ی مورد بررسی شامل میانگین و انحراف استاندارد برای متغیرهای مورد بررسی در این پژوهش آورده شده است.

جدول ۴. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

انحراف	میانگین	ابعاد
۰/۶۸	۳/۵۷	ساختار سازمانی
۰/۵۳	۳/۹۸	توجه به محیط‌زیست از بعد فردی
۰/۷۴	۳/۲۵	توجه به قوانین اجتماعی
۰/۸۸	۳/۶۳	توجه به شفاف‌سازی
۰/۹۲	۴/۱۴	عوامل رفتاری
۰/۶۹	۳/۴۸	پاسخ‌گویی
۰/۷۴	۳/۳۳	مالکیت فکری
۰/۸۲	۳/۲۸	چرخه نوآوری
۰/۷۹	۳/۶۶	توانمندسازی
۰/۸۹	۳/۵۲	توجه به منابع اقتصادی در جامعه
۱/۰۵	۳/۴۱	تجهیز منابع
۰/۹۳	۳/۵۶	انتقال اطلاعات
۰/۸۵	۴/۰۱	رهبری تکنولوژی
۰/۸۱	۳/۲۸	جذب تکنولوژی
۰/۹۳	۴/۱۴	مدیریت امنیت اطلاعات
۱/۲۵	۳/۸۲	هدف‌گزینی
۰/۸۲	۳/۴۹	عدم حمایت دولت از جذب تکنولوژی
۰/۹۳	۳/۷۱	سیستم سازمانی سنتی
۰/۸۴	۴/۳۶	عدم وجود نیروی متخصص
۰/۹۰	۳/۲۸	بهره‌وری سازمانی
۰/۸۸	۳/۶۱	ارتقای کیفیت خدمات
۰/۸۳	۳/۳۷	رضایت ارباب رجوع

همان‌طور که در جدول و نمودار فوق مشاهده می‌شود شاخص‌های توصیفی متغیرهای تحقیق در دو شاخص میانگین و انحراف استاندارد نشان داده شده است.

۴-۲- تحلیل عاملی تاییدی متغیرهای تحقیق

در تجزیه تحلیل استنباطی، پیش از آزمون فرضیه‌ها می‌بایست با استفاده از آزمون تحلیل عاملی تاییدی روایی سازه را مورد آزمون قرار دهیم. آزمون برازندگی در تحلیل تاییدی و مسیر، شاخص RMSEA، یا جذر برآورد $\frac{x^2}{df}$ واریانس خطای تقریب کمتر از هشت درصد شاخص

۲۳۲ نفر مدیران و کارشناسان شعب بانک آینده شهر تهران می‌باشد.

جنسیت

در جدول زیر نمونه‌های آماری تحقیق به تفکیک جنسیت آورده شده است:

جدول ۱. ترکیب پاسخ‌دهندگان از نظر سن

ردیف	جنسیت	فراوانی	درصد
۱	مرد	۲۲۹	۹۸/۷۰
۲	زن	۳	۱/۲۹
	جمع	۲۳۲	۱۰۰٪

جدول فوق نشان می‌دهد که میزان ۹۸/۷۰ درصد بانک‌کنندگان مرد و میزان ۱/۲۹ درصد را زنان تشکیل می‌دهند.

سن

در جدول زیر نمونه‌های آماری تحقیق به تفکیک سن آورده شده است:

جدول ۲. ترکیب پاسخ‌دهندگان از نظر سن

ردیف	سن	فراوانی	درصد
۱	۲۵ - ۳۵	۶۱	۲۶/۲۹
۲	۳۵ - ۴۵	۶۴	۲۷/۵۸
۳	۴۵ - ۵۵	۷۹	۳۴/۰۵
۴	۵۵ به بالا	۲۸	۱۲/۰۶
	جمع	۲۳۲	۱۰۰٪

جدول فوق نشان می‌دهد که بیش‌ترین درصد نمونه‌های آماری تحقیق از لحاظ سن در رده ۴۵ تا ۵۵ سال (۳۴/۰۵) است.

تحصیلات

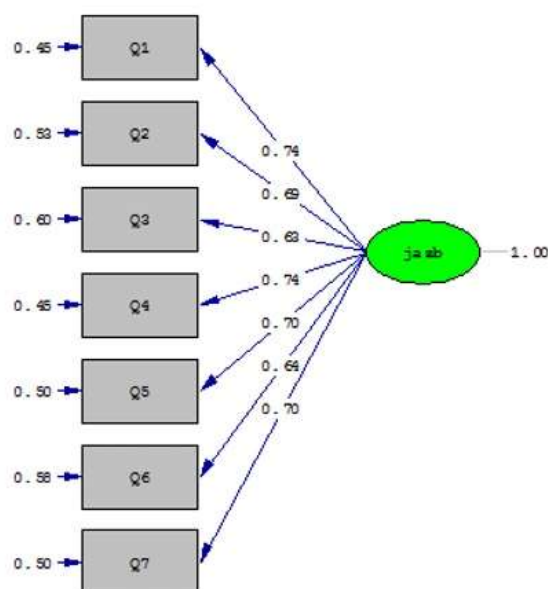
جدول ۳. توزیع فراوانی پاسخ‌دهندگان برحسب متغیر تحصیلات

تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
لیسانس	۹۵	۴۰/۹۴
فوق لیسانس	۱۲۵	۵۳/۸۷
دکتری	۱۲	۵/۱۷
جمع	۲۳۲	۱۰۰٪

کمتر از سه و (GFH,CFL,IFI,NNFI) بالاتر از ۹۰ درصد می باشد. مقدار (T-Value) ضرایب معنی داری هر متغیر نیز بزرگتر از ۲ و کوچکتر از ۲- باشد، مدل از برازش خوبی برخوردار است یا به عبارتی تقریبی معقولی از جامعه برخوردار می باشد.

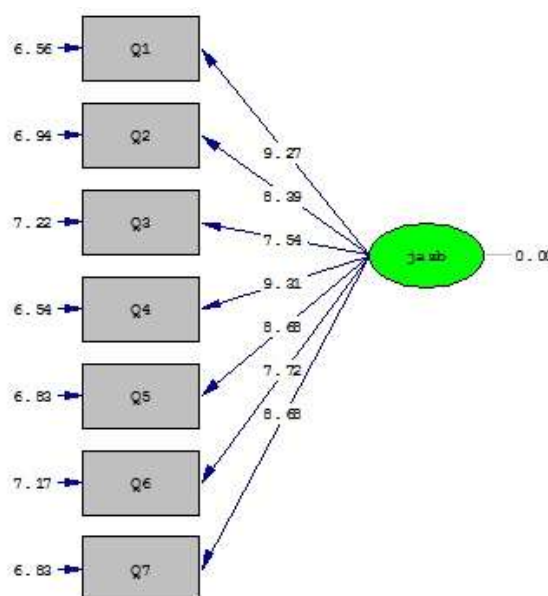
– مدل اندازه گیری جذب تکنولوژی

نمودارهایی که در بخش زیر آورده ایم مدل ابعاد جذب تکنولوژی در حالت استاندارد و معناداری را نشان می دهد. همان طور که این نمودارها نشان می دهد، عضویت کلیه عوامل بررسی شده در این متغیر تایید شده است.

Chi-Square=26.74, df=14, P-value=0.00000, RMSEA=0.071

نمودار ۱. مدل اندازه گیری ابعاد جذب تکنولوژی با استفاده از تحلیل عاملی در حالت استاندارد

Chi-Square=26.74, df=14, P-value=0.00000, RMSEA=0.071

نمودار ۲. مدل اندازه گیری ابعاد جذب تکنولوژی با استفاده از تحلیل عاملی در حالت معنی داری

همان‌طور که از جدول فوق مشخص است، مقدار آماره تی و سطح معناداری بین گویه‌ها و متغیرهای مکنون مربوط به خودشان در تمامی موارد به ترتیب بیشتر از ۱,۹۶ و کمتر از سطح خطای ۰,۰۵ محاسبه شده است. لذا معناداری روابط بین گویه‌ها و متغیرهای متناظرشان تأیید می‌شود. همچنین مقدار بار عاملی استاندارد شده برای تمامی سؤالات پرسشنامه به ترتیب بیشتر از ۰,۴ می‌باشد و نیاز به حذف گویه‌ای در مدل احساس نمی‌شود. پایایی معرف که توان دوم بارهای عاملی یک معرف استاندارد شده است. نشان می‌دهد که چه مقدار از تغییر در یک آیتم (گویه) به وسیله سازه (متغیر مکنون) تشریح شده است و به واریانس استخراج شده از یک آیتم برمی‌گردد.

– مدل اندازه‌گیری شرایط علی

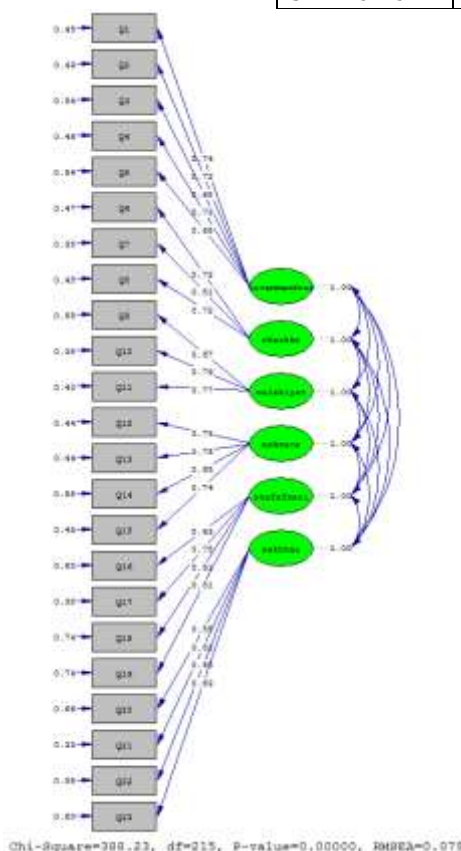
نمودارهایی که در بخش زیر آورده‌ایم مدل ابعاد شرایط علی در حالت استاندارد و معناداری را نشان می‌دهد. همان‌طور که این نمودارها نشان می‌دهد، عضویت کلیه عوامل بررسی شده در این متغیر تأیید شده است.

در حالت معناداری ارتباط یا عدم ارتباط متغیرهای مستقل و وابسته با هم بررسی می‌شوند. اگر مقدار آماره تی بین دو متغیر بالاتر از قدر مطلق ۱,۹۶ و سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ باشد این بدین معنی است که بین دو متغیر ارتباط معناداری با احتمال ۹۵٪ وجود دارد (هیر، ۲۰۰۶). همچنین دومین شرط برقراری روایی همگرا این است که بارهای عاملی بزرگ‌تر از ۰/۴ باشند (هالند، ۱۹۹۹).

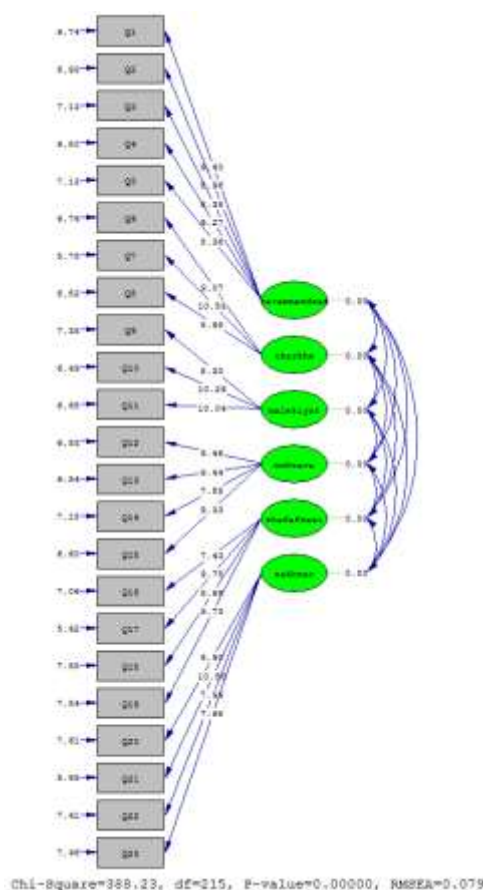
جدول ۵. بارهای عاملی استاندارد شده و ضرایب

معناداری گویه‌ها

سنجه	استاندارد	معنی داری	نتیجه
Q1	0.74	9.27	مطلوب و معنادار
Q2	0.69	8.39	مطلوب و معنادار
Q3	0.63	7.54	مطلوب و معنادار
Q4	0.74	9.31	مطلوب و معنادار
Q5	0.70	8.68	مطلوب و معنادار
Q6	0.64	7.72	مطلوب و معنادار
Q7	0.70	8.68	مطلوب و معنادار

نمودار ۳. مدل اندازه‌گیری ابعاد شرایط علی با استفاده از تحلیل عاملی در حالت استاندارد

نمودار ۴. مدل اندازه‌گیری ابعاد شرایط علی با استفاده از تحلیل عاملی در حالت معنی داری

۴- یافته‌های پژوهش

نمونه‌های آماری تحقیق جهت مصاحبه‌ی عمیق از مدیران، صاحب‌نظران و اساتید حوزه مدیریت تکنولوژی دانشگاه‌های شهر تهران انتخاب شدند. در این پژوهش، محقق داده‌های مورد نیاز خود را با انجام مصاحبه عمیق و نیمه ساختار یافته با ۱۵ نفر از اعضای جامعه به جمع‌آوری نمود. مشارکت‌کنندگان در تحقیق حاضر شامل سه طیف می‌شود. در این تحقیق با مدیران، صاحب‌نظران و اساتید حوزه مدیریت تکنولوژی دانشگاه‌های شهر تهران مصاحبه به عمل آمد.

ترکیب مصاحبه‌شوندگان از لحاظ جنسیت بدین ترتیب است که از ۱۵ نفر مصاحبه‌شونده میزان ۳۳٪ درصد آنان را زنان و میزان ۶۶٫۶۷٪ درصد آنان را مردان تشکیل می‌دهند. همچنین از لحاظ تحصیلات میزان ۶۰٪ را کارشناسی ارشد و میزان ۴۰٪ را دکتری تخصصی تشکیل می‌دهد.

۴-۱- یافته‌های مربوط به سوال اصلی پژوهش:

«چهارچوب بهینه برای جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری کدام است؟»

برای پاسخ به سوال اصلی تحقیق، محقق ابتدا باید جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری را از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان و همچنین کلیه شرایط و عوامل تأثیرگذار بر این مسئله شناسایی شود. نتایج نهایی سه تکنیک کدگذاری در ۶ بعد مهم از مدل مسئولیت اجتماعی مدرسه در شش بعد شرایط علی، پدیده‌های اصلی، شرایط زمینه‌ای، عوامل مداخله‌گر، استراتژی‌ها و پیامدهای حاصل از اجرای استراتژی‌ها بر اساس اشتراوس و کوربین (۱۹۹۸) طبقه‌بندی شد. در این راستا و پس از انجام تحلیلی جامع از داده‌ها، در مجموع تعداد ۱۹ مولفه اصلی (مقوله کلان) و ۷۷ زیرمولفه (مقوله فرعی) و با ابتنا به الگوی پارادایمی نظریه داده بنیاد با تعقیب رویکرد سیستماتیک (نظام‌مند) در قالب شرایط علی، پدیده

جزء داشته باشد اشاره دارد. وان دن بوش و همکارانش استدلال می‌کنند که ویژگی‌های انعطاف‌پذیری و دامنه در جذب دانش دیده می‌شود به‌شدت با ساختارهای دانش سازمانی که اکتشافی در طبیعت است ارتباط دارد، درحالی‌که بهره‌وری که به‌دقت بیشتری برای سازگاری مرتبط است منجر به بهره‌برداری می‌شود.

۴-۲- یافته‌های مربوط به سوالات فرعی

جهت اعتبار بخشی چهارچوب از روش دلفی بهره گرفته شد. در این مرحله پرسشنامه با ۷۷ شاخص در اختیار خبرگان قرار گرفت. در این مرحله از خبرگان درخواست شد تا بر اساس طیف ۱ تا ۱۰ تمامی شاخص‌ها را مورد اظهار نظر قرار دهند. یافته‌های مرحله دوم دلفی نشان داد که خبرگان تمام شاخص‌های جذب تکنولوژی مبتنی بر رایانش ابری را تایید کردند. در دور دوم نیز همه ۷۷ شاخص مورد تایید قرار گرفتند. بنابراین مؤلفه‌های مندرج در جدول آخر در روش دلفی به عنوان مؤلفه‌های برگزیده مدل انتخاب خواهند شد. تایج دور اول و دوم گویای تقارب میان میانگین‌های مؤلفه‌های حاصله می‌باشد.

نتایج یافته‌های مربوط به بررسی وضعیت موجود نشان می‌دهد که t محاسبه شده برای متغیرها نشان‌دهنده آن است که از t بحرانی (۱/۹۶) در سطح اطمینان ۹۹ درصد بزرگتر بوده و همچنین سطح معنی‌داری (دوطرفه) کوچکتر از ۵ درصد است. یعنی فرض صفر رد شده و وضعیت متغیرهای تحقیق در وضع مطلوبی قرار دارد. براساس یافته‌های تحقیق مقدار تی چرخه نوآوری، انتقال اطلاعات، رهبری تکنولوژی، سیستم سازمانی سنتی و عدم وجود نیروی متخصص در سطح مطلوبی قرار ندارد.

یافته‌های تحقیق حاضر با نتایج رحمانیان و نصر (۱۳۹۱)، حق روستا (۱۳۹۵)، مرادعلی و همکاران (۲۰۱۰) روشارتینی، روشانا و نواوی (۲۰۱۱)، یانگ و همکاران (۲۰۱۷) همخوانی دارد. رحمانیان و نصر (۱۳۹۱) در چهارمین اجلاس ملی مدیریت تکنولوژی ایران مقاله‌ای را با عنوان «ایجاد ظرفیت جذب برای ساماندهی نوآوری باز در صنایع کوچک ۱» ارائه دادند. مطالعات حاکی از پایین بودن ظرفیت جذب صنایع استان حتی در سطح اولیه ظرفیت جذب یا همان شناسایی دانش بیرونی است. در

اصلی (محوری)، راهبردها، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر (واسطه‌ای) و پیامدها از طرف محقق استحصال و تمامی مقولات کلان حاصله در قالب جدول ذیل ارائه و تلخیص گردید.

ظرفیت جذب توسط هر دو عامل داخلی و خارجی تحت تأثیر قرار می‌گیرد، عوامل داخلی عبارت‌اند از پایه دانش قبلی، ظرفیت جذب افراد، سطح آموزش و پرورش و دانشگاهی مدارک تحصیلی کارکنان، تنوع زمینه‌های آن‌ها، نقش خاص بازی دروازه‌بان‌ها، ساختارهای سازمانی، سطح ارتباط متقابل کارکردی، فرهنگ سازمانی، اندازه بانک، اینرسی سازمانی، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه و مدیریت منابع انسانی. عوامل خارجی ترکیبی از محیط‌زیست دانش خارجی و موقعیت بانک در شبکه‌های علمی است. یانگ و همکاران (۲۰۱۷) دریافتند که بانک‌ها نمی‌توانند موفقیت را از ادغام و استفاده از دانش خارجی به دست آورند، مگر اینکه دارای سطح بالایی از ظرفیت جذب باشند. نویسندگان عوامل مهم موردنیاز برای ظرفیت جذب را شرایطی که در آن نقل و انتقالات (در انتقال فن‌آوری، به‌عنوان مثال) رخ می‌دهد، مورد مطالعه قرار می‌دهند و ارتباط قانع‌کننده‌ای بین ظرفیت جذب و عوامل مانند کانال‌های نفوذ برای فناوری خارجی، مکانیسم تعامل سازمانی و تحقیق و توسعه منابع پیدا می‌کنند. علاوه بر ارتباطی که بین ظرفیت جذب و تحقیق و توسعه وجود دارد، ادبیاتی که در حال توسعه حاضر در دسترس است باعث گسترش مفهومی می‌شود که شامل، در میان چیزهای دیگر، مهارت‌های کارکنان و انگیزه‌ی آن‌ها (مینباوا و میچایلوا)، دانش قبلی (لین و همکاران)، ارتباط دانش، شباهت بین ساختار سازمانی و جوامع تحقیقاتی مشترک، می‌باشد. یادگیری اکتشافی جنبه‌ای اساسی از ظرفیت هر سازمان برای ایجاد تنوع و انطباق (مک گراث) است. وان دن بوش و همکارانش شناسایی سه ویژگی در جذب دانش را شناسایی کرده‌اند: بهره‌وری، دامنه و درجه‌ای از انعطاف‌پذیری. بهره‌وری در جذب دانش اشاره دارد که چگونه بانک‌های مشخص، دانشی از هزینه و اقتصادهایی از دیدگاه مقیاس را تلفیق و بهره‌برداری می‌کند، و دامنه اشاره دارد به وسعت دانش بانکی را که ترسیم می‌کند. انعطاف‌پذیری به میزانی که یک بانک می‌تواند دسترسی‌های اضافی و پیکربندی مجدد موجود، دانش

استراتژی تکنولوژی سازمانی هر دو به طور مثبت با عملکرد نوآوری بانک‌های هواپیمایی چینی ارتباط دارند. نتایج نیز نشان می‌دهد که توسعه صنعت ASM بیشتر وابسته به بهبود آوری داخلی نسبت به جذب فن آوری خارجی است.

۵- نتیجه گیری

در عصر اطلاعات و ارتباطات الکترونیکی، هر سازمانی با هر اندازه‌ای، با تغییرات و تحولات سریعی روبروست و باید فعالیتهای خود را طوری برنامه‌ریزی و مدیریت کند که در محیط متلاطم و بازار به شدت رقابتی موفقیت کسب کرده و تداوم حیات داشته باشد. باتوجه به مفهوم برنامه‌ریزی استراتژیک، این امر مستلزم بهره‌گیری از این نوع برنامه‌ریزی است. چرا که از یک طرف آینده‌نگر بوده و از طریق پیش بینی تحولات آتی اقدامات مناسب را تنظیم می‌کند. از طرف دیگر گرایش به محیط داشته و ارتباط تنگاتنگ با آن دارد و از این لحاظ می‌تواند به سرعت از تغییرات محیط با خبر شده و واکنش مناسب و سریع نشان دهد در دهه‌های اخیر، تحولات فناورانه در جهان که از الگوی رشد نمایی پیروی می‌کند به‌اندازه‌ای سریع بود که فاصله عمیقی بین کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه پدید آمد. برای این که بتوان شکاف فناورانه را کاهش داد، چیزی بیشتر از واردات فناوری، یادگیری نحوه تولید و بازدهی بیشتر را می‌طلبد. آنچه می‌تواند حائز اهمیت باشد، توان و ظرفیت جذب فناوری است؛ زیرا شکاف بسیار زیاد بین فناوری وارداتی و سطح فناوری موجود در جامعه، امکان درونی کردن آن را با مشکلاتی مواجه می‌کند. تحقیقات اخیر در مورد کشورهای تازه صنعتی شده اهمیت تغییرات فناورانه و همچنین توانمندی‌های فناورانه محلی را در موفقیت صنعتی این گونه کشورها مؤثر می‌داند.

بر این اساس "جذب تکنولوژی" به عنوان مقوله محوری بر مبنای شرایط علی "ساختار سازمانی، توجه به شفاف‌سازی، عوامل رفتاری، مالکیت فکری، چرخه نوآوری و توانمندسازی" و از طریق راهبردهای پاسخ‌گویی، انتقال اطلاعات، رهبری تکنولوژی، مدیریت امنیت اطلاعات و هدف‌گزینی و با در نظر گرفتن (به عنوان زمینه‌ی الگو) محقق می‌شود و منجر به تحقق پیامدهای بهره‌وری سازمانی، ارتقای کیفیت خدمات و رضایت ارباب رجوع می‌گردد.

ادامه سیاست‌ها و برنامه‌های منطقه‌ای در ابعاد مدیریتی، نیروی انسانی و ... بر اساس نتایج مطالعات میدانی و الگوبرداری از سایر کشورها ارائه شده است. ارائه راهکارهای ارتقا ظرفیت جذب صنایع کوچک استان مرکزی در زمینه‌ی های آموزش و تقویت سرمایه انسانی، اطلاعات فنی و خدمات پشتیبانی، خدمات پشتیبانی جذب فناوری، همکاری تحقیقاتی، تأمین مالی، سیاست‌های صریح فناوری، نوآوری مدیریت در صنایع کوچک، سیستم مشاوره مدیریتی برای صنایع کوچک است.

حق روستا (۱۳۹۵) در پژوهشی به «تاثیر پذیرش تکنولوژی بر عملکرد کارکنان بانک اقتصادنوین» پرداخت. بر اساس نتایج تمام فرضیات تحقیق پذیرفته شد بطوریکه فقدان منابع بر پذیرش تکنولوژی تاثیر مثبت دارد رهبری کارآفرینانه بر فقدان منابع تاثیر مثبتی دارد. اثرات جانبی بر پذیرش تکنولوژی تاثیر مثبت دارد، اثرات جانبی بر رهبری کارآفرین تاثیر مثبت دارد، قابلیت‌های جذب بر پذیرش تکنولوژی تاثیر مثبت دارد، آمادگی منابع بر قابلیت‌های جذب تاثیر مثبت دارد. رهبری کارآفرین بر قابلیت‌های جذب تاثیر مثبت دارد. پذیرش تکنولوژی بر عملکرد (عملکرد سازمانی، عملکرد کارکنان) تاثیر مثبت دارد. همچنین مرادعلی و همکاران (۲۰۱۰) در تحقیق خود به «بررسی مدل فرآیندی از ظرفیت جذب دانش برای تکنولوژی و نوآوری» پرداخت. تجربه ژاپن و کره و چین نشان می‌دهد که کشورهای در حال توسعه بایستی داری پتانسیل قوی برای قابلیت نوآوری و تکنولوژی باشند. از آنجا که یادگیری و تکنولوژی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه در این مرحله است، آن‌ها باید بتوانند از تجارب کشورهای مذکور یاد بگیرند.

روشارتینی، روشانا و نوای (۲۰۱۱) در مقاله‌ای به «مفهوم ظرفیت جذب در انتقال فناوری» در سال ۲۰۱۱ پرداختند. دانش پیشین سازمان که دربردارنده مهارت‌های کوچک پایه‌ای، زبان مشترک و گرایش مثبت به یادگیری است وابسته به اندوخته پیشین و اطلاعات به‌روز شده دانش چیره است که برای سازمان در شبیه‌سازی و بهره‌برداری از دانش نوین بنیادی است. انتقال تکنولوژی فرآیند یادگیری است که پیامدش سود خواسته یا ناخواسته است. یانگ و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی نقش سیاست تکنولوژی و جرب تکنولوژی بر عملکرد نوآوری پرداختند. همچنین یافته‌ها نشان داد که سیاست‌های تکنولوژی دولتی و

منابع

- Intelligent Building and Management Proc. of CSIT, IACSIT Press, Singapore, 2011, Vol.5.
12. Omar, R. Takim, R. Abdul, H. & Nawawi . "The Concept of Absorptive Capacity in Technology Transfer (TT) Projects" International Conference on Intelligent Building and Management Proc. of CSIT, IACSIT Press, Singapore, 2011, Vol.5.
13. Rajkumar Buyya, Rajiv Ranjan and Rodrigo N.Calheiros, "Modeling and Simulation of Scalable Cloud Computing Environments and the CloudSim Toolkit:Challenges and Opportunities", 2009, 978-1-4244-4907-1/09, IEEE.
14. Roshartini Omar 1, Roshana Takim 2 and Abdul Hadi Nawawi 3, "The Concept of Absorptive Capacity in Technology Transfer (TT) ProjectsMalaysia", International Conference on Intelligent Building and ManagementProc.of CSIT vol.5 (2011) © (2011) IACSIT Press, Singapore.
15. Shalley, C. E., & Gilson, L. L. Creativity and the management of technology: Balancing creativity and standardization. *Production and Operations Management*, 26(4), 2017, 605-616.
16. Stock, G. N, N. P. Greis & W. A. Fischer . "Absorptive Capacity and New Product Development"; *The Journal of High Technology Management Research*, Vol. 12, 2001, pp. 77-91.
17. Tãm, T. M. Technology absorption capability evaluation of small and medium enterprises in Vietnam: Conditions from the State and Enterprises. *European science review*, 2017, (3-4).
18. Todorova, G. and Durisin, B. Absorptive capacity: valuing a reconceptualization. *Academy of Management Review*, 32, 3, 2007, 774-786.
19. Usui, A., Domínguez, J. M., Suzuki, T., Altomare, C., & Tagliafierro, B. Applicability of source generation (SG) and absorption technology in a highly
۱. حق روستا، مجید. تاثیر پذیرش فناوری بر عملکرد کارکنان بانک اقتصادنوین، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده مدیریت و حسابداری، ۱۳۹۵.
۲. رحمانیان، سعید؛ نصر، مهدی. ایجاد ظرفیت جذب برای ساماندهی نوآوری‌های باز در SME ها، چهارمین اجلاس ملی مدیریت فناوری ایران، ۱۳۹۱.
3. Camisón C, Forés B. Knowledge absorptive capacity: new insights for its conceptualization and measurement. *J Bus Res*;63(7): 2010,707-15.
4. De Mattos, C. A., & Laurindo, F. J. B. Information technology adoption and assimilation: Focus on the suppliers portal. *Computers in Industry*, 85, 2017, 48-57.
5. Hitomi, K. *Manufacturing Systems Engineering: A Unified Approach to Manufacturing Technology, Production Management and Industrial Economics*. Routledge, 2017.
6. Juels, A., Oprea, A., & Bowers, K. D. Security Issues for Cloud Computing [3]. *Meta*, 4(5) 2017.
7. LIU, W., & XING, J. Impacts of Renewable Energy Technology Absorption Capacity on Energy Industry Performance in China. *Chinese Journal of Management*, 1, 018, 2017.
8. Martínez-Román, J. A., & Romero, I. Determinants of innovativeness in SMEs: disentangling core innovation and technology adoption capabilities. *Review of Managerial Science*, 11(3), 2017, 543-569.
9. Mowery DC, Oxley JE. Inward technology transfer and competitiveness: the role of national innovation systems. *Camb J Econ*;19: 1995, 67-93.
10. Murad Ali, Kichan Park and Françoise Chevalier . " A Study on the Process Model of Knowledge Absorptive Capacity for Technological Innovation Capabilities: The Case of Samsung Electronics, 2010##
11. Omar, R. Takim, R. Abdul, H. & Nawawi . "The Concept of Absorptive Capacity in Technology Transfer (TT) Projects" International Conference on

22. Yang, Y., Hong, J., Song, G., & Hong, S. Technology policy, technology strategy and innovation performance: evidence from Chinese aircraft and spacecraft manufacturing. *Science and Public Policy*, 44(5), 2017, 620-630.
- reflective condition. In *12th Spheric Workshop*, 2017, (pp. 113-120).
20. xiadong Deng, William j.Dell, Mie Cao ,Exploring the absorptive capacity to innovation/productivity link for”, 2007.
21. Xie Yongping, Mao Yanzheng, Zhang Hamiao . “ Analysis of Influence of Network Structure, Knowledge Stock and Absorptive Capacity on Network Innovation Achivements, 2011.

Providing a Framework For The Adoption of Cloud Computing Technology

* Elham Zeynaloo

** Mahmoud Mohammadi

** Hasan Mehrmanesh

* Department of Technology Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. elh.zeynaloo@gmail.com

** Department of Industrial Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. mah.mohammadi@iauctb.ac.ir

*** Department of Industrial Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. iran.has.mehrmanesh@iauctb.ac.ir

Received: 17.05.2024

Accepted: 15.07.2024

Abstract

Today, cloud computing technology is expanding and improving, and more services are added to this technology day by day. The aim of the present research is to provide a framework for the absorption of cloud computing based technology. The current research is a developmental-applicative goal and in terms of the research method, it is an exploratory mixed method. The statistical samples of the research were selected from managers, experts and professors in the field of technology management of Tehran universities for in-depth interviews. In this research, the researcher collected the required data by conducting in-depth and semi-structured interviews with 15 members of the community. After conducting a comprehensive analysis of the data, a total of 19 main components (macro category) and 77 sub-components (sub-category) and according to the paradigm model of foundation data theory by following a systematic approach in the form of causal conditions, the main phenomenon central), strategies, background conditions, intervening (intermediary) conditions, and consequences were presented and summarized by the researcher, and all the resulting macro categories were presented and summarized in the form of the table below. The findings of the research showed that "technology absorption" as a central category based on the causal conditions "organizational structure, attention to transparency, behavioral factors, intellectual property, innovation cycle and empowerment" and through response strategies, information transfer, Technology leadership, information security management and target selection are achieved by considering (as a model field) and lead to the realization of the consequences of organizational productivity, improvement of service quality and client satisfaction.

Keywords: Absorption of Technology, Cloud Computing, Bank.

Corresponding Author: Mahmoud Mohammadi- Mah.mohammadi@iauctb.ac.ir

Introduction

The capacity to develop innovations that affect both domestic and international markets is critical to strengthening competitiveness in the face of increasingly globalized competition. Higher-impact innovations typically require a set of fundamental and complex knowledge that can only partially be found within the firm. Due to the increasing volume and complexity of potentially useful knowledge, the task of absorbing it is less simple. Adapting to this reality requires a change in routines to increase internal capacities, which also makes it possible to improve the conditions for recognizing opportunities outside the company. The learning process that firms engage in in order to adapt to those conditions can be seen as expanding their absorptive capacities. Cohen and Levinthal (1990) define absorptive capacity as the firm's ability to recognize the value of external information, absorb it, and then use it for business purposes. Essentially, this skill can include knowledge acquired in formal R&D departments, in the company's manufacturing environment, or simply from the people who are part of it.

Cloud computing is one of the newest and most challenging emerging technologies, due to the fact that it has many diverse advantages such as: the availability of computing resources and software services when needed. With significant advances in information technology infrastructures, the emergence of this technology has had a greater impact on the business world. It is also the newest emerging paradigm in distributed computing that provides hardware infrastructure, platforms, and applications as a service. The current research aims to provide a framework for the adoption of cloud computing technology.

Theoretical foundations and research background

In today's turbulent world, where environmental changes are growing more and more and technology and knowledge changes are increasing its momentum, the sustainability of organizations is only with continuous innovations. An important issue in the field of foreign direct investment is the absorption of technology and knowledge that foreign companies bring to host countries. Implementing joint projects and concluding various transnational contracts is one of the appropriate solutions for technical and managerial empowerment of domestic companies, and this solution is especially important for developing and less developed countries. But more benefit from this process requires the provision of the necessary conditions by the host country (government) in general and by the production companies in particular. One of these requirements refers to the existence of a level of capabilities in economic enterprises, which is referred to as absorption capacity (Liu and Khing, 2017).

Haq Rusta (2015) in a research on "the effect of technology adoption on the performance of Ektisadnovin bank employees". The purpose of this research is the risk-taking of banks in accepting technology and its impact on the performance of bank employees. In inferential statistics, indicators are first determined according to the desired dimensions, after checking the reliability and validity of the questionnaire, the normality of the data was checked using the Kolmogorov Smirnov test, then using the Student's t test, Pearson's coefficient, and the model Structural equations and SPSS and Lisrel software were used to check the assumptions. Side effects have a positive effect on technology acceptance, side effects have a positive effect on

entrepreneurial leadership, absorptive capabilities have a positive effect on technology acceptance, resource readiness has a positive effect on absorptive capabilities. Entrepreneurial leadership has a positive effect on attraction capabilities. Adoption of technology has a positive effect on performance (organizational performance, employee performance).

Research method

In terms of the developmental-applicative goal, and in terms of the research method, it is an exploratory mixed method. According to this method, the researcher is trying to determine an uncertain situation that has no tools to measure and no framework to guide in this research. Qualitative data is given more importance and weight, that's why qualitative data is collected first. And by using this initial identification, it is possible to formulate hypotheses about the occurrence of the studied phenomenon, after that, in the next step, the researcher can test the hypotheses through the collection of quantitative data. The implementation method is sequential, starting with the collection of qualitative data and analysis in phase one, then the collection of quantitative data and analysis in phase two is based on phase one. In general, researchers who use mixed methods use quantitative and qualitative data to answer a question or a set of questions. A researcher-made questionnaire is used to measure the variables of the model. This questionnaire is formulated and designed based on the conceptual model extracted from the qualitative data.

In this research, using Spss 16 and Lisrel 8.5 software, various methods of descriptive and inferential statistics have been used to analyze data and test hypotheses.

Results

"What is the optimal framework for absorbing cloud computing-based technology?"

To answer the main question of the research, the researcher must first identify the adoption of cloud computing based technology from the point of view of the interviewees as well as all the conditions and factors affecting this issue. The final results of three coding techniques in 6 important dimensions of the school's social responsibility model in six dimensions of causal conditions, main phenomena, contextual conditions, intervening factors, strategies and consequences of implementing strategies based on Strauss and Corbin (1998) It was closed. In this direction and after conducting a comprehensive analysis of the data, a total of 19 main components (macro category) and 77 sub-components (sub-category) and according to the paradigm model of foundation data theory by following a systematic approach in the form of causal conditions , the main (central) phenomenon, strategies, background conditions, intervening (intermediate) conditions, and consequences were presented and summarized by the researcher in the form of the following table.

Recruiting capacity is affected by both internal and external factors. Internal factors include the previous knowledge base, the capacity to recruit people, the level of education and academic qualifications of employees, the diversity of their fields, the specific role of goalkeepers, organizational structures, and the level of communication. Cross-functional, organizational culture, bank size, organizational inertia, investment in research and development and human

resource management. External factors are a combination of the external knowledge environment and the bank's position in scientific networks. Yang et al. (2017) found that banks cannot achieve success from integrating and using foreign knowledge unless they have a high level of absorptive capacity. Transfers (in technology transfer, for example) occur, are studied and find a convincing relationship between absorptive capacity and factors such as penetration channels for foreign technology, organizational interaction mechanisms, and research and development resources. In addition to the relationship between absorptive capacity and R&D, the currently available developing literature expands the concept to include, among other things, employees' skills and motivation (Minbava and Michailova), prior knowledge (Lin et al.), knowledge communication is the similarity between organizational structure and joint research communities. Exploratory learning is a fundamental aspect of any organization's capacity for diversity and adaptation (McGrath). Van den Bosch and his colleagues have identified three characteristics in knowledge absorption: productivity, scope and degree of flexibility. Efficiency in knowledge absorption refers to how specific banks integrate and exploit knowledge from the perspective of cost and economies of scale, and scope refers to the breadth of bank knowledge that it draws. Flexibility refers to the extent to which a bank can access additional and reconfigure existing component knowledge. Van den Bosch and colleagues argue that the characteristics of flexibility and scope seen in knowledge absorption are strongly related to organizational knowledge structures that are exploratory in nature, while productivity, which is more closely related to adaptation, leads to exploitation.

Conclusion

In the age of electronic information and communication, every organization of any size is facing rapid changes and developments and must plan and manage its activities in such a way that it can succeed and survive in a turbulent environment and a highly competitive market. According to the concept of strategic planning, this requires the use of this type of planning. Because, on the one hand, it is forward-looking and organizes appropriate actions by predicting future developments. On the other hand, it tends to the environment and has a close relationship with it, and in this sense, it can quickly learn about the changes in the environment and show an appropriate and quick reaction. In recent decades, the technological developments in the world that follow the exponential growth pattern have been very fast. It was there that a deep gap emerged between developed and developing countries. In order to reduce the technological gap, it requires more than importing technology, learning how to produce more efficiently. What can be important is the power and capacity to absorb technology; Because the huge gap between the imported technology and the existing technology level in the society, the possibility of internalizing it faces problems. Recent research on newly industrialized countries considers the importance of technological changes as well as local technological capabilities in the industrial success of such countries.

Based on this, "absorbing technology" as a central category based on the causal conditions "organizational structure, attention to transparency, behavioral factors, intellectual property,

innovation cycle and empowerment" and through response strategies, information transfer, technology leadership, Information security management and targeting is achieved by considering (as a model field) and leads to the realization of the consequences of organizational productivity, improvement of service quality and client satisfaction.

References

- The right of the village, Majid. The effect of technology adoption on the performance of the employees of Ektisadnovin Bank, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Faculty of Management and Accounting, 2016. {In persian}
- LIU, W., & XING, J. Impacts of Renewable Energy Technology Absorption Capacity on Energy Industry Performance in China. *Chinese Journal of Management*, ,1, 018, 2017.

عوامل و پارامترهای (زیر سویه) گرایش به مهاجرت در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله در شهرهای توسعه یافته و برخوردار از صنعت در دو دهه‌ی اخیر (مطالعه‌ی موردی شهرستان یزد)

* محسن جمشیدی * ** احمد شوهانی

* پژوهشگر سیاسی و دانش‌آموخته‌ی دکتری تخصصی علوم سیاسی (گرایش مسائل ایران)، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

mosenmd16@yahoo.com

** استاد یار و عضو هیات علمی گروه علوم سیاسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

shohaniahmadd@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۶

چکیده

علی‌رغم اینکه شهرستان یزد خود یکی از شهرهای توسعه‌یافته و برخوردار از صنعت و مهاجرپذیر ایران است، به چه علت جوانان این شهر تمایل به مهاجرت دارند (بیان مسئله). پژوهش فوق از نوع کاربردی، با ترکیبی از روش پیمایشی و کیفی - تفسیری با رویکرد توصیفی - تحلیلی و با نمونه‌گیری تصادفی و سیستماتیک می‌باشد. جامعه‌ی آماری مورد استفاده نیز ۲۰۰ نفر از جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله مهاجر شهرستان یزد بصورت تصادفی بوده‌اند. روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها نیز به شیوه و روش ترکیبی - کتابخانه‌ای، طرح پرسش‌نامه و نمونه‌گیری تصادفی در بین جامعه آماری مورد بحث می‌باشد (نوع پژوهش، روش پژوهش، نوع نمونه‌گیری، جامعه آماری پژوهش، روش گردآوری داده‌ها). گرایش به مهاجرت در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان یزد به چه عوامل و پارامترهایی بستگی دارد؟ بنظر می‌رسد که گرایش به مهاجرت در شهرستان یزد در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله، تابعی از متغیرهای مختلف و زیرسویه‌های آنها می‌باشند. گرایش به مهاجرت علاوه بر عوامل و انگیزه‌های اجتماعی و اقتصادی، به عوامل دیگری همچون انگیزه‌های فرهنگی، سیاسی، زیست محیطی، ورزشی و... برای رسیدن به اهداف مشخص و ترسیم شده انجام می‌گیرد (سوال، فرضیه). یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که علل گرایش به مهاجرت به عوامل و زیرسویه‌های مورد بحث از جمله: عوامل اقتصادی (وضعیت مالی و...)، عوامل اجتماعی (سن، جنس، وضع تأهل و...) که بیشترین انگیزه را نشان می‌دهد، عوامل سیاسی (آرمان‌گرایی، توسعه‌یافتگی، جامعه و...)، عوامل فرهنگی (توسعه فرهنگی، تحصیلات و...)، عوامل زیست محیطی (آب و هوا، شرایط محیطی و...) که کمترین انگیزه مهاجرت را نشان می‌دهد، عوامل بهداشتی و درمانی (توریسم بهداشتی، وضعیت بهداشتی و...) عوامل ورزشی (مهاجرت ورزشی و...) بستگی دارد که در جداول مختلف مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. هدف از پژوهش فوق نیز بررسی عوامل تاثیرگذار بر مهاجرت جوانان شهرستان یزد می‌باشد (یافته‌ها، هدف).

واژه‌های کلیدی: مهاجرت جوانان، علل گرایش به مهاجرت، عوامل جاذبه و دافعه، مهاجرت مدرن، شهر یزد.

نوع مقاله: علمی

۱- مقدمه

مهاجرت تاریخی به قدمت حضور انسان در کره زمین دارد، که شروع آن از کوچ قبایل در قرون گذشته بوده است که با شکل‌گیری کشورها و دولت-ملت‌ها در سده‌های اخیر خود را در شکل تازه مهاجرت‌های بین‌المللی نشان داده است. بر اساس آمار سازمان ملل حجم مهاجرت در ۲۰ سال گذشته ۱/۵ برابر شده است و جمعیت مهاجران در سال ۲۰۱۵ در سراسر دنیا بالغ بر ۲۴۴ میلیون نفر گردیده است، که معادل ۳/۳ درصد از کل جمعیت جهان است. به بیان دیگر، از هر ۳۰ نفر یک نفر مهاجر است. حدود ۷۵ درصد مهاجران را افراد ۲۰ تا ۶۴ سال، یعنی جمعیت واقع در سنین فعالیت، تشکیل می‌دهند [۱۵]. جابجایی و تحرک جغرافیایی انسان‌ها مهمترین بخش زندگی در تاریخ بشریت محسوب می‌شود. انسانها نیز به گونه‌ای مهاجرت و مهاجرت هم یک زنجیره‌ی مداوم در طول تاریخ است [۸]. مهاجرت مجموعه‌ای پیچیده از عوامل و پیامدهای مختلف را شامل می‌شود. اهمیت مفهوم سودای مهاجرت یا تمایل به مهاجرت در این است که وقتی چنین میلی در جامعه‌ای گسترده شود و فکر کردن به مهاجرت به عنوان یک امکان جدی برای رهایی از سختی‌های زندگی در جامعه مبدأ و یا رسیدن به منفعتی پایدار در جامعه مقصد عمومی شود، همین امر میتواند چگونگی زیست مردمان را در جامعه مبدأ تحت تأثیر قرار دهد [۱۲].

۲- بیان مسئله

باتوجه به تأثیرگذاری مهاجرت جوانان بر همه جوانب زندگی فردی و اجتماعی، این پدیده می‌تواند در عین ایجاد تغییرات درازمدت و طولانی، آثار سریع و کوتاه مدتی را نیز در هر دو منطقه مبدأ و مقصد ایجاد کند. با توضیحات مختصری که در مورد مهاجرت و علل و انگیزه های آن بخصوص در میان جوانان ارائه دادیم، در این پژوهش با استفاده از روش و چارچوب نظری مشخص و اثبات و یا رد فرضیه‌ی به ازمون گذاشته شده، می‌خواهیم به طرح و بررسی این مسئله بپردازیم که، علی‌رغم اینکه شهرستان یزد خود یکی از شهرهای توسعه‌یافته و برخوردار از صنعت و مهاجرپذیر ایران است، چرا و به چه

علت جوانان بین ۱۸ تا ۳۰ ساله این شهر تمایل و گرایش به مهاجرت داشته و خواهند داشت؟ در واقع عوامل و پارامترهای مختلفی دست به دست هم داده تا جوانان این شهر سودای مهاجرت و ریسک‌پذیرش آن را به جان بخرند. با ارائه‌ی توضیحات فوق حال سوال پژوهش این است که، **گرایش به مهاجرت در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان یزد به چه عوامل و پارامترهایی بستگی دارد؟** بنظر می‌رسد که گرایش به مهاجرت در شهرستان یزد در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله، تابعی از متغیرهای مختلف و زیر سوپه‌های آنها می‌باشند. گرایش به مهاجرت علاوه بر عوامل و انگیزه‌های اجتماعی و اقتصادی، به عوامل دیگری همچون انگیزه‌های فرهنگی، سیاسی، زیست محیطی، ورزشی و... برای رسیدن به اهداف مشخص و ترسیم شده انجام می‌گیرد. یعنی به عبارتی بین گرایش به مهاجرت در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهر یزد و عوامل و پارامترهای گرایش به مهاجرت رابطه‌ی معناداری وجود دارد. البته هر کدام از این عوامل و پارامترها نیز زیر سوپه‌های خاص خود را دارند که در ادامه‌ی پژوهش به توضیح هر کدام از آنها به طور اختصار خواهیم پرداخت. در واقع مهاجرت، نوعی تطبیق و سازگاری در پاسخ به نیازهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، زیست محیطی و... است. پژوهش فوق از نوع بنیادی و با ترکیبی از روش پیمایشی و کیفی - تفسیری با رویکرد توصیفی- تحلیلی و با نمونه‌گیری تصادفی و سیستماتیک و جامعه‌ی آماری مشخص و چهارچوب نظری و مفهومی مشخص تحلیل و تدوین شده است. بصورت خلاصه لازم به توضیح است که عوامل گرایش جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهر یزد و زیرسوپه‌های این عوامل چه از لحاظ بعد مثبت و چه منفی در جداول و نمودارهای مختلف و با روش نمونه‌گیری تصادفی و سیستماتیک و از طریق مصاحبه و پرسش‌نامه تحلیل شده است. جامعه‌ی آماری ما بصورت تصادفی ۲۰۰ نفر از جوانان مهاجر در شهر یزد می‌باشند. که از طریق طرح پرسشنامه‌ی استاندارد به داده‌های مورد بحث رسیده‌ایم. بنابراین هدف و اهمیت طرح این پژوهش از آنجا ناشی می‌شود که، با تغییر دیدگاه در مورد پدیده مهاجرت به عنوان فرصت، وضعیت مهاجرین نظم و سامان‌یافته و مزایا و منافع فراوانی را برای کشور مبدأ و میزبان به ارمغان می‌آورد. قشر جوان و پویای هر کشور و شهر به دلیل

بازتولید محیطی شهری نازیبا، دشواری های زندگی در همسایگی یک خانواده گسترده، بی تفاوتی اجتماعی عامل بازتولید آسیب، فقدان سرمایه اقتصادی مکفی و انگ عار برای مشاغل سطح پایین معرفی شدند. همچنین مهاجرین وارد شده به استان یزد، فرصت ها و چالش های مختلفی نیز برای استان ایجاد کرده اند؛ فرصت های ناشی از حضور مهاجران، با مضامینی نظیر آشنایی با مشخصات فرهنگی مهاجران، مهاجران به مثابه سرمایه فرهنگی، یقه آبی های فروتن، تکنوکرات های مهاجر عامل رونق اقتصادی مشخص شدند و تهدیدها با مضمون های تشدید بحران های زیست محیطی، افزایش آسیب های اجتماعی، لانه گزینی مهاجران در بافت تاریخی، غریبه عامل تشدید بدبینی و دشواری شغل یابی برای نیروی کار بومی، ارائه شدند. موضوع و محور این پژوهش با موضوع مورد نظر نگارنده متفاوت است.

– [۸] در مقاله ای با عنوان مهاجرت و مسئله ی ذره ای شدن، مطالعه کیفی در میان زنان مهاجر شهر یزد، که فصلنامه پژوهش های راهبردی مسائل اجتماعی ایران این مقاله را منتشر نموده است. یافته های این پژوهش نشان می دهد که، آغاز فرآیند ذره ای شدن زنان مهاجر، خودخواسته و در راستای واماندگی آنان در زادگاه، در ابعاد مختلف از جمله رنج های فزاینده پایدار، زیست بحرانی در زادگاه و گسست اعتماد بر اثر شرایط بی ثبات کننده مبدأ رخ می دهد. آنان در فرآیند شرایط سخت یاد شده به نوعی واگرایی از مبدأ می رسند و برای بازسازی دوباره زندگی و شخصی سازی آن در جهت آرامش و بهره وری بیشتر، به بازتعریف شبکه اجتماعی خود در پیوند با مقصد دست می زنند. از سوی دیگر، زنان مهاجر با ورود به مقصد و مواجهه با عواملی چون ناپذیرشگری فرهنگی شهر جدید، چرخه ناتوانی اقتصادی و سبک زندگی انزواطلب شهری، ناخواسته مجبور میشوند ارتباطات خود را سودمحور کنند.

– [۲۲] در مقاله ای با عنوان جهان مرزهای باز، بطور خلاصه معتقد است که، بخشی از آثار پذیرش مهاجر برای جوامع مقصد افزایش تنوع فرهنگی از طریق ایجاد تغییرات قومی، مذهبی و زبانی تحت تأثیر همزیستی بومیان با مهاجران است. همچنین دیگر آثار حضور مهاجران در جامعه میزبان افزایش هزینه های اجتماعی،

تأثیرگذاری مستقیمی که بر پارامترها و پایه های مهم آن منطقه از لحاظ پیشرفت و توسعه آن منطقه دارند بایستی جوانان خود را بسیار مورد توجه قرار دهند. هدف و اهمیت و ضرورت این پژوهش نیز بدین علت است که بایستی این مسئله مورد تحلیل و واکاوی قرار بگیرد که چرا جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهر یزد بایستی با وجود اینکه یزد یکی از شهرهای برخوردار و توسعه یافته در این حوزه است، چرا بایستی جوانان آن به مهاجرت گرایش داشته باشند، فلذا مسئولین امر بایستی این مسئله را بصورت جدی و کارشناسی بررسی و تحلیل نمایند.

۳ – ادبیات و چهارچوب مفهومی پژوهش (پیشینه):

درارتباط با موضوع مورد پژوهش بصورت مستقیم منبعی یافت نشد، درادامه مطب چنداثر را که با عنوان موضوع سنخیت بیشتری دارند به صورت اختصار بررسی می نمایم:

– [۶] در مقاله ای با عنوان تحلیل فضایی تأثیر مهاجرت داخلی بر تغییر ساختار سنی جمعیت در شهرستانهای ایران، که فصلنامه مطالعات جمعیتی آن را منتشر نموده است. یافته ها نشان می دهد، مهاجرت منجر به افزایش سهم جمعیت جوان در شهرستان های بیشتر توسعه یافته (مهاجرپذیر) و کاهش آن در شهرستان های کمتر توسعه یافته (مهاجرفرست) شده است. همچنین جریان مهاجرت داخلی می تواند با تغییر در ترکیب جمعیت جوان، که محور و منبع توسعه است، منجر به افزایش نابرابری های منطقه ای در کشور شود. اما ما در نوشتار پیش رو سعی خواهیم کرد علل و انگیزه های مهاجرت در جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله در شهرستان یزد را مورد تحلیل و واکاوی قرار دهیم، که با موضوع و یافته های مقاله فوق متفاوت است.

– افشانی و شیرینی محمد اباد (۱۴۰۱) در مقاله ای با عنوان واکاوی پیامدهای مهاجرت داخلی، مطالعه کیفی در استان یزد با تکنیک SWOT، که دو فصلنامه انجمن جمعیت شناسی ایران آن را منتشر نموده است. یافته های این پژوهش نشان می دهد که، نقاط قوتی چون زیست فرهنگی مهاجران، رونق توریسم سلامت، معرفی شهر یزد به عنوان شهری امن، شهر یزد بستری مناسب برای جذب شاغلان یقه آبی و نقاط ضعفی مانند

۴ - مبانی و چارچوب نظری پژوهش

براساس نظریه اقتصاد نئوکلاسیک مهاجران ابتدا با محاسبه هزینه- فایده مهاجرت کردن، دست به اقدام می‌زنند. بنابراین زمانی که مهاجر شرایط اقتصادی خود را نامطلوب می‌یابد و جامعه مقصد را به واسطه کارخانه‌ها و کارگاه‌های مختلف مملو از فرصت‌های شغلی تلقی می‌کند رهسپار جامعه مقصد می‌شود [۲۵]. بسیاری از تئوری‌پردازان ارنست جورج^۱ راونشتاین^۲ را پدر مطالعات مهاجرت مدرن می‌دانند. راونشتاین^۲ در مقاله معروفش با نام "قوانین مهاجرت" به تبیین عوامل مهاجرت و ویژگی‌های مهاجران می‌پردازد. نتایج او نشان می‌دهد که بین میزان مهاجرت و مسافت رابطه‌ای عکس برقرار است؛ هرچه اختلاف مبدأ و مقصد کمتر باشد مهاجرت کمتری رخ می‌دهد؛ مثلاً مهاجرت از شهرک‌ها به شهرها کمتر از مهاجرت از روستا به شهر است؛ تعداد زنان در مهاجرت‌های با مسافت کم بر مردان برتری دارد؛ با افزایش تکنولوژی مهاجرت افزایش می‌یابد و سرانجام او بیان میدارد که علیرغم وجود عوامل گوناگون مؤثر بر پدیده مهاجرت، عوامل اقتصادی بر سایر عوامل اجتماعی، اقلیمی و غیره غالب است [۱۱]. راونشتاین اولین کسی بود که در اواخر قرن نوزدهم با ایجاد قوانین مهاجرت، اصول اولیه مهاجرت را توضیح داد که این قوانین بر چند عامل استوار بود. اولین عامل فاصله است. وی عقیده داشت بیشتر مهاجران، فواصل کوتاه را برای جابه‌جایی انتخاب می‌کنند. وی همچنین بین مهاجران مسافت‌های دور و کوتاه تفاوت قایل شده است؛ به گونه‌ای که مردان مسافت‌های طولانی و زنان مسافت‌های کوتاه را برای مهاجرت انتخاب می‌کنند. دوم شکل‌گیری مرحله به مرحله فرآیند مهاجرت است. به این صورت که مهاجران اول از دهکده‌های نزدیک به طرف مرکز جاذبه یا محوطه-ی شهری خواهند آمد و همانطور که صنعت و تجارت به رشد خود ادامه می‌دهد، مهاجران را از دهکده‌های خیلی دور نیز جذب خواهد کرد. سوم تفاوت در تمایلات مردم روستایی و شهری در مورد مهاجرت است؛ اینکه جمعیت شهری کمتر از اهالی روستا میل به مهاجرت دارند و چهارم پیشرفت در تکنولوژی و بهبود روش‌های حمل

افزایش تهدیدهای امنیتی، کاهش دستمزد نیروی کار، تضعیف انسجام فرهنگی و ایجاد مسائل مرتبط با ادغام مهاجران در جامعه میزبان است. اما ما در نوشتار پیش رو سعی خواهیم کرد علل و انگیزه‌های مهاجرت در جوانان را مورد تحلیل و واکاوی قرار دهیم، که با موضوع و یافته‌های مقاله فوق متفاوت است.

- [۲۷] در مقاله‌ای با عنوان اثر اقتصادی و اجتماعی مهاجرت معتقدند که، از آثار اقتصادی مهاجرت بر کشور مقصد می‌توان از افزایش رقابت بین جویندگان کار و تغییر شاخص تولید ناخالص داخلی نام برد. همچنین ایشان اعتقاد دارند که مهمترین اثر اجتماعی که مهاجرت بر جامعه مقصد به جای می‌گذارد، چالش‌های ادغام مهاجران در جامعه مقصد است.

- [۲۸] در مقاله‌ای با عنوان اثر اجتماعی مهاجرت از نگاه کشور میزبان، معتقدند که حضور مهاجران دربردارنده پیامدهای مثبت و منفی زیادی برای جامعه میزبان و مبدأ است. همچنین این نویسندگان اعتقاد دارند که آثار منفی مهاجرت برای جامعه میزبان عبارتند از: مخاطرات مرتبط با ایجاد بحران غذایی به دلیل ازدحام جمعیت در مناطق شهری و کاهش جمعیت مناطق روستایی فعال در حوزه کشاورزی، دشواری در تأمین آب، تمایل مهاجران به آوردن فرهنگ خود به جامعه میزبان و افزایش هزینه‌های دولتی برای ارائه کمک به مهاجران. آثار مثبت مهاجرت انتقال دانش و ایجاد تعادل در بازار کار مناطق مهاجرپرست است.

- مطالعه‌ی ژائو و همکاران (۲۰۲۳) نشان داد با وجود اینکه محققان زن همچنان در بین محققان سیار بین‌المللی کمتر حضور دارند و در فواصل کوتاه‌تری مهاجرت می‌کنند، این شکاف جنسیتی با سرعت بیشتری نسبت به شکاف جنسیتی در جمعیت محققان فعال عمومی کاهش می‌یابد. همچنین برچال (۲۰۱۶) در مطالعه‌ی خود نشان می‌دهد که دلایل و تجارب مختلف مهاجرتی، تحت تأثیر طیف وسیعی از عوامل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است و جنسیت و سن افراد، نقش کلیدی در تجارب مهاجرت دارند. اما با تمامی این تفاسیر این نوشتار با موضوع مورد نظر ما متفاوت خواهد بود.

1. Ernest Jorch
2. Raoeneshtayn

جاذبه و دافعه لی، چهار دسته از عوامل، بر مهاجرت تأثیرگذار هستند:

- ۱ - عواملی که با حوزه مبدأ ارتباط دارند (عوامل دافعه).
 - ۲ - عواملی که با حوزه مقصد ارتباط دارند (عوامل جاذبه).
 - ۳ - عوامل فردی و شخصی. ۴ - موانع بازدارنده. تصمیم افراد برای مهاجرت به پنداشت آنها از وضعیت جامعه مبدأ و مقصد برمی گردد [۱۲].
- تمرکز فعالیت‌های صنعتی در شهرها، عدم توسعه کشاورزی مبتنی بر نیازها و نقش موسسات بانکی در تبدیل پس‌اندازها به سرمایه و به جریان انداختن این سرمایه ها در شهر، موجبات تشدید اختلاف سطح درآمد روستا و شهر شده و رکود اقتصادی روستا و افزایش سریع جمعیت شهری و عامل اصلی مهاجرت روستاییان به شهر می‌شود [۹]. طرفداران نظریه اقتصاد جدید مهاجرت، نظریه اقتصاد نئوکلاسیک (خرد) را بر این اساس که تصمیم‌گیری مهاجرت بصورت فردی انجام می‌گیرد، مورد انتقاد قرار داده‌اند. آنها عقیده دارند تصمیم مهاجرت منحصرأ توسط کنشگران فردی گرفته نمی‌شود، بلکه بوسیله واحدهای بزرگ‌تر نظیر خانواده یا خانوار هم صورت می‌گیرد. لذا در اینجا انتخاب اجتماعی جای انتخاب فردی را می‌گیرد. در این دیدگاه به مهاجرت بعنوان اسراتژی اقتصادی خانوار توجه می‌شود [۱۹].

۵ - امواج مهاجرت

در سال ۱۳۳۰ (۱۹۵۰) اولین موج مهاجرت با بهبود یافتن شرایط اقتصادی تدریجی ایران و شروع استخراج نفت بعد از جنگ جهانی دوم آغاز شد. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ موج دوم شدیدی از مهاجرت به غرب شروع شد که بیشتر به علت سیاسی و مخالفت با انقلابیون بود. به بیان دیگر، بسیاری از درباریان و نظامیان رده بالا و سرمایه‌داران و هنرمندان و سیاسیون که با انقلاب مخالف بودند، به کشورهای غربی مهاجرت نمودند؛ به طوری که شواهد نشان می‌دهد در طی سه سال از ۱۳۶۱ تا ۱۳۶۴ حدود ۹۸۱۳۹ نفر از ایرانیان از ایالات متحده درخواست پناهندگی کردند که از این عده به ۱۰۵۵ نفر پناهندگی سیاسی داده شده است. دوران سوم که با موج سوم مهاجرت همراه شده است، ۲۰ سال گذشته یعنی از ۱۳۷۵ (۱۹۹۵)

ونقل است که به افزایش در مهاجرت منتهی می‌شود [۷].

اورت اس. لی با تأیید رویکرد دفع و جذب، موضوع موانع مداخله‌گر و عوامل شخصی را وارد مدل‌های دفع و جذب می‌کند. او معتقد است اثر هر یک از عوامل بنا به شخصیت و ویژگی‌های فردی مثل سن، جنس، میزان تحصیلات، سطح مهارت، نژاد، گروه‌های قومی و غیره متفاوت خواهد بود. این عوامل برای اشخاص مختلف هم در مبدأ و هم در مقصد متفاوت خواهد بود. مثلاً آب و هوای خوب عامل جاذب و آب و هوای بد عامل دافع برای افراد است؛ یا اینکه یک نظام آموزشی خوب ممکن است برای کودکان و نوجوانان جزء عوامل مثبت و برای شهروندان فاقد فرزند، عامل منفی باشد زیرا مالیات بیشتری برای تأمین بودجه آموزش و پرورش آن منطقه باید بپردازند؛ در صورتی که برای یک مرد مجرد فاقد دارایی مشمول مالیات در این حالت، نظام آموزشی از عوامل خنثی به شمار می‌آید [۱۱].

براساس نظریه‌ی اورت اس. لی عوامل مؤثر بر گرایش به مهاجرت به خارج از کشور را می‌توان در چارچوب‌هایی از قبیل خصوصیات و ویژگی‌های شخصی و سپس عوامل برانگیزنده و بازدارنده در مبدأ و هم چنین عوامل برانگیزنده و بازدارنده در مقصد و عوامل مداخله‌گر مورد بررسی قرار داد [۲۰].

رهیافت اقتصاد نئوکلاسیک در هنگام نیاز فوری به کارگران در کارخانه‌ها برای بازسازی اروپا پس از جنگ جهانی دوم توسعه یافت تا به توضیح انگیزه مهاجرت و تأثیر بالقوه آن بر توسعه در کشورهای مهاجرفرست کمک نمایند. براساس این نظریه کارخانه‌های مناطق مهاجرپذیر، کارگران مهاجر داخلی را از جوامع کشاورزی جذب می‌کردند. جوامعی که بومیان آن دشواری زیادی در پیدا کردن شغل، دستمزد پایین و وضع معیشتی نامطلوب دارند [۲۶]. در نظریه‌ی جاذبه - دافعه مهاجرتی، افراد در بیشتر وقت‌ها بر اثر عامل‌های جذاب نقطه‌های مهاجرپذیر و عامل‌های دفع‌کننده نقطه‌های مهاجرفرست، مبادرت به مهاجرت می‌کنند. بر عوامل جذب و دفع تأکید نموده و آنها را منشأ بروز مهاجرت می‌داند. همین‌طور بر موانعی در این میان نیز تأکید کرده است. مطابق نظریه‌ی

تنها به عنوان مسیری مرسوم برای توسعه می‌باشد، بلکه به عنوان یکی از نتایج جهانی شدن، می‌توانند شتاب‌دهنده‌ای مؤثر برای توسعه باشند [۳].

۷ - شهرستان یزد (محدوده مکانی مورد مطالعه)

شهری صنعتی و برخوردار از توسعه در ایران

در بین استانهای مختلف ایران، استان یزد طی سه دهه اخیر به دلایلی چون شهرت عمومی شهر یزد به عنوان یکی از امن‌ترین شهرهای ایران و به واسطه ایجاد کارخانه‌ها، معادن و صنایع مختلف از نظر کسب و کار نسبت به بسیاری از شهرها در موقعیت مطلوبی قرار دارد و به یکی از مراکز جذب مهاجران تبدیل شده است. استان یزد و به طور ویژه شهر یزد دارای توانایی و پتانسیل‌های زیادی در بخش صنعت می‌باشد و امروزه صنعت به عنوان یکی از مهمترین عامل رشد و توسعه این شهر تلقی می‌شود. در نتیجه باید توجه خاصی به برنامه ریزی و توسعه صنعتی این استان نمود. شهر یزد در شاهره ارتباطی ابریشم قرار داشته و همین امر از نظر اقتصادی موقعیت ویژه‌ای به آن بخشیده است و از دیرباز از قدیمی ترین مراکز صنایع دستی کشور محسوب می‌شده است. صنعت نه تنها به عنوان مسیری مرسوم برای توسعه می‌باشد، بلکه به عنوان یکی از نتایج جهانی شدن، میتواند شتاب دهنده‌ای مؤثر برای توسعه باشند. در این راستا، امروزه صنعت موجب پویایی و سرزندگی اقتصادی بسیاری از مناطق جهان شده است، اما باید در نظر داشت توسعه شتابنده و بدون برنامه آن نیز تبعات منفی بیشتری بدنبال خواهد داشت. تغییر جایگاه یزد به عنوان شهرستان مرکزی استان از توسعه یافتگی بسیار بالا (در سال ۱۳۸۱ به دلیل شدت توسعه یافتگی در میان شهرستانهای استان غیر همگن و از دایره‌ی محاسبات خارج شد) به جایگاه غیر برخوردار در سال ۱۳۹۰ حاکی از توسعه‌ی نامتوازن این شهرستان است. شاخص‌های جمعیت این شهرستان بیان کننده‌ی آن است که در طی سالهای ۱۳۷۵ تا ۱۳۹۰ رشد جمعیت معادل ۶۶ درصد بوده و این در حالی است که شاخصهای فرهنگی در این شهرستان اغلب نه تنها رشد نداشته بلکه در مواردی با کاهش نیز همراه بوده است [۳].

تاکنون را شامل می‌شود. این موج جمعیت بسیار متفاوتی را در بر می‌گیرد؛ جوانان با تحصیلات بالا که در داخل کشور جذب نمی‌گردند، افراد با مهارت بالا، طبقه کارگر و تا حد کمتری پناهندگان سیاسی و اقتصادی. در دهه اخیر مهاجرت بیشتر در بین جوانان با تحصیلات بالای آکادمیک است که وقتی راهی برای جذب و استخدام در داخل کشور برای آنها فراهم نیست، اقدام به مهاجرت می‌نمایند. تعداد کل مهاجران ایرانی در سال ۲۰۱۳ برابر با ۲۶۴۹۵۱۶ نفر می‌باشد که از این تعداد ۱۶۱۲۰۳۴ نفر مرد و ۱۰۳۷۴۴۸۲ نفر زن می‌باشند و بیشترین مهاجرت اول به کشور آمریکا با ۳۹۳۴۱۴ نفر و بعد کشور آلمان با ۱۲۰۶۵۷ نفر و سوم کشور کانادا با ۱۰۸۶۳۲ نفر و چهارم بریتانیا با ۷۵۷۷۳ نفر و پنجم کشور سوئد با ۶۶۹۷۸ نفر می‌باشد [۵].

۶- شهرهای توسعه یافته و برخوردار از صنعت (شهر صنعتی)

شهر مدرن و صنعتی در غرب مولود انقلاب صنعتی و تغییراتی است که در نتیجه تکامل نیروهای مولد جامعه رخ داده است. این انقلاب مناسبات اجتماعی و اقتصادی جدیدی به وجود آورده و باعث گردید که مکان‌های جدیدی جاذب جمعیت شوند. اینها مکان‌هایی بودند که در نزدیکی رودخانه‌ها و یا در واقع مکان انرژی جدید راه‌اندازی کارخانه‌ها قرار داشتند. هر استراتژی صنعتی منجر به نوعی آرایش فضا می‌گردد. بدین لحاظ به جرأت میتوان ادعا نمود بدون درک درست از مسائل و تغییرات صنعتی، نمی‌توان تصویر صحیحی از شهرسازی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای داشت. توسعه فرایندی چندبعدی است و برای بررسی همه‌جانبه آن و نیز ارائه تصویر درستی از وضعیت مناطق، باید شاخص‌های گوناگونی را در ابعاد مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و غیره در نظر گرفت. دستیابی به توسعه‌ی ملی در هر کشور وابسته به توسعه‌ی متوازن در سطح مناطق و سرزمین است. در این زمینه توسعه‌ی فرهنگی به عنوان بستری مهم و زیربنایی، لازمی دیگر ابعاد توسعه در سطوح مختلف اقتصادی، اجتماعی و ... است. توسعه صنعتی عنصری کلیدی در توسعه اقتصادی می‌باشد. به واقع تنها کشورها در صورت وفور منابع و زمین بسیار می‌توانند بدون صنعتی شدن توسعه یابند. صنعتی شدن نه

۸- شهرستان یزد و امر مهاجرت

مهاجرت نوعی تغییر دائمی و نیمه دائمی محل سکونت در مرزهای ملی یک کشور است که به عامل اصلی تغییرات جمعیتی تبدیل شده است [۲۴]. در سالیان اخیر شهرستان یزد تبدیل به یکی از قطب های صنعتی کشور شده است، وجود فرصت های شغلی به واسطه معادن در این استان و توسعه بخش های خدماتی و صنعتی گوناگون در استان، باعث شده است که این استان به مقصدی برای تعدادی از مهاجران داخلی کشور و همچنین مهاجران خارجی (بیشتر افغانی) تبدیل شود [۱۷]. در شهر یزد به تبع گسترش شتابان شهرنشینی با پدیده حاشیه نشینی در بعضی از محله های بافت قدیمی و مناطق پیرامونی مواجه شده است. عواملی چون بیکاری، فقر، نداشتن مسکن استاندارد، قرار گرفتن در انزوای اجتماعی، عدم تعلق خاطر و وابستگی به ارزشها، باعث بروز ناهنجاریهای اجتماعی و گسترش آسیب های شهری در این شهر شده است. مناطق حاشیه نشین در شهر یزد، علاوه بر اینکه سبب ناهمگونی در سیمای شهری شده اند، موجب برهم ریختن تعادل و توازن فرهنگی و گسترش بزهکاری، تعارض، فقر و ناهمگونی اجتماعی - جمعیتی و نظایر اینها نیز گشته اند [۹].

۹- عوامل و پارامترهای (زیر سویه های) گرایش به

مهاجرت در شهرستان یزد

عوامل و زمینه های گرایش به مهاجرت در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان یزد در دو دهه اخیر به پارامترها و زیرسویه های زیادی بستگی دارد. عوامل اقتصادی (وضعیت مالی، درآمد بیشتر و بالاتر، اشتغال بهتر و مناسب تر و یا برعکس...)، عوامل اجتماعی (عوامل مربوط به شیوه زندگی، سطح تحصیلات و فرصت ها، خدمات ترابری و ارتباطات، خدمات اجتماعی و وسایل تفریحی و...)، عوامل سیاسی (ارمان گرایی، توسعه یافتگی، جامعه مدنی، وضعیت سیاسی مبدا و مقصد فرد مهاجر و...) عوامل فرهنگی (توسعه فرهنگی، تحصیلات، فرهنگ جامعه مبدا و مقصد، فرهنگ خانواده جوان مهاجر، و...) عوامل زیست محیطی (آب و هوا، شرایط محیطی، الودگی محیطی، امراض محیطی، وضعیت زیست محیطی جامعه اماری و...) عوامل بهداشتی و درمانی (توریسم بهداشتی،

وضعیت بهداشتی، وضعیت درمانی، توسعه یافتگی درمانی مبدا و مقصد و...) بستگی دارد که هر کدام از این عوامل و زیرسویه ها در جداول مختلف مورد تحلیل قرار می گیرند.

۱۰- عوامل و انگیزه های مهاجرت

افراد برای رهایی از عوامل دافعه مانند بیکاری، عدم امنیت، فقدان امکانات و غیره اقدام به مهاجرت میکنند و تن به چالشها و دشواری های آن میدهند، اما جابه جایی از یک شهر به شهر دیگر برای جامعه مقصد نیز حامل پیامدهای مختلفی است و پیرامون این موضوع چند دیدگاه در این زمینه شکل گرفته است. مسئله مهاجرت جوانان یک مسئله چند بعدی است که از ابعاد سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و در نهایت جمعیتی می توان به آن توجه کرد. پدیده مهاجرت نخبگان نیز از حادترین مسائل و مشکلات کشورهای در حال توسعه به ویژه ایران می باشد. مهاجرت جوانان با انگیزه های مختلف مهاجرتی به سرعت و حداکثر طی یک یا دو نسل در فرهنگ سرزمین مقصد جا می افتد و آن را می پذیرد و فرهنگ خود را به طور کامل یا بخش بزرگی از آن را رها خواهد ساخت [۳].

۱۰-۱- انگیزه های اجتماعی: مهاجرت از جمله پدیده های اجتماعی است که در جوامع مختلف آثار متعددی بر جای میگذارد. وقتی وضعیت اجتماعی موجود نتواند نیازهای فرد را در حداقل مقدار برآورده سازد، افراد فکر حرکت به مکان های دیگر را در سر می پروراند. نیروی انسانی به ویژه نیروی متخصص و جوان، در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر جامعه نقش اساسی ایفا می کند. به عبارت دیگر سرمایه های انسانی یا همان نیروهای متخصص و ماهر، هم ابزار و هم هدف توسعه هستند. امروزه نیروی ذهنی، مغزی، تفکر و مدیریت جامعه یک ثروت محسوب می شود و مهاجرت اندیشمندان و روشنفکران می تواند موازنه علمی یک سرزمین را با چالش جدی مواجه کند [۲۰]. مهاجرت داخلی نرخ رشد جویندگان کار شهری را بطور نامتناسبی نسبت به رشد جمعیت شهری افزایش می دهد و به علت بالا بودن نسبت افراد جوان تحصیل کرده تر در بین مهاجران بخش روستایی را از سرمایه های انسانی با ارزش، تهی می کند. در حالی که حضور آنان عرضه ی نیروی کار شهری را متورم می سازد [۱۱].

۲-۱۰- انگیزه‌های اقتصادی: مهاجرت بخصوص

مهاجرت جوانان در سودای وضعیت اقتصادی بهتر به این پدیده روی آورده اند. اهمیت موضوع مهاجرت به این دلیل است که فرد مهاجر با جابه جایی از مکانی به مکان دیگر، هم خود، هم مکانی که از آن مهاجرت کرده است و هم مکانی که به آن مهاجرت می‌کند را تحت تأثیر قرار می‌دهد [۷]. میانگین میزان بیکاری جوانان در سطح جهان برابر با تقریباً ۱۲ درصد است، در حالیکه میزان بیکاری جوانان خاورمیانه در حدود ۲۴ درصد (یعنی دو برابر متوسط جهانی) می‌باشد. بدین ترتیب، جوانان خاورمیانه از زمینه‌ها و انگیزه‌های بمراتب قوی‌تر و بیشتری برای مهاجرت برخوردار هستند. کشور ایران نیز در مجموعه کشورهای خاورمیانه قرار دارد. بر همین اساس، بسیار ضرورت دارد تا این زمینه‌ها و انگیزه‌ها در میان جوانان بویژه جوانان دارای تحصیلات عالی برپایه مطالعات و تحقیقات علمی مورد بررسی قرار گیرند [۱۸].

۳-۱۰- انگیزه‌های سیاسی: کشور ایران یکی از چند کشور اول مهاجر فرست دنیاست و آمارها نمایانگر رشد مهاجرت جوانان و نخبگان و متخصصان از ایران نسبت به دهه‌های گذشته است که تلاطم‌های سیاسی، دعوای گروها و جناح‌ها، نوع نگاه حکومت به نخبگان و جوانان و بسته بودن دایره گردش نخبگان ازجمله دلایل این مهاجرت اجباری می‌تواند باشد. برخی از مسئولین سعی در انکار یا عادی پنداشتن این موضوع دارند اما این واقعیتی انکارناپذیر است که کشور ایران از حیث سرمایه انسانی که یکی از مهمترین سرمایه‌های یک کشور است که در حال تهی شدن می‌باشد که هشدار جدی برای مسئولین کشوری است [۱۵]. بسیاری از جوامع بشری متوجه شده‌اند که رشد و پیشرفت افراد نخبه و سرآمد می‌تواند یکی از جنبه‌های اساسی توسعه و تحول در هر کشوری باشد [۴].

۴-۱۰- انگیزه‌های فرهنگی: تضادها و ستیزه‌های متعدد فرهنگی، قومیتی، اقتصادی، دینی، نژادی، جنسیتی و باورداشت اقشار و گروه‌های مختلف در ممالکی که آمادگی کمتری در مدیریت این تضادها دارند، مهمترین اشکال تضادهایی است که افراد و گروه‌های درگیر و قربانی در این تضادها را ناگزیر از ترک وطن و اقدام برای مهاجرت می‌کنند [۱]. برای کاهش جرایم بیکاری باید اقدامات متعددی برای به دست آوردن

مشاغل بهتر حداقل برای نسل دوم این خانواده‌ها انجام داد. این اقدامات شامل مواردی است: الف: آموزش فنون و مهارت‌های فنی لازم برای به دست آوردن مشاغل مناسب و دائمی. ب: ایجاد دسترسی به منابع اعتباری و خرده وام، چه برای بیکاران، چه برای شاغلان در بخش غیررسمی و مشاغل کم درآمد. پ: زمینه‌سازی و تشویق بخش خصوصی و عمومی در زمینه سرمایه‌گذاری و اشتغالزایی. ت: جلوگیری از تمرکز صنایع و کارخانجات و سازمان‌های دولتی با اجرای سیاست عدم تمرکز در شهرهای بزرگ. ث: کمک به رشد اقتصاد و کشاورزی نظیر بالا بردن اعتبارات کشاورزی. ج: تدوین راهبرد بلندمدت درون زای منطقه و تغییر بنیادی اقتصاد منطقه، خصوصاً گرایش به تولید و حذف واسطه گری شهری و اصلاح الگوی مصرف در منطقه [۹].

۵-۱۰- انگیزه‌های زیست محیطی: مهاجرت یعنی تغییر دائمی یا نیمه دائمی محل اقامت توسط یک فرد یا گروهی از مردم و همچنین به معنی حرکت فیزیکی مردم از یک مکان به مکان دیگر برای بهبود زندگی می‌باشد، که به عنوان فرایندی اجتماعی در پاسخ به شرایط پیچیده و چالشهای اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی و فرهنگی، مذهبی، قومی و سیاسی صورت می‌گیرد [۲۱]. شهرها به لحاظ محیط زیست از یک طرف شامل مناطقی هستند که از امکانات مناسبی چون دسترسی به فضای سبز، محیطی آرام و تمیز برخوردارند و آن دسته از اقشار جامعه که از موقعیت اجتماعی و ویژگیهای گروه‌های منزلتی ویژه برخوردارند قادر خواهند بود در این مناطق شهری زندگی کنند. فضاهای شهری به لحاظ شرایط محیطی پر سر و صدا، ارزان قیمت و حتی دارای خانه‌های مستهلک هستند که آن دسته از اقشار جامعه که توان سکونت در مناطق برخوردار شهری را ندارند ناچار به اقامت در این مناطق می‌گردند [۲۹].

۶-۱۰- انگیزه‌های بهداشتی و درمانی: در بحث بهره‌مندی از خدمات بهداشتی و درمانی و زیرشاخه مهاجرت بیماری اهمیت بالایی دارد؛ زیرا این موضوع ضمن ایجاد اختلال در ارائه خدمات به موقع به مردم مناطق مختلف و مختل ساختن روند طبیعی برنامه‌ریزی برای ارائه خدمات می‌تواند نشان از بی‌عدالتی در ارائه خدمات به خدمات موردنظر در محل زندگی افراد باشد [۱۴].

جدول شماره ۴. زیرسویه‌ها (وضعیت تاهل)

سن مهاجرین	تعداد مهاجرین	وضعیت تاهل - تعداد	درصد
۱۸ - ۲۲	۴۲	۳۴ مجرد - ۸ متاهل	۱۷ درصد مجرد - ۴ درصد متاهل : ۲۱ درصد.
۲۲ - ۲۶	۶۴	۴۰ مجرد - ۲۴ متاهل	۲۰ درصد مجرد - ۱۲ درصد متاهل : ۳۲ درصد.
۲۶ - ۳۰	۹۴	۶۰ مجرد - ۳۴ متاهل	۳۰ درصد مجرد - ۱۷ درصد متاهل : ۴۷ درصد.

جدول شماره ۵. زیر سویه‌ها (میزان تحصیلات)

سن مهاجرین	تعداد مهاجرین	میزان تحصیلات - تعداد	درصد
۱۸ - ۲۲	۴۲	زیر دیپلم و دیپلم : ۳۴ کاردانی و کارشناسی : ۸ کارشناسی ارشد : - دکتری و بالاتر : -	زیر دیپلم و دیپلم : ۱۷ درصد کاردانی و کارشناسی : ۴ درصد کارشناسی ارشد : صفر دکتری و بالاتر : صفر جمعا : ۲۱ درصد
۲۲ - ۲۶	۶۴	زیر دیپلم و دیپلم : ۲۴ کاردانی و کارشناسی : ۳۲ کارشناسی ارشد : ۸ دکتری و بالاتر : -	زیر دیپلم و دیپلم : ۱۲ درصد کاردانی و کارشناسی : ۱۶ درصد کارشناسی ارشد : ۴ درصد دکتری و بالاتر : صفر جمعا : ۳۲ درصد
۲۶ - ۳۰	۹۴	زیر دیپلم و دیپلم : ۱۵ کاردانی و کارشناسی : ۴۵ کارشناسی ارشد : ۳۰ دکتری و بالاتر : ۴	زیر دیپلم و دیپلم : ۷/۵ درصد کاردانی و کارشناسی : ۲۲/۵ درصد کارشناسی ارشد : ۱۵ درصد دکتری و بالاتر : ۲ درصد جمعا : ۴۷ درصد

بنابراین بصورت خلاصه لازم به توضیح است که عوامل گرایش جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان یزد و زیرسویه‌های این عوامل چه از لحاظ بعد مثبت و چه منفی در جداول و نمودارهای مختلف و با روش نمونه گیری تصادفی و سیستماتیک و از طریق مصاحبه و پرسش‌نامه تحلیل شده است. جامعه‌ی آماری ما بصورت تصادفی ۲۰۰ نفر از جوانان مهاجر در شهرستان یزد می‌باشند. که از طریق طرح پرسش-نامه‌ی استاندارد به داده‌های مورد بحث رسیده‌ایم:

جدول شماره ۱. عوامل و پارامترها

عوامل و پارامترها	تعداد مهاجرین	درصد مهاجرین
انگیزه اجتماعی	۴۴	۲۲ درصد
انگیزه اقتصادی	۳۸	۱۹ درصد
انگیزه فرهنگی	۳۴	۱۷ درصد
انگیزه سیاسی	۲۴	۱۲ درصد
انگیزه بهداشتی و درمانی	۲۲	۱۱ درصد
انگیزه زیست محیطی	۲۰	۱۰ درصد
سایر موارد	۱۸	۹ درصد

جدول شماره ۲. زیر سویه‌ها (سن)

سن مهاجرین	تعداد مهاجرین	درصد مهاجرین
۱۸ - ۲۲	۴۲	۲۱ درصد
۲۲ - ۲۶	۶۴	۳۲ درصد
۲۶ - ۳۰	۹۴	۴۷ درصد

جدول شماره ۳: زیر سویه‌ها (جنسیت)

سن مهاجرین	جنسیت - تعداد	تعداد - مذکر، مونث	درصد
۱۸ - ۲۲	مرد - زن ۴۲	۳۰ مرد - ۱۲ زن	۱۵ درصد مرد - ۶ درصد زن : مجموع ۲۱ درصد.
۲۲ - ۲۶	مرد - زن ۶۴	۴۵ مرد - ۱۹ زن	۲۲/۵ درصد مرد - ۹/۵ درصد زن : مجموع ۳۲ درصد.
۲۶ - ۳۰	مرد - زن ۹۴	۶۴ مرد - ۳۰ زن	۳۲ درصد مرد - ۱۵ درصد زن : مجموع ۴۷ درصد.

۴. توضیح اینکه در مورد جنسیت منظور از مرد یا زن بودن وضعیت تاهل یا مجرد بودن آنها نیست بلکه این زیر سویه در یک جدول جداگانه بررسی شده است. بلکه منظور فقط جنسیت مهاجرین می باشد.

خوب : ۲۰	خوب : ۱۰ درصد
عالی : ۱۴	عالی : ۷ درصد
	جمعا : ۴۷ درصد

جدول شماره ۸. زیر سویه‌ها (هویت)^۷

سن مهاجرین	تعداد مهاجرین	هویت	درصد
۱۸ - ۲۲	۴۲	ضعیف : ۲۴ متوسط : ۱۵ خوب : ۳ عالی : -	ضعیف : ۱۲ درصد متوسط : ۷/۵ درصد خوب : ۱/۵ درصد عالی : صفر جمعا : ۲۱ درصد
۲۲ - ۲۶	۶۴	ضعیف : ۲۸ متوسط : ۲۰ خوب : ۱۲ عالی : ۴	ضعیف : ۱۴ درصد متوسط : ۱۰ درصد خوب : ۶ درصد عالی : ۲ درصد جمعا : ۳۲ درصد
۲۶ - ۳۰	۹۴	ضعیف : ۴۰ متوسط : ۳۰ خوب : ۱۶ عالی : ۸	ضعیف : ۲۰ درصد متوسط : ۱۵ درصد خوب : ۸ درصد عالی : ۴ درصد جمعا : ۴۷ درصد

نتیجه‌گیری: در چند دهه‌ی اخیر شاهد جریان‌های مهاجرتی گسترده‌ای در برخی از نقاط کشور بوده‌ایم که جریان‌های مهاجرتی که ایجاد قطب‌های مهاجرتی، خالی از سکنه شدن بسیاری از روستاها و به دنبال آن تراکم جمعیت بالا و حاشیه نشینی‌های گسترده در برخی نقاط دیگر، را به دنبال داشته است. اینکه افراد چرا مهاجرت می‌کنند و چه عواملی موجب جابجایی افراد بین مناطق مختلف می‌شود موضوعی است که در دو بعد خرد و کلان در بین جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان یزد علی‌رغم برخورداری از توسعه، در این پژوهش مورد تحلیل و واکاوی قرار گرفت. لازم به توضیح است که عوامل گرایش جوانان ۱۸ تا ۳۰ ساله شهر یزد و زیرسویه‌های این عوامل چه از لحاظ بعد مثبت و چه منفی در جداول و نمودارهای مختلف و با روش نمونه‌گیری تصادفی و سیستماتیک و از طریق مصاحبه و پرسش‌نامه تحلیل شده است. جامعه‌ی

جدول شماره ۶. زیر سویه‌ها (وضعیت مالی، رفاه و...) ^۵

سن مهاجرین	تعداد مهاجرین	وضعیت مالی (شخص و خانواده)	درصد
۱۸ - ۲۲	۴۲	ضعیف : ۱۶ متوسط : ۱۴ خوب : ۱۰ عالی : ۲	ضعیف : ۸ درصد متوسط : ۷ درصد خوب : ۵ درصد عالی : ۱ درصد جمعا : ۲۱ درصد
۲۲ - ۲۶	۶۴	ضعیف : ۲۶ متوسط : ۱۸ خوب : ۱۶ عالی : ۴	ضعیف : ۱۳ درصد متوسط : ۹ درصد خوب : ۸ درصد عالی : ۲ درصد جمعا : ۳۲ درصد
۲۶ - ۳۰	۹۴	ضعیف : ۳۰ متوسط : ۲۵ خوب : ۲۵ عالی : ۱۴	ضعیف : ۱۵ درصد متوسط : ۱۲/۵ درصد خوب : ۱۲/۵ درصد عالی : ۷ درصد جمعا : ۴۷ درصد

جدول شماره ۷. زیر سویه‌ها (امنیت) ^۶

سن مهاجرین	تعداد مهاجرین	میزان امنیت	درصد
۱۸ - ۲۲	۴۲	ضعیف : ۲۰ متوسط : ۱۰ خوب : ۸ عالی : ۴	ضعیف : ۱۰ درصد متوسط : ۵ درصد خوب : ۴ درصد عالی : ۲ درصد جمعا : ۲۱ درصد
۲۲ - ۲۶	۶۴	ضعیف : ۲۲ متوسط : ۱۸ خوب : ۱۶ عالی : ۸	ضعیف : ۱۱ درصد متوسط : ۹ درصد خوب : ۸ درصد عالی : ۴ درصد جمعا : ۳۲ درصد
۲۶ - ۳۰	۹۴	ضعیف : ۳۴ متوسط : ۲۶	ضعیف : ۱۷ درصد متوسط : ۱۳ درصد

- این زیر سویه یعنی وضعیت ملی، تمکن مالی، رفاه و... از زیر سویه‌های عوامل و پارامترهای وضعیت اقتصادی مهاجرین به حساب می‌آید.
- توضیح اینکه منظور از امنیت در جدول بالا، میزان امنیت و آزادی‌های مدنی و سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی، اقتصادی، بهداشتی درمانی و ... می‌باشد.

۳. توضیح اینکه منظور از هویت در جدول بالا یعنی: احساس تعلق داشتن به هویت دینی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی و احساس تعلق داشتن به شهر و زادگاه و محل تولد خود و کشور خود می‌باشد.

این عوامل و زیرسویه‌های آنها در جداول مختلف مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. فلذا در نهایت داده‌های مورد استفاده این نتایج را برای ما مهیا ساخت: در بین مهاجرین ۱۸ تا ۳۰ ساله شهرستان یزد در قسمت عوامل و انگیزه‌ها، عامل اجتماعی بیشترین میزان انگیزه‌ی مهاجرت و عامل زیست محیطی کمترین عامل انگیزه را نشان داد. در قسمت پارامترها و زیرسویه‌ها که قسمتهایی از آنها را از طریق پرسشنامه به بوته‌ی سوال و تحلیل گذاشتیم، در مورد سن، افراد ۱۸ تا ۲۲ ساله کمترین درصد و افراد ۲۶ تا ۳۰ ساله بیشترین درصد، در مورد جنسیت مردان ۲۶ تا ۳۰ ساله بیشترین درصد مهاجرت، در مورد وضعیت تاهل متاهلین ۲۶ تا ۳۰ ساله بیشترین درصد مهاجرت، در مورد میزان تحصیلات افراد دیپلم و زیر دیپلم بیشترین درصد، در مورد وضعیت مالی و رفاه افراد با درآمد و وضعیت ضعیف بیشترین درصد، در مورد امنیت افراد با احساس امنیت ضعیف بیشترین درصد و در مورد هویت افراد با احساس هویت ضعیف بیشترین درصد را به خود اختصاص دادند.

اماری ما بصورت تصادفی ۲۰۰ نفر از جوانان مهاجر در شهر یزد می باشند. که از طریق طرح پرسش‌نامه‌ی استاندارد به داده‌های مورد بحث رسیده‌ایم. یافته‌های این پژوهش بصورت خلاصه نشان می‌دهند که: عوامل اقتصادی (وضعیت مالی، درآمد بیشتر و بالاتر، اشتغال بهتر و مناسب‌تر و...)، عوامل اجتماعی (سن، جنس، وضع تأهل، عوامل مربوط به شیوه زندگی، سطح تحصیلات و فرصت‌ها، خدمات ترابری و ارتباطات، خدمات اجتماعی و وسایل تفریحی و...)، عوامل سیاسی (ارمان‌گرایی، توسعه‌یافتگی، جامعه مدنی، وضعیت سیاسی مبدا و مقصد فرد مهاجر و...) عوامل فرهنگی (توسعه فرهنگی، تحصیلات، فرهنگ جامعه مبدا و مقصد، فرهنگ خانواده جوان مهاجر، و...) عوامل زیست محیطی (اب و هوا، شرایط محیطی، الودگی محیطی، امراض محیطی، وضعیت زیست محیطی جامعه اماری و...) عوامل بهداشتی و درمانی (توریسم بهداشتی، وضعیت بهداشتی، وضعیت درمانی، توسعه‌یافتگی درمانی مبدا و مقصد و...) عوامل ورزشی (مهاجرت ورزشی داخلی، بین‌المللی، موقت، دائم و...) بستگی دارد که هر کدام از

منابع

۱. علی (۱۳۹۹). بررسی عوامل اجتماعی - اقتصادی موثر بر میزان گرایش نخبگان به مهاجرت خارج از کشور، فصلنامه علمی مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، تابستان، شماره ۴۸.
۲. پژوهشکده مطالعات فناوری، (۱۳۹۵). بررسی تطبیقی وضعیت کشور در مهاجرت و جابجایی بین‌المللی افراد تحصیلکرده، تهران: پژوهشکده مطالعات فناوری.
۳. تنها، فاطمه و محمودیان، حسین و صادقی، رسول و کوششی، مجید و ربیعی دستجردی، حمیدرضا (۱۴۰۰). تحلیل فضایی تأثیر مهاجرت داخلی بر تغییر ساختار سنی جمعیت در شهرستانهای ایران، فصلنامه مطالعات جمعیتی، بهار، دوره هفتم، شماره ۱.
۴. جانتن، الهه و فلاحی، محمد علی و سیفی، احمد (۱۳۹۴). بررسی عوامل موثر بر مهاجرت از کشورهای

۱. کستلز، استفن و سیر، مارک جی (۱۳۹۶). عصر مهاجرت، جابجایی بین‌المللی جمعیت در دنیای مدرن، ترجمه، علی طایفی، تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
۲. اردهایی، علی و رستمی، نیر و شیرینی، محمد (۱۳۹۵). عوامل موثر بر گرایش به مهاجرت به شهر جوانان روستایی شهرستان اهر، فصلنامه علمی - پژوهشی فضای جغرافیایی، بهار، سال شانزدهم، شماره پنجاه و سوم.
۳. افشانی، سیدعلیرضا و شیرینی محمدآباد، حمیده (۱۴۰۱). واکاوی پیامدهای مهاجرت داخلی، مطالعه کیفی در استان یزد با تکنی SWOT، فصلنامه انجمن جمعیت‌شناسی ایران، پاییز و زمستان، سال هفدهم، شماره ۳۴.
۴. بزرگ‌زاده، سعیده و کاظمی پور، شهلا و محسنی، رضا

۱۴. صابر ماهانی، اسما و دریجانی، محمد و طاهری، عباس و ذینلی، جواد (۱۳۹۷). بررسی عوامل مرتبط با مهاجرت بیماران از استان کرمان به شهر یزد جهت بهره‌مندی از خدمات بستری بیمارستانی، **مجله بهداشت و توسعه**، تابستان، سال هفتم، شماره ۲.

۱۵. صادقی، رسول و غفاری، غلامرضا و رضایی، مریم (۱۳۹۷). بررسی تاثیر سرمایه اجتماعی بر تمایل به مهاجرت از ایران، **دو فصلنامه مطالعات جمعیتی**، پاییز و زمستان، دوره ۴ شماره ۲.

۱۶. صادقلو، طاهره (۱۳۹۳). تبیین مفهومی علل و بازخوردهای زنانه مهاجرت‌های روستایی، **همایش ملی زن و توسعه پایدار روستایی**، مهر ماه، مشهد.

۱۷. عسکری ندوشن، عباس و شمس قهفرخی، فریده و زندی، لیلا و رضایی، محمد رضا (۱۳۹۸). گذری بر جریان‌های اخیر مهاجرت در استان یزد، **فصلنامه فرهنگی اجتماعی فرهنگ یزد**، بهار، سال اول، شماره ۱.

۱۸. فروتن، یعقوب و شیخ، مرتضی (۱۳۹۶). بررسی گرایش دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد به مهاجرت بین‌المللی، **فصلنامه جامعه شناسی نهادهای اجتماعی**، پاییز و زمستان، دوره چهارم، شماره ۱۰.

۱۹. محمودیان، حسین و محمودیانی، سراج‌الدین (۱۳۹۷). بررسی وضعیت مهاجرت داخلی و شهرنشینی در ایران با تاکید بر دوره ی ۱۳۹۵ - ۱۳۹۰، **صندوق حمایت سازمان ملل دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران**، استاد یار جامعه‌شناسی و برنامه‌ریزی دانشگاه شیراز پاییز.

۲۰. میرترابی، سعید و خاوری‌نژاد، سعید (۱۳۹۳). علل مهاجرت نخبگان از ایران از منظر اقتصاد سیاسی بین‌الملل (با تاکید بر دهه ۱۳۸۰)، **فصلنامه تحقیقات سیاسی بین‌المللی**، تابستان، شماره نوزدهم.

۲۱. یعقوبی، جعفر و احمدی، اصغر (۱۳۹۷). فرا تحلیل عوامل موثر بر تمایل جوانان روستایی به مهاجرت به شهر، **فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی کارآفرینانه در کشاورزی** - دانشگاه علوم و منابع طبیعی خوزستان، زمستان، شماره ۴.

توسعه یافته و در حال توسعه به کشور امریکا، **مجله علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد**، بهار و تابستان.

۸. جعفری نعیمی، فاطمه و علی مندگاری، ملیحه و روحانی، علی (۱۴۰۲). مهاجرت و مسئله ذره‌ای شدن، مطالعه کیفی در میان زنان مهاجر شهر یزد، **فصلنامه پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران**، تابستان، سال دوازدهم، شماره دوم، پیاپی ۴۱.

۹. حکمت نیا، حسن و افشانی، سید علیرضا (۱۳۸۹). حاشیه نشینان و ارتکاب جرایم اجتماعی، مطالعه موردی شهر یزد، **فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی**، تابستان، شماره ۷۲.

۱۰. خسروبیگی بزلچویی، رضا و طیب نیا، سیدهادی (۱۳۹۶). مهاجرت جوانان، به راستی مشکل کجاست؟ جوامع محلی و آینده‌نگری برای شکل‌دهی به سکونت گاه‌های روستایی، مطالعه موردی: روستاهای شهرستان خوی اذربایجان غربی، **فصلنامه جغرافیا و توسعه**، زمستان، شماره ۴۹.

۱۱. راعی، هاشم و موید فر، رزیتا و عمادزاده، مصطفی (۱۳۹۴). عوامل اقتصادی - اجتماعی موثر بر مهاجرت بین استانی در ایران (بر پایه مدل گرانث بسط یافته طی دوره ۱۳۸۵-۱۳۷۵)، **فصلنامه جغرافیا و توسعه**، پاییز، شماره ۴۰.

۱۲. رضایی، مریم و صادقی، رسول (۱۴۰۰). سودای مهاجرت، تمایل ایرانی‌ها به مهاجرت و عوامل تعیین کننده آن، **دو فصلنامه پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر**، بهار و تابستان، سال دهم، شماره ۱۸.

۱۳. شهبازین، سعیده (۱۳۹۹). چرا افراد مهاجرت می‌کنند؟ مدل گرانث بسط یافته از مهاجرت بین استانی در ایران در دوره ۱۳۹۵ - ۱۳۹۰، **فصلنامه توسعه برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای**، تابستان، سال پنجم، شماره ۱۳.

Associations (HTAs) as Drivers of Welfare Development Back Home, PhD Dissertation in Sociology, University of Sheffield: Faculty of Social Sciences.

27. Sitompul, T. (2023). Economic and social impact of migration, **Journal of Accounting and Management Innovation**, 7(1).

28. Vasile, V., Bunduchi, E., Stefan, D., and Comes, C.A. (2023). Social Effects of Migration and of Remittances from the Perspective of the Home Country and of the Host Country, In: International Labour Mobility: **How Remittances Shape the Labour Migration Model**. Springer International Publishing: Cham.

29. Walton, E. (2014), Vital places: **Facilitators of behavioral and social health mechanisms in low-income neighborhoods**, Social Science & Medicine 122: 1-12.

22. Chamie, J. (2022). An Open Borders World, In: Chamie, J. (eds.), **Population Levels, Trends, and Differentials**. Springer: Cham.

23. Casacchia, O. C. Reynaud, S. Strozza, and Tucci. E. (2022), Internal migration patterns of foreign citizens in Italy, **International Migration**, 60(50): 183 – 197.

24. Kalembe, S. (2022). Understanding the decline in the level of internal migration in Australia, **PhD Dissertation in Environmental Science**, University of Queensland: Earth and Environmental Science School.

25. Ntini, E. (2016). Today's World: **Can Modernisation Theory Still Explain It Convincingly?**, Journal of Sociology and Social Anthropology, 7(1).

26. Owusu, K. G. (2020). Migration and Development: Ghanaian Hometown

Factors and Parameters (sub-strain) of Tendency to Migrate Among Young People Aged 18 to 30 in Developed Cities With Industry in the Last Two Decades (Case Study of Yazd City)

* Mohsen Jamshidi

** Ahmad Shohani

* Political researcher and PhD in political science (Iranian issues), Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran. mosenmd16@yahoo.com

** Assistant professor and member of the academic staff of the Department of Political Science, Payam Noor University, Tehran, Iran. shohaniahmadd@gmail.com

Received: 16.08.2024

Accepted: 20.09.2024

Abstract

The above research is of a fundamental type with a combination of survey and qualitative-interpretive methods with a descriptive-analytical approach and with random and systematic sampling, a specific statistical community has been analyzed and compiled in a specific theoretical and conceptual framework. The method of data collection And the data is also discussed in the statistical community in the combined method - library, questionnaire design and random sampling. It seems that the tendency to migrate in Yazd city among 18-30 year olds is a function of different variables and their sub-strains. The findings of the research show that the reasons for the tendency to migrate are the factors and sub-strains under discussion, including: economic factors (financial status, more and higher income, better and more suitable employment or vice versa, etc.), social factors age, sex, marital status, factors related to lifestyle, level of education and opportunities, transportation and communication services, social services and recreational facilities, etc.) that show the most motivation, political factors (idealism, development, civil society) political situation of the origin and destination of the immigrant, etc.) cultural factors (cultural development, education, culture of the origin and destination society, culture of the young immigrant family, etc.), environmental factors (climate, environmental conditions, environmental pollution, environmental diseases, the environmental situation of the Amari community, etc.) which shows the least motivation for migration, health and treatment factors (health tourism, health status, treatment status, medical development of the origin and destination, etc.) (sports factors) internal sports migration , international, temporary, permanent, etc.) that were analyzed in different tables.

Keywords: Youth Migration, Causes of Tendency to Migrate, Attractive and Repulsive Factors, Modern Migration, Yazd City.

Introduction: (statement of the problem - goal - question and hypothesis - importance and necessity - background):

In this research, using a specific theoretical method and method and proving or rejecting the tested hypothesis, we want to plan and examine this issue that, despite the fact that Yazd city is one of the developed cities with industry and immigrants. Iran is acceptable, why and for what reason do young people between the ages of 18 and 30 in this city have and will have a tendency to migrate? In fact, various factors and parameters have come together to make the youth of this city take the risk of immigrating and accepting it (problem). By presenting the above explanations, the question of the research is, what factors and parameters does the tendency to migrate among the 18-30-year-old youth of Yazd city depend on? It seems that the tendency to migrate in Yazd city among 18-30 year olds is a function of different variables and their sub-strains. In addition to social and economic factors and motivations, the tendency to migrate is based on other factors such as cultural, political, environmental, sports, etc., in order to achieve specific and defined goals. In other words, there is a significant relationship between the tendency to migrate among 18-30 year old youth in Yazd and the factors and parameters of the tendency to migrate (question and hypothesis). Of course, each of these factors and parameters also have their own sub-strains, which will be briefly explained in the continuation of the research (goal). In fact, migration is a kind of adjustment and adaptation in response to economic, social, cultural, political, environmental, etc. needs. The purpose, importance and necessity of this research is also because this issue should be analyzed and analyzed, why should the youth of Yazd between 18 and 30 years old, despite the fact that Yazd is one of the prosperous and developed cities in this field, why should its youth have a tendency to migrate, so the authorities should investigate and analyze this issue seriously and expertly (importance and necessity of research).

- Zhao et al.'s study (2023) showed that although female researchers are still less present among international mobile researchers and migrate in shorter distances, this gender gap is increasing faster than the gender gap in the population of general active researchers. is reduced Also, Barchal (2016) shows in his study that different reasons and experiences of migration are influenced by a wide range of social, economic and political factors and gender and age of people play a key role in migration experiences. But with all these interpretations, this article will be different from our topic (literature and research background).

Methodology

The above research is of a fundamental type with a combination of survey and qualitative-interpretive methods with a descriptive-analytical approach and with random and systematic sampling and a specific statistical population and a specific theoretical and conceptual framework. In summary, it is necessary to explain that the tendency factors of 18 to 30-year-old youth in Yazd city and the sub-strains of these factors, both in terms of positive and negative dimensions, in different tables and graphs and with random and systematic sampling methods and through interviews and questionnaires has been analyzed. Our statistical community randomly consists of 200 young immigrants in Yazd. that we have reached the discussed data through the design of a standard questionnaire. Therefore, the purpose and importance of this research project comes from the fact that, by changing the perspective on the phenomenon of migration as an opportunity, the situation of immigrants is regulated and brings many advantages and benefits to the country of origin and the host. The young and dynamic segment of every country and city should pay much attention to their youth due to the direct influence they have on the important parameters and foundations of that region in terms of progress and development.

Findings

The findings of the research show that the reasons for the tendency to migrate are the factors and sub-strains under discussion, including: economic factors (financial status, more and higher income, better and more suitable employment or vice versa, etc.), social factors age, sex, marital status, factors related to lifestyle, level of education and opportunities, transportation and communication services, social services and recreational facilities, etc.) that show the most motivation, political factors (idealism, development, civil society) political situation of the origin and destination of the immigrant, etc.) cultural factors (cultural development, education, culture of the origin and destination society, culture of the young immigrant family, etc.), environmental factors (climate, environmental conditions, environmental pollution, environmental diseases, the environmental situation of the Amari community, etc.) which shows the least motivation for migration, health and treatment factors (health tourism, health status, treatment status, medical development of the origin and destination, etc.) (sports factors) internal sports migration, international, temporary, permanent, etc.) that were analyzed in different tables.

Conclusion:

In summary, among the 18-30-year-old immigrants of Yazd city, in terms of factors and motivations, the social factor showed the highest motivation for migration and the environmental factor showed the lowest motivation factor. In the section of parameters and sub-strains, parts of which we put into question and analysis through the questionnaire, in terms of age, people aged 18 to 22 years have the lowest percentage and people aged 26 to 30 years have the highest percentage, in terms of gender, men are 26 to 30 years old. per year, the highest percentage of immigration, regarding the marital status of married people aged 26 to 30, the highest percentage of immigration, regarding the level of education of people with a diploma and under diploma, the highest percentage, regarding the financial status and well-being of people with income and poor status, the highest percentage, regarding the security of people with Weak sense of security accounted for the highest percentage, and regarding identity, people with a weak sense of identity accounted for the highest percentage.

Sources

- Chamie, J. (2022). An Open Borders World, In: Chamie, J. (eds.), Population Levels, Trends, and Differentials. Springer: Cham.
- Casacchia, O. C. Reynaud, S. Strozza, and Tucci. E. (2022), Internal migration patterns of foreign citizens in Italy, *International Migration*, 60(50): 183 – 197.
- Kalembe, S. (2022). Understanding the decline in the level of internal migration in Australia, PhD Dissertation in Environmental Science, University of Queensland: Earth and Environmental Science School.
- Ntini, E. (2016). Today's World: Can Modernisation Theory Still Explain It Convincingly?, *Journal of Sociology and Social Anthropology*, 7(1).
- Owusu, K. G. (2020). Migration and Development: Ghanaian Hometown Associations (HTAs) as Drivers of Welfare Development Back Home, PhD Dissertation in Sociology, University of Sheffield: Faculty of Social Sciences.
- Sitompul, T. (2023). Economic and social impact of migration, *Journal of Accounting and Management Innovation*, 7(1).
- Vatile, V., Bunduchi, E., Stefan, D., and Comes, C.A. (2023). Social Effects of Migration and of Remittances from the Perspective of the Home Country and of the Host Country, In: *International*

Labour Mobility: How Remittances Shape the Labour Migration Model. Springer International Publishing: Cham.

- Walton, E. (2014), Vital places: Facilitators of behavioral and social health mechanisms in low-income neighborhoods, *Social Science & Medicine* 122: 1-12.

ارائه الگوی تجاری سازی دانش با تأکید بر نقش پارک های علم و فناوری در ارتباط با تعامل دانشگاه و صنعت

* نرجس داوری
** محمدحسن پرداختچی
*** غلامعلی احمدی

* دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد تهران شمال، تهران، ایران.
narjesdavari64@gmail.com

** استاد گروه علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
mhpardakhtchi@gmail.com

*** دانشیار، گروه مطالعات برنامه درسی، دانشگاه شهید رجایی تربیت، تهران، ایران.
ahmadygholamali@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۹ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۱۲

چکیده

هدف این پژوهش ارائه الگوی تجاری سازی دانش با تأکید بر نقش پارک های علم و فناوری در ارتباط با تعامل دانشگاه و صنعت است. به همین منظور با رویکرد تحقیق اکتشافی آمیخته و از روش گراند تئوری استفاده شده است. جامعه آماری شامل تعدادی از مدیران و کارشناسان شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک علم و فن آوری شهر اراک می باشد. در بخش کیفی، تعداد ۱۲ نفر به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شدند و در بخش اعتبار بخشی به مدل (بخش کمی) با استفاده از جدول مورگان تعداد ۴۲۰ نفر آنها به روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای برگزیده شدند که نهایتاً ۴۰۰ پاسخنامه دخیل در تحلیل گشته اند. ابزارهای گردآوری اطلاعات در بخش کیفی مصاحبه های نیمه سازمان یافته و در بخش کمی نیز از پرسش نامه محقق ساخته استفاده شد. روایی مدل تجاری سازی با روایی سازه مدل اندازه گیری انعکاسی و پایایی آن با آزمون های پایایی اشتراکی تأیید شد. یافته ها نشان داد که پدید مرکزی پژوهش تجاری سازی دانش بوده است و شرایط علی مشخص شده در این پژوهش عبارتند از: نگرش کارآفرینانه، نگاه دانشی به صنعت، فضای بکر کسب و کار، منابع غنی و سرشار. شرایط زمینه ای به دست آمده شامل جامعه، دانشگاه، صنعت، شرکت های دانش بنیان عنوان شده اند که نقش جامعه در تجاری سازی دانش بسیار مهم بود.

واژه های کلیدی: تجاری سازی دانش، پارک های علم و فناوری، تعامل دانشگاه و صنعت، شرکت های دانش بنیان، پارک علم و فناوری.

نوع مقاله: علمی

۱- مقدمه و بیان مساله

صنعت نقش ارزنده ای دارند. دانش تولید شده توسط پژوهشگران دانشگاهی و مؤسسات علمی و پژوهشی به عنوان یک محرک کلیدی بالقوه برای پیشرفت تکنولوژی شناخته شده است [۱]. تجاری سازی دانش و فناوری بخش مهمی از فرایند نوآوری است و هیچ فناوری و محصولی بدون طی این فرایند با موفقیت وارد بازار نمی شود. تجاری سازی دانش را فرایند انتقال دانش و فناوری از مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی به صنایع موجود

در کسب و کار امروز، تحقیقات مبدل به عاملی اقتصادی شده است و تجاری سازی نیز بخش مهمی از فرایند نوآوری می باشد و هیچ محصول، خدمت و فناوری جدیدی بدون تجاری سازی امکان ورود موفق به بازار را ندارد. ایجاد بستر مناسب برای عرضه دانش و فناوری، علاوه بر فراهم کردن ارزش های اقتصادی، منجر به رشد و توسعه اقتصادی نیز در جامعه می گردد [۱۲]. مراکز علمی و دانشگاه ها نیز در تولید علم و تجاری سازی آن در تعامل با

یا کسب و کارهای جدید، تعریف کرده اند [۱۶].
تجاری سازی فرایندی است که در آن با استفاده از همه فرصت های ممکن موجبات ایجاد سود برای سرمایه گذاری در حوزه نوآوری فناورانه مهیا شود [۱۸]. برای بسیاری از فناوری های جدید، تجاری سازی بر افزایش مقیاس از نمونه اولیه به تولید انبوه و دستیابی به منابع بیشتر دلالت می کند [۱۵].

در مسیر تجاری سازی دانش، عموماً چالش مدیریتی اصلی صاحبان اختراع و سرمایه گذاران دانش این است که چگونه دانش و فناوری نوین خود را به جریان بازده اقتصادی برای مؤسسان، سرمایه گذاران و کارکنان تبدیل کنند. به عبارت دیگر مشکل اصلی، اختراع نیست؛ بلکه تجاری سازی اختراع است [۱۹]. با برجسته شدن نقش پارک های علم و فناوری در توسعه اقتصادی بسیاری از کشورهای توسعه یافته و افزایش تعداد آنها در دو دهه اخیر به عنوان یکی از پشتوانه های نظام ملی نوآوری و نقش مؤثر آنها در خلق ارزش و توسعه نوآوری و کمک به تقویت زنجیره ایده تا بازار در اقتصادهای دانش بنیان، بسیاری از کشورهای در حال توسعه طی دو دهه اخیر تلاش فراوانی کرده اند که در این حوزه سرمایه گذاری کنند و برخی از آنها موفقیت های قابل توجهی کسب کرده اند. پارک های علم و فناوری تجمع بهینه ای از مؤسسات دانش بنیان هستند که به وسیله متخصصین حرفه ای، مدیریت می شوند و هدف آن افزایش ثروت در جامعه از طریق ارتقای فرهنگ نوآوری و رقابت پذیری در میان کارآفرینان است [۳].

در ایران، طبق ماده ۸ و ۱۷ برنامه ششم توسعه، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است الزامات ارتقاء امنیت فضای کسب و کار را تهیه و به تصویب شورای عالی امنیت ملی برساند. همچنین بنا بر سند برنامه چشم انداز ۲۰ ساله، لازم است راهکارهای موثری برای کاهش فاصله زمانی تبدیل یافته های علمی به کاربرد و دانش عملی پیدا کرد. این امر بدون آشنایی و به کارگیری دانش تجاری سازی فناوری و تجربه های عملیاتی در این زمینه میسر نمی باشد. راهکارهایی که تا کنون برای انتقال

دستاوردهای علمی و به کارگیری آنها در تصمیم گیری بکار رفته اند، توفیق چندانی کسب نکرده اند و این قضیه نشان می دهد که تبدیل نتایج پژوهشی به کاربرد، دشوار، پیچیده و مستلزم وجود عوامل متعددی از قبیل چارچوب فکری قدرتمند، خلاقیت، مهارت، آگاهی و پشتکار زیاد در سطح فردی و سازمانی است [۱۴]. از این رو بسیاری از دانشگاه ها و موسسات تحقیقاتی، تجاری سازی دانش را نتیجه فشارهای اجتماعی برای خلق ارزش عمومی از طریق ایجاد اشتغال، کارآفرینی و ... می دانند. در همین راستا تجاری سازی تحقیق موجبات افزایش موضوعات خط مشی گذاری و مدیریتی شده است و این مقوله موجب شروع تغییراتی در دانشگاه ها، شرکت ها و جامعه شده است. بعلاوه گسترش تجاری سازی تحقیقات دانشگاهی دروازه ای جدید به حفظ حقوق مالکیت فکری و ارتقاء پیشرفت های عملی گشوده است [۱۰].

با گذشت بیش از یک دهه از شکل گیری پارک های علم و فناوری در ایران، برخی از چالش های متعدد آن موجب شده است که با توجه به مأموریتی که برای آنها تعریف شده است، آنها نتوانند نقش قابل توجهی در اقتصاد دانش بنیان کشور داشته باشند. یکی از چالش هایی که پارک های علم و فناوری در کشور با آن مواجه هستند، نبود یک نظام کارآمد ارزیابی عملکرد آنها جهت ارزیابی دقیق و رصد کردن پارک ها با هدف کمک به توسعه آنها می باشد [۳]. پارک های علم و فناوری با حمایت از شرکت های مبتنی بر فناوری و هموار ساختن مسیر رشد آن ها، تاثیر بسزایی در رشد و شکوفایی این شرکت ها و نتیجتاً رشد اقتصاد کشور دارند [۶]. تأسیس شرکت های دانش بنیان در پارک های علم و فناوری به منظور تجاری ساختن ایده ها از نخستین کارهای جدی است که در کشور به منظور عملی شدن تبدیل نوآوری ها به تکنولوژی صورت گرفته است. هر چند تأسیس چنین شرکت هایی، گامی مثبت در این زمینه به شمار می آید، اما هنوز وجود محدودیتهایی از قبیل محدودیت در نحوه و جایگاه تأسیس، نبود حمایت کافی دولت و ترس از تأسیس چنین شرکت های به خاطر مشخص نبودن سرنوشتشان در آینده، ما را از رسیدن به اهدافی که در چشم انداز ۲۰ ساله نیز به آن اشاره شده، بازداشته است [۸]. شرکت های فناور محور مانند پارک های علم و فناوری در شروع فعالیت خود با

1. Degeeter
2. Dilcher
3. Guns & Stern

چالش‌های زیاید روبه رو می‌شوند که نیازمند حمایت چندین برابر هستند [۱۱].

در عین حالی که مباحث فوق‌الذکر نشان‌دهنده اهمیت و ضرورت نوآوری، اقتصاددانش بنیان، تجاری‌سازی تحقیقات و نقش پارک‌های علم و فناوری در این راستا می‌باشند و اسناد بالادستی کشور نیز آن‌ها را به‌عنوان شرایط مطلوب و موردنظر بسیار ضروری و مقرر می‌دارد، اما برخی پژوهش‌ها حاکی از آن است که در شرایط موجود هنوز تجاری‌سازی فناوری یک حلقه مفقوده در راستای توسعه و تعالی کشور و تولید ثروت می‌باشد. به‌عنوان مثال صراطی شیرازی (۱۳۹۵) در پژوهش خود تحت عنوان "مطالعه و ترسیم ساختار جغرافیایی جریان دوسویه دانش میان دانشگاه و صنعت در ایران بر اساس شاخص هم انتشاری" به این نتیجه رسید که هم انتشاری‌های دانشگاه و صنعت نسبت به انتشارات ایران بسیار کم می‌باشد. ترکیان تبار (۱۳۹۵) در تحقیق خود با عنوان "ارائه الگوی تجاری‌سازی نتایج تحقیقات علمی در شرکت‌های دانش‌بنیان" نتیجه‌گیری کرد که هشت عامل بر تجاری‌سازی نتایج تحقیقات علمی در شرکت‌های دانش‌بنیان اثرگذار می‌باشد که هر یک، ابعاد مختلفی را در برمی‌گیرد. این عوامل عبارت‌اند از عوامل فردی، سازمانی، محیطی - سازمانی، فرهنگی - اجتماعی، قانونی، اقتصادی، سیاسی و صنعتی که همه هشت عامل به‌صورت معنی‌داری موفقیت در تجاری‌سازی نتایج تحقیقات علمی را پیش‌بینی می‌نمایند. پسندیده و همکاران (۱۳۹۴) طی تحقیقی با عنوان "پارک‌های علم و فناوری، نهاد تأثیرگذار در اقتصاد مقاومتی" این‌گونه بیان کرده‌اند که پارک‌های علم و فناوری به‌عنوان جزئی از نظام ملی نوآوری و حلقه‌ای از زنجیره توسعه اقتصاددانش محور، یا فراهم‌آوردن شرایط لازم برای پژوهش‌های بازارگرا و تجاری‌سازی نتایج تحقیقات دانشگاهی و در نهایت ایجاد ارتباط تنگاتنگ بین دانشگاه و صنعت، نقشی مؤثر در تبدیل ایده‌ها به محصولات و توسعه فناوری ایفا می‌نمایند. در پژوهش‌های خارجی نیز مسنی، میل‌هات و پینگت^۱ (۲۰۱۹) در تحقیقات خود با عنوان "تجاری‌سازی تحقیقات دانشگاهی در دانشگاه علوم پایه اقتصادی کانادا"، تجاری‌سازی تحقیقات دانشگاهی در

علوم اداری را در دانشگاه علوم پایه اقتصادی کانادا بررسی نمودند. یافته‌های آن‌ها نشان داد که روش انتقال فناوری به‌کاررفته در این دانشگاه با سایر روش‌های متداول انتقال فناوری به‌طوری قابل‌توجه متفاوت است و این مورد بر ویژگی‌های علوم اداری در بحث تجاری‌سازی تأکید دارد. کارسون^۲ (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان "مفهوم‌شناسی تجاری‌سازی دانش"، تجاری‌سازی را انتقال رسمی اکتشافات و نوآوری‌های ناشی از تحقیقات علمی انجام شده در دانشگاه‌ها و مؤسسات غیرانتفاعی به بخش تجاری برای منفعت عمومی می‌داند. کماریا و خادمی (۲۰۱۲) در تحقیقی با عنوان "عوامل موفقیت تجاری‌سازی نتایج تحقیقات دانشگاهی" به این نتیجه رسیده‌اند که اهمیت تحقیقات دانشگاهی در چند دهه گذشته بخصوص در رابطه با ظرفیت آن‌ها برای تولید نوآوری و شرکت‌های نوپا، تمرکز جدید و شدیدی را ایجاد کرده است. در این تحقیق محققان به این نتیجه رسیدند که موفقیت تجاری‌سازی دانشگاهی تحت‌تأثیر عوامل مختلفی از جمله میزان درک، آگاهی، زمان، ریسک‌پذیری، شبکه ارتباطی، سطح فناوری، سرمایه، تحقیق بازاریابی می‌باشد. دباغی (۱۴۰۱) در پژوهشی ناکارآمدی رابطه دانشگاه و صنعت را بررسی می‌کند که فارغ التحصیلان دانشگاهی محتوای دروس را به صورت نظری دریافت می‌کنند و محتوای آموزشی فایده تجربه کار کردن در میدان عمل است. اغلب پژوهشگران در پژوهش‌های مختلف داخلی و خارجی به وجود موانع و محدودیت‌هایی که امکان بهره‌گیری از سرمایه‌های فکری و آماده‌سازی فراگیران برای ایجاد کسب‌وکار را با چالش مواجه ساخته‌اند و همچنین به وجود فاصله زمانی تبدیلی یافته‌های علمی به حجم بالای تولیدات علمی به کاربرد و دانش عملی در جهت توسعه دانایی محور اشاره نموده‌اند؛ اما هیچ‌کدام راهکارهای مؤثری در این زمینه ارائه ننموده‌اند؛ لذا باتوجه به آنچه که گفته شد این پژوهش قصد پاسخگویی به این سؤال را دارد که: چه عواملی بر تجاری‌سازی نتایج تحقیقات علمی ایران به‌ویژه در رابطه با شرکت‌های دانش‌بنیان خصوصاً شرکت‌های دانش‌بنیان استان مرکزی تأثیر گذارند؟ و لذا در پژوهش حاضر سعی محقق بر آن است تا پس از گردآوری داده‌های موردنیاز و تجزیه و تحلیل‌های آماری

2. Karylson

1. Mesny, Pinget & Mailhot

لازم، ضمن شناسایی و تعیین عوامل مؤثر بر تجاری سازی نتایج تحقیقات و چگونگی عملکرد شرکت های دانش بنیان استان مرکزی در این زمینه، الگویی برای تجاری سازی نتایج تحقیقات در شرکت های مذکور پیشنهاد کند.

۲- روش پژوهش

این پژوهش، ترکیبی از روش های کمی و کیفی است، بنابراین تحقیق از نوع آمیخته اکتشافی است. برای دستیابی به اهداف مورد نظر تحقیق، دو بخش مورد استفاده قرار گرفت:

بخش کیفی: در بخش کیفی پژوهش از روش تحقیق نظریه برخاسته از داده ها (داده بنیاد یا گراند تئوری) استفاده گردی. جامعه آماری در این بخش شامل مدیران شرکت های دانش بنیان مستقر در پارک علم و فن آوری شهر اراک است که با روش نمونه گیری هدفمند و معیار صاحب نظر بودن در حیطه شرکت های دانش بنیان، ۹ نفر انتخاب شدند که برای اطمینان از اشباع نظری پژوهش

حجم نمونه به ۱۲ نفر افزایش پیدا کرد. دامنه سنی شرکت کنندگان از ۳۵ سال تا ۵۸ سال بود و اکثراً داری سابقه کاری بیش از ۸ سال بودند. که تمامی آن ها داری تحصیلات دانشگاهی بودند. مشخصات شرکت کنندگان در جدول ۱ نشان داده شده است. به منظور جمع آوری داده ها از مصاحبه نیمه سازمان یافته با خبرگان و جلسات حضوری با آنان استفاده شد. مصاحبه ها با سؤالات کلی و ساده شروع و به سمت سؤالات جزئی تر پیش رفت و هر مصاحبه حدود ۴۵ تا ۷۰ دقیقه طول کشید. تمام مصاحبه ها ضبط و دست نویس شد و به تأیید مشارکت کنندگان رسید و به روش تحلیل مقایسه ای مداوم و مطابق با روش استراوس و کوربین مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این تحقیق فرایند کدگذاری در سه سطح صورت گرفته است. بدین ترتیب که در سطح یک، گفتارهای کلیدی و در کد گذاری سطح دو به مفاهیم و در کدگذاری سطح سه به مقوله ها یا همان ابعاد توجه شده است.

جدول ۱. نمونه آماری بخش کیفی پژوهش

ردیف	کدهای مصاحبه شونده	محل خدمت
۱.	A	معاون فن آوری پارک علم و فناوری استان مرکزی
۲.	B	مدیریت مرکز رشد پارک علم و فن آوری استان مرکزی
۳.	C	شرکت صنایع رایان الکترونیک آرکا
۴.	D	شرکت صنایع رستافوم صنعت مبین
۵.	E	شرکت زیست فن آوران سانا آزما
۶.	F	شرکت آریا فن آوران آرتا بینش
۷.	G	شرکت آرایا نیرو گستر شبکه
۸.	H	شرکت فن آوری آینده پویندگان اکسیر
۹.	I	شرکت تکوین آزمایش پارسه
۱۰.	J	شرکت ریز فن آوران شیمی سبز
۱۱.	K	شرکت سامانه آوران دانش گستر ساعد
۱۲.	L	شرکت پدید آوران پایند کارمایه

بخش کمی: بخش کمی به منظور اعتبارسنجی مدل پژوهش صورت گرفته است. جامعه آماری این بخش شامل مدیران و کارکنان شرکت های دانش بنیان پارک علم و فن

آوری شهر اراک بود که جهت تعیین حجم نمونه از جدول مورگان استفاده شد و باتوجه به احتمال عدم بازگشت تعدادی از پرسشنامه ها، ۴۲۰ پرسشنامه پرینت گرفته شد

و در نهایت ۴۰۰ پرسشنامه جمع‌آوری و وارد فرایند تجزیه و تحلیل شد. لازم به ذکر است در این بخش از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای استفاده شد و برای هر کدام از گروه‌های موجود در جامعه به نسبت جمعیت آنان به کل جامعه آماری، نمونه هم انتخاب شد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده، از آزمون‌های آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و معناداری ضریب مسیر استفاده شده است.

در این بخش از پژوهش ابتدا ۱۱۲ کد اولیه بدست آمد که از کدهای اولیه این پژوهش تعداد ۳۱ مفهوم بدست آمد. پس از شناسایی و نامگذاری مفاهیم موجود، مفاهیم مشابه بر اساس منطق تلفیق شده (کدگذاری سطح دو) و هر یک تحت عنوان یک مقوله نام گذاری شدند که از تلفیق مفاهیم بدست آمده نهایتاً ۱۰ مقوله که همان ابعاد مورد نظر بودند، شناسایی شد که در جدول ۲ نشان داده شده است.

۳- یافته‌های پژوهش

الف) نتایج و یافته‌های حاصل از بخش کیفی

جدول ۲. کدهای نهایی حاصل از مصاحبه‌ها

مقوله‌ها	مفاهیم
۱. بعد علمی آموزشی	آموزش عملی
	کیفیت علمی
	آموزش حضوری
۲. بعد مالی اقتصادی	حمایت مالی از شرکت‌های دانش بنیان
	وضعیت اقتصادی باثبات
	مدیریت منابع انسانی متخصص و نخبه
۳. بعد مدیریتی	مسئله یابی
	مدل کسب و کار
	مزیت رقابتی
۴. بعد ساختارها و فرآیندها	برنامه ریزی
	اصلاح شرح وظایف پارک‌های علم و فناوری
	اصلاح زیر ساخت‌ها
۵. بعد ارتباطی	ارتباط صنعت و دانشگاه
	ارتباط بین المللی
	تبلیغات
۶. بعد قانونی	قوانین راهبردی
	قوانین حمایتی
	نگرش کارآفرینی
۷. بعد اجتماعی فرهنگی	فرهنگ حمایت
	حمایت از شرکت‌های دانش بنیان
	حمایت از ایده پرداز
۸. بعد حمایتی	فناورانه
	فضای بین الملل
	منابع انسانی
۹. بعد فرصت‌ها	فضای کسب و کار
	دسترسی به منابع
	علمی آموزشی
۱۰. بعد تهیدات	اقتصادی

مقوله ها	مفاهیم
شرایط بین المللی مدیریتی فرهنگی اجتماعی	
۱. بعد علمی آموزشی: بعد علمی آموزشی شامل مفاهیمی است از جمله آموزش عملی، کیفیت علمی و آموزش از طریق سمینار. در آموزش علمی برگزاری دوره های کارآموزی و آموزش عملی تجاری سازی دانش مطرح می شوند. به عبارت دیگر، می توان از طریق آموزش های کارآفرینانه، دانشجویان را با اقدامات و فعالیت های کارآفرینانه مأنوس کرد. شرکت های دانش بنیان برای ادامه فعالیت های دانش بنیان خود بایستی از علمی استفاده کنند که از کیفیت لازم و کافی برخوردار باشد. آموزش از طریق سمینار مؤلفه هایی را در برمی گیرد از جمله مشاوره تخصصی، برگزاری سمینارهای تبدیل ایده به عمل، برگزاری همایش و برگزاری سمینارهای کارآفرینی.	۲. بعد مالی اقتصادی: حمایت مالی از شرکت های دانش بنیان یکی از مهم ترین مولفه هایی است که حرکت و رشد شرکت های دانش بنیان و فعالیت های کارآفرینانه را میسر می سازد. حمایت مالی از شرکت های دانش بنیان انواع مختلف دارد. گاهی حمایت مستقیم مالی می تواند مسیر را هموار کند، گاهی معافیت های مالیاتی و گاهی معرفی سرمایه گذار و شرکت های دانش بنیان به یکدیگر. همچنین، برای انجام فعالیت های کسب و کارانه در بازار اقتصادی، بایستی ثبات اقتصادی داشته باشند. بی ثباتی اقتصادی می تواند شرکت های دانش بنیان را با نابودی مواجه کند.
۵. بعد ارتباطی: مولفه موجود در بعد ارتباطی عبارت است از ارتباط دانشگاه و صنعت. ارتباط دانشگاه و صنعت به حدی مهم است که تمام مولفه های بعد ارتباطی زیرمجموعه ارتباط دانشگاه و صنعت قرار گرفتند. تعامل پارک علم و فناوری و دانشگاه ها و صنایع به منظور برقراری ارتباط برای حل مشکلات صنعت، مرتبط کردن نیاز صنایع و شرکت های دانش بنیان به منظور تجاری سازی دانش های دانش بنیان، ارتباط فشار فناوری و فشار بازار یا ارتباط نوآوری و نیاز بازار، تسهیل ارتباط صنعت و دانشگاه و رفع کاغذبازی های زائد اداری، انعقاد تفاهم نامه همکاری میان صنایع و شرکت های دانش بنیان، واقعی کردن تعامل پارک با صنعت (نه فقط انجام یک پژوهش روی کاغذ)، روابط بین الملل، ارتباط شرکت های دانش بنیان با مباحث بازاریابی و تشویق و ترغیب صنایع مهم ترین مولفه هایی هستند که در بعد ارتباطی تجاری سازی دانش بایستی مورد بررسی قرار بگیرند.	۳. بعد مدیریتی: مهم ترین مولفه هایی که در بعد مدیریتی مد نظر هستند عبارتند از مدیریت منابع انسانی متخصص و نخبه، مسئله یابی، مدل کسب و کار، مزیت رقابتی و برنامه ریزی. به منظور مدیریت بر منابع انسانی نخبه بر سر مسیر تجاری سازی دانش و فعالیت های کارآفرینانه بایستی در ابتدا نیروی انسانی نوآور، نخبه و متخصص را شناسایی کرد و به آن ها اعتماد نمود.
۶. بعد قانونی: مهم ترین مولفه های قانونی تجاری سازی دانش عبارتند از قوانین راهبردی و قوانین حمایتی. قوانین راهبردی قوانینی هستند که از طریق اصلاح اسناد و قوانین بالادستی حول فعالیت های دانش بنیان، قوانین راهبردی حمایت بازار از محصولات دانش بنیان و قانون گذاری های مجلس برای فعالیت های دانش بنیان از تجاری سازی حمایت می کنند.	۴. بعد ساختارها و فرایندها: مؤلفه هایی که در بعد ساختارها و فرایندها مد نظر هستند عبارتند از اصلاح شرح وظایف پارک های علم و فناوری، اصلاح فرایندهای

۷. بعد فرهنگی اجتماعی: تجاری‌سازی دانش باید در بستری ایجاد شود که فرهنگ استفاده از دانش دانشگاهی در آن نهفته است. به منظور ایجاد این بستر، بایستی فرهنگ کارآفرینی و فعالیت‌های کارآفرینانه میان دانشگاهیان و اساتید و دانشجویان رواج پیدا کند. همچنین، بایستی فرهنگ نخبه‌پروری و حمایت از دانشجویان قوی و تراز اول مورد بررسی قرار بگیرد.

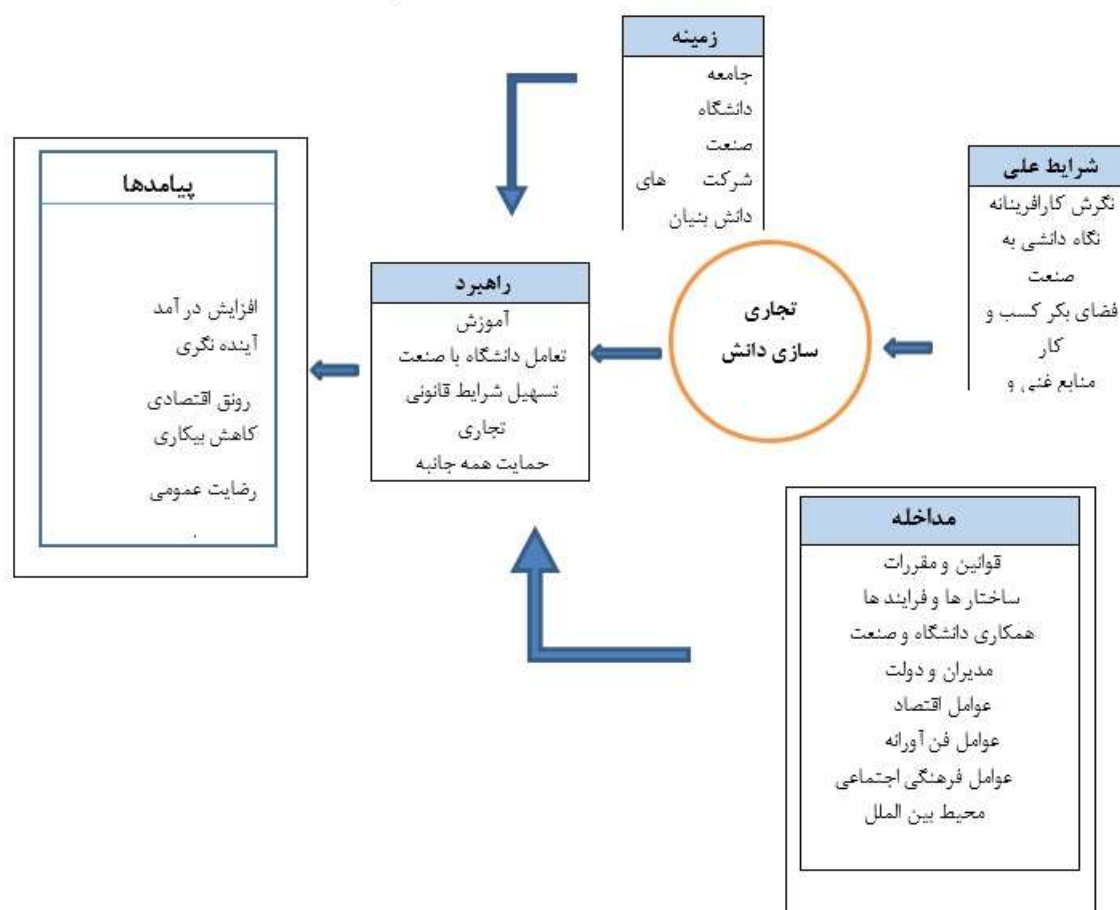
۸. بعد حمایتی: در حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان مولفه‌هایی وجود دارد از جمله حمایت واقعی از شرکت‌های دانش‌بنیان، حمایت از محصولات و خدمات دانش بنیان، حمایت بازاریابی از شرکت‌ها شامل ایجاد بستر بازار برای محصولات دانش‌بنیان و حمایت رسانه‌ای و تبلیغاتی از شرکت‌ها شامل حمایت رسانه‌ها و فضای مجازی و تربیون‌های مختلف. مولفه‌های حمایت از شخص ایده‌پرداز هم شامل حمایت روانی از ایده‌پرداز و حمایت حقوقی از ایده‌پرداز می‌شود.

۹. بعد فرصت‌ها: فرصت‌های موجود در کشور بر سر راه تجاری‌سازی دانش که می‌توان از آن‌ها بهره‌برداری نمود عبارتند از فرصت‌های فناورانه، فرصت‌های فضای بین الملل، فرصت‌های منابع انسانی، فرصت‌های فضای کسب و کار و فرصت‌های منابع سرشار. فرصت‌های فناورانه برای تجاری‌سازی دانش عبارتند از خلاهای فناورانه در صنایع که فناوران و کارآفرینان می‌توانند به منظور پر کردن آن‌ها حرکت کنند، فناوری اطلاعات و اطلاعات و ابزارهای تحت آن‌ها و پارک‌های علم و فناوری که محلی هستند برای اتصال دانشگاه‌ها به صنایع. فرصت‌هایی که فضای بین‌الملل برای تجاری‌سازی دانش و فعالیت‌های دانش‌بنیان به وجود آورده است به واسطه تحریم و گرانی ارز است. تحریم‌ها فرصت‌های خوبی را برای شرکت‌ها

ایجاد کرد تا به تولیدات داخل کشور اهمیت داده شود. همچنین، دلار فضایی را ایجاد کرده که دولت نمی‌تواند واردات انجام دهد و مجبور هستند تولیدات داخل استفاده کنند. فرصت‌هایی که منابع انسانی ایجاد کرده است به واسطه نیروی انسانی کارا و نیروی انسانی جوانی است که در سطح کشور وجود دارند. فرصت‌هایی که به واسطه فضای کسب و کار به وجود آمده است عبارتند از فضای بکر کسب و کار. به عبارت دیگر، فضای کسب و کار به گونه‌ای است که هنوز فعالیت‌های دانش‌بنیان هنوز دامنه فعالیت خود را گسترش نداده‌اند. همچنین، منابع غنی و سرشار موجود در سطح کشور یکی دیگر از فرصت‌هایی هستند که تجاری‌سازی دانش را تسهیل می‌کنند.

۱۰. بعد تهدیدها: تهدیدهایی که تجاری‌سازی دانش با آن‌ها عبارتند از تهدیدهای علمی آموزشی، اقتصادی، بین‌المللی، مدیریت نادرست منابع انسانی، عدم خصوصی سازی و سو مدیریت استارت آپ‌ها. تهدیدهای علمی آموزشی عبارتند از سیستم دانشگاهی و آموزشی مریض، توجه صرف به مقاله‌نویسی در اساتید و دانشجویان، عدم درآمدزایی پژوهشی دانشگاه (عدم انجام طرح‌های پژوهشی)، ناهمراستایی پژوهش‌های دانشگاهی و نیاز صنعت، توجه صرف به انباشت پژوهش‌ها و عدم اطمینان صنعتگران به توانمندی دانشگاه‌ها. تهدیدهای اقتصادی عبارتند از بی‌ثبات اقتصادی و فساد اقتصادی که بخش دولتی را فرا گرفته و زمینه تجاری‌سازی دانش را با مشکل روبرو کرده است. چارچوب نهایی شکل گرفته از مدل در نمودار ۱ نشان داده شده است.

نمودار ۱. چارچوب نهایی شده از مدل

یافته های حاصل از بخش کمی:

شاخص های متغیرهای مکنون، معناداری بارهای عاملی شاخص ها می باشد. برای بررسی معناداری بارهای عاملی (بیرونی) متغیرهای انعکاسی مدل باید به جدول بارهای عاملی و ستون آزمون T رجوع کرد. و مقادیر این ستون در سطح معناداری ۹۵ درصد باید بیشتر از ۱,۹۶ باشند.

پس از این که مدل تجاری سازی دانش استخراج شد، اکنون نوبت آن است که با بهره گیری از تکنیک های آماری مناسبی که با روش تحقیق، نوع متغیرها... سازگار باشد داده های جمع آوری شده دسته بندی و تجزیه و تحلیل شده و در نهایت در بوته آزمون قرار گیرد. ابتدا پایایی متغیرهای مکنون مورد بررسی قرار گرفت. شرط اول بررسی پایایی

جدول ۳. بارهای عاملی (بیرونی)

متغیر	نمونه اصلی	میانگین نمونه	انحراف استاندارد (STDEV)	آماره t (O/STERR)	P Values
علمی ۱	۰/۸۰۹	۰/۸۰۴	۰/۰۳۳	۲۴/۲۳۰	۰/۰۰۰
علمی ۲	۰/۸۲۵	۰/۸۲۲	۰/۰۲۷	۳۰/۱۶۹	۰/۰۰۰
علمی ۳	۰/۹۲۰	۰/۹۲۰	۰/۰۱۲	۷۵/۵۶۵	۰/۰۰۰
مالی ۴	۰/۹۲۹	۰/۹۲۹	۰/۰۱۲	۸۰/۶۹۹	۰/۰۰۰
مالی ۵	۰/۹۱۹	۰/۹۱۷	۰/۰۱۶	۵۶/۷۹۰	۰/۰۰۰
مدیریتی ۶	۰/۷۹۵	۰/۷۹۳	۰/۰۴۱	۱۹/۲۲۶	۰/۰۰۰
مدیریتی ۷	۰/۷۲۸	۰/۷۲۵	۰/۰۴۴	۱۶/۴۶۹	۰/۰۰۰
مدیریتی ۸	۰/۸۷۲۲	۰/۸۷۱	۰/۰۱۵	۵۸/۱۵۰	۰/۰۰۰
مدیریتی ۹	۰/۶۲۴	۰/۶۲۷	۰/۰۷۲	۸/۶۵۵	۰/۰۰۰

متغیر	نمونه اصلی	میانگین نمونه	انحراف استاندارد (STDEV)	آماره t (O/STERR)	P Values
مدیریتی ۱۰	۰/۸۵۳	۰/۸۵۳	۰/۰۱۸	۴۷/۰۱۹	۰/۰۰۰
ساختار ۱۱	۰/۸۵۴	۰/۸۵۴	۰/۰۲۷	۳۱/۸۶۰	۰/۰۰۰
ساختار ۱۲	۰/۹۱۴	۰/۹۱۴	۰/۰۱۰	۹۰/۵۱۴	۰/۰۰۰
ارتباط ۱۳	۰/۹۳۰	۰/۹۳۰	۰/۰۱۰	۹۳/۲۳۶	۰/۰۰۰
ارتباط ۱۵	۰/۸۹۸	۰/۸۹۷	۰/۰۱۸	۵۰/۹۴۳	۰/۰۰۰
ارتباط ۱۶	۰/۹۸۱	۰/۹۸۱	۰/۰۰۲	۴۳۶/۳۷۰	۰/۰۰۰
قانونی ۱۷	۰/۹۱۲	۰/۹۱۲	۰/۰۱۲	۷۵/۷۹۵	۰/۰۰۰
قانونی ۱۸	۰/۹۰۳	۰/۹۰۴	۰/۰۱۲	۷۶/۱۶۷	۰/۰۰۰
فرهنگی ۱۹	۰/۸۵۳	۰/۸۵۳	۰/۰۲۵	۳۳/۵۱۰	۰/۰۰۰
فرهنگی ۲۰	۰/۹۳۰	۰/۹۳۱	۰/۰۱۳	۷۱/۶۵۴	۰/۰۰۰
حمایتی ۲۱	۰/۹۵۱	۰/۹۵۱	۰/۰۰۶	۱۶۱/۸۱۰	۰/۰۰۰
حمایتی ۲۲	۰/۹۲۶	۰/۹۲۵	۰/۰۱۳	۷۱/۱۴۵	۰/۰۰۰
فرصت ۲۳	۰/۸۵۸	۰/۸۵۷	۰/۰۲۰	۴۱/۹۸۷	۰/۰۰۰
فرصت ۲۴	۰/۸۹۸	۰/۸۹۹	۰/۰۱۴	۶۵/۸۷۲	۰/۰۰۰
فرصت ۲۵	۰/۸۴۸	۰/۸۴۹	۰/۰۱۹	۴۴/۷۶۶	۰/۰۰۰
فرصت ۲۶	۰/۹۷۷	۰/۹۷۷	۰/۰۰۳	۳۴۷/۰۸۰	۰/۰۰۰
فرصت ۲۷	۰/۷۷۱	۰/۷۷۰	۰/۰۳۶	۲۱/۵۲۹	۰/۰۰۰
تهدیدات ۲۸	۰/۸۰۲	۰/۸۰۳	۰/۰۲۸	۲۸/۷۲۲	۰/۰۰۰
تهدیدات ۲۹	۰/۸۶۲	۰/۸۶۲	۰/۰۲۱	۴۰/۳۵۳	۰/۰۰۰
تهدیدات ۳۰	۰/۹۴۱	۰/۹۴۱	۰/۰۰۸	۱۱۳/۷۱۳	۰/۰۰۰
تهدیدات ۳۱	۰/۸۴۹	۰/۸۵۰	۰/۰۲۱	۳۹/۸۹۳	۰/۰۰۰
تهدیدات ۳۱	۰/۸۰۴	۰/۸۰۳	۰/۰۲۵	۳۱/۷۹۴	۰/۰۰۰

با توجه به ستون (T- Statistics) مقادیر t جهت معناداری هر یک از بارهای عاملی آورده شده است ، و در سطح اطمینان ۹۵ درصد، قدر مطلق این مقادیر از ۱,۹۶ بزرگتر می باشند. لذا تا به اینجا، تمامی سوالات پرسشنامه دارای شرط اول پایایی می باشند. برای ارزیابی پایایی هریک از متغیرهای مشاهده پذیر

باید جدول بارهای عاملی را نیز تشکیل داد، بارهای عاملی مربوط به متغیرهای مکنون انعکاسی در ستون مربوط به آن متغیر آورده شده است. چنانچه این مقدار بالای ۰,۴ باشد نیازی به حذف آن در صورت اجبار از مدل نیست.

جدول ۴. بار عاملی

متغیر	علمی	مالی	مدیریتی	ساختاری	ارتباطی	قانونی	فرهنگی	حمایتی	فرصت	تهدید
علمی ۱	۰/۸۰۹									
علمی ۲	۰/۸۲۵									
علمی ۳	۰/۹۲۰									
مالی ۴		۰/۹۲۹								
مالی ۵		۰/۹۱۹								
مدیریتی ۶			۰/۷۹۵							
مدیریتی ۷			۰/۷۲۸							
مدیریتی ۸			۰/۸۷۲							
مدیریتی ۹			۰/۶۲۴							

متغیر	علمی	مالی	مدیریتی	ساختاری	ارتباطی	قانونی	فرهنگی	حمایتی	فرصت	تهدید
مدیریتی ۱۰			۰/۸۵۳							
ساختار ۱۱				۰/۸۵۴						
ساختار ۱۲				۰/۹۱۴						
ارتباط ۱۴					۰/۹۳۰					
ارتباط ۱۵					۰/۸۹۸					
ارتباط ۱۶					۰/۹۸۱					
قانونی ۱۷						۰/۹۱۲				
قانونی ۱۸						۰/۹۰۳				
فرهنگی ۱۹							۰/۸۵۳			
فرهنگی ۲۰							۰/۹۳۰			
حمایتی ۲۱								۰/۹۵۱		
حمایتی ۲۲								۰/۹۲۶		
فرصت ۲۳									۰/۸۵۸	
فرصت ۲۴									۰/۸۹۸	
فرصت ۲۵									۰/۸۴۸	
فرصت ۲۶									۰/۹۷۷	
فرصت ۲۷									۰/۷۷۱	
تهدیدات ۲۸										۰/۸۰۲
تهدیدات ۲۹										۰/۸۶۲
تهدیدات ۳۰										۰/۹۴۱
تهدیدات ۳۱										۰/۸۴۹
تهدیدات ۳۱										۰/۸۰۴

پایایی مدل براساس ضریب آلفای کرونباخ برای داده های آن در هر یک از متغیرها بالای ۰,۷ است و قابل قبول است، بنابراین پایایی توسط آلفای کرونباخ قابل تایید است. آزمون دیگر آزمون پایایی اشتراکی است که صورت گرفت. این آزمون برخلاف آزمون های دیگر پایایی بر مبنای همبستگی سوالات یک متغیر نیست بلکه به اصل مفهوم پایایی، یعنی تعمیم پذیری می پردازد. یعنی هر سوال به تنهایی چه مقدار نتایج آن از نمونه ای به نمونه دیگر تعمیم پذیر است.

جدول ۷. آزمون پایایی اشتراکی

متغیر	آزمون پایایی اشتراکی
بعد ساختاری	۰/۷۸۲
بعد علمی	۰/۷۲۷
بعد ارتباطی	۰/۸۷۷
بعد فرهنگی	۰/۷۹۶
بعد فرصت ها	۰/۷۶۲
بعد قانونی	۰/۸۲۴
بعد حمایتی	۰/۸۸۰
بعد مالی	۰/۸۵۴

در این مدل بارعاملی تمامی سوالات بالاتر از حد استاندارد یعنی ۰,۷ می باشد که نشان دهنده مناسب بودن سوالات پرسشنامه می باشد.

آزمون های پایایی مدل اندازه گیری انعکاسی: این آزمون ها به بررسی پایایی مدل می پردازد. یکی از آزمون های صورت گرفته، آزمون آلفای کرونباخ بود. که در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. ضرایب آلفای کرونباخ

متغیر	آلفای کرونباخ
بعد ساختاری	۰/۷۲۵
بعد علمی	۰/۸۱۱
بعد ارتباطی	۰/۹۳۰
بعد فرهنگی	۰/۷۵۱
بعد فرصت ها	۰/۹۲۰
بعد قانونی	۰/۷۸۷
بعد حمایتی	۰/۸۶۶
بعد مالی	۰/۸۲۹
بعد مدیریتی	۰/۸۳۴
بعد تهدیدات	۰/۹۰۵

همچنین به منظور تأیید روابط از مدل معناداری ضرایب مسیر (بتا) استفاده شده است. که در جدول ۷ نمایش داده شده است. معناداری ضرایب مسیر مکمل بزرگی و جهت علامت ضریب بتای مدل می باشد. چنانچه مقدار بدست آمده بالای حداقل آماره در سطح مورد اطمینان در نظر گرفته شده باشد، آن رابطه یا فرضیه تایید می شود. در سطح معناداری ۹۰ درصد، ۹۵ درصد، ۹۹ درصد این مقدار به ترتیب با حداقل آماره تی ۱،۶۴، ۱،۹۶ و ۲،۵۸ مقایسه می شود

جدول ۷. معناداری ضرایب مسیر در سطح اطمینان ۹۹ درصد

روابط	ضریب مسیر	مقدار معناداری	تایید/رد
بعد ساختاری <<< تجاری سازی دانش	۰/۱۶۴	۳/۳۰۳	تایید
بعد علمی <<< تجاری سازی دانش	۰/۱۴۰	۳/۴۷۶	تایید
بعد ارتباطی <<< تجاری سازی دانش	۰/۲۴۱	۴/۱۶۸	تایید
بعد فرهنگی <<< تجاری سازی دانش	۰/۲۸۷	۳/۴۳۴	تایید
بعد فرصت ها <<< تجاری سازی دانش	۰/۲۱۶	۴/۳۷۶	تایید
بعد قانونی <<< تجاری سازی دانش	۰/۱۰۵	۲/۳۸۲	تایید
بعد حمایتی <<< تجاری سازی دانش	۰/۱۲۱	۳/۴۳۴	تایید
بعد مالی <<< تجاری سازی دانش	۰/۱۰۹	۳/۴۲۴	تایید
بعد مدیریتی <<< تجاری سازی دانش	۰/۱۰۳	۳/۰۷۰	تایید
بعد تهدیدات <<< تجاری سازی دانش	-۰/۴۱۱	۷/۶۲۳	تایید

متغیر
 بعد مدیریتی
 بعد تهدیدات

پایه های آزمون های صورت گرفته می توان ادعا کرد، نتایج پژوهش حاضر به نمونه های دیگری از همین جامعه قابل تعمیم است. اما باید توجه داشت که این نتایج فقط برای جامعه این پژوهش است و محققین آتی باید آزمون های پایایی را برای جامعه خود نیز محاسبه نمایند.

پژوهش به دنبال شناسایی عوامل موثر بر تجاری سازی دانش با تأکید بر نقش پارک های علم و فناوری صورت گرفت. با توجه به یافته ها و مدل پژوهش پدیده مرکزی پژوهش تجاری سازی دانش بوده است و شرایط علی مشخص شده در این پژوهش عبارتند از: نگرش کارآفرینانه، نگاه دانشی به صنعت، فضای بکر کسب و کار، منابع غنی و سرشار می توان گفت که وجود نگرش کارآفرینانه یکی از مهمترین عوامل و دلایلی است که می تواند در تجاری سازی دانش نقش اساسی ایفا نماید. نگرش ها بهترین پیش بینی کنندگان برای تمایلات کارآفرینانه اند و این نگرش ها همانطور بر که اساس آموزش های خانوادگی و محیط اجتماعی ایجاد شده اند می توان باز هم با آموزش و یادگیری در آنها تغییراتی ایجاد کرد بنابراین از، طریق ارائه دوره های آموزشی در زمینه کارآفرینی می توان بر نگرش کارآفرینانه افراد تأثیر گذاشت و مقاصد رفتاری

بر اساس نتایج معناداری ضرایب مسیر، تمامی عوامل موثر بر تجاری سازی دانش دارای تأثیر معنی داری می باشند و ضریب مسیر همه متغیرها مثبت است جز متغیر تهدیدات که دارای تأثیر منفی و معنا داری بر تجاری سازی دانش می باشد.

۴- بحث و نتیجه گیری

رشد پایدار اقتصادی هر کشور مستلزم توانایی بنگاه های اقتصادی فعال آن کشور در توسعه محصولات و خدمات جدید و تجاری سازی آنهاست. ساده ترین تعریف تجاری سازی، عرضه یک محصول جدید در بازار است (دیان^۱، ۲۰۰۴). تجاری سازی، فرآیند تبدیل فناوری به محصولات موفق اقتصادی است (ریمر^۲، ۲۰۰۵). این

1. Diane
2. Reamer

خاص در را جهت کارآفرینی در آنها ایجاد کرد. نتایج تحقیق بیانگر آن است وجود نگرش کارآفرینانه می تواند جز عواملی باشد که می تواند به ایجاد پدیده ای بنام تجاری سازی دانش کمک نماید.

عامل علی دیگر نگاه دانشی به صنعت، نگرش به موضوع دانشی بودن صنعت از منظر مدیریت، بهره وری و پیشرفت نیز بسیار ارزشمند است زیرا دانش و مدیریت آن نقشی تأثیرگذار و غیرقابل انکار در برقراری مؤثر ارتباط میان صنعت و دانشگاه دارد. دانشگاه بنیان تربیت نیروی انسانی متخصص و آموزش دیده است. دانش دانشگاهیان که منجر به ارائه نظرات و ایده های نوین در صنعت میشود، میتواند توسعه اقتصادی و به تبع آن پیشرفت جامعه را رقم زند. بی تردید وجود هر مانعی که بر سر راه استمرار تعامل و ارتباط میان این دو نهاد قرار گیرد، توسعه کشور را به چالش می کشد. بنا براین وجود نگاه دانشی به صنعت نیز برای ایجاد تجاری سازی دانش بسیار مهم است.

عامل علی معرفی شده در این پژوهش عامل فضای بکر کسب کار است، وجود این فضا به راحتی می تواند دلیلی بر توجه به تجاری سازی دانش باشد، وجود استارت آپ های موفق در هر صنعتی در کشور نشان دهنده وجود این بستر می باشد برای مثال صنعت تولید محتوا امروزه به یکی از صنعت های جذاب و ارزش ساز تبدیل شده است؛ در دنیای کنونی بازاری مطلوب با نرخ رشد قابل توجه در این حوزه با حرف های زیاد قدم به آوردگاه کسب و کار اینترنتی گذاشته است. با این وجود در کشور ما، این حوزه هنوز بکر باقی مانده است.

و نهایتاً منابع غنی و سرشار در استان مرکزی و حتی کشور می تواند باعث تحریک و توجه بسیاری از صنعتگران و دانشگاهیان جهت توجه به تجاری سازی دانش باشد منابع عمده محصولات صادراتی استان شامل فراورده های پتروشیمی، شمش آلومینیوم، آبمیوه ها، مواد شیمیایی، انواع شیشه، مصنوعات ریخته گری، الیاف پلی استر، گوشت، احشا خوراکی و گل و گیاه است.

شرایط زمینه ای بدست آمده در این پژوهش جامعه، دانشگاه، صنعت، شرکت های دانش بنیان عنوان شده اند که نقش جامعه در تجاری سازی دانش بسیار مهم می باشد. در امر تجاری سازی، تحقیقات دانشگاهی نقش مهمی در توسعه کشور، به ثمر نشستن ایده های برتر و نیز کارآفرینی دانشگاهی دارد. طی دوده گذشته، بیشتر

دانشگاه ها برای کسب موقعیت برتر و تلاش برای توسعه دامنه فعالیت های خود ارتباط نزدیکی را با شرکت های خصوصی ایجاد کرده اند. این امر به ایجاد شکل های مختلف همکاری آنها با صنعت و تلاش برای تجاری سازی نتایج پژوهش به عنوان یک اصل بنیادی در کنار آموزش و تحقیقات منجر شده است. بستر دیگر جهت تجاری سازی دانش صنعت می باشد و با توجه به اینکه استان مرکزی یکی از قطب های صنعتی کشور می باشد کار را برای ارتباط بین صنعت و دانشگاه به منظور تجاری سازی بسیار آسان کرده است. عامل دیگری که در پژوهش به عنوان عامل زمینه ای شناخته شده است، شرکت های دانش بنیان می باشد. شرکت های دانش بنیان، کسب و کارهای دانش محوری هستند که با هدف تبدیل پایدار دانش به ثروت شکل گرفته و فعالیت های اقتصادی آنها مبتنی و همراه با فعالیت های تحقیق و توسعه در زمینه فناوری های نو و پیشرفته است و از این طریق منجر به توسعه اقتصاد دانش محور در یک جامعه می شوند به همین منظور زمینه ای برای تجاری سازی دانش می باشد.

و همچنین شرایط مداخله گر در این پژوهش شامل: قوانین و مقررات، ساختار ها و فرایند ها، همکاری دانشگاه و صنعت، مدیران و دولت، عوامل اقتصاد، عوامل فن آورانه، عوامل فرهنگی اجتماعی، محیط بین الملل می باشند. قوانین و مقررات، به عنوان عامل مداخله گر در این پژوهش شناخته شده است که می تواند در فرایند تجاری سازی دانش بسیار مؤثر باشد، عامل قوانین و مقررات خارجی مانند قوانین دولتی و یا قوانین و مقررات داخلی صنعت، دانشگاه و یا شرکت های دانش بنیان می تواند هم به عنوان عاملی تسهیل کننده و هم به عنوان مانعی بر سر راه تجاری سازی در نظر گرفته شود؛ اگر قوانین بتوانند در جهت کمک به شرکت ها و یا دانشگاه ها به منظور تجاری سازی دانش تدوین شوند مانند قوانین حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات می توانند تسهیل گر فرایند تجاری سازی قلمداد شوند و اگر منظور از قوانین و مقررات قوانین اداری، کاغذ بازی های یا قوانین سخت گیرانه بانک ها یا مؤسسات مالی به منظور کمک به صنایع و شرکت های دانش بنیان باشد به عنوان مانع شناخته می شوند. براساس نتایج پژوهش حاضر پیشنهاد می شود:

لازم به ذکر است در انجام تحقیق حاضر و در طول روند اجرا و تدوین محدودیت هایی وجود داشت مانند اینکه طولانی بودن فرآیند مصاحبه و پاسخ به پرسشنامه توسط پاسخ دهندگان که ممکن است باعث خستگی و بی دقتی آنان شده همچنین موجب شود که آنها وقت و حوصله کافی را صرف نکرده و در نتیجه پاسخ های غیر دقیق به سوالات بدهند. همچنین از آنجا که تحقیق فقط در یک نمونه و مربوط به دانشگاه های یک شهر صورت گرفت است تعمیم نتایج به دیگر دانشگاه ها در شهرهای دیگر با محدودیت روبرو می باشد.

۱. مشوق های لازم برای جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی نظیر معافیت مالیاتی و ... به کار گرفته شود.
۲. بازنگری در اهداف، رسالت، اساسنامه ها و ... پارک های علم و فناوری صورت گیرد.
۳. تخصیص زیرمجموعه ها و زیرسازمان هایی ویژه برای تکمیل ساختاری و زمینه ای همانند کمیته های مشارکت در نوآوری، دفتر همکاری با نوآوران مرتبط با صنعت و غیره در جهت توسعه خلاقیت و نوآوری در پارک علم و فناوری در بین اعضای دانشگاهی اعم از هیئت های علمی، دانشجویان و کارکنان می تواند بسیار سودمند باشد.

منابع

۱. احمدی، فریدون. "بررسی موانع کارآفرینی دانشگاهی و تجاری سازی دانش در دانشگاه های ایران". *اولین همایش بین المللی مدیریت، آینده نگری، کارآفرینی و صنعت در آموزش عالی*، (۱۳۹۰). دانشگاه کردستان.
۲. برنامه ششم توسعه. "پارک علم و فناوری؛ مدیریت دانش و فناوری". (۱۳۹۵). رویت شده در سایت زیر: www.ettelaat.com
۳. پسندیده، جواد، حسن عباسی و مریم قباخلو. "پارک های علم و فناوری، نهاد تاثیرگذار در اقتصاد مقاومتی". *سومین کنفرانس بین المللی مدیریت و علوم انسانی*، (۱۳۹۴). دبی - امارات. ۳-۶.
۴. ترکیان تبار، منصور. "ارائه الگوی تجاری سازی نتایج تحقیقات علمی در شرکت های دانش بنیان". *پایان نامه دکتر. دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات تهران*. (۱۳۹۵). ۳۵-۷۹.
۵. دباغی، حمیده. "ناکارآمدی رابطه دانشگاه و صنعت". *صنعت و دانشگاه*، ۵۷، ۱۵ (۱۴۰۱): ۱۴۲-۱۵۶.
۶. رستم خانی، محمدرضا و پرستو محمدی. "ارزیابی پارک های علم و فناوری کشورهای مختلف با رویکرد انتخاب شریک". *صنعت و دانشگاه*، ۵۱، ۱۴ (۱۴۰۰): ۱-۲۰.
۷. سند چشم انداز بیست ساله ۱۴۰۴. <http://rc.majles.ir/fa/law/show/132295>
۸. شهاب الدین، فاطمه. "میزان تاثیر مولفه های فرآیندی مدیریت دانش بر ارتقاء بهره وری سازمان (مطالعه موردی شرکتهای دانش بنیان پارک علم و فناوری دانشگاه
- تهران". *پایان نامه کارشناسی /رشد*. (۱۳۹۵). دانشگاه شهید بهشتی.
۹. صراطی شیرازی، منصوره. "مطالعه و ترسیم ساختار جغرافیایی جریان دو سویه دانش میان دانشگاه و صنعت در ایران بر اساس شاخص هم انتشاری". *پایان نامه دکتر. دانشگاه شهید چمران اهواز*. (۱۳۹۵).
۱۰. قرایی آشتیانی، محمدرضا، نبی الله دهقان و هادی زارع. "تجاری سازی دانش در مراکز تحقیقاتی و (مفاهیم، الزامات و روش ها)". (۱۳۹۵). تهران: نشر فوژان. ۱۰۹.
۱۱. کریمی، پریا و پرستو محمدی. "طراحی بسته های حمایتی غیرمالی پارک های علم و فناوری مبتنی بر خدمات وابسته به سطح آمادگی فناوری با استفاده از روش سوارا". *صنعت و دانشگاه*، ۵۷، ۱۵ (۱۴۰۱): ۱۸۶-۲۰۰.
۱۲. مکانی یامچی، عاطفه. "بررسی شایستگی کارآفرینانه نوآوری و عملکرد شرکت های دانش بنیان (مطالعه موردی شرکت های دانش بنیان دانشگاه های شهید بهشتی و تهران)". *پایان نامه کارشناسی /رشد*. (۱۳۹۲). دانشگاه شهید بهشتی.
۱۳. موسوی، سیدعبدالرضا. "طراحی مدل ارزیابی عملکرد پارک علم و فناوری". *پایان نامه دکتر. دانشگاه تربیت مدرس*.
۱۴. وزارت نیرو (دفتر آموزش، تحقیقات و فناوری). (۱۳۹۱). فرآیند تجاری سازی نتایج تحقیقات. برگرفته از سایت زیر: <http://trt.moe.org.ir>

20. Karylson, M. (2016). Commercialization of research results in United States; An overview of federal and academic technology transfer, Swedish Institute for Growth Policy Studies
21. Khademi, T & I. Kamariah. (2012). Commercialization Success Factors of University Research Output. University Technolory Malesia PHD.
22. Mesny, Anne, Nicolas Pinget, & Chantale Mailhot. (2019). The commercialization of academic outputs in the administrative sciences: A multiple-case study in a university-based business school. Canadian Journal of Administrative Sciences Revue canadienne des sciences de l'administration. Published online in Wiley Online Library (wileyonlinelibrary.com) DOI: 10.1002/CJAS.1331. (accessed Jan. 5, 2018)
23. Reamer, A., Icerman, L., Youtie, J.(2005). Technology Transfer and Commercialization: Their Role in Economic Development. Economic Development Administration, U.S. Department of Commerce, Washington.
۱۵. یدالهی فارسی، جهانگیر و زهرا کلاتهای. "جایگاه تجاری‌سازی در مدیریت نوآوری و معرفی عمده مدل‌های تجاری‌سازی در حوزه صنایع پیشرفته". فصلنامه تخصصی پارک‌ها و مراکز رشد، ۹. ۳۳ (۱۳۹۱): ۲۶ - ۳۶.
16. Degeeter, M. J. (2004). Technology Commercialization manual: strategy, tactics and economics for business success [online]. Champaign publisher, Med-Launch Inc., Available from: http://books.google.com/books?id=3VOcZj44VYC&printsec=frontcover&source=gbs_atb#v=onepage&q&f=false.
17. Diane, A.I. (2004). "S & T Commercialization of federal Research Laborites and University Research", Carleton University Eric Sport, School of Business, Canada.
18. Dilcher, K.(2002). The Commercialization of university Teaching and Research. Canadaian association of University teachers. Vol., 56, pp. 329-342.
19. Guns, J.S.& Stern. (2003). The product market and the market for "ideas": Commercialization strategies for technology entrepreneurs, Research Policy. 32:333-350.

Commercialization Modelling of The Knowledge With Emphasis on The Role of Science and Technology Parks in Relation to the University- Industry Interaction

* Narjes Davari

** Mohamad Hasan Pardakhtchi

*** Gholam Ali Ahmady

* PhD student in educational management, Department of Educational Sciences, North Tehran Azad University, Tehran, Iran. narjesdavari64@gmail.com

** Professor, Department of Educational Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. mhpardakhtchi@gmail.com

*** Associate Professor, Curriculum Studies Department, Shahid Rajaee Tarbiat University, Tehran, Iran. ahmadygholamali@gmail.com

Received: 08.02.2024

Accepted: 03.10.2024

Abstract

The purpose of this research is to provide a model of commercialization of knowledge with emphasis on the role of science and technology parks in connection with the interaction between universities and industry. For this purpose, the grand theory method has been used. The statistical population includes a number of managers and experts of knowledge-based companies located in Arak Science and Technology Park. In the qualitative part, 12 people were selected by purposive sampling, and in the validation part of the model (quantitative part), 420 people were selected by stratified random sampling, and finally 400 responses were included in the analysis. have been Data collection tools were used in the qualitative part of semi-structured interviews and in the quantitative part, researcher-made questionnaires were used. The validity of the commercialization model was confirmed by the construct validity of the reflective measurement model, and its reliability was confirmed by common reliability tests. The findings showed that the central phenomenon of the research was the commercialization of knowledge and the causal conditions identified in this research are: entrepreneurial attitude, scientific view of the industry, pristine business environment, rich and abundant resources. The obtained background conditions include society, university, industry, and knowledge-based companies. It has been stated that the role of society in the commercialization of knowledge was very important.

Keywords: Commercialization of Knowledge, Science and Technology Parks, Interaction Between University and Industry, Knowledge-Based Companies, Science and Technology Park.

Introduction

• Statement of the problem

In today's business, research has become an economic factor, and commercialization is also an important part of the innovation process, and no new product, service, or technology can successfully enter the market without commercialization. Creating a suitable platform for the supply of knowledge and technology, in addition to providing economic values, also leads to economic growth and development in the society (Makani Yamchi, 2012, 39). Scientific centers and universities also play a valuable role in the production of science and its commercialization in interaction with the industry. The knowledge produced by university researchers and scientific and research institutions has been recognized as a potential key driver for the advancement of technology (Ahmadi, 2013, 23). Commercialization of knowledge and technology is an important part of the innovation process, and no technology or product can enter the market successfully without going through this process. Commercialization of knowledge has been defined as the process of transferring knowledge and technology from research and academic centers to existing industries or new businesses (Degeeter, 2004). Commercialization is a process in which all possible opportunities are used to create profits for investment in the field of technological innovation (Dilcher, 2002, 14). For many new technologies, commercialization means increasing the scale from the prototype to mass production and obtaining more resources (Yadollahi Farsi and Kalatahai, 2013, 26). After more than a decade has passed since the formation of science and technology parks in Iran, some of its many challenges have caused that, according to the mission that has been defined for them, they cannot play a significant role in the country's economic foundation. One of the challenges faced by science and technology parks in the country is the lack of an efficient performance evaluation system to accurately evaluate and monitor the parks in order to help their development (Mousavi, 2012, 73). The establishment of knowledge-based companies in science and technology parks in order to commercialize ideas is one of the first serious works that have been done in the country in order to implement the transformation of innovations into technology. Although the establishment of such companies is a positive step in this field, there are still limitations such as restrictions on the manner and place of establishment, the lack of sufficient government support, and the fear of establishing such companies due to the uncertainty of their fate in the future, preventing us from reaching The goals mentioned in the 20-year vision have been prevented (Shahabuddin, 2014, 27).

• Objective:

The purpose of this research is to provide a model of commercialization of knowledge with emphasis on the role of science and technology parks in connection with the interaction between universities and industry.

• Methodology

For this purpose, it has been combined with the exploratory research approach and the grand theory method has been used. The statistical population includes a number of managers and experts of knowledge-based companies located in Arak Science and Technology Park. In the qualitative part, 12 people were selected by purposive sampling method and in the model validation part (quantitative part) using Morgan's table, 420 people were selected by stratified random sampling method, and finally 400 responses were included in the analysis. Data collection tools were used in the qualitative part of semi-structured interviews and in the quantitative part, researcher-made questionnaires were used. The validity of the

commercialization model was confirmed by the construct validity of the reflective measurement model and its reliability was confirmed by the shared reliability tests.

• Research Findings

In this part of the research, 112 primary codes were obtained, and 31 concepts were obtained from the primary codes of this research. After identifying and naming the existing concepts, similar concepts were named based on the integrated logic (level two coding) and each one was named as a category. Scientific educational dimension: Scientific educational dimension includes concepts such as practical education, scientific quality and education through seminars. In scientific education, internships and practical training for commercialization of knowledge are proposed. In other words, students can be familiarized with entrepreneurial actions and activities through entrepreneurial education. Financial and economic dimension: Financial support for knowledge-based companies is one of the most important components that enable the movement and growth of knowledge-based companies and entrepreneurial activities. There are different types of financial support for knowledge-based companies. Sometimes direct financial support can pave the way, sometimes tax exemptions and sometimes introducing investors and knowledge-based companies to each other. Also, to carry out business activities in the economic market, they must have economic stability. Economic instability can destroy knowledge-based companies. Management dimension: The most important components that are considered in the management dimension are expert and elite human resource management, problem solving, business model, competitive advantage and planning. In order to manage elite human resources on the path of knowledge commercialization and entrepreneurial activities, it is necessary to first identify innovative, elite and expert human resources and trust them. Dimension of structures and processes: The components that are considered in the dimension of structures and processes are the modification of the description of duties of science and technology parks, modification of work processes. In revising the description of the tasks of science and technology parks, it is necessary to review and revise the description of the tasks of the parks. Communication dimension: The component in the communication dimension is the connection between the university and the industry. The relationship between university and industry is so important that all the components of the communication dimension were placed under the category of university-industry relationship. Legal number: the most important legal components of knowledge commercialization are strategic laws and protective laws. Socio-cultural dimension: Commercialization of knowledge should be created in a context where the culture of using academic knowledge lies. Supporting dimension: In supporting knowledge-based companies, there are components such as real support for knowledge-based companies, support for knowledge-based products and services, marketing support for companies including creating a market platform for knowledge-based products and media support and Advertisements from companies, including the support of the media and virtual space and various platforms. The components of support for the idea maker include psychological support for the idea maker and legal support for the idea maker. Next, the opportunities: the opportunities available in the country on the way to commercialize knowledge that can be exploited include technological opportunities, international space opportunities, human resources opportunities, business space opportunities and opportunities Rich resources. Threats dimension: The threats that the commercialization of knowledge involves are scientific, educational, economic, international threats, mismanagement of human resources, lack of privatization and mismanagement of start-ups.

Conclusion

Considering that the central province is one of the industrial poles of the country, it has made it very easy for the communication between the industry and the university for the purpose of commercialization. One of the factors identified as a background factor in this research is knowledge-based companies. Knowledge-based companies are knowledge-based businesses that have been formed with the aim of sustainable conversion of knowledge into wealth, and their economic activities are based and accompanied by research and development activities in the field of new and advanced technologies, and thus lead to The development of the knowledge-based economy in a society becomes a basis for the commercialization of knowledge.

• References

- Ahmadi, Fereydoun. "Investigating obstacles to academic entrepreneurship and commercialization of knowledge in Iranian universities". The first international conference on management, foresight, entrepreneurship and industry in higher education, (2018). University of Kurdistan.
- Degeeter ,M. J. (2004). Technology Commercialization manual: strategy ,tactics and economics for business success [online]. Champaign publisher ,Med-Launch Inc. ,Available from: http://books.google.com/books?id=3VOcZj44VYC&printsec=frontcover&source=gbs_atb#v=onepage&q&f=false.
- Dilcher ,K. (2002). The Commercialization of university Teaching and Research. Canadaian association of University teachers. Vol. ,56 ,pp. 329-342.
- Makani Yamchi, Atefeh. "Investigation of entrepreneurial competence of innovation and performance of knowledge-based companies (a case study of knowledge-based companies of Shahid Beheshti and Tehran universities)". Master's thesis. (2012). Shahid Beheshti University.
- Mousavi, Seyyed Abdul Reza. "Designing the performance evaluation model of science and technology park". PhD thesis. (2012). Tarbiat Modares University.
- Shahabuddin, Fatima. "The impact of the process components of knowledge management on improving the productivity of the organization (a case study of knowledge-based companies in Tehran University of Science and Technology Park)". Master's thesis. (2015). Shahid Beheshti University.
- Yadalhi Farsi, Jahangir and Zahra Kalathai. "The place of commercialization in innovation management and major introduction of commercialization models in the field of advanced industries". Specialized Quarterly of Parks and Growth Centers, 9. 33 (2011): 26-36.

آرایش برنامه‌های کوتاه‌مدت اشتغال در دنیا

* محمدرضا فتحی
** سیده نرگس حسینی‌امین
* دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی، گرایش بازاریابی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

mrf1396@gmail.com

** دکتری جامعه‌شناسی، گرایش جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، تهران، ایران.

sn.hoseiniamin@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۲۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۱

چکیده

مسئله اشتغال به عنوان یکی از موضوعات و مسائل مهم اجتماعی هر کشوری، امری جهان‌شمول است و بسیاری از کشورهای جهان درگیر این مهم هستند. این مسئله نه تنها در ایران بلکه در جهان دائماً رو به وخامت است. وضعیت نابسامان اشتغال و افزایش نرخ بیکاری در جامعه می‌تواند آسیب‌های اجتماعی به همراه داشته باشد و جامعه را از حالت تعادل خارج سازد. از این رو پرداختن به این مسئله از اهمیت بالایی برخوردار است. سوال اصلی مقاله این است که بهترین اقدام برای مقابله با بیکاری و افزایش اشتغال در ایران چیست؟ در این مقاله در ابتدا به وضعیت بیکاری و مشکل اشتغال در سراسر جهان اشاره شده است و پس از مروری بر پیشینه تحقیق، به بررسی اقدامات کوتاه‌مدت اجرا شده برای مقابله با بیکاری در کشورهای آمریکا، آلمان و روسیه که به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند، پرداخته شده است. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش، اسنادی می‌باشد و براساس جمع‌آوری و ترجمه متون مرتبط صورت گرفته است. روش پژوهش توصیفی و با در نظر گرفتن معیار کاربرد از نوع کاربردی است. نتایج حاکی از آن است که در ایران نیز طرح‌های کوتاه‌مدتی در حوزه اشتغال مطرح شده است که به آنها اشاره شده است اما بهبود پایدار و عمیقی در وضعیت اشتغال کشور صورت نپذیرفته است.

واژه‌های کلیدی: اشتغال، بیکاری، آمریکا، آلمان، روسیه، ایران.

نوع مقاله: علمی

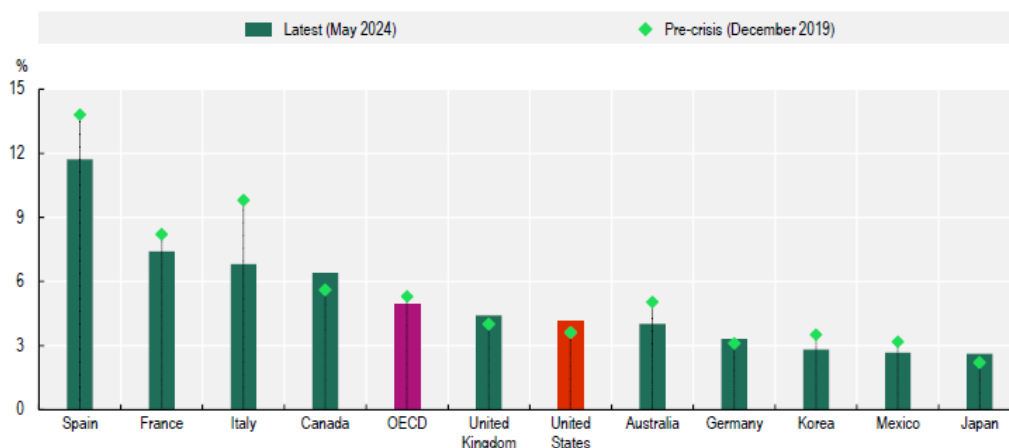
۱- مقدمه و بیان مساله

بیکاری به طور کلی به وضعیتی اطلاق می‌شود که افرادی که توانایی و میل انجام کار برخوردارند ولی کاری نمی‌یابند. زمانی که کشوری از همه ظرفیت نیروی کار خود استفاده کند و اصطلاحاً در حالت اشتغال کامل نهاده کار قرار دارد، در مقایسه با حالتی که بخشی از نهاده کار بی‌استفاده است [۱]. نرخ بیکاری نشان‌دهنده عملکرد اقتصاد و بازار کار است و روند بیکاری

اغلب با عملکرد اقتصادی و تغییرات آن ارتباط نزدیک دارد [۳].

باتوجه به داده‌های موجود وضعیت بیکاری نه تنها در ایران بلکه در جهان دائماً رو به وخامت است. در نمودار ۱ آخرین وضعیت نرخ بیکاری به همراه نقاط پیش از بحران را در برخی کشورها نشان می‌دهد که از آن میان ایالات متحده در وضعیت بحرانی قرار دارد.

نویسنده عهده‌دار مکاتبات: محمدرضا فتحی Mrf1396@gmail.com

نمودار ۱. نرخ بیکاری (درصد نیروی کار) [۱۶]

گرفته است [۲۲] و در این بین برخی کشورها روند نزولی را با شیبی ملایم و برخی با شیب تند طی می‌کنند؛ برای مثال: نرخ بیکاری کویت طی ۳۰ سال گذشته از ۰,۸۱ به ۰,۷۹، جمهوری آذربایجان از ۰,۹ به ۰,۲۷، بلاروس از ۰,۶ به ۰,۲۸ و قزاقستان از ۰,۹ به ۰,۰۵ افزایش پیدا کرده است [۲۲].

لازم به ذکر است در نمودار فوق آخرین داده‌ها مربوط به مارس ۲۰۲۴ برای بریتانیا و ژوئن ۲۰۲۴ برای کانادا و ایالات متحده است. همچنین نمودار ۲ نشان می‌دهد نسبت اشتغال افراد به جمعیت در جهان طی ۳۰ سال اخیر دائماً در حال کاهش است (هرچند که از سال ۲۰۲۰ روندی صعودی به خود

نمودار ۲. نسبت اشتغال به جمعیت بالای پانزده سال در جهان گرفته است [۲۲]

غیررسمی تعیین کرده است که نیمی از کل اقتصاد غیررسمی جهانی را تشکیل می‌دهد. دستیابی به این اهداف، اجرای تعهدات دولت برای «اشتغال کامل و مولد و

ITUC متعهد به اشتغال کامل است و یک هدف جهانی برای ایجاد ۵۷۵ میلیون شغل جدید تا سال ۲۰۳۰ و همچنین رسمی کردن حداقل یک میلیارد شغل

دریافت کننده مزایا در سال ۲۰۲۳ اندکی افزایش یافت. پیش‌بینی می‌شود که این رقم در سال ۲۰۲۴ تثبیت شود و در سال ۲۰۲۵ و به طور صریح در سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ (۲,۴ میلیون) کاهش یابد، زیرا اصلاحات در حال افزایش است و وضعیت اقتصادی بهبود می‌یابد. اسپیزچینو و گرازیانی (Spizzichino & Graziani, 2023) در گزارش خود آورده‌اند: در جولای ۲۰۲۳ تعداد افراد شاغل کاهش یافت، در حالی که افراد بیکار و غیرفعال افزایش یافتند. کاهش اشتغال به صورت ماهانه، هم مربوط به مردان و هم مربوط به زنان است و شامل افراد ۲۵ تا ۴۹ ساله بوده است. تعداد افراد غیرفعال ۱۵ تا ۶۴ ساله در گروه مردان و برای افراد زیر ۳۵ سال افزایش یافت.

در گزارش ITUC (۲۰۲۱) آمده است: در حالی که هیچ تعریف جهانی از «اشتغال کامل» وجود ندارد، به منظور حمایت از دستیابی به هدف SDG هشت اتحادیه ایجاد حداقل ۵۷۵ میلیون شغل تا سال ۲۰۳۰ را اعلام نمودند. این هدف بر اساس هدف دستیابی به حداقل ۷۵ درصد اشتغال در سطح جهانی، مطابق با بالاترین عملکرد بازارهای کار جهان است. اتحادیه‌های کارگری به عنوان نمایندگان مستقیم کارگران باید به طور معناداری در توسعه اقدامات ایجاد شغل مشارکت داشته باشند، زیرا آنها نیازهای کارگران آسیب‌دیده را به بهترین شکل درک می‌کنند و می‌توانند حمایت عمومی قوی از اقدامات انجام شده را تقویت کنند.

گزارش 'PEPs' (۲۰۲۰) مربوط به سازمان بین‌المللی کار چشم‌انداز اشتغال جهانی را نگران‌کننده می‌داند و بیان کرده است که با افزایش شکاف نابرابری در جامعه، همراه با ناتوانی برخی از کشورها در ایجاد تعداد کافی شغل، بهبود کیفیت اشتغال و تضمین رشد فراگیر، بحران فعلی اشتغال بیشتر تحت تأثیر دنیای در حال تغییر کار قرار خواهد گرفت. اعلامیه صدمین سالگرد سازمان بین‌المللی کار برای آینده کار، که در سال ۲۰۱۹ در کنفرانس بین‌المللی کار (ILC) به تصویب رسید شامل موارد ذیل است؛ (۱) سرمایه‌گذاری روی مردم، برای بهره‌مندی آنها از دنیای در حال تغییر کار، (۲) سرمایه‌گذاری در مؤسسات کار، تضمین حمایت کافی از همه کارگران و به ویژه گذار

کار شایسته برای همه» را به عنوان بخشی از هدف هشتم اهداف توسعه پایدار سازمان ملل متحد ممکن می‌سازد. دستیابی به این اهداف نیازمند سیاست‌های فعال دولت از جمله ایجاد شغل عمومی است و تقویت سرمایه‌گذاری عمومی در مناطق حیاتی از جمله توسعه زیرساخت‌ها، بخش‌های سازگار با محیط زیست و اقتصاد مراقبت. دولت‌ها باید اطمینان حاصل کنند که مشاغل ایجاد مشاغل با کیفیت، با حقوق، دستمزد مناسب و شرایط کاری و باید برای رسمی کردن اقتصاد غیررسمی از طریق ترکیبی از مشوق‌ها و اقدامات اجرایی مناسب تلاش کرد. این استراتژی‌ها باید بخشی از سیاست‌های صنعتی گسترده‌تر دولت‌ها باشد. آنها باید در مدیریت تحولات ساختاری در بازار کار و ایجاد مشوق‌ها، جهت‌دهی و هماهنگی برای توسعه صنایع داخلی و ایجاد مشاغل جدید و شایسته فعال باشند گرفته است [۱۲].

باتوجه به این موارد، مشاهده می‌شود که سازمان‌های مختلفی سعی در ارائه گزارش وضعیت کنونی و ارائه راه‌حل برای آن نموده‌اند. به طور کلی تأکید اصلی بر این است که هر کشور باید طبق توان بالقوه خود، اقدامات هماهنگ با آن‌ها را بومی‌سازی کند. در این پژوهش کشورهای آمریکا، آلمان و روسیه به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند و به اقدامات کوتاه‌مدت اجرا شده در آنها برای مقابله با بیکاری پرداخته شده است و در نهایت در پی پاسخ به این سوال است که بهترین اقدام برای مقابله با بیکاری و افزایش اشتغال در ایران چیست؟

۲- پیشینه پژوهش

گزارش پیش‌بینی‌های مالی Unedic (۲۰۲۴) کاهش سرعت ایجاد شغل در سال ۲۰۲۳، که در آخرین پیش‌بینی‌های مالی Unedic پیش‌بینی شده بود را تأیید می‌کند (بیش از ۱۱۴۰۰۰ شغل جدید در مقابل ایجاد بیش از ۳۴۷۰۰۰ در سال ۲۰۲۲). در بخش‌های مختلف شرایط متفاوت است: اشتغال صنعتی همچنان در حال افزایش است در حالی که در بخش ساخت و ساز کاهش می‌یابد. کار موقت نیز کاهش قابل توجهی را تجربه می‌کند. تورم پس از رسیدن به اوج در فوریه ۲۰۲۳، در طول سال کاهش یافت. بر اساس پیش‌بینی‌ها، انتظار می‌رود این کندی در سال ۲۰۲۴ و سال‌های بعد ادامه یابد. به دلیل حرکت ضعیف بازار کار تعداد بیکاران

همچنان به پایین‌ترین حد تاریخی خود نزدیک بود. مشارکت نیروی کار ثابت مانده است و در ژوئن ۲۰۲۴ به ۶۲٫۶ درصد رسیده است - در حالی که نسبت اشتغال به جمعیت کمتر از نیم درصد نسبت به سال قبل کاهش یافته و به ۶۰٫۱ درصد رسیده است. پیش‌بینی می‌شود تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۲۰۲۴ به میزان ۲٫۶ درصد و در سال ۲۰۲۵ به ۱٫۸ درصد رشد کند. انتظار می‌رود رشد سالانه کل اشتغال در هر دو سال کمتر از ۱ درصد باشد و نرخ بیکاری در حدود سطح پایین تاریخی فعلی خود یعنی ۴ درصد باقی بماند.

در آوریل ۲۰۲۴، کمیسیون تجارت فدرال قانون نهایی را صادر کرد که طبق آن بندهای غیر رقابتی در قراردادهای کارمندان ممنوع می‌شود، که تخمین زده می‌شود ۱۸ درصد از کارگران ایالات متحده را پوشش دهد. این اقدام می‌تواند به تقویت رقابت در بازار کار، ترویج پویایی اقتصادی و رشد دستمزد کمک کند.

دستمزدهای واقعی اکنون در بیشتر کشورهای OECD در شرایط کاهش تورم سال به سال در حال رشد هستند. با این حال، هنوز دستمزدها در بسیاری از کشورها کمتر از سطح خود در سال ۲۰۱۹ هستند. در ایالات متحده، در سه ماهه اول ۲۰۲۴، متوسط دستمزدهای واقعی به میزان ۱ درصد به صورت سالانه رشد داشت. در حالی که آنها بیشتر زمین‌های از دست رفته طی دو سال گذشته را بازیابی کرده بودند، اما همچنان ۰٫۸ درصد پایین‌تر از سطح سه ماهه چهارم ۲۰۱۹ باقی مانده‌اند.

اگرچه حداقل دستمزد فدرال از سال ۲۰۰۹ بدون تغییر باقی مانده است، بسیاری از ایالت‌ها و مناطق به طور قابل توجهی حداقل دستمزد خود را در سال‌های اخیر افزایش داده‌اند. در نتیجه، تا ماه می ۲۰۲۴، حداقل دستمزد متناسب با شغل در ایالات متحده از نظر اسمی ۲۴ درصد بیشتر از ماه می ۲۰۱۹ بود که منجر به افزایش ۱٫۱ درصدی در شرایط واقعی (در مقابل افزایش متوسط ۸٫۳ درصدی در تمام کشورهای OECD با حداقل دستمزد قانونی) شد.

انتظار می‌رود که انتقال جاه‌طلبانه به صفر خالص که در حال حاضر در کشورهای OECD در حال انجام است، تنها تأثیر متوسطی بر اشتغال کل داشته باشد. با این حال، برخی از مشاغل ناپدید می‌شوند، فرصت‌های جدید پدید می‌آیند و بسیاری از مشاغل موجود تغییر خواهند

به رسمیت، و ۳) سرمایه‌گذاری در رشد اقتصادی پایدار، فراگیر و پایدار، و مشاغل برای آینده. در همین راستا، از مؤسسات خود می‌خواهد که سیستم‌های حمایت اجتماعی کافی و پایداری را که برای تحولات دنیای کار اتخاذ می‌شوند، توسعه و تقویت کنند. PEP ها با تمرکز اصلی خود بر ایجاد اشتغال، بسته به طراحی و ماهیت خود، می‌توانند به خروجی‌های مختلف کمک کنند. دولت‌ها خواستار اجرای PEP ها برای رسیدگی به برخی از تأثیرات دنیای در حال تغییر کار هستند. این فراخوان نقش مهمی را که PEP ها می‌توانند در ایجاد اشتغال و تقویت سیستم‌های ملی ایفا کنند، شناسایی می‌کند.

۳- روش پژوهش

روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش، اسنادی می‌باشد و براساس جمع‌آوری و ترجمه متون مرتبط صورت گرفته است. به این ترتیب جامعه آماری منابع و اسناد مرتبط با سیاست‌ها و اقدامات کشورهای آمریکا، آلمان و روسیه در زمینه مقابله با بیکاری است. با توجه به موضوع تحقیق می‌توان گفت که نوع پژوهش توصیفی است.

پژوهش کاربردی، پژوهشی است که نه در جهت ارضاء کنجکاوی‌های ژرف پژوهشگر، بلکه حل مسئله‌ای فردی، گروهی یا اجتماعی انجام پذیرد. در این نوع پژوهش‌ها، با توجه به فوریت نتیجه‌گیری، رابطه‌ای منطقی بین کار پژوهش و جامعه پدید می‌آید و به همان ترتیب و در همان زمان که محقق به پژوهش می‌پردازد، در اندیشه کاربرد دستاوردها نیز هست [۲]. به این ترتیب پژوهش حاضر با در نظر گرفتن معیار کاربرد از نوع کاربردی است.

۴- یافته‌ها

در همین راستا، برای به‌دست‌آوردن نگرشی واقع‌گرایانه از گزینش و اجرای طیف وسیعی از اقدامات توصیه‌شده مانند اجرای برنامه ابقای شغلی، ارائه وام کم‌بهره، کمک به کسب‌وکارهای بی‌رمق، ارائه خدمات کارآفرینی، تأکید بیشتر بر استارت‌آپ‌ها و ... توسط سازمان‌های بین‌المللی، نظری می‌اندازیم بر اقدامات اساسی اجرا شده برخی کشورهای جهان برای مقابله با بیکاری:

۱-۴- آمریکا

بازار کار ایالات متحده در سال گذشته ثابت مانده است. نرخ بیکاری در ژوئن ۲۰۲۴، به میزان ۴٫۱ درصد بود که با وجود افزایش جزئی اعشاری در ۱۲ ماه گذشته،

نداشتند، بنابراین آنها بر ساختن مواردی چون دفاتر پست، پل‌ها، مدارس، بزرگراه‌ها و پارک‌ها تمرکز داشتند [۸]. CCC نیز کار حفاظت ملی را در درجه اول برای مردان جوان مجرد فراهم کرد. این پروژه‌ها شامل کاشت درختان، ساخت موانع سیل، مبارزه با آتش‌سوزی جنگل‌ها و حفظ جاده‌ها و مسیرهای جنگلی بود [۶].

آخرین طرح آمریکا برای خروج از بحران بیکاری، طرحی با عنوان "طرح مشاغل آمریکایی" (AJP)^۴ است که توسط جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده در سال ۲۰۲۱ ارائه شد. در واقع این طرح شامل سرمایه‌گذاری ۲ تریلیون دلاری در زیرساخت‌های فیزیکی، دیجیتال، مرتبط با مراقبت در منزل، صنایع انرژی پاک و تولید پیشرفته است. در واقع آقای بایدن در این طرح از طریق مواردی چون ساخت و بازسازی بیش از ۵۰۰۰۰۰ خانه، گسترش دسترسی به مراقبت‌های طولانی‌مدت افراد سالخورده و ناتوان آمریکایی، نوسازی پل/جاده/بیمارستان‌های دولتی، ایجاد زیرساخت لازم جهت پوشش ۱۰۰ درصدی اینترنت برای کل کشور و... به دنبال ایجاد اشتغال برای بیکاران آمریکایی است [۱۰].^۱

البته باید خاطرنشان کرد که مشکل اصلی اینگونه طرح‌ها و برنامه‌ها، بزرگ مقیاس بودن و هنگفت بودن هزینه لحاظ شده در آنها است و نظر می‌رسد فقط در زمان مواجهه آمریکا با بحران‌های بسیار ملموس (مثل رکود بزرگ دهه ۳۰ آمریکا) قابلیت پیاده‌سازی دارد زیرا در غیر اینصورت، اقناع و همراه نمودن تمامی بخش‌های حاکمیت آمریکا برای پیاده‌سازی اینگونه طرح‌ها نشدنی است و به همین علت است که با وجود بیش از ۲ سال از زمان ارائه طرح AJP توسط آقای بایدن، تاکنون مجلس سنا آمریکا آن را با بودجه ۲ تریلیون دلاری تصویب ننموده است.

توجه گردد که این عدم همکاری تمامی بخش‌های حاکمیت آمریکا به معنی انفعال حاکمیت آمریکا در مواجهه با بیکاری نمی‌باشد. برای مثال دولت آقای بایدن از ژانویه ۲۰۲۱ تا مارس ۲۰۲۳، از طریق سرمایه‌گذاری در تولید و عرضه برق پاک، ۲۱۰۰۰ شغل در این حوزه ایجاد کرد [۹].

کرد. در سراسر کشورهای OECD، ۲۰ درصد از نیروی کار در مشاغل سبز-محور (از جمله مشاغلی که مستقیماً به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک نمی‌کنند، اما احتمالاً مورد تقاضا هستند زیرا از فعالیت‌های سبز حمایت می‌کنند) استخدام می‌شوند. برعکس، حدود ۷ درصد در مشاغلی که با گازهای گلخانه‌ای (GHG) سر و کار دارند مشغول به کار می‌شوند.

۱۸ درصد از کارگران در ایالات متحده از شدت گرما رنج می‌برند، به طور بالقوه سلامتی و بهره‌وری کارگران مشاغل خارج از منزل و کارگران در صنایع فرآیندی و سنگین، با خطراتی مواجه است [۱۵].

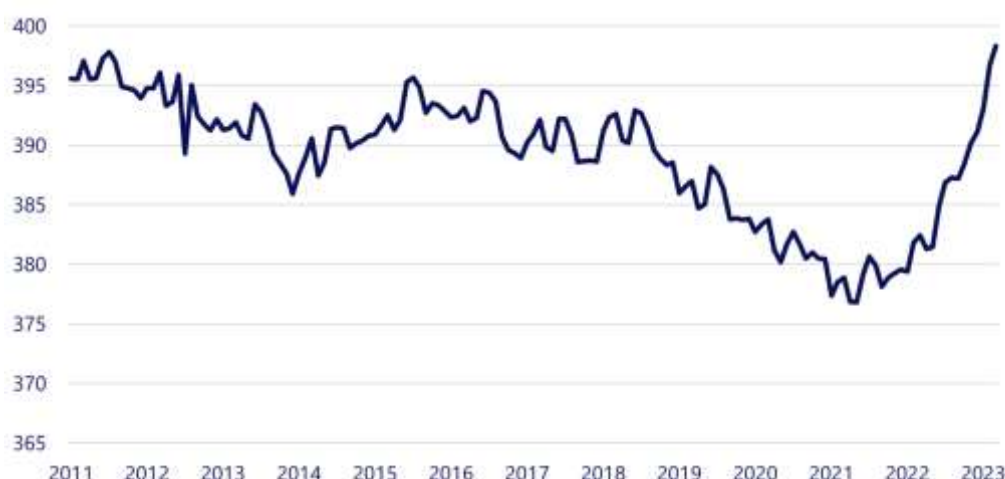
آنطور که به نظر می‌رسد روش حاکمیت آمریکا در مقابله با مسائل بیکاری و اشتغال، روشی راهبردی و کلان است و از طراحی اقدامات کوتاه‌مدت و مقطعی در این زمینه اجتناب می‌نماید. البته این موضوع، مربوط به دهه اخیر یا حتی نیم قرن اخیر حاکمیت آمریکا نمی‌باشد. برای مثال دقیقاً بعد از رکود بزرگ آمریکا که تا سال ۱۹۳۳ ادامه داشت و سطح بیکاری در آن وحشتناک بود (سطح بیکاری در ایالت اوهایو ۸۰٪ و در ایالت ماساچوست ۹۰٪ بود)، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا فرانکلین دی روزولت برنامه داخلی دولت آمریکا با عنوان معامله جدید^۱ پرده‌برداری کرد و در سه ماه اول ریاست جمهوری خود اکثر قوانین آن به تصویب رسید. در واقع اولین هدف دولت وی کاهش رنج تعداد زیادی از کارگران بیکار کشور بود و به همین علت سازمان‌هایی مانند اداره پیشرفت کار (WPA)^۲ و سپاه حفاظت غیرنظامی (CCC)^۳ برای توزیع کمک‌های اضطراری و کوتاه‌مدت دولتی و ایجاد مشاغل موقت، اشتغال در پروژه‌های ساختمانی و کار جوانان در جنگل‌های ملی تأسیس شدند. نتیجه این اقدام نیز این بود که WPA برای حدود ۸٫۵ میلیون نفر شغل از طریق ایجاد بیش از ۶۵۰۰۰۰ مایل جاده، ۱۲۵۰۰۰ ساختمان عمومی، ۷۵۰۰۰ پل و ۸۰۰۰ پارک، راه‌اندازی پروژه هنر فدرال، پروژه نویسندگان فدرال و پروژه تئاتر فدرال ایجاد کرد [۶]. البته توجه گردد، از آنجایی که پروژه‌های WPA اجازه رقابت با صنایع خصوصی را

1. The New Deal

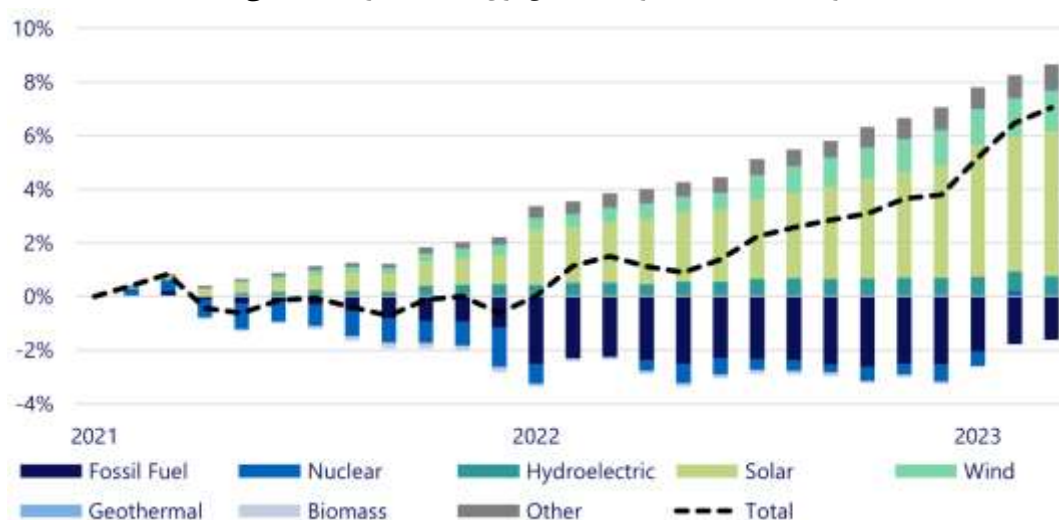
2. the Works Progress Administration (WPA)

3. the Civilian Conservation Corps (CCC)

4. The American Jobs Plan (AJP)

نمودار ۳. اشتغال در تولید و تامین برق سال در آمریکا ۲۰۱۱ الی ۲۰۲۳ [۹]

نمودار ۴. تغییر در اشتغال در نیروگاه‌های تولید برق در آمریکا از سال ۲۰۲۱ [۹]

۲-۴- آلمان

در آلمان، نرخ بیکاری در ماه می ۲۰۲۴ ۳,۳ درصد بود که در میان کشورهای OECD پایین‌ترین نرخ است. نرخ اشتغال در سه ماهه اول ۲۰۲۴ ۷۷,۴ درصد بود که ۱,۶ واحد درصد بالاتر از ارزش خود در سه ماهه چهارم ۲۰۱۹ است. این افزایش در نرخ اشتغال منعکس‌کننده تغییر در نرخ مشارکت نیروی کار است. سطح نسبتاً پایین از دست دادن درآمد به دنبال جابجایی شغل در مقایسه با سایر کشورهای OECD ممکن است نتیجه سیاست‌های خاصی باشد که به طور مؤثر از کارگران و انتقال شغل حمایت می‌کند. برای مثال، شرکت‌هایی هستند که به‌عنوان بخشی از طرح‌های اجتماعی تأسیس شده‌اند تا

در زمان اخراج‌های انبوه و دسته‌جمعی خدماتی از قبیل کمک برای جستجوی کار و آموزش‌های مهارتی را ارائه می‌کنند تا از این طریق از دست دادن درآمد کارگران از طریق بودجه عمومی و کمک‌های کارفرمایان جبران شود [۱۶].

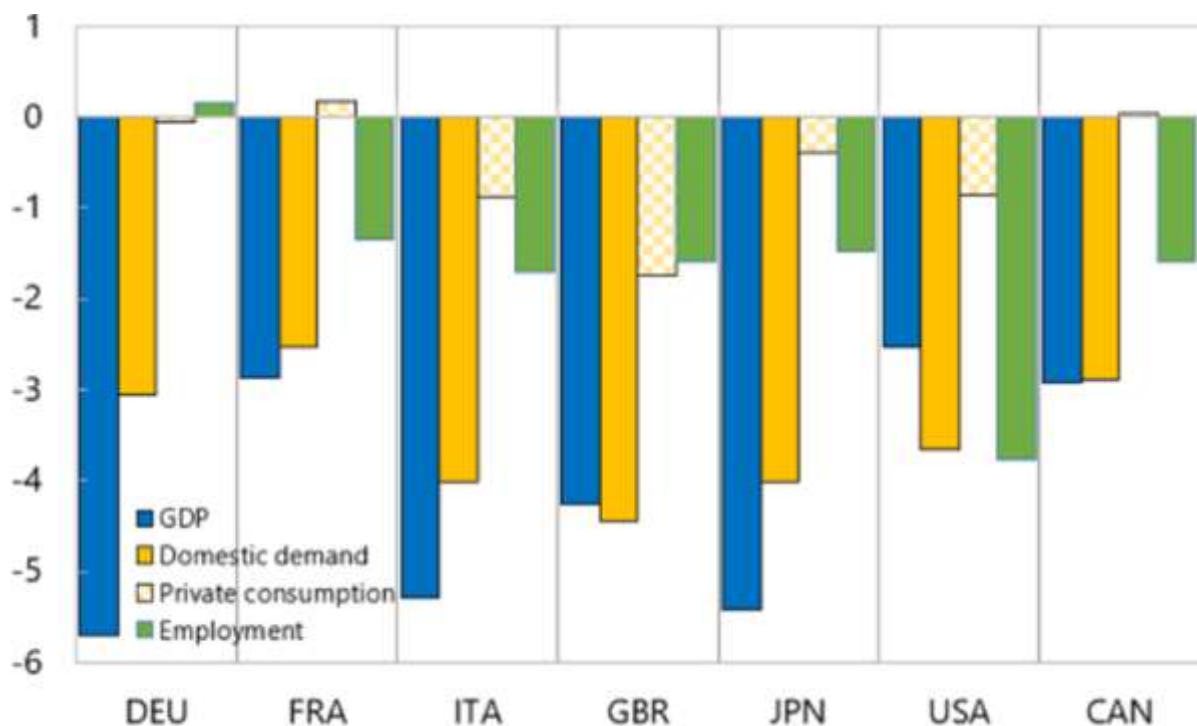
طرحی که در آلمان بیش از سایر برنامه‌های جلوگیری از بیکاری توجه را به خود جلب می‌کند، برنامه‌ای است با عنوان Kurzarbeit که یک برنامه بیمه اجتماعی است که به موجب آن کارفرمایان به جای اخراج کارکنان، ساعات کاری کارمندان خود را کاهش می‌دهند. تحت Kurzarbeit، دولت به‌طور معمول «نرخ جایگزینی»

از دست نمی‌دهند، انگیزه کمتری برای پس‌انداز به‌صورت احتیاطی دارند و شرکت‌ها سرمایه‌انسانی خود را حفظ می‌کنند و از فرایند پرهزینه جداسازی، استخدام مجدد و آموزش خود را در امان نگهداشته‌اند.

این ابزار طی سالیان متمادی کارایی خود را ثابت کرده است؛ برای مثال: در سال ۲۰۰۹ آلمان تنها کشور^{G7} بود که کاهش اشتغال را تجربه نکرد (نمودار ۲). (حتی با وجود انقباض بزرگ در تولید ناخالص داخلی (تقریباً شش درصد) که عمده‌تاً به‌دلیل سقوط تقاضای خارجی بود)

درآمد ۶۰ درصد (بیشتر برای کارگران دارای فرزند) ارائه می‌دهد؛ یعنی یک کارگر ۶۰ درصد حقوق خود را برای ساعاتی که کار نکرده، دریافت می‌کند؛ درحالی‌که حقوق کامل ساعات کار را دریافت می‌کند؛ بنابراین برای مثال: یک کارگر تنها ۱۰ درصد از دستمزد را برای کاهش ۳۰ درصد از ساعت تجربه می‌کند؛ البته باید توجه داشت که همیشگی نیست و معمولاً حداکثر شش ماه متوالی اجرا می‌شود [۱۱].

Kurzarbeit از بسیاری جهات یک ابزار عالی مدیریت بحران است. در یک رکود عمیق، از درآمد کارگران محافظت کرده و بنابراین از تقاضای کل حمایت می‌کند؛ زیرا از آنجاکه کارگران شغل خود را

نمودار ۵. وضعیت کشورهای G7 در بحران بزرگ اقتصادی ۲۰۰۹ [۱۱]

چراکه آستانه ۳۰ درصد به ۱۰ درصد کاهش یافته بود [۱۱].

۳-۴- روسیه

در روسیه، طبق داده‌های مختلف، ۶۰ تا ۷۳ درصد از جمعیت فعال اقتصادی تخصصی کار نمی‌کنند و از هر چهار فارغ‌التحصیل دانشگاه، یک نفر در موقعیتی است که نیازی به تحصیلات عالی ندارد (Timoshenko, 2018). حفظ پرسنل به یکی از مشکلات اصلی کسب و کارها در شرایط محدودیت منابع نیروی کار تبدیل شده است. تغییر در تعداد شاغلان در انواع خاصی از فعالیت‌های اقتصادی و پویایی گردش نیروی کار نشان‌دهنده سرریز منابع نیروی کار به بخش‌های پویاتر اقتصاد است. در کل اقتصاد، در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۳، ۷,۷ درصد از کارکنان در لیست حقوق و دستمزد استخدام شدند، ۷,۵ درصد از شاخص مشابه به دلایل مختلف اخراج شدند. مشکل کمبود نیروی کار به دلیل فقدان مهارت و شایستگی برای پر کردن پست‌های خالی تشدید شد. تعداد مشاغل خالی در سال ۲۰۲۳، ۳۰ درصد رشد کرد [۱۳].

ویژگی‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی در روسیه دلیل اصلی بیکاری جوانان است. عواملی که بیشترین تاثیر را بر تعداد بیکاران دارند، شامل (۱) تحصیلات، (۲) عرضه نیروی کار (با شاخص‌های تعداد بنگاه‌ها و سازمان‌ها، نیاز به کارمند اعلام شده توسط کارفرمایان)، و (۳) رفاه مالی (با شاخص‌های تعداد خانواده‌هایی که مسکن و آب و برق دریافت می‌کنند) [۱۷].

بررسی مهم‌ترین روندهای بلندمدت در تکامل بازار کار روسیه و همچنین واکنش‌های کوتاه‌مدت آن به شوک‌های اقتصادی نامطلوب نشان می‌دهد که بازار کار روسیه به ظاهر در حال ورود به یک نظام عملکردی جدید است. کاهش در نیروی کار و اشتغال آغاز شده است و ظاهراً این سیر نزولی با گذشت زمان شتاب بیشتری خواهد گرفت. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که کاهش اشتغال به طور بالقوه می‌تواند به ۳ تا ۵ میلیون در دهه آینده برسد. بیکاری به پایین‌ترین حد تاریخی رسیده است و در نتیجه دیگر مانند سال‌های گذشته به عنوان منبع بالقوه‌ای برای تثبیت اشتغال عمل نمی‌کند. بهبود ترکیب اجتماعی و جمعیتی نیروی کار منجر به تغییر نرخ بیکاری «طبیعی»

سازمان بین‌المللی پول عامل اصلی این موفقیت دولت آلمان را طرح Kurzarbeit می‌داند؛ چراکه طبق تخمین‌ها حدود یک‌سوم کاهش زمان کار به‌ازای هر کارمند به‌دلیل Kurzarbeit بوده است که نتیجه آن اشتراک‌گذاری بهتر کار بین متقاضیان کار بود. دو سوم دیگر کاهش زمان کار نیز از طریق سایر حاشیه‌های انعطاف‌پذیری که در نظام کاری آلمان طراحی شده، توضیح داده شده است (مانند اجرای حساب‌های زمان کار و مانده مرخصی انباشته)^۱ [۷].

از سایر عواملی که ممکن است در این موفقیت نقش داشته باشند، می‌توان مواردی مانند تعدیل دستمزدهای قبلی و درجه بالای تخصص کارگران تولیدی نام برد که هر دوی این موارد، نگهداشتن نیروی کار را برای کارفرمایان مقرون‌به‌صرفه می‌کرد.^۲

برای کارفرمایان نیز مهم‌ترین تغییر این طرح نسبت به گذشته این بود که حق بیمه تأمین اجتماعی آن‌ها حذف شده بود و همچنین الزام به اتمام مانده «حساب‌های زمان کار» قبل از ابلاغ طرح نیز به حالت تعلیق در آمد. درنهایت شرکت‌ها مانند سابق نیازی به کاهش ساعات کاری حداقل ۳۰ درصد از کارگران خود نداشتند تا واجد شرایط طرح شوند؛

^۱ در آلمان میزان ساعت قانونی کار طبق قراردادی که بین کارگر و آژانس کاریابی تنظیم می‌شود مقرر می‌گردد (که خود نیز طبیعتاً از قانون کشور آلمان تبعیت می‌کند). در صورتی که کارگر زمان بیشتری را نسبت به زمان تعیین شده در قرارداد در شرکت مدنظر کار کند، میزان ساعتی که اضافه کار نموده است را به حسابی موسوم به «حساب زمان کار» واریز می‌نمایند و در صورتی که کارگر کمتر از ساعت مقرر شده در قرارداد در شرکت کار کند، آن میزان ساعت از حساب مذکور منفی می‌شود. در همین راستا در صورتی که حساب مذکور دارای شارژ مثبت بود، کارگر می‌تواند به همان میزان به مرخصی برود و در صورتی که قرارداد وی به اتمام رسید و از ساعات انباشته‌شده استفاده نکرد، می‌تواند مابه‌ازای پولی آن را مطالبه نماید.

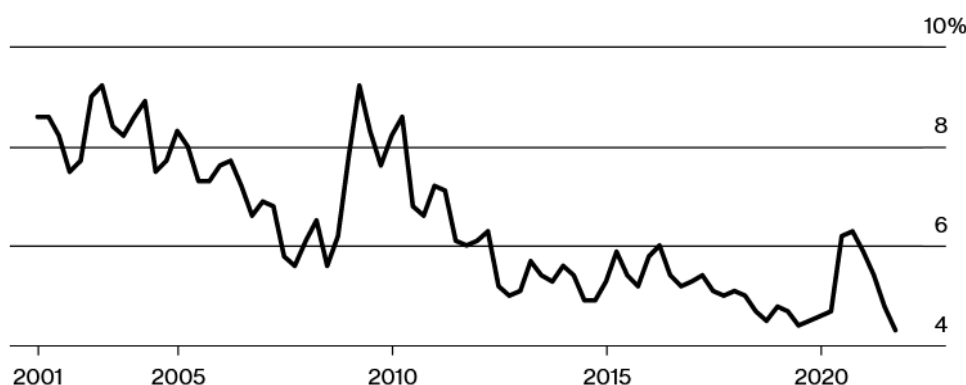
^۲ اگر بخواهیم با دیدی ماشینی و سرمایه‌داری به این قضیه نگاه کنیم باید بگوییم که کارفرمایان آلمانی در سال ۲۰۰۹ نیروی کار را احتکار کردند!

وضعیت کنونی آن نیز بدتر خواهد شد. اما همان‌طور که در نمودار ۶ مشاهده می‌کنید، وضعیت بیکاری در روسیه در بهترین حالت خود طی بیست سال اخیر قرار دارد و طبق داده‌های Sberbank، متوسط دستمزدها در سرتاسر اقتصاد روسیه ۹ درصد افزایش یافته است.

به سمت پایین شده است. علاوه بر این، می‌توان فرض کرد که یک تغییر رو به بالا در منحنی تقاضای کل نیروی کار نیز به این کاهش کمک کرده است. ساعات کار در طول دوره مورد تجزیه و تحلیل ثابت مانده است و انتظار می‌رود در آینده نیز ثابت بماند [۱۴].

طبق تحقیقات صورت‌پذیرفته توسط مؤسسه TS Lombard در آینده وضعیت بازار کار روسیه از

Russia's Unemployment Rate

نمودار (۶): نرخ بیکاری روسیه از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۴ [۵]

است که علت اصلی آن مسدودکردن مرز در سال ۲۰۲۰ توسط دولت (به علت محدودیت‌های ناشی از کرونا) بود که در نتیجه آن، بسیاری از کارگران از این کشور گریختند.

۲. در حال حاضر اگرچه محدودیت‌های مرزی کاهش یافته است و مواردی مانند ارائه عفو برای کسانی که مدارک کاری آن‌ها درست نیست و کمک به تسهیل سفر به کارگران مربوطه ارائه می‌گردد؛ اما بسیاری از آن‌ها به دلیل ترس از سرگردانی در دور جدید قرنطینه‌ها، تمایلی به بازگشت ندارند و از طرفی صنایع نیز درخواست‌هایی برای محدودکردن استفاده از نیروی کار مهاجر را به دولت ارائه داده‌اند [۵].

اگر بخواهیم به‌طور خلاصه بیان کنیم، کاهش نیروی کار علاوه‌بر موردی که در بالا بیان شد، سه دلیل دیگر نیز دارد که عبارت‌اند از:

- اقتصاد گیگ (که کارگران را به‌سمت اشتغال در مشاغل پاره‌وقت بسیار کوتاه‌مدت سوق داده است)؛
- عدم تناسب بین شأن شغل و شاغل با یکدیگر؛

ریشه ادعای این مؤسسه دو چیز است:

- کاهش کارگران زیر چهل سال روسیه (روس‌ها در ۳۰ تا ۴۰ سال به حداکثر بهره‌وری می‌رسند و سهم این اقشار تا سال ۲۰۳۰ به میزان ۲۵ درصد کاهش می‌یابد)؛
- کاهش نیروی کار.

مورد اول را می‌توان مشکلی ساختاری دانست که در صورت تحقق اهداف برنامه‌های مربوطه، بهبود آن طی چندین سال رخ خواهد داد؛ ولی در مورد گزینه دوم، موضوع کمی پیچیده است که در ادامه به آن پرداخته شده است.

۱. بر اساس آماری که توسط سازمان ملل متحد جمع‌آوری شده است، روسیه در سال ۲۰۱۹ در میان مقاصد مهاجران بین‌المللی رتبه چهارم را به خود اختصاص داد و بر اساس گزارش آکادمی ریاست جمهوری روسیه اقتصاد ملی و مدیریت عمومی، تعداد کارگران متولد خارج (عمدتاً از آسیای مرکزی) از ۴,۵ میلیون نفر قبل از همه‌گیری به حدود ۳ میلیون نفر کاهش یافته

• عدم تناسب شدید عرضه و تقاضای بازار کار در برخی مناطق روسیه [۹].
به همین دلیل به نظر می‌رسد باتوجه به وضعیتی که بیان شد، اقدام روسیه در ارائه وام‌های کم‌بهره به شرکت‌های کوچک و متوسط اقدامی مناسب بوده است [۱۹].

۵- بحث و نتیجه‌گیری

طبق تحقیقات صورت گرفته، تحقق طرح صرفاً به میزان معقول به نظر رسیدن آن بستگی ندارد؛ بلکه تا حدود زیادی به بومی بودن آن بستگی دارد و این موضوع در جای‌جای دنیا مصداق دارد؛ برای مثال: طرحی بسیار نزدیک به Kurzarbeit در بریتانیا اجرا شد؛ اما برخلاف آلمان با شکست مواجه شد. به طوری که نه تنها باعث کاهش بیکاری نشد؛ بلکه باعث افزایش آن نیز شد! علت اصلی این اتفاق عدم بومی‌سازی طرح بود؛ زیرا در آلمان کارفرمایان هستند که برای ارتقای مهارت‌های کارکنان خود هزینه اصلی را تقبل می‌کنند؛ ولی در بریتانیا دولت و خود کارکنان این هزینه‌ها را تقبل می‌کنند.

از طرفی در آلمان کارفرمایان مجبورند که در مورد طرح‌های اجتماعی بزرگ و پرهزینه با اتحادیه‌های کارگری همراهی کنند؛ ولی در بریتانیا کارفرمایان می‌توانند کم‌وبیش با پرداخت جریمه‌ای حداقلی از زیر بار تعهدات شانه خالی کرده و به اخراج یک‌جانبه کارگران بپردازند. همچنین کارفرمایان آلمان مزایای استراتژیک بلندمدت داشتن ترتیبات حاکمیتی در سطح کلان پایدار و کارآمد فراتر از بازار را درک می‌کنند؛ ولی نگرش کارفرمایان بریتانیا بسیار کوتاه‌مدت‌تر است [۴].

باتوجه به آنچه در بالا ذکر است این سوال مطرح می‌شود که با این وضعیت بهترین اقدام برای مقابله با بیکاری و افزایش اشتغال در ایران چیست؟

در ایران نیز همانند جای‌جای دنیا اقدامات مختلفی برای کاهش بیکاری و افزایش اشتغال انجام شده است که تقریباً می‌توان محور اصلی و اساسی آن را در یک موضوع خلاصه کرد:

برای مثال طبق آمار وزارت کار، از آغاز سال ۱۳۹۷ تا شهریور ۱۳۹۹ برای طرح «حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی»، ۱۲ هزار

میلیارد تومان تسهیلات بانکی به متقاضیان ارائه شد که منجر به ایجاد حدود ۲۵۰ هزار شغل گردید.^۱ یا زمانی که به بررسی مصوبات شورای عالی اشتغال می‌پردازیم، می‌بینیم که ارائه تسهیلات در ایجاد اشتغال نقشی محوری ایفا می‌کند.^۲ درحالی که به نظر می‌رسد تمرکز روی این مورد برای مقابله با بیکاری ناکافی بوده است؛ به ویژه اینکه مواردی چون تمرکز ارائه این تسهیلات به مناطق با نرخ بالای بیکاری (بدون اینکه این مناطق جهت‌گیری خاصی برای رشد اقتصادی داشته باشند) امید تحقق اشتغال پایدار را کم‌رنگ می‌نماید.

البته در سوی دیگر میدان، غیر از اقدام اساسی دولت برای رفع مسئله بیکاری، راهکارهای مختلفی مانند ایجاد آموزش‌های مهارتی، توسعه گردشگری، جلوگیری از قاچاق کالا، افزایش ساخت مسکن، ایجاد بانک اطلاعاتی از بیکاران، ایجاد تحول بنیادین در نظام آموزش کشور، کمک به افزایش کارآفرینی و ... توسط خبرگان ارائه شده است که نتیجه عملیاتی آن را در طرح‌هایی مانند یارانه دستمزد (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی)، طرح آسمان/ آفتاب/ مهتاب (بنیاد برکت)، طرح تاپ (وزارت سمت)، طرح اشتغال و خودکفایی (کمیته امداد امام خمینی) و ... شاهد هستیم.

باتوجه به این توضیحات می‌توان نتیجه گرفت که ساختارهای حاکمیتی ایران برای حل مشکل اشتغال در یک تناقض به سر می‌برند که ناشی از عدم فهم یکسان از بوم اشتغال ایران است. از یک سو جریان‌هایی بر ارائه تسهیلات تمرکز دارند که ریشه فهمشان می‌تواند مواردی چون بالغ‌بودن مردم در ایجاد/گسترش شغل، نبود ساختار کافی جهت رصد

۱. گزارش عملکرد مؤسسات عامل در پرداخت تسهیلات به طرح‌های اشتغال روستایی و عشایری، ارائه‌شده توسط معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
۲. توجه گردد گاهی در مصوبات مربوط به طور مستقیم اشاره به ارائه تسهیلات و تنظیم هماهنگی‌های مربوطه می‌پردازد و گاهی به صورت غیرمستقیم (به این صورت که به همکاری نهادهای مختلف جهت پیشبرد طرحی خاص اشاره می‌گردد؛ ولی زمانی که به طرح مذکور اشاره می‌گردد، مشاهده می‌شود که نقطه اتکای طرح مربوطه نیز ارائه تسهیلات است).

ارائه‌شده از سوی متقاضی، اعتقاد به انجام کار درست آن‌هم از همین لحظه و ... است. با این اوصاف تا زمانی که فهم درستی از بوم اشتغال کشور ایجاد نشود، بعید است که بهبود پایدار و عمیقی در وضعیت اشتغال کشور صورت پذیرد.

دقیق مهارت‌ها، وجود ضرب‌العجل در ایجاد اشتغال و ... است. اما درسوی دیگر، جریان‌هایی به‌دنبال اجرای اقدامات هوشمندانه و بلندمدت هستند که ماحصل اندیشه‌هایی مانند نابالغ و بی‌مهارت دانستن مردم برای ایجاد شغل جدید یا گسترش شغل فعلیشان، سوءظن به هزینه‌کرد تسهیلات در طرح

منابع

۱. زاغی، علیرضا، هوشمند، محمود، سلیمی‌فر، مصطفی. (۱۴۰۰). بررسی تاثیر سرمایه انسانی بر کاهش بیکاری، اولین کنفرانس ملی مدیریت، اقتصاد و علوم اسلامی.
۲. ساروخانی، باقر. (۱۳۹۳). روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی: اصول و مبانی (جلد ۱)، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، چاپ هجدهم.
۳. عزیزخانی، فاطمه. (۱۴۰۲). شاخص نرخ بیکاری و چالش‌های نظام تصمیم‌گیری، دفتر مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدلسازی)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
4. Anatomy of a wage subsidy, available at: <https://blogs.lse.ac.uk/euoppblog/2020/09/28/anatomy-of-a-wage-subsidy>, 2020.
5. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-11-16/shrinking-labor-forces-weighs-on-russia-and-putin-s-economic-recovery>.
6. <https://www.britannica.com/event/New-Deal>.
7. <https://www.faire-integration.de/en/article/137.6-what-is-a-working-time-account.html>
8. <https://www.history.com/topics/great-depression/new-deal>.
9. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/blog/2023/10/23/bidenomics-in-action-clean-energy-jobs-and-investments-taking-hold-across-america/>.
10. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/31/fact-sheet-the-american-jobs-plan/>.
11. International Monetary Fund (2020). Kurzarbeit: Germany's Short-Time Work Benefit.
12. <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/06/11/na061120-kurzarbeit-germanys-short-time-work-benefit>
13. ITUC (2021). Creating jobs: what can governments do? Just Jobs campaign brief, A New Social Contract for Recovery and Resilience, Sharan Burrow, General Secretary.
14. Izryadnova, O. (2023). Dynamics of labor market in Russia in 2023, THE RUSSIAN ECONOMY in 2023, trends and outlooks. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4923511> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4923511>
15. Kapeliushnikov, R. I. (2023). The Russian labor market: Long-term trends and short-term fluctuations, *Russian Journal of Economics* 9 (2023) 245–270. DOI: 10.32609/j.ruje.9.113503
16. OECD (2024a). OECD Employment Outlook 2024 - Country Notes: United States, 9 July 2024.
17. OECD (2024b). OECD Employment Outlook 2024 - Country Notes: Germany, 9 July 2024.
18. Osintseva, M. A. (2020). UNEMPLOYMENT AND EDUCATION QUALITY IN RUSSIA, *International Transaction Journal of Engineering, Management, & Applied Sciences & Technologies*. DOI: 10.14456/ITJEMAST.2020.295.
19. PEPs (2020). (Public Employment Programmes) Creating decent jobs through national investments.
20. Reuters (2020). Putin orders full recovery of Russia's labour market in 2021, Available at:

23. World Bank Group (2024a). Employment to population ratio, 15+, total (%) (modeled ILO estimate) available at: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.EMP.TOTL.SP.ZS>.

24. World Bank Group (2024b). Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate), available at <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS>.

<https://www.reuters.com/article/us-russia-budget-putin-idUSKCN24H1ST>.

21. Spizzichino, A. & Graziani, C. (2023). EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT, Provisional data, Istat, Key Figures.

22. Unedic (2024). FINANCIAL SITUATION OF THE UNEMPLOYMENT INSURANCE FOR 2024-2027, Financial forecasts.

Arrangement of Short-Term Employment Programs in the World

* Mohammadreza Fathi

** Sayedeh Narges Hosseini Amin

* Ph.D. student, Department of business management at Payame Noor University, Tehran, Iran.

mrf1396@gmail.com

** Ph.D. in Sociology, Islamic Azad University Science and Research Branch, Tehran, Iran.

sn.hoseiniamin@gmail.com

Received: 30.04.2024

Accepted: 16.10.2024

Abstract

The issue of employment as a social issue is global and many countries of the world are involved in this issue. This problem is constantly worsening not only in Iran but also in the world and is not necessarily related to specific periods such as the global crisis of the Corona pandemic. Unsettled employment situation and increase in unemployment rate in the society can bring social damages and make the society out of balance. Therefore, paying attention to this issue is of great importance. In this article the unemployment situation and the employment problem all over the world are mentioned first, and after reviewing the background of the research, the short-term measures implemented have been investigated by the United States of America, Germany and Russia, which have been selected as examples, to deal with unemployment. The method of collecting information in this research is Documentary research and based on the collection and translation of related texts. The research method is descriptive and considering the criterion of application, it is of Applied type. The results indicate that in Iran, short-term plans have been proposed in the field of employment, which have been mentioned but there has not been a deep and stable improvement in the country's employment situation.

Keywords: Employment, Unemployment, United States of America, Germany, Russia, Iran

Introduction

Unemployment generally refers to a situation where people who have the ability and desire to work, but do not find work. When a country uses all the capacity of its workforce and in terminology, it is located in the state of full employment of labor input, in comparison with the situation where part of the labor input is unused (Zaghi et al., ۲۰۲۱). According to the available data, the unemployment situation is constantly deteriorating not only in Iran but also in the world. As an example, the data indicates that the employment ratio of people to the population in the world is constantly decreasing during the last 30 years. The ITUC is committed to full employment and has set a global goal of creating 575 million new jobs by 2030, as well as formalizing at least one billion informal jobs, accounting for half of the global informal economy (ITUC, 2021). According to these cases, it can be seen that various organizations have tried to report the current situation and provide solutions for it. In general, the main emphasis is on the fact that each country should develop coordinated measures according to its potential.

Methodology

The method of collecting information in this research is documents based on the collection and translation of related texts. In this way, the statistical society is the sources and documents related to the policies and actions of the countries of America, Germany and Russia in the field of dealing with unemployment. According to the subject of the research, it can be said that the type of research is descriptive. Applied research is a research that is not done to satisfy the researcher's deep curiosity, but to solve an individual, group or social problem. In this type of research, due to the urgency of the conclusion, a logical relationship between the research work and the society emerges, and in the same order and at the same time that the researcher conducts the research, he also thinks about the application of the findings (Saroukhani, 2014: 73). In this way, the current research is of an applied type, taking into account the criterion of application.

Findings

United States of America

It seems that the American government's method in dealing with unemployment and employment issues is a strategic and macro method and avoids designing short-term and temporary measures in this field. Of course, this issue is not related to the last decade or even the last half century of American rule (<https://www.britannica.com/event/New-Deal>). The latest US plan to get out of the unemployment crisis is a plan called "American Jobs Plan" (AJP) presented by US President Joe Biden in 2021 (<https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/31/fact-sheet-the-american-jobs-plan/>).

Germany

In Germany, the scheme that attracts more attention than other unemployment prevention programs is called Kurzarbeit, which is a social insurance program whereby employers reduce the working hours of their employees instead of firing them.

Under Kurzarbeit, the government typically provides a 60% income "replacement rate" (mostly for workers with children); It means that a worker receives 60% of his salary for the hours he did not work; while receiving full salary for working hours; So for example: a worker experiences only 10% of wages for a 30% reduction in hours; Of course, it should be noted that it is not always and is usually implemented for a maximum of six consecutive months (International Monetary Fund, 2020).

Russia

According to the research conducted by TS Lombard Institute, in the future the situation of the Russian labor market will be worse than its current situation. But unemployment in Russia is at its best in 20 years, and average wages across the Russian economy have risen by 9 percent, according to Sberbank data.

The root of this institution's claim is two things:

- Reduction of workers under 40 in Russia (Russians reach maximum productivity in 30-40 years and the share of this age group will decrease to 25% by 2030);
- Reducing the workforce.

If we want to summarize, the reduction of the labor force has three other reasons in addition to the one mentioned above, which are:

- The gig economy (which has pushed workers into very short-term part-time jobs);
- Disproportion between the dignity of the job and the employee with each other;
- Severe mismatch between labor market supply and demand in some regions of Russia (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-11-16/shrinking-labor-forces-weighs-on-russia-and-putin-s-economic-recovery>).

For this reason, it seems that according to the stated situation, Russia's action in providing low-interest loans to small and medium-sized companies was an appropriate action (Reuters, 2020).

Conclusion

According to what is mentioned above, the question arises, what is the best measure to deal with unemployment and increase employment in Iran with this situation?

According to the research, the realization of the plan does not depend only on how reasonable it looks; Rather, it depends to a large extent on its smell, and this is the case everywhere in the world; For example: a project very close to Kurzarbeit was implemented in the UK; But unlike Germany, it failed. So that not only did it not reduce unemployment; But it also increased it! The main reason for this was the lack of localization of the plan; Because there are employers in Germany who bear the main cost to improve the skills of their employees; But in Britain, the government and the employees themselves bear these costs.

On the other hand, in Germany, employers are forced to cooperate with labor unions regarding large and costly social projects; But in Britain, employers can more or less pay a minimal fine to avoid the burden of obligations and unilaterally fire workers. German employers also understand the long-term strategic benefits of having stable and efficient macro-level governance arrangements beyond the market; But the attitude of British employers is much more short-term (Anatomy of a wage subsidy, 2020).

According to the investigations, a specific and comprehensive plan in the field of unemployment and employment has not been implemented in Iran during the Corona epidemic, but in Iran, like in other parts of the world, various measures have been taken to reduce unemployment and increase employment, which can be almost The main and basic of it is summarized in one topic:

Paying loans and providing bank facilities

For example, according to the statistics of the Ministry of Labor, from the beginning of 2017 to September 2019, 12 thousand billion tomans of bank facilities were provided to applicants for the project "Supporting the development and creation of sustainable employment in rural and nomadic areas using the resources of the National Development Fund", which led to About 250 thousand jobs were created. Or when we examine the approvals of the Supreme Employment Council, we

see that providing facilities plays a central role in creating employment. While it seems that the focus on this issue has been insufficient to deal with unemployment; Especially, things like focusing the provision of these facilities to areas with high unemployment rates (without these areas having a specific direction for economic growth) diminishes the hope of achieving sustainable employment.

Of course, on the other side of the field, apart from the government's basic action to solve the problem of unemployment, there are various solutions such as creating skill training, developing tourism, preventing goods smuggling, increasing housing construction, creating a database of the unemployed, creating a fundamental transformation in the country's education system, helping to increase entrepreneurship and... provided by experts that we are witnessing its operational result in projects such as wage subsidy (Ministry of Cooperation, Labor and Social Welfare), sky/sun/moon plan (Barkat Foundation), top plan (Ministry of Position), employment and self-sufficiency plan (Imam Khomeini Relief Committee) and...

According to these explanations, we can conclude that Iran's governing structures are in a contradiction to solve the employment problem, which is caused by a lack of common understanding of Iran's employment environment. On the one hand, currents focus on providing facilities, the root of which can be understood as issues such as the maturity of people in creating/expanding jobs, the lack of sufficient structure to accurately monitor skills, the existence of a deadline in creating employment, etc. But on the other hand, there are currents that seek to implement smart and long-term measures that are the result of thoughts such as considering people as immature and unskilled to create a new job or expand their current job, suspicion of the cost of facilities in the plan presented by the applicant, belief in doing the right thing from this moment. And... is However, until a proper understanding of the country's employment environment is established, it is unlikely that there will be a deep and sustainable improvement in the country's employment situation.

References

1. Anatomy of a wage subsidy, available at: <https://blogs.lse.ac.uk/euoppblog/2020/09/28/anatomy-of-a-wage-subsidy>, 2020.
2. Azizkhani, F.(2023), Unemployment rate index and challenges of the decision-making system, Economic Studies Office (Macroeconomics and Modeling Department), Islamic Council Research Center [In Persian].
3. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-11-16/shrinking-labor-forces-weighs-on-russia-and-putin-s-economic-recovery>.
4. <https://www.britannica.com/event/New-Deal>.
5. <https://www.faire-integration.de/en/article/137.6-what-is-a-working-time-account.html>
6. <https://www.history.com/topics/great-depression/new-deal>.
7. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/blog/2023/10/23/bidenomics-in-action-clean-energy-jobs-and-investments-taking-hold-across-america/>
8. <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/03/31/fact-sheet-the-american-jobs-plan/>
9. International Monetary Fund (2020). Kurzarbeit: Germany's Short-Time Work Benefit. Available at: <https://www.imf.org/en/News/Articles/2020/06/11/na061120-kurzarbeit-germanys-short-time-work-benefit>

10. ITUC (2021). Creating jobs: what can governments do? Just Jobs campaign brief, A New Social Contract for Recovery and Resilience, Sharan Burrow, General Secretary.
11. Izryadnova, O. (2023). Dynamics of labor market in Russia in 2023, THE RUSSIAN ECONOMY in 2023, trends and outlooks. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4923511> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4923511>
12. Kapeliushnikov, R. I. (2023). The Russian labor market: Long-term trends and short-term fluctuations, *Russian Journal of Economics* 9 (2023) 245–270. DOI: 10.32609/j.ruje.9.113503
13. OECD (2024a). OECD Employment Outlook 2024 - Country Notes: United States, 9 July 2024.
14. OECD (2024b). OECD Employment Outlook 2024 - Country Notes: Germany, 9 July 2024.
15. Osintseva, M. A. (2020). UNEMPLOYMENT AND EDUCATION QUALITY IN RUSSIA, *International Transaction Journal of Engineering, Management, & Applied Sciences & Technologies*. DOI: 10.14456/ITJEMAST.2020.295.
16. PEPs (2020). (Public Employment Programmes) Creating decent jobs through national investments.
17. Reuters (2020). Putin orders full recovery of Russia's labour market in 2021, Available at: <https://www.reuters.com/article/us-russia-budget-putin-idUSKCN24H1ST>.
18. Saroukhani, B. (2014), Research methods in social sciences: principles and foundations Research (volume 1), Institute of Human Sciences and Cultural Studies [In Persian].
19. Spizzichino, A. & Graziani, C. (2023). EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT, Provisional data, Istat, KeyFigures.
20. Unedic (2024). FINANCIAL SITUATION OF THE UNEMPLOYMENT INSURANCE FOR 2024-2027, Financial forecasts.
21. World Bank Group (2024a). Employment to population ratio, 15+, total (%) (modeled ILO estimate) available at: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.EMP.TOTL.SP.ZS>.
22. World Bank Group (2024b). Unemployment, total (% of total labor force) (modeled ILO estimate) available at <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS>.
23. Zaghi, A.; Houshmand, M. and Salimifar, M. (2021), Studying the impact of human capital on reducing unemployment, the first national conference on management, economics and Islamic sciences [In Persian].

شناسایی عوامل موثر بر ارزش گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر

فناوری در مشهد

* حمید حیدری‌زاد *
* کارشناسی‌ارشد مدیریت کسب و کار، دانشکده علوم اداری، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران.

hdzhamid994@gmail.com

** دانشیار گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران.

ghafourian@imamreza.ac.ir

*** استادیار گروه مدیریت، موسسه آموزش عالی عطار، مشهد، ایران

drbehboodi@attar.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۲۸

چکیده

هدف پژوهش حاضر شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شهر مشهد انجام است. تحقیق حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ نوع روش کیفی بوده که با الگوی دلفی انجام شده است. جامعه و نمونه آماری ۲۰ نفر از اساتید و خبرگان با تخصص مدیریت و فعال در زمینه استارت آپ‌ها به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه دلفی بوده که اعتبار آن نیز مورد بررسی و تایید قرار گرفته است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها هم از روش تحلیل الگوی دلفی بهره گرفته شد. در ابتدا با مطالعه منابع ۵۰ عامل در ۸ بعد محوری (داشتن مدیریت متخصص، وجود دانش و تخصص لازم نیروی انسانی، زیرساخت فناوریانه و اپلیکیشن‌های کاربردی، امنیت اطلاعات در شبکه استارت‌آپی، پشتیبانی مالی و قانونی، مالی و اقتصادی و موقعیت بازار) به عنوان عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شناسایی شدند که طی سه مرحله دلفی در نهایت ۴۵ عامل به اجماع خبرگان رسید و اولویت بندی شد. مهمترین عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شهر مشهد عبارتند از قدرت چانه زنی مشتریان، انعطاف در تکنولوژی و فناوری، استفاده از دیتاهای درست در پیشرفت استارت‌آپ، هزینه تولید مجدد دانش فنی، ترکیب افراد با تخصص‌های محوری مورد نیاز در تیم تجاری، موقعیت انحصاری بازار، آمادگی فناوری، تکنولوژی بالای بازار پسند، استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده‌پردازی و اجرا، حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز.

واژه‌های کلیدی: ارزش‌گذاری، استارت‌آپ، فناوری، تحلیل دلفی.

نوع مقاله: علمی

۱- مقدمه

شرکت‌ها ثابت و قابل اطمینان نیست و مشخص نیست که بتوانند بدهی خود را پرداخت نمایند [۱۰]. بنیان هر سرمایه‌گذاری، ارزش‌گذاری درست و دقیق آن است. ارزش‌گذاری استارت آپ‌ها یا شرکت‌های تازه تاسیس مبتنی بر فناوری به علل بسیاری دشوار است. زیرا بعضی از این موارد، کسب‌وکارهایی هستند که جریان‌های درآمدی و عملیاتی بسیار کم یا حتی صفر دارند. حتی آن دسته‌ای که جریان‌ات سودآور دارند، سابقه تاریخی‌شان

استارت‌آپ‌های فناوریانه، معمولاً در سال‌های اولیه حضورشان، دارایی‌های قابل وثیقه پذیر بسیار محدودی دارند که این موضوع برای واسطه‌های بانکی سنتی ناخوش آیند است و این موضوع از چالش‌های اصلی این شرکت‌ها برای تأمین مالی جهت توسعه می‌باشد [۲۱].

از این رو فروش سهام شرکت‌های مبتنی بر فناوری به سرمایه‌گذاران و شراکت آن‌ها، روش بهتری از وام گرفتن می‌باشد؛ به این دلیل که سود این شرکت‌ها

سرمایه‌پذیر به دلیل واریانس و اختلاف زیادی که میان ارزش‌های ارزیابی شده از روش‌های گوناگون برای ونچرهای جدید دقیقاً مشابه وجود دارد دلسرد شده‌اند [۱۱]. از طرف دیگر به نظر می‌رسد که شیوه‌های ارزش‌گذاری و دیدگاه سرمایه‌گذاران به این مقوله در کشورهای متعدد متفاوت است. شیوه‌های ارزش‌گذاری همواره با فرهنگ سرمایه‌گذاری هر کشور ارتباط دارند [۳]. بررسی کلیات مطرح تاکید بر این دارد که ارزش‌گذاری استارت آپ‌ها یا شرکت‌های تازه تاسیس مبتنی بر فناوری، یکی از مهمترین و چالش برانگیزترین مسائلی است که کارآفرینان و سرمایه‌گذاران، با آن مواجه هستند و نیازی اساسی برای درک بهتری از ارزش‌گذاری به دلایل عملی و نظری وجود دارد. این پژوهش با هدف شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موثر بر ارزش‌گذاری استارت آپ‌های مبتنی بر فناوری در مشهد صورت پذیرفت.

۲- پیشینه پژوهش

ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها

پدیدار گشتن تعداد زیادی از شرکت‌های مبتنی بر فناوری مانند گوگل، تسلا و اسپیس ایکس در دو دهه اخیر و رشد فزاینده آن‌ها، نگاه‌ها را به شکل‌گیری پدیده‌ای تازه در پهنه کسب‌وکارهای نوپا آشنا کرد که بر پایه نوآوری ایده‌های خلاقانه شکل می‌گیرند، معمولاً وابسته به فناوری هستند و به سرعت رشد زیادی دارند. این پدیده‌های جذاب، که به سرعت در پهنه جهان در حال رشد می‌باشند و به یکی از محورهای اصلی توجه برنامه‌ریزان و بخش‌های مؤثر در رشد اقتصادی تعدادی از کشورها تبدیل شده‌اند، استارت‌آپ‌ها و یا همان کسب‌وکارهای نوپا نامیده شدند. تعاریف متفاوتی برای استارت‌آپ مطرح شده است اما درمجموع استارت‌آپ به شرکت‌های نوپا و یا در حال تأسیسی گفته می‌شود که فعالیت خود را با یک ایده ساده و اولیه شروع می‌کنند و به سرعت رشد می‌یابند؛ به عبارتی استارت‌آپ‌ها کسب‌وکارهای نوپای مقیاس‌پذیری هستند که بر اساس یک ایده جدید و نوآورانه شکل گرفته‌اند [۹]. چالش مدیریتی اصلی صاحبان و سرمایه‌گذاران دانش، این می‌باشد که چگونه دانش تولیدی خود را به جریان بازده اقتصادی برای مؤسسان، سرمایه‌گذاران و کارکنان تبدیل کنند. به عبارتی دیگر

کمی است. همچنین امکان تبدیل ایده به محصول قابل پیش‌بینی نیست و حتی اگر موفقیت در ساخت محصول نیز حاصل شود میزان استقبال مشتریان به محصول به دلیل جدید بودن خطر بالایی دارد و امکان دارد برآوردهایی که در تحقیقات بازار شده به طور کامل تحقق پیدا نکند. به همین دلیل خطر سرمایه‌گذاری در این شرکت‌ها اکثراً بالا است. با این حال، در اندک مواردی که شرکت‌های تازه تأسیس فناوری محور موفق می‌شوند، گاه در طی چند سال ارزششان به ده‌ها میلیارد دلار می‌رسد و سرمایه‌گذاری‌های اولیه اندک، ممکن است چندصد برابر شود. در این شرایط که خطر بالایی به همراه امکان بازدهی حیرت‌آوری هم‌زمان وجود دارند لازمه مدل ویژه‌ای از سرمایه‌گذاری تحت عنوان سرمایه‌گذاری خطرپذیر^۱ یا به عبارت دیگر، سرمایه‌گذاری جسورانه یا ریسک‌پذیر را به پدیدار می‌کند [۱۹]. دسترسی به منابع مالی عاملی مهم در گسترش شرکت‌های مبتنی بر فناوری تازه تأسیس محسوب می‌شود، هرچند که پس‌اندازهای موسسین و همچنین منابع دوستان و خانواده، تشکیل دهنده سرمایه‌گذاری در ابتدا است، اما این منابع و سود اولیه این شرکت‌ها برای پاسخ به نیازهای مالی رشد و حرکت به سمت مراحل بعدی توسعه کافی نیست به همین دلیل با وجود اینکه این شرکت‌ها هنوز در مراحل اولیه گسترش هستند، مجبورند به دنبال جذب سرمایه از منابع بیرون از شرکت خود باشند. بر مبنای جریان اصلی تئوری تأمین مالی، ارزش اقتصادی هر سرمایه‌گذاری، ارزش فعلی جریان نقدی آینده آن است [۶]. با وجود آسان بودن این اصل کلی، شیوه‌های ارزش‌گذاری مالی در هنگام استفاده از آن‌ها در ارزش‌گذاری خطرپذیر جدید، چالشی بزرگ است. روش‌های ارزش‌گذاری، که به شکل مرسوم در تأمین مالی شرکت‌ها استفاده می‌شود (مثلاً روش جریان نقدی تنزیل شده، شیوه ضریب درآمدی و شیوه دارایی خالص)، وابسته به فرضیات معین است و نیازمند اطلاعاتی است که شرکت‌های سرمایه‌پذیر اکثراً نمی‌توانند ارائه دهند (مانند اطلاعات حسابداری)؛ به این دلیل کارا بودن آن‌ها در ارزش‌گذاری شرکت‌های فناوری محور جدید در مراحل ابتدایی گسترششان بسیار اندک است و هم سرمایه‌گذاران خطرپذیر و هم کارآفرینان

1. Venture Capital

حق فراموش‌شدگی در حریم خصوصی، قابلیت همکاری، تغییرات گسترده، عدم توجه به قوانین و مقررات از مهمترین چالش‌ها است. امروزه انتظار می‌رود زنجیره بلوکی به عنوان فناوری زیربنایی بیت کوین، با ایجاد انقلابی در نحوه ارتباط ما از طریق اینترنت، یک سیستم اقتصادی جدید ایجاد کند. زنجیره بلوکی، تقاضا برای کاربرد زنجیره بلوکی در بخش‌های مختلف تجاری افزایش یافته است.

[۱۳] در پژوهشی به شکل‌دهی الگوی بازاریابی کارآفرینانه بین‌المللی فین تک‌ها با اتکا به رویکرد آمیخته انجام شد. یافته‌های تحقیق حکایت از آن داشت که ۹۳ مولفه در قالب ۲۵ بعد می‌توانند در الگوی پژوهش مطرح شوند. در سطح اطمینان ۹۵ درصد تمامی مسیرهای مطروحه در مدل مفهومی معنی‌دار بودند. توجه به قابلیت‌های مطروحه در الگوی پیشنهادی تحقیق از آن حیث حایز اهمیت است که می‌تواند مدیران استارت آپ‌های مذکور را برای حضوری هوشمندانه در راستای حداکثرسازی سودآوری و حداقل‌سازی ریسک در بازارهای بین‌المللی کمک نماید. در سال‌های کنونی شکل‌گیری استارت آپ‌های خدمات بانکی یا فین تک‌ها، موجب تغییر در نحوه ارائه خدمات بانکی مختلف شده است.

[۱] کسب‌وکارهای فناوری‌محور، عموماً رویکردی تجاری و ارزش‌افزا دارند و مدیریت آن‌ها نیازمند دانش و مهارت تخصصی و بهره‌گیری از فناوری‌های جدید برای کسب ارزش‌افزوده و بهبود بهره‌وری و کیفیت محصولات و خدمات عرضه شده به بازار است. موفقیت چنین شرکت‌هایی در گروی میزان فروش آن‌ها و گستره سهم بازار آن‌ها می‌باشد و هر چه در فرآیند تجاری‌سازی کالاها و خدمات موفق‌تر باشند می‌توانند سهم بیشتری از بازارهای ملی و بین‌المللی را در اختیار داشته باشند.

[۲۴] در پژوهشی با عنوان ارائه مدلی برای ارزش‌گذاری شرکت‌های فین تک در ایران، هدف از انجام این تحقیق انتخاب یک مدل مناسب از میان چهار مدل هزینه‌محور، مدل بازار محور، مدل درآمد محور، مدل گزینه واقعی، برای ارزش‌گذاری شرکت‌های فینتک با استفاده از تکنیک AHP می‌باشد. نتایج این تحقیق نشان داده است که از میان ۴ مدل پیشنهادی، مدل بازار محور با وزن ۰/۳۳ به عنوان بهترین روش انتخاب شده است.

مشکل اصلی، اختراع نمی‌باشد بلکه تجاری‌سازی آن می‌باشد [۴]. با توجه به آنکه در بازارهای رقابتی امروز، توانایی برای تجاری‌سازی محصولات جهت بقای شرکت‌ها بسیار حیاتی می‌باشد، شرکت‌ها باید برای پاسخگویی به چالش‌های محیطی که در صنعت وجود دارد به صورت پیوسته نوآور باشند و به تجاری‌سازی محصولات خود بپردازند. شاین ذکر است که فعالیت‌های تجاری‌سازی، نقش مهمی را در به بازار رساندن فناوری‌های نوپا به خصوص در شرکت‌هایی با فناوری بالا دارند. بنابراین تجاری‌سازی محصولات و فناوری‌ها به عنوان یک عامل حیاتی در چنین شرکت‌هایی مطرح می‌شود. برجسته‌ترین چالش پیش روی شرکت‌ها در بازارهایی که دارای سطح بالایی از عدم اطمینان می‌باشند این است که چگونه به تجاری‌سازی موفق فناوری و محصولات جدید دست پیدا کنند [۷].

ارزش‌گذاری شرکت‌های نوپا بنا به دلایل متعددی مشکل است. چرا که برخی از این موارد، کسب‌وکارهای استارت آپ‌ی یا تنها ایده‌هایی هستند که جریان‌های درآمدی و عملیاتی بسیار اندک و یا حتی صفر دارند. حتی آن دسته از شرکت‌های نوپا که دارای جریان‌ات سودآور هستند. دارای سابقه تاریخی اندکی بوده‌اند که بخش زیادی از این موارد به سرمایه شخصی و یا پس‌انداز اولیه مالک و سپس صندوق خطرپذیر و حقوق خصوصی متعاقب آن متکی بوده‌اند. بنابراین بسیاری از روش‌هایی که برای تخمین جریان‌ات نقدی، نرخ رشد یا نرخ تنزیل استفاده می‌کنیم یا مفید واقعی نمی‌شود و یا اینکه اعدادی غیر واقعی و غیر قابل فهم را ایجاد می‌کند. علاوه بر این، در مرحله‌ای از ارزش‌گذاری باید این حقیقت را که اکثر شرکت‌های نوپا در طول زمان تداوم حیات و فعالی ندارند در نظر گرفته شود [۲۲].

[۱۵]، در پژوهشی به شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های فناوری زنجیره بلوکی در اقتصاد کسب‌وکارهای صنعتی پرداختند. نتایج گویای آنست که تاکید خبرگان پیرامون فرصت‌های اقتصادی کسب‌وکارها شامل: تحول دیجیتال (شفافیت، کاهش خطا و تقلب، حذف واسطه‌ها و عدم حذف و دستکاری داده‌ها)، نوآوری (استارت آپ‌ها، ردیابی هوشمند و انعطاف‌پذیری کسب‌وکار) و مزیت رقابتی (مشارکت در تصمیم‌گیری، ایجاد اعتماد و تمرکززدایی) است. همچنین نوظهور بودن، شتاب‌زدگی، تضاد منافع،

محدود جذب می کنند. معمولاً با واسطه های تخصصی دیگر مانند سرمایه گذاری خطرپذیر یا صندوق های سهام خصوصی جایگزین می شوند که سبد خود را بر اساس استراتژی های خود بر اساس خروجی چند ساله با افزایش قابل انتظار قوی در ارزش سرمایه گذاری هایی که از انتخاب دارویی جان سالم به در می برند، متنوع می کنند. ارزیابی شرکت های هدف از روش های سنتی پیروی می کند که در کنار ویژگی های خاص ناشی از سناریوهای احتمالی متنوع و از روش های خروج چندگانه است. رد پای فناوری مستلزم تشابهات ارزیابی با پتنت ها، دانش فنی و موارد نامشهود مرتبط با بخش های خاص (زیست پزشکی، اینترنت و غیره) است.

[۱۳]، در پژوهشی به بررسی فرآیند ارزش گذاری و شناسایی مناسب ترین روش ها برای شرکت های نوپا در بازار برزیل پرداخت. این بررسی با استفاده از مقالات پژوهشی کتاب شناختی از طریق پایگاه های اطلاعاتی و از طریق مصاحبه با کارشناسان حرفه ای در ارزیابی شرکت ها انجام شد. رویکرد ارزش گذاری موضوعی برای استارت آپ های مبتنی بر فناوری، فرصت های زیادی را در کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی با توجه به مقدار محدود تولید علمی آن ها که در پایگاه های اطلاعاتی تولیدات علمی یافت می شود، ارائه می کند. از نقطه نظر بازار، مقاله سهم مهمی در ارتقا و نگهداری پروژه های استارت آپ مبتنی بر فناوری ارائه می کند، که بسیاری از آن ها در مراحل اولیه استقرار هستند، زیرا به عنوان منبع مشاوره برای چنین گروهی از شرکت ها که نیاز به شناسایی دارند، عمل می کند. گزینه های بهتر در فرآیند ارزش گذاری برای استارت آپ های مبتنی بر فناوری و شرکت ها به عنوان حمایت از مطالعه پایداری اقتصادی و مالی پروژه ها در مراحل اولیه، حمایت از بخش های حرفه ای مدیریت، مالی و تولید مهندسی، نه تنها محدود به آن ها. اصالت این تحقیق ایجاد رابطه مستقیم ارزش گذاری است که معمولاً با تعاریف استارت آپ ارائه شده توسط (Drof (2014 و Rice (2011 استفاده می شود.

۳- روش پژوهش

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ نوع، جزو پژوهش های کیفی است که با الگوی دلفی اجرا شده است. جامعه آماری این پژوهش خبرگان با تحصیلات

[۲] در پژوهشی با عنوان ارزش گذاری استارت آپ ها در حوزه شرکت های مبتنی بر تکنولوژی اطلاعات، هدف از این پژوهش، مرور و بررسی روش های متفاوت ارزش گذاری استارت آپ ها و سپس ارائه یک روش کلی است. نتایج حاصل از این پژوهش روش های رگرسیونی، قابل بهبود و توسعه هستند به طوری که در پژوهش حاضر با استفاده از مقالاتی که با این روش به ارزش گذاری استارت آپ ها پرداخته بودند، به ارائه رویکردی تلفیقی جهت ارزش گذاری استارت آپ ها و پرکردن شکاف ارزش گذاری اقتصادی در میان روش های کمی و کیفی پرداخته شده است. در نهایت نیز این پژوهش به ارزش گذاری یک مطالعه موردی در حوزه شرکت های مبتنی بر تکنولوژی اطلاعات با سه روش مناسب با توجه به ویژگی های استارت آپ ها پرداخته و نتایج حاصل را مورد قیاس قرار داده است. [۸]، در پژوهشی به مطالعات قبلی به اهمیت نوآوری مدل کسب و کار برای شرکت های مستقر پرداخته اند. یافته ها نشان می دهد که نوع خاصی از استارت آپ های مورد تقاضای نوآوری مدل کسب و کار دارای نوع خاصی از قابلیت های تکنولوژیکی هستند و نوع خاصی از جهت گیری بازار را اتخاذ می کنند. اینها به قابلیت های تکنولوژیکی متمرکز بر اکوسیستم و تخصص و جهت گیری بازار به سمت تخصص و اکوسیستم اشاره دارد.

[۱۴]، نوآوری های فناوری محور باعث ایجاد شرکت های قدرتمندی شده است که صنایع و جامعه را از طریق فناوری های جدیدی که موجب افزایش بهره وری، رشد اقتصادی، اشتغال زایی، ثروت و افزایش کیفیت زندگی می شود، متحول می کند. بسیاری از محققان در حال مطالعه نحوه تجاری سازی علم هستند و بر فعالیت های تجاری سازی فناوری، همکاری دانشگاه و صنعت و کارآفرینی دانشگاهی تأکید دارند. تجاری سازی علمی می باشد ارتباط علم و تجارت برای استفاده از اختراعات، دانش و فناوری های جدید به منظور انتقال موفقیت آمیز به بازار به عنوان یک نوآوری را تضمین می کند.

[۲۱]، پژوهشی تحت عنوان ارزش گذاری استارت آپ های فناورانه روبرتو مورو ویسکونتی انجام داد. نتایج نشان داد استارت آپ های مبتنی بر فناوری نوآور، شرکت هایی تازه تشکیل شده با پتانسیل رشد بالا هستند که معمولاً در سال های اولیه زندگی، نقدینگی زیادی را به منظور تأمین مالی توسعه، در مقابل دارایی های قابل وثیقه بسیار

مناسب‌ترین سیاست است. این روش، شامل به دست‌آوردن نظرات و عقاید واگراست. روش دلفی تصمیم برای تصمیم‌گیری درباره مسائل اجتماعی به کار می‌رود. برخلاف دو نوع قبلی که از یک واقعیت موجود آغاز می‌شد، در دلفی تصمیم یک گروه تصمیم گیرنده واقعیت موجود را تعریف می‌کنند [۲۳].

دلفی رویکردی سیستماتیک در تحقیق برای استخراج نظرات از یک گروه متخصصان در مورد یک موضوع یا یک سوال است [۱۶] و یا رسیدن به اجماع گروهی از طریق یکسری از راندهای پرسشنامه‌ای با حفظ گمنامی پاسخ دهندگان، و بازخورد نظرات به اعضای پانل است [۱۸]. شرکت‌کنندگان دلفی متخصصین یا خبرگان و یا پانلیست‌ها می‌باشند. آن‌ها به چهار خصوصیت: دانش و تجربه در موضوع، تمایل، زمان کافی برای شرکت و مهارت‌های ارتباطی موثر نیاز دارند [۲۰]. شناسایی متخصصین، نکته مهمی در دلفی بوده چنانکه دستیابی به اهداف، وابسته به انتخاب دقیق شرکت‌کنندگان است. درخصوص تعداد متخصصین هیچ قانون قوی و صریحی در مورد آن وجود ندارد و تعداد آن‌ها وابسته به عوامل متعددی است. تعداد شرکت‌کنندگان معمولاً کمتر از ۵۰ نفر و اکثراً ۱۵ تا ۲۰ نفر بوده است [۵] و حتی در برخی متون بین ۱۰ تا ۱۵ نفر ملاک قرار می‌گیرد [۱۷]. از نظر تعداد راندها، مقالات ۱۰ تا ۲۰ راند را گزارش کرده اند [۹]، اما دلفی کلاسیک در برگیرنده چهار راند بوده که محققین معمولاً برای دستیابی به اهداف تحقیق خود، آن را به دو تا سه راند کوتاه می‌نمایند [۲۰]. در نهایت جهت اجماع از میزان اتفاق نظر اعضای پانل و همچنین ضریب هماهنگی کندال استفاده می‌شود.

۴- یافته‌ها

بخش توصیفی

اطلاعات فردی و جمعیت شناختی اعضای پنل دلفی در جدول ذیل گزارش شده است.

کارشناسی ارشد و دکتری و دارای سابقه در زمینه استارت آپ‌ها بوده است که به روش نمونه‌گیری هدفمند تعداد ۲۰ نفر انتخاب شدند. اعتبار^۱ ناظر بر دو موضوع واقعیت و دانش است. روایی و پایایی (اعتبار) به صحت یک بیانیه و در بیان دیگر به میزانی که یک روش قادر است هدف مطالعه را بسنجد اطلاق می‌گردد. در یک مطالعه کیفی، اعتبار اشاره بر میزانی دارد که مشاهده محقق توانسته است پدیده مورد مطالعه یا متغیرهای مربوط به آن را انعکاس دهد [۵]. به طور کلی، اعتبار بایستی برای هر کدام از مراحل شش گانه تحقیق مورد توجه قرار گیرد تا نتایج بدست آمده موثق و قابل اتکا باشند که در این پژوهش و با استفاده از نقطه نظرات اساتید در کلیه مراحل شامل؛ انتخاب موضوع، طراحی، نسخه برداری، تحلیل، تائید و گزارشگری حساسیت لازم در هریک از مراحل داشته است. اما در فاز طراحی، برای تعیین روایی، دراین مرحله از روایی محتوایی استفاده شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها طبق روش دلفی انجام شده است که در ادامه توضیح داده می‌شود.

روش‌های گوناگونی برای نظرسنجی، گرفتن پیشنهادات و پیش بینی آینده برای کمک به تصمیم‌گیری‌ها وجود دارد، یکی از این روش‌ها که ضمن حفظ سادگی قابلیت اطمینان بالایی دارد روش دلفی است [۱۲].

در اکثر منابع، روش دلفی به سه دسته کلی تقسیم‌بندی می‌گردد: دلفی کلاسیک، دلفی سیاسی و دلفی تصمیم. روش دلفی کلاسیک را با چهار ویژگی اصلی توصیف می‌کنند؛ ناشناس بودن شرکت‌کنندگان در دلفی، به شرکت‌کنندگان این امکان را می‌دهد که آزادانه نظرات خود را بدون فشارهای اجتماعی بیان کنند تا با دیگران در گروه مطابقت داشته باشند. روش دلفی سیاست اغلب درباره موضوعات سیاسی و اجتماعی به کار می‌رود. در این روش نیز نتایج دوره‌های قبلی پیوسته بازخورد داده می‌شوند. اما در اینجا هدف رسیدن به وفاق در میان کارشناسان نیست. این نکته مهم‌ترین تفاوت دلفی سیاست و دلفی کلاسیک است. در واقع، هدف دلفی سیاست به دست آوردن راه‌حل‌های مختلف است که در راستای این هدف، روش دلفی به عنوان یک ابزار برای توسعه نظرات به کار می‌رود و هدف نهایی، انتخاب

1. validity

۶۰	۱۲	فوق لیسانس
۴۰	۸	دکتری

جدول ۱: اطلاعات جمعیت شناختی

جنسیت خبرگان	زن	مرد	سن خبرگان	کمتر از ۳۰ سال	بین ۳۰ تا ۴۰ سال	بین ۴۰ تا ۵۰ سال	بالای ۵۰ سال	سطح تحصیلات خبرگان	دیپلم	لیسانس
درصد	۱۰	۹۰	۱۵	۴۵	۴۰	۰	۰	۰	۰	۰
فراوانی	۲	۱۸	۳	۹	۸	۰	۰	۰	۰	۰

۵- بخش استنباطی

ابتدا برای شناسایی عوامل موثر بر ارزش گذاری استارت‌آپ‌های فناوری محور در مشهد، لازم است به شناسایی عوامل اصلی پرداخته شود. در راستای دستیابی به این مهم مرور نظام مند مقالات، کتب و به طور کلی پیشینه های پژوهش انجام شد و پرسشنامه اولیه مبتنی بر پیشینه ها آماده گردید. در این مرحله با استفاده از تحلیل این متون فهرست اولیه عوامل در مرحله اول تکمیل شد. (جدول ۲)

جدول ۲. عوامل موثر بر ارزش گذاری استارت‌آپ‌های فناوری محور در مشهد (یافته‌های پژوهش)

ردیف	عوامل موثر بر ارزش گذاری استارت‌آپ های مبتنی بر فناوری
۱	استفاده از هوش مصنوعی برای تصمیم گیری ها
۲	نگاه نوآورانه و خلاق نوآوری در مدیریت استارت آپ
۳	جذب نیروی ماهر برای انجام امور فناورانه
۴	تعامل با مراکز علمی برای نوآوری و اختراعات جدید
۵	هدف گذاری درست و شناخت کافی از مشتریان نهایی توسط مدیریت
۶	تسریع در تجاری سازی با بکارگیری افراد در فرایندهای غیر کلیدی (برون سپاری)
۷	سنجش توان درامدزایی ایده و بازده کوتاه مدت در استارت آپ
۸	دانش کافی نزد کارکنان استارت آپ
۹	انتقال دانش فناوری بین فردی در کار تیمی
۱۰	دارا بودن تیم با تخصص های متنوع
۱۱	وجود روحیه شجاعت در تیم موسس
۱۲	مشاوره دائمی با افراد با تجربه در زمینه کار استارت‌آپی
۱۳	ترکیب افراد با تخصص های محوری مورد نیاز در تیم تجاری سازی
۱۴	چابکی و تغییر سریع محصول استارت‌آپی با فیدبک مداوم فناورانه
۱۵	وجود زیرساختهای نرم افزاری مناسب کسب و کار
۱۶	استفاده ترکیبی از سرویس های سخت افزاری
۱۷	استفاده از بازاریابی شبکه های اجتماعی
۱۸	به روز رسانی شیوه فعالیت استارت آپ
۱۹	انعطاف در تکنولوژی و فناوری
۲۰	داشتن وب سایت و اپلیکیشن و الگوریتم و سیستم های متناسب با آن
۲۱	لزوم طراحی اپلیکیشن های کاربردی و کاربرپسند

۲۲	سطح آمادگی فناوری
۲۳	تکنولوژی بالای بازار پسند
۲۴	استفاده از دیتاهای درست در تحلیل پیشرفت استارتاپ
۲۵	استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده پردازی و اجرا
۲۶	استفاده درست از قوانین کپی رایت و ایده پردازی
۲۷	امنیت اطلاعات در شبکه استارت آپ
۲۸	وجود ثبت اختراع در خصوص محصول / خدمت
۲۹	قابلیت اجرایی بودن ایده های فناوری با قوانین کشور
۳۰	داشتن بنیه مالی مناسب برای انجام ایده های فناورانه
۳۱	حمایت پایدار اقتصادی و مالی از پروژه ها در مراحل مختلف
۳۲	قوانین جامع و منسجم برای استارتاپ های فناور محور
۳۳	احتمال تعریف استاندارد جدید برای مصرف محصول / خدمت
۳۴	وجود مجوزات ضروری
۳۵	جذب سرمایه بهتر با فعالیت در اکوسیستم استارتآپی و شبکه ارتباطات موثر
۳۶	احتمال دستیابی به سود اقتصادی زیاد در کوتاه مدت و بلند مدت
۳۷	هزینه تولید مجدد دانش فنی
۳۸	حجم سرمایه گذاری مورد نیاز
۳۹	درآمد ها / سود قابل اکتساب از دانش فنی
۴۰	مدت زمان بازگشت سرمایه
۴۱	جریان وجوه نقد آتی استارت آپ
۴۲	احتمال ورود محصول / خدمت مشابه
۴۳	تطبیق محصول / خدمت با ظرفیت و نیاز بازار
۴۴	نرخ رشد فروش محصول / خدمت
۴۵	وفاداری مشتریان
۴۶	سهم از بازار
۴۷	تاثیر میزان رقابت بر قیمت محصول / خدمت
۴۸	موقعیت انحصاری در بازار
۴۹	عمر فناوری محصول / خدمت در بازار
۵۰	قدرت چانه زنی مشتریان

در مرحله بعد پرسشنامه اولیه دلفی تهیه شد و در اختیار ۲۰ نفر از خبرگان قرار گرفت. میانگین در راند اول دلفی در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳. راند اول دلفی

شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول
۱	۳,۸۰	۱۱	۳,۹۰	۲۱	۴,۰۰	۳۱	۳,۴۰	۴۱	۴,۱۰
۲	۴,۵۰	۱۲	۴,۱۵	۲۲	۳,۷۰	۳۲	۳,۳۰	۴۲	۳,۲۵
۳	۳,۵۰	۱۳	۴,۵۰	۲۳	۳,۵۵	۳۳	۳,۷۵	۴۳	۳,۲۰
۴	۳,۸۵	۱۴	۴,۰۰	۲۴	۳,۷۰	۳۴	۴,۳۰	۴۴	۴,۴۵
۵	۳,۹۵	۱۵	۳,۷۰	۲۵	۳,۸۵	۳۵	۴,۲۰	۴۵	۴,۱۰
۶	۴,۰۵	۱۶	۳,۶۵	۲۶	۳,۹۰	۳۶	۳,۹۰	۴۶	۳,۹۰
۷	۴,۱۵	۱۷	۴,۱۰	۲۷	۴,۳۵	۳۷	۴,۴۵	۴۷	۳,۷۰
۸	۳,۶۰	۱۸	۳,۷۰	۲۸	۳,۴۵	۳۸	۴,۰۰	۴۸	۳,۹۰
۹	۳,۹۵	۱۹	۳,۶۵	۲۹	۳,۵۵	۳۹	۳,۶۵	۴۹	۳,۴۰
۱۰	۳,۷۵	۲۰	۴,۰۰	۳۰	۳,۸۰	۴۰	۴,۰۵	۵۰	۴,۰۵

همان خبرگان توزیع، اما میانگین را در کنار سوالات برای
ملاحظه قرار داده شد و مجدد پرسشنامه بین خبرگان
برای ارزیابی توزیع گردید که در نهایت دور دوم دلفی در
جدول ۴ آمده است:

همان طور که از جدول ۳ ملاحظه می گردد، از نظر خبرگان
از بین ۵۰ شاخصه از قبل مشخص شده، ۵ شاخصه به
ردیفهای ۳۱-۳۲-۴۲-۴۳-۴۹ دارای اعتبار لازم را
نداشتند، از اینرو مجدد محقق پرسشنامه جدید را بین

جدول ۴. راند دوم دلفی

شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول
۱	۴,۲۲	۱۱	۴,۷۸	۲۱	۴,۷۲	۳۱	۲,۸۳	۴۱	۴,۸۹
۲	۴,۸۳	۱۲	۴,۸۹	۲۲	۴,۳۹	۳۲	۲,۷۲	۴۲	۲,۶۷
۳	۴,۱۷	۱۳	۴,۸۹	۲۳	۴,۱۱	۳۳	۴,۵۶	۴۳	۲,۷۲
۴	۴,۴۴	۱۴	۴,۶۷	۲۴	۴,۳۳	۳۴	۴,۹۴	۴۴	۴,۹۴
۵	۴,۷۸	۱۵	۴,۳۹	۲۵	۴,۵۶	۳۵	۴,۸۹	۴۵	۴,۷۸
۶	۴,۷۲	۱۶	۴,۲۲	۲۶	۴,۶۱	۳۶	۴,۹۴	۴۶	۴,۶۱
۷	۴,۷۲	۱۷	۴,۷۲	۲۷	۴,۶۷	۳۷	۴,۸۹	۴۷	۴,۲۲
۸	۴,۱۱	۱۸	۴,۳۳	۲۸	۴,۲۲	۳۸	۴,۸۳	۴۸	۴,۶۱
۹	۴,۸۳	۱۹	۴,۲۸	۲۹	۴,۱۱	۳۹	۴,۲۸	۴۹	۲,۸۳
۱۰	۴,۳۳	۲۰	۴,۷۸	۳۰	۴,۵۶	۴۰	۴,۸۳	۵۰	۴,۶۱

- همان طور که از جدول ۴ ملاحظه می گردد، از نظر خبرگان از بین ۵۰ عامل مرحله دوم، تعداد ۵ عامل زیر حذف شد و ۴۵ مولفه دیگر پذیرفته شد.
- ۳۱- حمایت پایدار اقتصادی و مالی از پروژه ها در مراحل مختلف
- ۳۲- قوانین جامع و منسجم برای استارتاپ های فناور محور
- ۴۲- احتمال ورود محصول / خدمت مشابه
- ۴۳- تطبیق محصول / خدمت با ظرفیت و نیاز بازار
- ۴۹- عمر فناوری محصول / خدمت در بازار
- در این بخش یک مرحله دیگر دلفی اجرا شد تا اجماع نهایی صورت پذیرد و تایید عوامل انجام شود. لذا راند سوم دلفی در جدول ۵ آمده است:

جدول ۵. راند سوم دلفی

شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول	شناسه	میانگین راند اول
۱	۴,۰۵	۱۱	۴,۰۰	۲۱	۴,۰۰	۳۱	۴,۰۰	۴۱	۴,۰۰
۲	۴,۰۰	۱۲	۴,۰۰	۲۲	۴,۱۰	۳۲	۴,۰۰	۴۲	۴,۰۰
۳	۴,۰۰	۱۳	۴,۱۵	۲۳	۴,۱۰	۳۳	۴,۰۰	۴۳	۴,۰۵
۴	۴,۰۰	۱۴	۴,۰۰	۲۴	۴,۲۰	۳۴	۴,۰۵	۴۴	۴,۱۵
۵	۴,۰۰	۱۵	۴,۰۰	۲۵	۴,۱۰	۳۵	۴,۲۰	۴۵	۴,۵۰
۶	۴,۰۰	۱۶	۴,۰۰	۲۶	۴,۰۵	۳۶	۴,۱۰		
۷	۴,۰۰	۱۷	۴,۰۰	۲۷	۴,۰۰	۳۷	۴,۰۵		
۸	۴,۰۰	۱۸	۴,۰۰	۲۸	۴,۰۰	۳۸	۴,۰۰		
۹	۴,۰۰	۱۹	۴,۲۰	۲۹	۴,۰۰	۳۹	۴,۰۰		
۱۰	۴,۰۰	۲۰	۴,۰۰	۳۰	۴,۰۰	۴۰	۴,۰۰		

جدول ۶. آزمون فریدمن اولویت معیارهای بین عوامل موثر بر ارزش گذاری استارتاپ های فناوری محور در مشهد

ردیف	آماره	مقدار
۲	آماره کای دو فریدمن	۱۸۰/۲۲۹
۳	درجه آزادی	۴۴
۴	سطح معنی داری	۰/۰۰۰۰۱

همانطور که از جدول ۶ ملاحظه می گردد، چون سطح معنی داری آزمون فریدمن معادل ۰/۰۰۰۰۱ می باشد لذا فرض صفر را رد و فرض مقابل را می پذیریم. یعنی اولویت وجود دارد.

نتایج دوره های سه گانه روش دلفی نشان می دهند که به دلیل تایید همه عوامل توسط اعضای پانل اتفاق نظر میان اعضای پانل ایجاد شده است و تکرار دوره ها پایان یافت.

اولویت بندی عوامل موثر بر ارزش گذاری استارتاپ های فناوری محور در مشهد

به منظور اولویت بندی عوامل شناسایی شده از آزمون فریدمن استفاده شده است. لذا فرضیه های به صورت زیر خواهند بود.

فرض صفر: بین عوامل موثر بر ارزش گذاری استارتاپ های فناوری محور در مشهد اولویت نیست.

فرض یک: بین عوامل موثر بر ارزش گذاری استارتاپ های فناوری محور در مشهد اولویت هست.

جدول ۷. میانگین رتبه‌های فریدمن و اولویت معیارهای بین
عوامل موثر بر ارزش گذاری استارت‌آپ‌های فناوری محور در مشهد

اولویت	میانگین رتبه‌های	موانع	ردیف
۱۱	۲۳,۱۰	استفاده از هوش مصنوعی برای تصمیم گیری ها	R1
۱۶	۲۱,۹۸	نگاه نوآورانه و خلاق نوآوری در مدیریت استارت آپ	R2
۱۷	۲۱,۹۸	جذب نیروی ماهر برای انجام امور فناورانه	R3
۱۸	۲۱,۹۸	تعامل با مراکز علمی برای نوآوری و اختراعات جدید	R4
۱۹	۲۱,۹۸	هدف گذاری درست و شناخت کافی از مشتریان نهایی توسط مدیریت	R5
۲۰	۲۱,۹۸	تسریع در تجاری سازی با بکارگیری افراد در فرایندهای غیر کلیدی (برون سپاری)	R6
۲۱	۲۱,۹۸	سنجش توان درآمدزایی ایده و بازده کوتاه مدت در استارت آپ	R7
۲۲	۲۱,۹۸	دانش کافی نزد کارکنان استارت آپ	R8
۲۳	۲۱,۹۸	انتقال دانش فناوری بین فردی در کار تیمی	R9
۲۴	۲۱,۹۸	دارا بودن تیم با تخصص های متنوع	R10
۲۵	۲۱,۹۸	وجود روحیه شجاعت در تیم موسس	R11
۲۶	۲۱,۹۸	مشاوره دائمی با افراد با تجربه در زمینه کار استارت‌آپی	R12
۵	۲۵,۳۵	ترکیب افراد با تخصص‌های محوری مورد نیاز در تیم تجاری سازی	R13
۲۷	۲۱,۹۸	چابکی و تغییر سریع محصول استارت‌آپی با فیدبک مداوم فناورانه	R14
۲۸	۲۱,۹۸	وجود زیرساختهای نرم افزاری مناسب کسب و کار	R15
۲۹	۲۱,۹۸	استفاده ترکیبی از سرویس های سخت افزاری	R16
۳۰	۲۱,۹۸	استفاده از بازاریابی شبکه های اجتماعی	R17
۳۱	۲۱,۹۸	به روز رسانی شیوه فعالیت استارت آپ	R18
۲	۲۶,۴۸	انعطاف در تکنولوژی و فناوری	R19
۳۲	۲۱,۹۸	داشتن وبسایت، اپلیکیشن، الگوریتم و سیستم‌های متناسب با آن	R20
۳۳	۲۱,۹۸	لزوم طراحی اپلیکیشن های کاربردی و کاربرپسند	R21
۷	۲۴,۲۳	سطح آمادگی فناوری	R22
۸	۲۴,۲۳	تکنولوژی بالای بازار پسند	R23
۳	۲۶,۴۸	استفاده از دیتاهای درست در تحلیل پیشرفت استارت‌آپ	R24
۹	۲۴,۲۳	استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده پردازی و اجرا	R25
۱۲	۲۳,۱۰	استفاده درست از قوانین کپی رایت و ایده پردازی	R26
۳۴	۲۱,۹۸	امنیت اطلاعات در شبکه استارت آپ	R27
۳۵	۲۱,۹۸	وجود ثبت اختراع در خصوص محصول / خدمت	R28
۳۶	۲۱,۹۸	قابلیت اجرایی بودن ایده های فناوری با قوانین کشور	R29
۳۷	۲۱,۹۸	داشتن بنیه مالی مناسب برای انجام ایده های فناورانه	R30
۳۸	۲۱,۹۸	احتمال تعریف استاندارد جدید برای مصرف محصول/ خدمت	R31
۳۹	۲۱,۹۸	وجود مجوزات ضروری	R32
۴۰	۲۱,۹۸	جذب سرمایه بهتر با فعالیت در اکوسیستم استارت‌آپی و شبکه ارتباطات موثر	R33
۱۳	۲۳,۱۰	احتمال دستیابی به سود اقتصادی زیاد در کوتاه مدت و بلند مدت	R34
۴	۲۶,۴۸	هزینه تولید مجدد دانش فنی	R35
۱۰	۲۴,۲۳	حجم سرمایه گذاری مورد نیاز	R36
۱۴	۲۳,۱۰	درآمد ها/ سود قابل اکتساب از دانش فنی	R37
۴۱	۲۱,۹۸	مدت زمان بازگشت سرمایه	R38
۴۲	۲۱,۹۸	جریان وجوه نقد آتی استارت آپ	R39
۴۳	۲۱,۹۸	نرخ رشد فروش محصول/ خدمت	R40

۴۴	۲۱,۹۸	وفاداری مشتریان	R41
۴۵	۲۱,۹۸	سهم از بازار	R42
۱۵	۲۳,۱۰	تاثیر میزان رقابت بر قیمت محصول / خدمت	R43
۶	۲۵,۳۵	موقعیت انحصاری در بازار	R44
۱	۳۳,۲۳	قدرت چانه زنی مشتریان	R45

بعد محوری (داشتن مدیریت متخصص، وجود دانش و تخصص لازم نیروی انسانی، زیرساخت فناوریانه و اپلیکیشن‌های کاربردی، امنیت اطلاعات در شبکه استارت‌آپی، پشتیبانی مالی و قانونی، مالی و اقتصادی و موقعیت بازار) به عنوان محوری عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شناسایی شدند، در نمونه مقدماتی، خبرگان تمام شاخصه‌ها را مجدد تأیید کردند.

بر اساس نتایج فرضیه سؤال دوم تحقیق و استفاده از آزمون فریدمن مشخص شد که مهمترین عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شهر مشهد به شرح زیر است:

۱. قدرت چانه‌زنی مشتریان
۲. انعطاف در تکنولوژی و فناوری
۳. استفاده از دیتاهای درست در تحلیل پیشرفت استارت‌آپ
۴. هزینه تولید مجدد دانش فنی
۵. ترکیب افراد با تخصص‌های محوری مورد نیاز در تیم تجاری‌سازی
۶. موقعیت انحصاری در بازار
۷. سطح آمادگی فناوری
۸. تکنولوژی بالای بازار پسند
۹. استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده‌پردازی و اجرا
۱۰. حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز

بر اساس نتایج سؤال اول تحقیق، ۴۵ عامل در ۸ بعد محوری (داشتن مدیریت متخصص، وجود دانش و تخصص لازم نیروی انسانی، زیرساخت فناوریانه و اپلیکیشن‌های کاربردی، امنیت اطلاعات در شبکه استارت‌آپی، پشتیبانی مالی و قانونی، مالی و اقتصادی و موقعیت بازار) به عنوان محوری عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شناسایی شدند. در تحقیقات گذشته [۱۵]، [۱]، [۵]، [۲]، [۲۱]، [۸] و [۱۱] مشخص شد که ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها و

همانطور که از جدول ۷ مشخص می‌شود مهمترین عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شهر مشهد به شرح زیر است:

۱. قدرت چانه‌زنی مشتریان
۲. انعطاف در تکنولوژی و فناوری
۳. استفاده از دیتاهای درست در تحلیل پیشرفت استارت‌آپ
۴. هزینه تولید مجدد دانش فنی
۵. ترکیب افراد با تخصص‌های محوری مورد نیاز در تیم تجاری‌سازی
۶. موقعیت انحصاری در بازار
۷. سطح آمادگی فناوری
۸. تکنولوژی بالای بازار پسند
۹. استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده‌پردازی و اجرا
۱۰. حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز

۶- بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری در مشهد انجام شده است. تحقیق حاضر از نوع کمی و کاربردی است که به شیوه پیمایشی اجرا شده است. جامعه آماری برای بخش کیفی و تهیه پرسشنامه، تعداد ۲۰ نفر از خبرگان با تحصیلات کارشناسی ارشد و دکتری و دارای سابقه بودند، که تعداد آن‌ها محدود بود. برای تحقیق حاضر با توجه به ویژگی‌های جامعه آماری، شیوه نمونه‌گیری هدفمند برای جامعه کیفی در نظر گرفته شد. برای تحقیق حاضر با توجه به ویژگی‌های جامعه آماری کیفی، شیوه نمونه‌گیری برای انتخاب خبرگان، شیوه اشباع نظری در نظر گرفته شد. در این تحقیق محقق از پرسشنامه‌های محقق ساخته بر اساس تکنیک محتوی استفاده کرد، نتایج زیر به دست آمد.

بر اساس نتایج سؤال اول تحقیق و تکنیک دلفی و نظرسنجی از خبرگان مشخص شد که، ۴۵ عامل در ۸

رویکرد مدلسازی مالی ارتباط معنی‌دار وجود دارد. کسب‌وکارهای استارت‌آپی یا تنها ایده‌هایی هستند که جریان‌های درآمدی و عملیاتی بسیار اندک و یا حتی صفر دارند. حتی آن دسته از شرکت‌های نوپا که دارای جریان‌ات سودآور هستند. دارای سابقه تاریخی اندکی بوده‌اند که بخش زیادی از این موارد به سرمایه شخصی و یا پس‌انداز اولیه مالک و سپس صندوق خطرپذیر و حقوق خصوصی متعاقب آن متکی بوده‌اند. بنابراین بسیاری از روش‌هایی که برای تخمین جریان‌ات نقدی، نرخ رشد یا نرخ تنزیل استفاده می‌کنیم. یا مفید واقعی نمی‌شود و یا اینکه اعدادی غیر واقعی و غیر قابل فهم را ایجاد می‌کند. کمک روش‌های ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها می‌توان ارزش حدودی یک استارت‌آپ را به دست آورد. با توجه به تفاوت موجود در فرضیات هر روش، رقم ارزش‌گذاری به دست آمده از طریق روش‌های مختلف می‌تواند متفاوت باشد. بنابراین ارزش‌گذاری دقیق یک استارت‌آپ نیازمند دانش، تخصص و تجربه برای در نظر گرفتن تمام جنبه‌های درونی استارت‌آپ، حوزه فعالیت آن، وضعیت کلان اقتصادی و ... است.

که همگی با نتایج تحقیق جاری همسو است، مهم‌ترین علت همسویی آن است که ارزش‌گذاری، که به شکل مرسوم در تأمین مالی شرکت‌ها استفاده می‌شود (مثلاً) روش جریان نقدی تنزیل شده، شیوه ضریب درآمدی و شیوه دارایی خالص، وابسته به فرضیات معین است و نیازمند اطلاعاتی است که شرکت‌های سرمایه‌پذیر اکثراً نمی‌توانند ارائه دهند، مانند اطلاعات حسابداری، به این دلیل کارا بودن آن‌ها در ارزش‌گذاری شرکت‌های فناوری محور جدید در مراحل ابتدایی گسترششان بسیار اندک است و هم سرمایه‌گذاران خطرپذیر و هم کارآفرینان سرمایه‌پذیر به دلیل واریانس و اختلاف زیادی که میان ارزش‌های ارزیابی شده از روش‌های گوناگون برای ونچرهای جدید دقیقاً مشابه وجود دارد دلسرد شده‌اند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد علیرغم اهمیت موضوع، شناخت کافی در مورد این بخش مهم وجود ندارد و شناسایی راه حل مناسب هم برای کارآفرینان و هم برای سرمایه‌گذاران لازم و ضروری است. پژوهش‌های انجام شده در زمینه ارزش‌گذاری کسب‌وکارهای نوپا بر این نکته تأکید داشته‌اند که ارزش‌گذاری چنین کسب‌وکارهایی به دلایل متعدد

امری پیچیده و دشوار است. تعیین شاخص‌های عملکردی مانند دستیابی به اهداف ملاک موفقیت استارت‌آپ‌ها است نه صرفاً درآمد باید موفقیت استارت‌آپ با درک درست از واقعیت‌های موجود در بازار، با تطابق جایگاه پیشرفت آن با شاخص سودآوری در آن مرحله بررسی شود. ضرورت تعیین اهداف بلند مدت و کوتاه مدت و برنامه‌های راهبردی، ضرورت تعیین استراتژی رشد در مرحله پیشرفت استارت‌آپ و داشتن برنامه و استراتژی‌های مختلف (رشد، بحران) نیاز پیشبرد استارت‌آپ‌ها است، یعنی باید با تطبیق و تناسب ویژگی‌های محصول با نیاز و خواسته‌های مشتری و با ظرفیت و نیاز بازار، ضرورت نیازسنجی واقعی محصول توسط افراد خبره، بررسی نیاز مشتریان یا ایجاد نیاز در مشتری با ایده‌های خلاقانه از طریق ایجاد خواسته و در مردم و برطرف کردن این خواسته، درک درست از اقدامات مورد نیاز با حضور مستقیم در بازار و ارائه راه حل درست برای مشکل، ظرفیت پذیرش و مقبولیت ایده در جامعه، بررسی آینده و فرهنگ پذیرش ایده نو و پذیرش ایده در جامعه بررسی مداوم ظرفیت پذیرش کاربر و مشتری نهایی (لزوم بررسی و تحقیقات بازار)، توجه به عادات و فرهنگ جا افتاده در اذهان مردم (مرتبط با ایده نو)، توجه به هزینه بسیار زیاد تغییر عادت در مردم در پذیرش نوآوری، لزوم تناسب اندازه بازار با هزینه‌ها، بررسی پختگی ایده‌ها و عملیاتی بودن آن‌ها، سنجش توان درامدزایی ایده و بازده کوتاه مدت، بررسی منحنی رشد ایده و مطلوبیت آن در حال حاضر، بررسی سازگاری منحنی‌های رشد محصول، صنعت و شرکت در مرحله تجاری‌سازی ایده، بررسی عدم افول ایده در دنیا، به روز بودن ایده، عدم زوال صنعت مرتبط با ایده در جهان به کار برد.

بر اساس نتایج سؤال دوم تحقیق مشخص شد که، اولویت عوامل مؤثر بر ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌های مبتنی بر فناوری شهر مشهد به ترتیب ۱- قدرت چانه زنی مشتریان ۲- انعطاف در تکنولوژی و فناوری ۳- استفاده از دیتاهای درست در تحلیل پیشرفت استارت‌آپ ۴- هزینه تولید مجدد دانش فنی ۵- ترکیب افراد با تخصص‌های محوری مورد نیاز در تیم تجاری سازی ۶- موقعیت انحصاری در بازار ۷- سطح آمادگی فناوری ۸- تکنولوژی بالای بازار پسند ۹- استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده‌پردازی و اجرا ۱۰- حجم

شبکه‌های اجتماعی برای کسب‌وکارهای مدل کسب‌وکار با مشتری^۱ و لزوم شبکه‌سازی مناسب سخت‌افزاری و نرم‌افزاری.

لازم است برای استفاده از دانش و اطلاعات بروز جهانی در ایده‌پردازی و اجرا، سریعاً بررسی تناسب محصول با بازار از طریق ارائه حداقل نمونه پذیرفتنی به بازار و گرفتن فیدبک از مشتریان و بازخوردگیری سریع و آسان با نمونه محصول اولیه از بازار انجام شود. انعطاف‌پذیری پس از بازخورد محصول اولیه از عوامل بسیار مهم در موفقیت کسب‌وکار است.

تدوین استراتژی رشد و روش‌های خلاقانه جهت رشد و توسعه بازار، تعیین اهداف بلندمدت و کوتاه‌مدت و برنامه‌های راهبردی و داشتن برنامه و استراتژی‌های مختلف (رشد، بحران) نیاز پیشبرد هر استراتاپ است که باید در مراحل اولیه طرح انجام گیرد.

موسسین باید توجه کنند که برای حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز، برنامه‌ریزی بر اساس سنجش واقعی و درست از بازار هدف انجام شود. انتخاب درست شاخص‌های کلیدی عملکرد، توجه به بهره‌وری ایجاد شده توسط استارتاپ، بهبود فرایندها براساس تجارب و بازخوردها و لزوم کنترل مداوم اعداد و شاخص‌های ارزیابی در کسب‌وکار از عوامل بسیار مهم در موفقیت کسب‌وکار است.

بر اساس نتایج سؤال دوم تحقیق پیشنهاد می‌شود که برای سطح آمادگی فناوری لازم است جذب نیروی انسانی و ارزش بالاتر استارت‌آپ لازم است توجه زیادی به برنامه‌ریزی جذب منابع انسانی (انتخاب افراد کلیدی و تعیین کننده در بخش‌های اصلی و اجرایی، تناسب نیروی انسانی و ظرفیت کاری و عدم استخدام نیروی انسانی فراتر از نیاز) شود.

مدل‌های موفق استارت‌آپ‌های جهانی و استفاده از دانش و تجربه تحصیل‌کردگان خارج از کشور می‌تواند در فضای عدم قطعیت، انتظار زمان بازدهی را کوتاه‌تر کرده و ریسک شکست را به میزان قابل توجهی کاهش دهد و در نهایت ارزش استارت‌آپ را افزایش دهد.

سرمایه‌گذاری مورد نیاز هستند. در تحقیقات گذشته تحقیق همسو یا غیرهمسویی با این نتیجه یافت نشد، اما مهم‌ترین علت کسب این نتیجه آن است که، در اقتصاد دانش‌بنیان نقش شرکت‌های خطرپذیر بسیار حایز اهمیت بوده و این نوع شرکت‌ها اساس و بنیان اقتصادهای پیشرو را تشکیل می‌دهند. مدل‌های سنتی ارزش‌گذاری سهام و ارزیابی پروژه‌ها امکان ارزیابی دقیق این نوع پروژه‌ها را فراهم نمی‌کند، بنابراین بررسی بهترین روش‌های ارزش‌گذاری شرکت‌های نوپا و ارایه تکنیک‌ها و مدل‌های جدید ارزش‌گذاری سهام و ارزیابی پروژه‌ها، ارتقا سطح دانش فنی می‌باشد تا مدیران و کارشناسان بنگاه‌های اقتصادی و بازار سرمایه بتوانند ارزیابی دقیق از پروژه‌ها اقتصادی متعارف و خطرپذیر داشته باشند. روش‌های ارزش‌گذاری شرکت‌های نوپا و دانش‌بنیان از دو بعد مختلف بررسی و توصیف می‌شود که منجر به توسعه دانش ارزش‌گذاری شده است. اکثر شرکت‌های نوپا لازم است با توجه به بقا و پابرجایی شرکت، به نوعی مورد ارزش‌گذاری قرار گیرند.

برنامه‌ریزی در جذب نیروی انسانی، تناسب نیروی انسانی و ظرفیت کاری، عدم استخدام نیروی انسانی فراتر از نیاز، ضرورت وجود مدیر منابع انسانی، انتخاب افراد کلیدی و تعیین کننده در بخش‌های اصلی و اجرایی، استفاده صحیح و بجا از منابع انسانی و تکنولوژی، از عوامل موفقیت استارت‌آپ‌ها است که باید با دقت مورد توجه قرار گیرد.

۷- پیشنهادهای کاربردی

بر اساس نتایج سؤال اول تحقیق پیشنهاد می‌شود که با توجه به اهمیت استفاده از دیتاهای درست در تحلیل پیشرفت استارت‌آپ، قوانینی در کشور تصویب گردد که بر نحوه ارزش‌گذاری استارت‌آپ‌ها نظارت داشته باشد و ارزیابی صحیح میزان موفقیت استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای نوپا را با دقت و بدون رانت و رابطه انجام دهد.

با توجه به اهمیت ترکیب افراد با تخصص‌های محوری مورد نیاز در تیم تجاری‌سازی نکات قابل توجه در مقوله فناوری اطلاعات و ارتباطات عبارتند از: توجه به بسترها و زیر ساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات موجود در کشور، خرید ترکیبی سرویس‌های سخت‌افزاری، اهمیت

1. B2C

۱- از مهم ترین چالش های هر پژوهشی دسترسی آسان به آمار و اطلاعات دقیق است.

۲- همچنین متغیرهای ناخواسته در پژوهش وجود دارد که ممکن است حاصل طرح ها و روش های ویژه ای باشند که در پژوهش به کار گرفته می شوند و غالباً به گونه های مختلف، اعتبار درونی و بیرونی پژوهش را به مخاطره می اندازند و کنترل یا حذف کامل این نوع عوامل غیرممکن است. اما به هر حال سعی پژوهشگر بر آن بود که این عوامل را حتی الامکان پیش بینی، شناسایی و تمام احتیاط های لازم را به منظور کم شدن اثرات آن ها بکار برد.

۳- در این پژوهش به منظور نتیجه گیری از پرسشنامه محقق ساخته دلفی استفاده گردید، اما ممکن است برخی از خبرگان منتخب محافظه کاری کرده و از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیرواقعی داده باشند که در این صورت نتایج تحت تأثیر قرار می گیرد.

۴- این پژوهش به صورت مقطعی در زمان و مکان خاص انجام شده است. به این دلیل، نتیجه گیری درباره علیت و تعمیم آن به سایر سازمان ها با مأموریت های مختلف را دشوار می سازد

جهت قدرت چانه زنی مشتریان بایستی برنامه ریزی در هزینه های مالی و کنترل هزینه ها و حسابرسی دائمی در تیم از اتلاف منابع تیم جلوگیری می کند و بسیار ضروری است پیش بینی و برنامه ریزی مالی و فنی تا چند سال آینده انجام گیرد.

به پژوهشگرانی که قصد دارند در پژوهش های آینده خود به این سوژه و یا موضوعات مشابه این پژوهش بپردازند، پیشنهاد می شود به موارد زیر نیز توجه داشته باشند:

- تحقیق در جامعه بزرگتر کل کشور انجام شود.
- بررسی تاثیر حمایت های دولت در نظام ارزش گذاری استارتاپ های مبتنی بر فناوری
- بررسی نقش دانشگاه ها در در نظام ارزش گذاری استارتاپ های مبتنی بر فناوری
- مقایسه نظام ارزش گذاری استارتاپ های مبتنی بر فناوری در ایران و خارج از کشور

۸- محدودیت های پژوهش

پژوهشگر در این پژوهش با محدودیت های خیلی زیادی درگیر بوده است. محدودیت های اعمال شده، بیانگر توانمندی پژوهش است. بخشی از محدودیت های این پژوهش می تواند این گونه باشد:

منابع

Quarterly, 5(18). (In persian)

5. Behboodi, o. (2019). Designing a marketing dashboard template in Iran's tourism industry. PhD Thesis, Islamic Azad University, Shahrood, Iran. (In persian)

6. Borelli, J. (2019). Rebooting journalism: how media startups overcame the business model crisis. *What can we learn from Eldiario. es and Mediapart?*.

7. Cohen, R (2016). Entry regulation as a barrier to entrepreneurship. *Financial Economics*, 82, 591-629.

8. Deddy SUSHANDOYO, RETNA AYU MUSTIKARINI KENCANASARI, EKO AGUS PRASETIO, and YOSHIYUKI MATSUURA (2022). THE INFLUENCES OF TECHNOLOGICAL CAPABILITY AND MARKET ORIENTATION TOWARD BUSINESS MODEL INNOVATIONS OF DIGITAL

1. Arab, A., Mohammad Reza, Ch., Mohammad Sharif, Sh., & Mohammad Baqer, G. (2020). Commercialization of knowledge based on the role of managerial ambidexterity in higher education. *Karafan*, 291-310, 2(18). (In persian)

2. Arbabi, P. (2017). *Valuation of startups in the field of information technology-based companies*, Master's thesis, Tehran University of Science and Culture. (In persian)

3. Ashtari Mehrjardi, A. (2018). *A social study of the factors of the emergence and decline of start-ups in the country*, Tehran: Research Center for Cultural and Social Studies. (In Persian).

4. Bandarian, R., & Mousai, A. (2015). Taking advantage of existing industries is a solution to facilitate to facilitate commercialization *Roshd Fanavar*

- <http://pareonline.net/pdf/v12n10.pdf>.
17. Hsu, Chia-Chien, and Brian A. S. (2007). The Delphi Technique: Making Sense of Consensus. *Practical Assessment, Research & Evaluation Journal*, 21 (10): 1.
 18. Keeney, S., Hasson, F., and McKenna, HP. (2001). A critical review of the Delphi technique as a research methodology for nursing. *Int J Nurs Stud*, 38(2): 195-200.
 19. Kohraei, S., & Shivai, E. (2021). Investigating the effect of the development of knowledge-based companies and innovative start-ups in science and technology parks on the growth of the regional economy in Iran. *Innovation Ecosystem*, 1(2). (In persian)
 20. Landeta J. (2006). Current validity of the Delphi method in social sciences. *Technological Forecasting and Social Change*, 73(5): 467-82.
 21. Moro Visconti, R. (2019). The Valuation of Technological Startups. *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.3533876
 22. Rahimi Klishadi, M. (2017). *An introduction to the valuation of start-ups and new businesses*, the 12th National Congress of Pioneers of Progress, Tehran. (In persian)
 23. Rahmani A, Vaziri Nezhad R, Ahmadi Nia H, Rezaeian M. (2020). Methodological Principles and Applications of the Delphi Method: A Narrative Review. *JRUMS*, 19 (5), 515-538.
 24. Tahirpur, H., & Tayibi Tolo, A. (2019) Relationship between customer relationship management (CRM) and marketing performance. *Business Management Perspective*, 1, 109-122. (In Persian)
 - STARTUPS. *International Journal of Innovation Management*, 26(2).
 9. Ellingsen, O. (2017). Commercialization within Advanced Manufacturing: Value Stream Mapping as a Tool for Efficient Learning. Norwegian University of Science and Technology, *Procedia CIRP*, 60, 374-379.
 10. Esfahanian, M. (2017). *The influence of entrepreneurial leaders on the growth of startups*, Master's thesis, Shahid Beheshti University. (In persian)
 11. Fadai Fathabadi, M. (2016). *Identifying and prioritizing factors affecting the success of start-ups in the entrepreneurial ecosystem of Iran*, Master's thesis, Tabriz University. (In persian)
 12. Farahmand, K., Daneshvar, M., Shahnoushi, N., Ghasemi, V., & Hemmati, A. (2012). Factors affecting market development of saffron using Fuzzy Delphi. *Agricultural Economics*, 6(3), 121-143. (In persian)
 13. Faruzandeh, M., Fard, R., & Hamidizadeh, A. (2021). The application of the mixed approach in shaping the international entrepreneurial marketing model of fintechs (case study: Saderat Bank of Iran). *Business Strategies*, 18(17), 169-199. (In persian)
 14. Fini, R., Grimaldi, R., & Meoli, A. (2020). The Effectiveness of University Regulations to Foster Science-Based Entrepreneurship. *Research Policy*.
 15. Hosni, M. A., Shah Mansouri, A., & Bazaei, Q. A. (2021). Identifying the opportunities and challenges of block chain technology in the economy of industrial businesses. *Economics and Business*, 12(22). (In persian)
 16. Hsu, Ch., and Sandford, BA. (2008). The Delphi technique: making sense of consensus. Available from:

Identifying Factors Affecting the Valuation of Technology-Based Startups in Mashhad

* Hamid Heidarizad ** Amir Ghafourian Shagerdi ** Omid Behboodi

* M A Business Administration, Faculty of Administrative Sciences, Imam Reza International University, Mashhad, Iran. hdzhamid994@gmail.com

** Associate Professor of Accounting Department, Faculty of Administrative Sciences, Imam Reza International University, Mashhad, Iran. ghafourian@imamreza.ac.ir

*** Assistant Professor of Management, Attar Institute of Higher Education of Mashhad. drbehboodi@attar.ac.ir

Received: 19.11.2023

Accepted: 14.11.2024

Abstract

The aim of the current research is to identify the factors affecting the valuation of technology-based startups in the city of Mashhad. The current research is applied in terms of purpose and qualitative method in terms of type, which was done with Delphi model. The population and statistical sample of 20 professors and experts with management expertise and active in the field of start-ups were selected by purposeful sampling. The research tool was a Delphi questionnaire, whose validity was also checked and confirmed. The Delphi pattern analysis method was also used to analyze the data. At first, by studying the sources of 50 components in 8 key dimensions (having expert management, the necessary knowledge and expertise of human resources, technological infrastructure and practical applications, information security in the startup network, financial and legal support, financial and economic and market position) as factors Effective on the valuation of technology-based startups, During three Delphi stages, 45 factors finally reached the consensus of the experts and were prioritized. The most important factors affecting the valuation of technology-based startups in Mashhad include the bargaining power of customers, flexibility in technology and technology, the use of correct data in the development of startups, the cost of reproducing technical knowledge, the combination of people with core expertise needed in the business team, location Market exclusivity, technology readiness, high market-friendly technology, use of global knowledge and information in ideation and implementation, required investment volume.

Keywords: Valuation, Startup, Technology, Delphi Analysis.

Introduction

Technological start-ups, usually in their early years, have very limited collateral assets, which is unfavorable for traditional banking intermediaries, and this is one of the main challenges for these companies to finance their development (Moro Visconti, 2019). Valuing startups is difficult for several reasons. Because some of these are startup businesses or just ideas that have very little or even zero revenue and operational streams. Even those start-up companies that have profitable streams. The aim of the current research is to identify the factors affecting the valuation of technology-based startups in the city of Mashhad.

Methodology

The current research is applied in terms of purpose and qualitative method in terms of type, which was done with Delphi model. In most sources, the Delphi method is divided into three general categories: classic Delphi, political Delphi and decision Delphi. They describe the classic Delphi method with four main features; The anonymity of participants in Delphi allows participants to freely express their opinions without social pressure to conform to others in the group. The Delphi method of politics is often used for political and social issues. In this method, the results of previous rounds are continuously given feedback. But here the goal is not to reach consensus among experts. This point is the most important difference between Delphi politics and classic Delphi. In fact, the goal of Delphi policy is to obtain different solutions, in line with this goal, the Delphi method is used as a tool to develop opinions, and the final goal is to choose the most appropriate policy. This method includes obtaining different opinions and opinions. The Delphi method of decision is used to make decisions about social issues. Unlike the previous two types that started from an existing reality, in Delphi the decision of a decision-making group defines the existing reality (Rahmani et al, 2020). Delphi is a systematic approach in research to elicit opinions from a group of experts on a topic or a question (Hsu et al, 2008) or to reach a group consensus through a series of questionnaire rounds while maintaining the anonymity of the respondents, and feedback of opinions to panel members (Keeney et al, 2001). Delphi participants are specialists or experts or panelists. They need four characteristics: subject knowledge and experience, willingness, sufficient time to participate, and effective communication skills (Landeta, 2006). Identification of experts is an important point in Delphi, as the achievement of goals depends on the careful selection of participants. Regarding the number of experts, there is no strong and clear law about it, and their number depends on many factors. The number of participants was usually less than 50 people and mostly 15 to 20 people (Behboodi, 2019) and even in some texts the criterion is between 10 and 15 people (Hsu & Brian, 2007). In terms of the number of rounds, articles have reported 2-10 rounds (Fray and Burr, 2001), but the classic Delphi included four rounds, which researchers usually shorten to two to three rounds to achieve their research goals (Landeta, 2006). Finally, for consensus, the consensus of the panel members and Kendall's coordination coefficient are used. The population and statistical sample of 20 professors and experts with management expertise and active in the field of start-ups were selected by purposeful sampling. The research tool was a Delphi questionnaire, whose validity

was also checked and confirmed. The Delphi pattern analysis method was also used to analyze the data.

Finding

First, to identify the factors affecting the valuation of technology-oriented startups in Mashhad, it is necessary to identify the main factors. In order to achieve this goal, a systematic review of articles, books and research backgrounds in general was conducted and a preliminary questionnaire based on the backgrounds was prepared. At this stage, by using the analysis of these texts, the initial list of factors was completed in the first stage. At first, by studying the sources of 50 components in 8 key dimensions (having expert management, the necessary knowledge and expertise of human resources, technological infrastructure and practical applications, information security in the startup network, financial and legal support, financial and economic and market position) as factors Effective on the valuation of technology-based startups, During three Delphi stages, 45 factors finally reached the consensus of the experts and were prioritized.

Conclusion: The most important factors affecting the valuation of technology-based startups in Mashhad include the bargaining power of customers, flexibility in technology and technology, the use of correct data in the development of startups, the cost of reproducing technical knowledge, the combination of people with core expertise needed in the business team, location Market exclusivity, technology readiness, high market-friendly technology, use of global knowledge and information in ideation and implementation, required investment volume.

Reference

- Behboodi, o. (2019). Designing a marketing dashboard template in Iran's tourism industry. PhD Thesis, Islamic Azad University, Shahrood, Iran. (In persian)
- Hsu, Ch., and Sandford, BA. (2008). The Delphi technique: making sense of consensus. Available from: <http://pareonline.net/pdf/v12n10.pdf>.
- Hsu, Chia-Chien, and Brian A. S. (2007). The Delphi Technique: Making Sense of Consensus. Practical Assessment, Research & Evaluation Journal, 21 (10): 1.
- Keeney, S., Hasson, F., and McKenna, HP. (2001). A critical review of the Delphi technique as a research methodology for nursing. Int J Nurs Stud, 38(2): 195-200.
- Landeta J. (2006). Current validity of the Delphi method in social sciences. Technological Forecasting and Social Change, 73(5): 467-82.
- Rahmani A, Vaziri Nezhad R, Ahmadi Nia H, Rezaeian M. (2020). Methodological Principles and Applications of the Delphi Method: A Narrative Review. *JRUMS*, 19 (5), 515-538.

راهنمای نگارش مقاله

۱. مجله صنعت و دانشگاه به صورت فصلنامه منتشر می‌شود. این فصلنامه حاوی مقالاتی در زمینه‌های گوناگون می‌باشد.

۲. نوع مطالبی که در فصلنامه چاپ می‌شود عبارتند از:

• مقالات مروری که معمولاً توسط سردبیر از صاحب‌نظران درخواست می‌شود.

• مقالات تحقیقاتی

• مقالات کوتاه

۳. مقاله باید در مجلات دیگر به چاپ نرسیده و همزمان برای چاپ به نشریه‌ی دیگری ارسال نشده باشد.

۴. مسئولیت صحت مطالب مندرج در مقاله به عهده‌ی نویسنده(ها) است.

۵. مقاله‌ی ارسال شده، توسط هیأت تحریریه مورد بررسی قرار خواهد گرفت و فصلنامه در ویرایش ادبی و محتوایی و در صورت لزوم حذف بخش یا بخش‌هایی از مقاله مجاز است.

۶. زبان فصلنامه فارسی است، لذا حتماً بایستی یک چکیده انگلیسی هم داشته باشد و حتی المقدور از واژه‌های فارسی برای بیان مطالب علمی استفاده شود. لازم است مقاله فاقد اشکالات املائی یا نکات دستوری باشد.

۷. تمامی مطالب متن و منابع باید با فاصله یک خط در میان با نرم افزار word تایپ شده و دارای حاشیه‌ی ۲ سانتی‌متر از هر طرف باشد. قلم به کار رفته نازنین و اندازه آن ۱۲ باشد.

۸. تمامی مقالات باید مشتمل بر بخش‌های زیر باشد:

• **عنوان مقاله:** عنوان مقاله با قلم سیاه تایپ شود، آنگاه نام نویسنده یا نویسندگان، رتبه‌ی علمی، نشانی (شامل نام دانشگاه یا دانشکده، مؤسسه و واحد تحقیقاتی مرتبط و ...) قید شود.

• **چکیده‌ی مقاله:** چکیده‌ی فارسی ساختارمند باید پس از مقدمه‌ای کوتاه هدف از تحقیق، روش تحقیق، یافته‌ها و نتیجه‌گیری را به طور اختصار بیان نماید (حداقل ۱۵۰ کلمه و حداکثر ۲۵۰ کلمه). این نکته برای چکیده‌ی مقاله به زبان انگلیسی نیز صادق است. در پایان چکیده مقاله، کلیدواژه باید شامل تعدادی کلمات کلیدی (حداقل ۳ و حداکثر ۵ کلمه)، در چکیده‌ی فارسی به زبان فارسی و در چکیده‌ی انگلیسی به زبان انگلیسی، باشد.

• **مقدمه:** مقدمه باید ضمن بیان هدف و مسأله‌ی مورد تحقیق، حاوی خلاصه‌ای از مطالعات و مشاهدات مرتبط با تحقیق مورد نظر (داخلی و خارجی) در چند سال اخیر همراه با یادآوری منابع آن‌ها باشد. لازم به یادآوری است که نباید در این قسمت داده‌ها و یا نتیجه‌گیری کار گزارش شود.

• **روش برر سی:** به نحوی باید نوشته شود که هر خواننده‌ای بتواند با استفاده از آن، تجربه‌ی نویسنده مقاله را تکرار نماید و

می‌تواند شامل روش تحقیق، مدت زمان اجرا، مکان اجرای پژوهش، جامعه مورد مطالعه، رعایت موازین اخلاقی در پژوهش، نحوه‌ی جمع‌آوری اطلاعات، ابزارهای اندازه‌گیری و آزمون‌های آماری باشد.

• **یافته‌ها:** در این بخش باید یافته‌های به دست آمده از تحقیق بدون بحث بیان گردد و نباید داده‌های جدول‌ها، شکل‌ها و نمودارها مجدداً در این قسمت تکرار شوند. شماره‌ی جدول‌ها، تصاویر و نمودارها باید با دقت در متن آورده شوند و هر کدام در صفحات جداگانه‌ای آورده و شماره‌گذاری شوند.

• **بحث و نتیجه‌گیری:** در این بخش نویسنده (ها) تفسیری منطقی از یافته‌های به دست آمده ارائه نموده و هم چنین یافته‌های به دست آمده را با مطالعات انجام شده مقایسه می‌نمایند. محدودیت‌های مطالعه و همچنین پیشنهادها برای مطالعات آینده از قسمت‌های مهم بحث و نتیجه‌گیری می‌باشد.

• **سپا سگزاری:** از منابع کمک‌های مالی، افراد یا سازمان‌های همکار در انجام این پژوهش

• **منابع:** منابع به ترتیب حروف الفبا شماره‌گذاری شده (منابع فارسی ابتدا و بعد منابع انگلیسی) و به صورت زیر آورده می‌شوند.

منابع فارسی:

مقاله: نام خانوادگی نویسنده(ها)، نام کوچک نویسنده(ها)، عنوان مقاله، نام کامل مجله، شماره‌ی جلد، شماره‌ی صفحه، محل برگزاری، شهر، ماه، سال.

مثال: شفیعی، مسعود، ارتباط دانشگاه و صنعت: موانع اساسی و راهکارهای توسعه‌ای، مجموعه مقالات هشتمین کنگره سراسری همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت برای توسعه ملی، صفحات ۵۰-۴۱، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تهران، آذر، ۱۳۸۳.

کتاب: نام خانوادگی نویسنده(ها)، نام کوچک نویسنده(ها)، نام کتاب، شماره چاپ، نام ناشر، محل انتشار، سال انتشار.

مثال: شفیعی، مسعود، ارتباط صنعت و دانشگاه: آینده‌ای تابناک، پیشینه‌ای تاریک، چاپ هشتم، انتشارات دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تهران، ۱۳۸۶.

منابع انگلیسی:

مقاله: نام خانوادگی نویسنده (ها)، نام کوچک نویسنده (ها)، عنوان مقاله، نام کامل مجله، شماره‌ی جلد، شماره صفحه، سال انتشار.

مثال:

Antonelli, C, "The evolution of the Industrial organization of the production of Knowledge". Cambridge Journal of Economics, 1999, 23, pp.243-260, 1999.

کتاب: نام خانوادگی نویسنده(ها)، نام کوچک نویسنده(ها)، نام کتاب، شماره چاپ، نام ناشر، محل انتشار کتاب، سال انتشار.

مثال:

Etzkowitz, H. and Leydesdorff, L. "Universities in the Global Economy: A triple Helix of university-industry-government relations, Cassell Academic, London, 1997.

آوردن اسامی تمامی نویسندگان کتاب‌ها یا مقالات الزامی است.

۹. شماره‌گذاری بخش‌ها: تمامی بخش‌های مقاله، به غیر از

بخش‌های ستاره خورده بالا به صورت نمونه شماره‌گذاری شود.

۲. مبانی نظری مرتبط با کیفیت در آموزش عالی

۱،۲ جایگاه و نقش آموزش عالی در نظام نوآوری ملی

۱،۱،۲ سیر تکاملی الگوهای نوآوری

■. نگاره‌ها، نمودارها و جدول‌ها: نسخه‌ی اصلی نگاره‌ها، نمودارها و

جدول‌ها هر کدام در صفحات جداگانه و در کاغذ A4 (حتی‌الامکان

گلاس) از سال گردد. آوردن شماره‌ی هر کدام، نام نویسنده‌ی اول و جهت درج تصویر، در پشت هر صفحه ضروری است. لازم است تعداد نگاره‌ها، نمودارها و جدول‌ها با حجم کلی مقاله متناسب باشد و عکس‌ها به صورت سیاه و سفید تهیه شده باشند.

۱۱. زیرنویس شکل‌ها و نمودارها: در این بخش زیرنویس شکل‌ها و نمودارها در صفحه‌ای جداگانه با آوردن شماره‌ی آنها به دقت شرح داده می‌شود. لازم است اختصارات موجود در نگاره‌ها در زیرنویس فارسی توضیح داده شود.

۱۲. از سال مقاله: نویسنده‌ی مسئول باید یک نسخه از مقاله کامل را، به

آدرس دفتر مجله و یا به صورت فایل ضمیمه با پست الکترونیکی به آدرس پست الکترونیکی مجله ارسال نماید.

معرفی جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه

اهداف

- جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه در سال ۱۳۸۳ با اهداف زیر تشکیل شد:
- کمک به پیشبرد برنامه‌های توسعه صنعتی کشور از طریق ارتباط دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی با صنعت.
 - حمایت از گسترش فعالیت‌های تحقیق و توسعه صنعتی در بخش‌های دولتی و خصوصی.
 - مشارکت در برنامه‌های توسعه ملی از طریق بازنگری مسائل، طرح موانع و ارائه راهبردها و راهکارها

وظایف

- ایجاد و تقویت زمینه‌های همکاری بین مراکز علمی تحقیقاتی و صنایع کشور
- ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، علمی و مشاوره‌ای به بخش‌های مختلف صنعتی
- تشکیل هسته‌های تخصصی برای بررسی نیازهای صنایع مسئله‌یابی و تلاش در جهت رفع آنها با کمک دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی
- اجرای بازدیدهای علمی و صنعتی در جهت همکاری‌های متقابل
- برگزاری همایش‌های علمی از جمله کنگره سراسری همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت برای توسعه ملی
- تلاش در جهت انطباق برنامه‌های آموزشی دانشگاه‌ها با نیازهای واقعی صنعت
- تلاش در جهت ایجاد تسهیلات کارآموزی دانشجویان و کارورزی دانش‌آموختگان در بخش‌های اقتصادی و صنعتی و فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها در صنایع
- تلاش در جهت ایجاد زمینه‌های مناسب جذب دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها در صنایع
- همکاری مؤثر با دیگر حلقه‌های واسط بین دانشگاه و صنعت نظیر شهرک‌های علمی تحقیقاتی، مراکز رشد فناوری، واحدهای تحقیق و توسعه، صندوق‌های مالی توسعه فناوری و مراکز تجاری‌سازی فناوری
- همکاری با نهادهای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرایی کشور در جهت حمایت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آنها از جمعیت و برنامه‌های توسعه ارتباط دانشگاه و صنعت
- حمایت از انتخاب و اجرای پایان‌نامه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی در جهت مسائل و مشکلات مبتلا به صنعت
- ایجاد ارتباط مؤثر با انجمن‌ها، تشکلهای سازمان‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مشابه
- انجام مطالعات امکان‌سنجی در اجرای پروژه‌های مشترک در حوزه‌های مرتبط با فعالیت‌های جمعیت از جنبه‌های گوناگون اقتصادی، اجتماعی، علمی و فرهنگی
- انتشار فصلنامه و خبرنامه و اشاعه اطلاعات مرتبط در حوزه‌های علمی تحقیقاتی و صنعتی و به ویژه عرضه و تقاضای فناوری

برنامه‌ها

جمعیت به منظور تحقق اهداف خود، برنامه‌های زیر را در اولویت فعالیت‌هایش قرار داده است:

- ترویج و توسعه فرهنگ پژوهش و فرهنگ صنعتی در کشور
- افزایش کارایی تحقیقات و وارد کردن نتایج تحقیقات در چرخه برنامه‌های تولیدی و صنعتی کشور
- کمک به ایجاد فضایی مناسب برای بروز ابتکارات، نوآوری و پیشرفت فناوری از طریق تقویت علائق بین دولت، دانشگاه و صنعت و تأمین آن به جامعه‌ی تجاری و عامه مردم
- سازگارسازی آموزش‌ها و پژوهش‌های دانشگاهی با نیازهای صنعت ملی و نیز همگامی با برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه صنعتی کشور
- آشنا سازی صنعت و دانشگاه با نیازها و توانایی‌های یکدیگر و ایجاد فضای مناسب گفت و شنود و تبادل نظر بین متخصصین صنعت و دانشگاه در جهت رفع موانع و تنگناها موجود

کمیته‌های اجرایی جمعیت

- کمیته مالی و پشتیبانی
- کمیته عضویت و اطلاع‌رسانی
- کمیته آموزش و پژوهش
- کمیته ارتباط با دانشگاه
- کمیته ارتباط با صنعت
- کمیته ارتباط با دولت و مجلس

از کلیه اندیشمندان، اساتید دانشگاه، پژوهشگران، کارشناسان، دانشجویان و نهادهای دولتی و خصوصی دعوت می‌شود با عضویت در جمعیت، ما را در تحقق اهداف والای آن یاری نمایند.

نشانی دبیرخانه:

تهران- خیابان حافظ- دانشگاه صنعتی امیرکبیر- ساختمان ابوریحان- طبقه ششم- اتاق ۶۱۲.

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۵۸۵۶ ، تلفکس: ۰۲۱-۶۶۴۹۵۴۳۳

برگه اشتراک

هزینه اشتراک:

هزینه اشتراک یکساله:	پست عادی: ۱۲,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۱۶,۰۰۰ تومان
هزینه اشتراک دوساله:	پست عادی: ۲۰,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۲۸,۰۰۰ تومان

اطلاعات متقاضی:

● عضویت حقیقی:	
نام و نام خانوادگی:	سمت:
رشته و مقطع تحصیلی:	نام محل تحصیل:
● عضویت حقوقی:	
نام شرکت / سازمان:	نام متقاضی:
سمت:	
تعداد نسخه درخواستی از هر شماره:	
نسخه شروع اشتراک از شماره:	
☐ اشتراک جدید	☐ تمدید اشتراک
(شماره اشتراک قبلی:)	

نشانی:

آدرس:	
استان:	شهر:
کدپستی:	
تلفن:	همراه:
پست الکترونیک:	

از علاقه‌مندان به اشتراک فصلنامه‌ی «صنعت و دانشگاه» درخواست می‌نماییم برگ اشتراک را به دقت و با خط خوانا تکمیل نموده و وجه اشتراک را براساس تعرفه، به حساب جاری شماره ۵۶۷۶۲۴۱۸ نزد بانک تجارت، شعبه کارگر شمالی، به نام جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه واریز کرده و اصل فیش بانکی و فرم اشتراک را به یکی از دو شیوه‌ی زیر برای ما ارسال نمایند.

۱. از طریق دورنگار با شماره ۶۶۴۹۵۴۳۳ - ۰۲۱

۲. از طریق پست به آدرس: تهران، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، ساختمان ابوریحان، طبقه ششم، اتاق ۶۱۲

- اعضای جمعیت از ۲۰ درصد تخفیف برخوردار می‌شوند.
- خواهشمند است، مشترکان محترم در صورت تغییر نشانی، امور مشترکین را مطلع فرمایند.
- باتوجه به اینکه تنها عدم وصول مجلاتی که به صورت پیشتاز ارسال می‌شوند قابل پیگیری است لذا توصیه می‌شود از خدمات پست پیشتاز استفاده شود.

فرم سفارش آگهی

گرامی ارجمند

احتراماً به استحضار می‌رساند مجله علمی – ترویجی «صنعت و دانشگاه» توسط جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه بصورت فصلنامه و با تیراژ یک هزار نسخه انتشار می‌یابد.

انتظار می‌رود با سفارش چاپ آگهی ضمن معرفی توانمندی‌های آن سازمان به خبرگان صنعت، نخبگان، دانشگاه‌ها و نیز مدیران اجرایی باعث پیشبرد اهداف این جمعیت گردد.

سمت:

شرکت:

نام سفارش دهنده:

شماره تماس:

نشانی کامل:

ضمن قبول شرایط مندرج در این فرم تقاضای قرار گرفتن در نوبت آگهی به شرح ذیل می‌باشم:

نوع سفارش	تعرفه چاپ سیاه و سفید	تعرفه چاپ رنگی	ابعاد
	-	همت عالی	پشت جلد
	-	۲۵۰۰۰۰	داخل جلد
	۱۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	یک صفحه کامل
	۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	نیم صفحه
	۲۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰	یک چهارم صفحه
	۱۰۰۰۰۰	-	کادر راهنما ۶×۴ (حداقل برای سه ماه)

دفعات چاپ:

شماره درخواستی:

شرایط:

- طرح آگهی بر عهده سفارش دهنده می‌باشد و می‌بایست همراه فرم ارسال گردد.
- ۲۰٪ تخفیف برای شرکت‌های حقوقی عضو جمعیت.
- ۱۰٪ تخفیف برای ۴ شماره چاپ متوالی.
- ۲۰٪ تخفیف برای ۸ شماره چاپ متوالی.
- جهت تخصیص کادر سفارش حداقل چهار شماره متوالی لازم می‌باشد.

لطفاً جهت هماهنگی بیشتر و رزرو با شماره تلفن ۶۶۴۸۵۸۵۶ تماس حاصل فرمایید و پس از تکمیل فرم آنرا به شماره ۶۶۴۹۵۴۳۳ فاکس نمایید.

مهر و امضاء

«فرم درخواست عضویت حقیقی»

لطفاً در این قسمت چیزی ننویسید

شماره عضویت:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

۱- مشخصات فردی:

نام خانوادگی:

نام:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

نام خانوادگی (به انگلیسی):

نام (به انگلیسی):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

روز ماه سال

--	--	--

جنس: مرد ☐ زن ☐ تاریخ تولد:

شماره شناسنامه: محل تولد:

شماره ملی: سمت: سابقه کار:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

۲- سوابق تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی: تاریخ فارغ التحصیلی:

رشته تحصیلی: دانشگاه: کشور:

۳- نشانی محل کار (تحصیل):

تلفن ثابت: تلفن همراه: نمابر:

پست الکترونیکی: وب سایت:

۴- نوع عضویت:

پيوسته ☐ وابسته ☐ دانشجویی ☐

حق عضویت سالانه

نوع عضویت	پيوسته	وابسته	دانشجویی
مبلغ	۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۵۰۰,۰۰۰ ریال
شماره حساب: حساب جاری ۳۶۶۱۱۱۴۴۴ بانک تجارت، شعبه امیراکرم، بانه دانشگاه امیرکبیر بنام جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاه شماره کارت مجازی ۵۸۵۹۸۳۷۰۰۱۵۴۸۴۵			

لطفاً فرم تکمیل شده را با فیش واریزی به همراه یک قطعه عکس رنگی ۳×۴ برای دبیرخانه جمعیت ارسال نمایید.

امضا:

تاریخ:

عضویت پیوسته: مؤسسان جمعیت و کلیه افرادی که حداقل دارای درجه کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های دانشگاهی باشند.

تبصره: افراد دارای درجه کارشناسی با سابقه درخشان مدیریتی (حداقل ۵ سال) می‌توانند با تصویب هیأت مدیره به عضویت پیوسته جمعیت درآیند.

عضویت وابسته: اشخاصی که دارای درجه کارشناسی باشند.

عضویت دانشجویی: کلیه افرادی که در یکی از رشته‌های دانشگاهی به تحصیل اشتغال دارند.

«فرم درخواست عضویت حقوقی»

لطفاً در این قسمت چیزی ننویسید

شماره عضویت:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

«جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط صنعت و دانشگاهی» در ادامه یک دهه فعالیت‌های کمیته دائمی «کنگره سراسری همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت برای توسعه ملی» و به منظور ارتقاء سطح همکاری‌های فی‌مابین صنعت و دانشگاه در سال ۱۳۸۳ تأسیس شده‌است.

۱- مشخصات مؤسسه:

نام دانشگاه / شرکت / سازمان: تعداد کارکنان:
نوع فعالیت: سال تأسیس:
نشانی:
تلفن ثابت: دورنگار:
پست الکترونیکی: وب سایت:

۲- مشخصات رییس /مدیر:

نام خانوادگی: نام:
آخرین مدرک تحصیلی: دانشگاه: کشور:
رشته تحصیلی: تاریخ فارغ‌التحصیلی: سابقه کار:

۳- مشخصات فرد رابط مؤسسه با جمعیت:

نام خانوادگی: نام: سمت:
تلفن ثابت: تلفن همراه: پست الکترونیکی:
نشانی:

۴- حق عضویت:

حق عضویت سالانه برای عضویت حقوقی حداقل ده میلیون ریال می‌باشد. مؤسسات دارای امکانات مالی مناسب می‌توانند مبلغ بیشتری جهت توسعه جمعیت پرداخت نمایند شماره حساب: ۲۶۶۱۱۱۴۴۴ بانک تجارت، شعبه امیراکرم، بانه دانشگاه امیرکبیر و شماره کارت مجازی ۵۸۵۹۸۳۷۰۰۱۵۴۸۴۵
مبلغ پیشنهادی:

*مؤسسات می‌توانند با تکمیل این فرم و پرداخت حق عضویت، درخواست عضویت حقوقی خود را اعلام نمایند.

مضاء و مهر مدیر مؤسسه:

تاریخ:

نشانی دبیرخانه: تهران- خیابان حافظ- دانشگاه صنعتی امیرکبیر- ساختمان ابوریحان- طبقه ششم- اتاق ۶۱۲. تلفن: ۶۶۴۸۵۸۵۶ - ۰۲۱ ، تلفکس: ۶۶۴۹۵۴۳۳ - ۰۲۱

Contents

• Analysis Formulation of Social Integration Studies During the Last Three Decades Parviz Salari Sardari, Abazar Ashtari Mehrjardi, Akbar Ashrafi	1
• Providing a Framework For The Adoption of Cloud Computing Technology Ali Sadeghi, Firouz Rad, Hossein Aghajani marsa	23
• Classification of Factors and Parameters (sub-strain) of Tendency to Migrate Among Young People Aged 18 to 30 in Developed Cities With Industry in the Last Two Decades (Case Study of Yazd City) Mohsen Jamshidi, Ahmad Shohani	41
• Commercialization Modelling of The Knowledge With Emphasis on The Role of Science and Technology Parks in Relation to the University-Industry Interaction Narjes Davari, Mohamad Hasan Pardakhtchi , Gholam Ali Ahmady	59
• Arrangement of Short-Term Employment Programs in the World Mohammadreza Fathi, Sayedeh Narges Hosseini Amin	79
• Identifying Factors Affecting the Valuation of Technology-Based Startups in Mashhad Hamid Heidarizad, Amir Ghafourian Shagerdi, Omid Behboodi	97